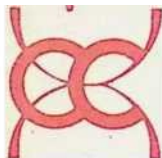

CDITURR €min€SCU

Ştefan Zidar iţă

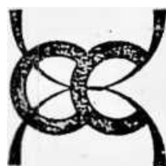
Te salut, Fidelitate

Colecţia Clepsidra

Huştraţîa copertei î
Dumitru Negrea

ŞTEFAN ZIDARIŢĂ

TE SALUT, FIDELITATE!

Cofedici Clepsidra

6DIÏURA œtHëôCU

Bucureşti ¡981.

—Şi dacă, schimbînd cu buna ştiinţă numele reale óié eroilor acestor întâmplări,. vreunul va cvir.nnu cc numele ne care îl purtaţi ele fapt şi de drept, socoHţi-o ca pe o . nereuşită glumă a potrivelii .ş: nicidecum a autorului, pentru că el s-a ferit ue nedorite asemănări, pe cit i-a stat ir. putere.

Autorul

— Ce doreşti. ?

Niciodată nu i-a plăcut să-i dea buzna pe uşă cineva. Nu de alta, dar îl poate surprinde cînd este într-o dispută cu el însuşi. Şi cum nu are o părere prea bună despre propria-i persoană., care adeseori se detaşează de spirit, dincolo de masa de lucru şi mestecă mentă dintr-o bombonieră fără smalţ, vă imaginaţi ce impresie deplorabilă putea face. în plus, cînd individul nepoftit mai are şi o mutră de şoarece, cu faţa ascuţită şi cu o blestemată de mustaţă plasată cu o jumătate de centimetru mai jos decît îi este locul firesc, atunci omenirea poate înregistra o catastrofă.

— Nu dumneata eşti reporterul Nicoară, Toader Nicoară ? întrebă musafirul, încercînd să fie cît mai amabil. Dar efectul, se produse mult pe alături.

— Presupunînd că eu aş fi – spuse Nicoară, scurt şi întărîtat – cui ar trebui să dau socoteală ?

ŞL i-a trimis. din privire, un impuls ca de laser.

„Nu dumneata eşti”*... Auzi vorbă ! El. sigur că el. Bărbat în vîrstă de 43 de ani, de statură potrivită, slab şi deşirat. O faţă liniştită – să zici că nu îl interesa nimic, afară de aerul pe care îl respiră. Purta părul tuns scurt, cu cărare pe dreapta unde pîndea din umbră, gata să iasă într-o clipă de

neatenţie, luna bărbaţilor peste care unii

pun, zice-se, o foarte frumoasă tichie de mărgăritar. Pentru moment nu era însă nici o primejdie de sluţire, şi Nicoară nutrea speranţa că mai putea face impresie bună vreo ciţiva ani, dacă nu va râmîne cumva fără sc<iJp în cine ştie ce acţiune întreprinsă pe cont propriu. Pentru că le cam căuta.

Era calm, dar se aprindea repede ; inteligent, dar adeseori făcea pe naivul ; prietenos, nu însă şi sentimental ; serios, dar şi puţintel răsfăţat ; îndrăzneţ, însă meticulos în a-şi pregăti reuşita ; calculat, dar bani avea arareori. Doar idei. Şi cum nu totdeauna ideea este şi monedă de schimb...

— Sînt nenorocit! suspină nesuferitul, agăţîndu-şi umbrela de marginea biroului şi lăsîndu-se moale pe un scaun, fără să mai aştepte invitaţia gazdei.

Asta a pus sare pe rană. Ce vrea individul ? Să se instaleze comod, pentru o săptămînă întreagă, ca omul aflat în detaşare ?

— Dumneata, nenorocit ? Fii serios, nu te prinde ! Eu ştiu cum arată nenorocirea. Ciungă. Faţă slută. Şontoroagă. Ce ştii dumneata 1 ?

— Sînt de-a dreptul nenorocit, pe legea mea ! – contră, precipitat, lunganul, căutîndu-se prin buzunare după ţigări.

— Voia dumitale ! – imagină Nicoară o plecăciune, privindu-l în batjocură, pentru că lucrurile de pe tipul „nenorocit” valorau cel puţin cinci miişoare, fără pardesiu. Şi la venirea musafirului era să iasă’ gazda, într-atît de mult invadase biroul un miros înţepător de parfum. Ceea ce însemna că dumnealui, abia sositul, nu îşi formase încă o clară părere despre partea bărbătească.

Pe Nicoară îl sîcîia un cîrcel la laba piciorului. Drept care azvîrli pantoful, îşi masă piciorul cu

ambele mîini strîmbîndu-se şi se încălţă la loc. Ca omul, acasă, cinci nu-i pasă de nimeni şi de nimic.

— Mda. Şi ?

— Afn doi copii...

— Perfect, chiar mă gîndeam să trag obloanele, am şi eu doi.

Încredinţat că după ce şi-a declarat starea civilă avea tot dreptul să plece^ Nicoară s-a ridicat dintr-o dată.

— Nu te supăra, m-a sfătuit cineva de încredere să vin la dumneata – şi iată-mă.

— Ghinionul meu. Şi dacă am presupune că nu sînt aici ?

— Dar eşti, vezi bine că eşti.

— Atunci, dă-i drumul – îl îndemnă Nicoară şi cu un gest larg deschise fereastra dublu lată, a biroului.

— Ei, nu sînt chiar aşa de disperat... Mai raţionez, crede-mă.

— Pute a tutun, îi sesiză Nicoară, sec, revenind pe scaun, în silă. Cam care ar ii povestea, în linii mari şi chiar foarte mari ?

Adăugă pentru sine : să dovedim totuşi înţelegere. Dar pînă la un anumit punct. N-am chef de baliverne.

— Mai întîi – începu nenorocitul, metodic, cuibărin-du-se şi mai bine pe scaun – ţin foarte mult să ştiu un lucru. Ce părere ai dumneata despre un bărbat însurat care întreţine relaţii... hai să le numim amoroase, cu o femeie măritată ?

— Eşti cumva un asemenea important personaj ? – îl întrebă Nicoară, mort de,curiozitate, pentru că vreme de două secole nu se mai auzise despre aşa ceva.

— Să zicem că aş fi.

Nicoară îl privi cu interes sporit. Se părea că dăduse peste un caz rarisim şi istoria scrisă a amorului nu putea

fi lipsită de o pagina care ar tăvăli de rîs lumea întreagă.

Surprinzîndu-l intr-un asemenea moment de reflecţii, vizitatorul căzu în ispi’ta de a crede că a şi trezit un interes, chiar era gata să spună ceva în privinţa asta, cu vocea lui iritant de subţire, cind se văzu obligat să înghită în sec. Pentru că Nicoară spuse :

— Ai greşit, în cazul acesta. Dacă ai mustrări de conştiinţă – şi se vede că ai – mănăstirea Caşin e la •patru sute de metri mai spre sud-vest. Tramvaiul 4, staţia cu aceiaşbnume, bilet la chioşc. Alege-l pe popa cu barba roşcată, ascultă ce^ţi spun. Cei de felul lui sínt mai aproape de supremul adevăr şi înţeleg altfel femeile. Mai cu iubire şi cu uitare.

A zis şi -s-aridicat din nou.

„Pe cai, cavaleri

La început nu-i sesizase intenţia. Acum se lămurise. Tipul căzuse din pat şi se trezise mult în afara casei. Se . întîmplă.

— Stai puţin, ce naiba – se împotrivi musafirul, ridicîndu-se pe jumătate şi întinzînd mîna a implorare. Adevărul este că sîntem şantajaţi. Pe cuvînt că nu exagerez cu nimic. De asta am alergat într-un suflet.

Nicoară fluieră mirat, apoi o plasă :

— Cam ce crezi că aş fi eu : agenţie de şters cu cîrpa numele drăguţelor care îşi pierd tocurile de la pantofi în ograda vecinilor ? Păi mi-ar trebui un fond de retribuţii !... Dar ce ziceai. că eşti şantajai ?

— Asta voiam să .spun, dacă mă asculţi.

— Motivul ?

— Are şi ea doi copii... Soţul este...

— Nu mă interesează terţa persoană. împrejurarea. Hai s-o auzim.

— Am fost împreună într-un apartament... După aceea, ne-am plimbat prin Parcul Herăstrău. Proastă

inspiraţie !... în fine, nc-am despărţit. Cînd să intre pe poarta casei – are o proprietate personală pe strada... dar asta nu contează – o opreşte un individ. îi spune că o urmăreşte de vreme îndelungată şi că ştie lucruri care ar putea să o compromită definitiv în ochii soţului. Auzi dumneata mîrşăvie ! Apoi îi cere o întîlnire pentru a doua zi, adică pentru azi, în oraş, să discute condiţiile afacerii, spunîn- du-i să aibă la ca, pentru început, două mii de lei. Şantaj în toată regula ! Ea s-a speriat grozav, .mititica, mai ales că individul îi ştie şi numărul de telefon, azi a sunat-o să-i amintească de întîlnire. Aşa stau lucrurile. Recunosc, nu sînt deloc vesele.

După această foarte profundă constatare, îşi mai aprinse o ţigară, împrumutînd un aer de om greu- lovit de soartă.

Tipul ăsta e scrîntit, păreau a spune ochii lui Nicoară. Scrîntit de-a binelea, bun de balamuc. Pentru că numai un reprezentant al acestei firi dezechilibrate putea da buzna pe uşa unui ziar, anunţ înd în gura mare că are legături de amor cu distinsa doamnă de peste drum.

Aşa gîndi Nicoară. însă cum tipul nu arăta a fi agre- siv, ci mai degrabă ca unul care se aruncase singur în valuri şi se speriase grozav, îşi continuă întrebările :

— La ce oră se văd puişorii ?

— La 18.

— Şi ai zis că azi ?

— Astăzi, aşa am zis.

— Locul ?

— La Şosea, în faţa Muzeului An ti pa.

Nicoară se uită la ceas : 15. Apoi la el : fantele ! Şi îl mai fierse puţin la aburii vorbelor veninoase.

— Prin urmare, să rezumăm : ai avea nevoie de un reporter care să facă un pic de scandai pe chestia asta, după <iie înţeleg eu.

Insul a sărit ca ars, speriat la culme.

Deloc 1 Te rog, m-ai înţeles greşit. Cu totul greşit. Dacii nu ne poţi ajuta îritr-un fel constructiv, 'să lăsăm toiul baltă. Un scandal e mai periculos ca o cobră în sîn.

Lui Nicoară nu îi plăcea deloc. Avea în el ceva de clovn. Se interesă pe neaşteptate.

— Actor ?

— Nu, de unde !

— Funcţionar la ADAS ?

— Ei L.

— Director.?

— fntr-un minister.

Plin ?

— Adjunct.

— Numele ?

— Nu se poate fără nume ? E mai prudent.

— Prudenţa ai scăpat-o. Care ai zis că e numele ?

r- Insist, totuşi...

— Rămîne cum am zis : patru sute de metri mai spre sud-vest – şi Nicoară puse mîna pe servietă, hotărît să vadă de treburi situate mult în afara amorului pe furiş.

— Dionisie Penescu, îngînă celălalt cu ciudă şi privin- du-l de parcă ar fi vrut să se repeadă. ,

Smintitul! -

— Şî doamna ? – mai întrebă Nicoară fără să lase servieta din mînă, spre a-i demonstra că n-avea timp de fleacuri.

— Căsătorită Mălureanu. Ne ajuţi acum ?, se zbătu mustăcioara, întărîtîndu-l mai rău pe Nicoară şi aşa destul de cătrănit. Dar se stăpîni şi acum, întrebînd mai mult într-o cioară :

— Ai adus, sper, o fotografie de-a doamnei, căsătorită... cum ziseşi.

— Desigur, spuse Dionisie Penescu şi vîrîndu-şi mîna în buzunarul din interiorul hainei îi întinse o fotografie, după ce o mai privi o dată, ca individul dispus să se căsătorească prin corespondenţă.

— Te pricepi la ce trebuie – îl lăudă Nicoară, printre dinţi. Ai mai fost într-o situaţie ca asta ? – îl chestionă mai departe, cu sarcasm, pentru că în biroul unui reporter nu te simţi ca în foaierul Operetei, adică în largul tău, vînturîndu-ţi coada de rîndunică de la frac.

— Niciodată.

— Mie îmi zici !

— Doar de data asta, vorbesc serios.

— Bine ar fi fost să nu te găseşti nici acum.

— Ghinionul 1

— Prostia !

— Vă rog'!...

>— Lasă fleacurile, cetăţene Penescu, îl invită, moale,’ Nicoară privindu-l de parcă ar fi vrut să-i spună : după toate astea mai faci şi pe nebunul ?

Telefonul zbîrnîia de mama focului. Nicoară întinse mîna plictisit, ridicînd receptorul.

— Ce-a fost, mă Nicoară, cu chestia aia pe cer ? Nu cumva un O.Z.N. ?

— Nici vorbă – răspunse el, recunoscînd în posesorul vocii pe un amic de la *Sport.* Cum v-a putut trece prin minte ? A fost, după cîte cred, un N.C.S.

— Asta ce mai e ?

— Numai Curată Sminteală.

— Aha. vrei să pari spiritual. Chiar nu crezi nici un pic în existenta farfuriilor zburătoare ? – se văzu interpelai de la celălalt capăt al firului.

— Asta e altceva – înclină steagul Nicoară. Cred cu toată fiinţa mea. Aseară, o farfurie dintr-astea, zburătoare, era să-mi facă un neg pe nas. I-am spus gospodinei de la etajul trei să închidă fereastra cînd îşi lămureşte soţul cu argumente contondente. Şi acum, scuză-mâ, am pc cineva – şi a închis, ţuguindu-şi buzele şi scuturîndu-sc, ca şi cînd ar fi mîncat poroambe.

Nedrept e aşezată, uneori, sarcina socială ! – gîndi el. Unii se preocupă de O.Z.N.-uri. alţii de adulter ; unii discută chestiuni teoretice, spirituale, alţii lucruri atît de prozaice, îneît ţi-e ruşine să le spui. Unde-i dreapta balanţă a toate ?

Numai cu două oro în urmă, bucureşteanul căpiase. Stătea cu picioarele răşchirate şi se uita pe cer. Un obiect lucios, de formă triunghiulară, plutea la o altitudine considerabilă. „Ce să fie, ce să fie...” Pînă să se fixeze cei de la Observatorul astronomic asupra naturii obiectului, generalul comandant al aviaţiei şi trimisese un turboreactor spre linia de mare tangaj. Ei bine, era un obişnuit balon meteorologic. Enunţat cu cîteva zile în urmă pe plan european. lansat de un institut internaţional de meteorologie. Susţinătorii O.Z.N-urilor posibile s-au dezumflat. Toată povestea nu mai avea nici un haz

— Mda. Şi ?

A:-, la însemna că Nicoară revenea la subiect.

— Nu-mi dau seama ce se poate face, recunoscu musafirul. pe cît se părea, foarte descurajat. Tocmai de aceea sínt îngrozit dc-a binelea. Ne poţi întinde o mînă de ajutor ?

Ce vrea omul ăsta, ce tot spune ?

Şi cită treabă avea ’ Probleme de un interes larg, social, îi chemaseră pe colegii săi de meserie, acum râspîndiţi ca potîrnichile. Unul plecase să scrie despre noua zonă industrială a Vasluiului, altul despre străduinţele cercetătorilor de a definitivei soluţiile tehnologice pentru punerea în fabricaţie a unor noi materiale de construcţii. Un al treilea reporter plecase la Piteşti, să scrie despre desfacerea ilegală a contractului de muncă al unui muncitor incomod”, care spusese directorului întreprinderii, deschis, într-o adunare, că mai mult se ocupă de persoana domniei-sale decît de fabrică. Al patrulea plecase să scrie despre o experienţă pozitivă a Uzinei mecanice din Sinaia (care folosea din ce în ce mai eficient capacitatea de producţie, fără investiţii suplimentare), iar un al cincilea batea drumurile cooperativelor agricole de producţie din judeţul Ialomiţa, în căutarea ..misterului” care făcuse ca unele dintre ele să devină multimilionare intr-un timp foarte scurt. Alţi colegi se aflau în toate cele patru zări, ocupîndu-se tot de asemenea probleme de o însemnătate majoră. Şi el... El ce făcea ? îşi pierdea timpul cu un individ, ascultindu-i of uri le personale. Chim foarte personale.

Asta nu-i în regulă 1

Nicoara privi pe birou şi rămase perplex. Bruneta din fotografic surîdea serafic şi parcă-i spunea : ..Ciau, dragă, ce mai faci ?” O femeie la. 30 de ani, frumoasă şi fină, cu un nas grecesc şi cu ochii uşor codaţi. Frumoasei ca cea mai fermecătoare actriţă din filmul încă neturnat. Ba chiar şi mai grozavă. Era un mister cum de venise să se aşeze hi umbra acestui bananier cu mustaţă. Pentru că Dionisie Penescu avea, nu ştiu dacă am spus, o înălţime cam deocheată, chiar inutilă, şi era slab ca un ţipar. Mare mirare ! Dar, la drept vorbind, tot Nicoara este acela care a maî

w as o dată înmărmurit. Asta s-a întîmplat intr-un oraş n^silvănean. Era acolo o femeie frumoasă după care « ebuniseră două treimi din bărbaţi. Ea le-a zîmbit tutu-în? cu superioritatea femeii absolut indiferente şi a făcut 10 copil din flori. Cînd a văzut-o Nicoară, împingînd câru- Horul era atît de frumoasă încît, odată ajuns la hotel, a şi'mtit imboldul de a scrie o odă, în rima doi-patru-cinci, să-şi dea seama dacă mai era în toate minţile.

Asa şi cu frumoasa amazoană din fotografie. De unde o cunoştea, asta nu putea preciza, însă era aproape sigur că ei doi îşi mai încrucişaseră privirile.

Dar ce tot îndruga individul de dincolo de masa lui de lucru ?

— N-am auzit.

Dionisie Penescu se răsuci pe scaun, asudat. îşi desfăcuse nodul de la cravată, de parcă s-ar fi aflat intr-un compartiment de cale ferată pe ruta Bucureşti-Mîneciu.

__ în dumneata ne e toată nădejdea, asta ziceam...

__Mda. Şi ? Dă-mi voie, nu prea te înţeleg – îl întrerupse Nicoară, pornit binişor. în loc să ocoleşti ziarul cam pe la Bănoasa sau pe la Piaţa Obor, dai buzna aici şi ai fi în stare să-mi intri de-a dreptul în cerneală.

— Ştiu că glumeşti. Am toată încredera în dumneata ~ se înclină uşor Dionisie Penescu.

— Adică, încrederea că voi lua apărarea unui adulter ? Mă uimeşti. Am impresia că vezi lumea invers, zău aşa. Şi află că mersul în mîini este cît se poate de incomod, nu te sfătuiesc să-l practici nici chiar atunci cînd ai o susţinătoare morală în persoana unei brunete – împunse Nicoară, scăpărînd.

Limpede. De ce ne-am face o imagine idilică despre lume ?

Avea tot dreptul să se simtă ofensat. Părerile acestui domn Dionisie Penescu despre ziarişti se dovedeau nu numai neconforme cu realitatea, dar chiar deforma ie pînă la limitele absurdului. Nu ştii: încă cine îl trimisese la el şi dealtfel nici nu-l interesa. De ajuns că îşi dezvăluise opiniile, crezind şi chiar insistînd să fie apărat intr-o pricină care de regulă nu numai că nu se poate apăra, fără să treci barierele degradării profesionale şi morale, dar se condamnă pretutindeni şi cu temeinicie, atingînd ordinea de drept. Cum să nu te simţi ofensat ?

Nicoară, om la 43 de ani şi cu o bunicică experienţă de viaţă (iată că şi meseria asta are ceva bun 1), nu ajunsese încă la acel nedorit stadiu în care individul se identifică într-atît de mult cu profesia, incit supune orice informaţie celei mai practice judecăţi : „se publică sau nu se publică” – deci, mă ocup de caz sau nu mă ocup. Asemenea marii majorităţi a colegilor săi, mai făcea încă investiţii de timp în chestiuni lipsite, cel puţin aparent, de o valoare practică imediată. Da, se mai ocupa de asemenea cazuri şi probabil aşa va face mereu, pentru că ziaristul este şi cetăţean – unii spun că înainte de toate este cetăţean ! – şi, prin urmare, are datoria să participe şi în afara profesiei la frămîntările oamenilor.

Cazul Penescu putea interesa ziarul. Pe marginea lui se putea scrie un admirabil articol de etică – bineînţeles, trecînd sub tăcere numele proprii şi renunţînd la orice aluzii, pentru a nu crea împricinaţilor dificultăţi în propriile lor familii. însă omul venea după ajutor. Şi dacă nu i se putea da, atunci cu atît mai mult nu putea fi speculată păţania lui. în plus, se ştie că există şi un secret al profesiei. Cine nu îl păstrează pierde şi stima. Aici lucrurile sînt cît se poate de limpezi.

aşadar. Pcnescu nu era un caz de ziar. Motiv de şi mai fîiai'C necaz. Pentru că Nicoară avusese şi o zi proastă, /ancheta de care se ocupa înainta destul de anevoios. Cazurile depistate nu erau semnificative. În lumea zicirişti- lor se spune : ..Cind ai o docurnentaiv bună. înseamnă că ancheta este deja scrisă pe jurnal ale". Mersi, de unde documentare bună ? Doi distraţi lasă pe birouri documente care nu sini destinate uzului larg : unul sigilează plicul cu acte, ¿ar uită să încuie fişctul ; altul duce cu el, acasă, acte do o însemnătate aparte. Nimic de spus, şi aceste cîieva cazuri, din păcate frecvente, puteau fi comentate cu folos social, însă lipsea exemplul frapant, a cărui simplă descriere il şi solicită pc cititor, făeindu-l să participe, alături de reporter, la investigaţiile acestuia.

O zi de rateuri pe toată linia. Şi, totuşi, trebuie să fii calm... calm... Motiv pentru care Nicoarâ, în loc să-l dea afară, pur şi simplu, pe musafirul nesuferit, sc pomeni spunînd pe un ton de compătimire :

— Regret, va trebui să te resemnezi şi dumneata, nu ai altceva mai bun de făcut. Mi-e teamă că nu vei gcisi în toată clădirea asta un avocat al apărării în chestiunea discutată. Şi cu asta, propun să punem punct. Timpul costă.

Penescu şi-a cuprins obrajii cu palmele. într-un gest cam exagerat de diletant în arta mimatului. Dealtfel, părea să nu mai aibă nici un control pentru că trecea de la sinceritate la comedie, cu o iuţeală surprinzătoare.

— Ce se va înlîmpla acum, vai do capul meu • ?

— N-am marfă după dorinţei dumilale – l-a compătimit Nicoară în- secunda următoare,, şi mai luă o bomboană de mentă.

— Mi-e teamă de copii – suspină lung Dionisie Penescu, ridieîndu-se încet de tot şi pregăiindu-se să plece, înţelegea, în sfîrşit, că nu va căpătit nici un ajutor.

Copiii. Patru copii. Doi ai lui, doi ai ei... Proastă treabă – gîndi Nicoară, nemulţumit. O oră petrecută în braţele altei femei să aducă incertitudinea asupra a patru destine ? Asta nu se poate !... Sau uite că se poate.

— Pleacă sănătos – îi spuse Nicoaiă, de l::pt trimiţîndu-l la dracu. Şi dacă mai dai măcar un telefon sau te mai arăţi pe aici, direct în tiparniţă intri ! Ia-ţi şi drăguţa, n-o lăsa să sufere aici printre manuscrise şi şpalle – şi i-a întins fotografia uitată pe masă. Codata.

— Poate totuşi, te vei duce – dădu musafirul ultima brîncă. Ora 18. Muzeul Antipa...

— Ba nu mă interesează nici cit îi negru sub unghie ! Limpede ?

Celălalt dispăru pe uşă. mai înainte ca lui Nicoară să d se fi urcat sîngele în cap. Nu mai era mult : ţac şi gata !

în tăcerea biroului reporterul rememora totul. Povestea asta îl intrigii şi îl dezgusta. Iar cutezanţa individului il scotea din sărite.

Ce îl putuse aduce ? Teama ? Disperarea ? Pentru ce şi faţă de cine ?

Privindu-l. nu prea părea disperat. Mai degrabă teama era cea care pusese stăpînire pe el. Teamă pentru familie, dar mai mult ca sigur că şi pentru postul pe care îl ocupa, la sobra sa instituţie. Şi cu cît se va fi arătat, de-a lungul anilor, mai ferm în apărarea principiilor etice, la serviciu, cu atît mai mult se va teme acum de acel bobirnac pe care îl merită cu prisosinţă asemenea indivizi de o falsitate exasperantă, cînd una zic şi alta fac, încurcînd şi mai mult lucrurile pe care vrem şi ne străduim siî le limpezim.

Nicoară cunoscuse, cîndva, un funcţionar care părea cumsecade. Avea întotdeauna un cuvînt bun despre familiile altora, iar despre propria-i familie vorbea adeseori şi în termenii cei mai calzi cu putinţă. Pînă

cînd a izbucnit scandalul : omul serios aştepta un copil de la alţii femeie. Atunci să-l fi văzut ! Ca să îşi motiveze înstrăinarea şi să se apere, a început să-şi defăimeze propria familie. Nu interesează cînd anume avusese dreptate : atunci sau acum, mai înainte de scandal sau după izbucnirea acestuia. De ajuns că o dată a încercat să trişeze. Pe alţii şi pe sine. Mai tîrziu a căzut victimă propriei sale măsluiri.

Dar nu cu asta voiam să vă reţin atenţia. Ceea ce era de două ori mai respingător în afacerea funcţionarului mărunt la suffet abia începe. Nu propria lui poziţie în familie îl îngrijora, cum ar fi normal pentru un om normal. Se temea să nu păţească ceva la serviciu. Pentru că acolo, mai ales, se arătase a fi un om cu principii etice serioase, era pe punctul de a fi avansat – iar în neştiinţa lui, ca să nu-i spunem altfel, credea că, cu cît va striga mai tare împotriva soţiei sale, cu atît mai repede va redobîndi terenul pierdut.

Un ipocrit.

A pierdut şi într-o parte şi în cealaltă.

După cîte bănuia Nicoară, musafirul său de adineauri era într-o situaţie şi mai dificilă. La o posibilă ruptură în relaţiile normale dintre soţi, se adăugau şi acei nori plumburii care se îndreptau spre locul de joacă al copiilor. Fulgere şi trăsnete ! Mai mult ca sigur că aceasta era şi moneda lui forte, cu care venise întins la Nicoară.

— Nu, amice, du-te de unde ai venit – spuse Nicoară cu voce tare, surprins şi el de trăsneala asta. Apoi se ridică hotărit.

Din cîtcva salturi era la uşa clădirii.

La ora 4 după-amiază. strada bucureşteană din zona Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" şi pavilioanelor de expoziţii are un farmec aparte. Vara,

în special. Atunci

parcă oraşul întreg se revarsă în partea de nord a perimetrului său, într-un splendid cadru natural de verdeaţă şi oglinzi de lac.

De o parte şi de alta a Şoselei Kiseleff – arţari, zarzări, stejari, corni şi castani, intr-o alăturare pe cît de ciudată; pe atît de atrăgătoare, formează o deasă perdea, verde şi răcoroasă, ascunzând prin frunzişuri bănci şi poteci tainice. Garduri vii de arbuşti, înalte pînă la brîu, fac trecerea de la vegetaţia abundentă, de pădure, la asfaltul şoselei pe care circulă intens, în şase benzi, autoturisme de cele mai variate tipuri şi mărci, ca la o paradă automobilistică.

Atunci, spre ora 4 după-amiază, autobuzele şi troleibuzele aduc, dinspre Băneasa, grupuri compacte de fete vesele şi încrezătoare în viaţă. Sînt muncitoare în industria ultrafină a tranzistorilor, aceste bijuterii ale electronicii care au revoluţionat tehnica, în ultimele două decenii, pînă spre limita superioară a posibilităţilor. îmbrăcate cu gust, cochete, purtîndu-se după un catalog parcă nelimitat şi cu mîinile întotdeauna îngrijite, lasă impresia că vin de la Spectacol, nu de la muncă. Aşa cere condiţia lor de muncitoare la tranzistori. Aşa le-a intrat în obişnuinţă.

Şi mai vin, cu autobuze speciale, piloţii şi mecanicii aeroportului intern Băneasa, în uniformele lor bleumarin, tighelite cu galben. Vorbesc tare. Caută, probabil, o compensaţie : în cabină, la bordul avionului sau în hangare comunică puţin şi în cuvinte profesionale. Acum sînt în largul lor – deşi se spune că largul lor ar fi pe undeva, pe sus, sub imensul coviltir albastru...

Da, vara este o animaţie puţin obişnuită. Iar din marea, din majestuoasa clădire a Combinatului poligrafic „Casa Scînteii" ies în valuri tipografi, ziarişti, funcţionari, poeţi şi prozatori – de la cotidiene, de la

revistele săptă- mînale şi bilunare şi pentru tineret.

Tot acest tăvălug de oameni ia cu asalt bărcile cu rame ale primului debarcader de la lacul Herăstrău, sau sc răstiră pe aleile liniştite ale parcului.

Dar acum... acum e toamnă. Acordurile orchestrei de fete de la restaurantul „Mioriţa”, la margine de lac, nu mai farmecă. Orchestra a plecat, mesele s-au strîns... Din stejarii parcului cade ghinda, şi pe aleile asfaltate se aşterne un strat de prundiş... Fetele do la electronică şi-au tras în picioare cizme înalte pînă la genunchi, iau o ultimă îngheţată, parcă de adio, la tonetele de lîngă pasajul subteran şi se grăbesc să schimbe autobuzul spre oraş.

Lui Nicoarâ strada aceasta, dintre Combinatul poligrafic şi Arcul de Triumf, îi evocă o seamă de întîmplări mai vechi sau mai ndi. unele cu valoare de nestemate, altele cu un haz amar sau triste, triste de tot.

Cine spunea că orice stradă are o memorie a ei ?

Aici l-a cunoscut pe Labiş. Pentru Nicoarâ a fost o surpriză. Imaginea pe care şi-o formase mai înainte despre poet, ciiindu-i creaţia literară, nu corespundea nici pe departe cu portretul viu. Poetul avea trăsături prea fine, prea dulci pentru vastul său zbucium interior – sincer vorbind,' Nicoarâ se aşteptase ca vulcanul carpatin să fi imprimat suprafeţei terestre altă configuraţie, mai aspră şi mai colţuroasă, ca relieful stîncos din munţii Moldovei de Nord, dincoace de obcine. unde se formase.

Firav şi delicat ca o fală. Ieşea de ia *Contemporanul,* unde publicase aproape o pagină de poezie. Vesel cum era mai întotdeauna. Secretarul general de redacţie de la *CiHitviv.pm'tavil* – pe atunci publicistul C.N.C. – l-a pre- zvnlat cit se poate de simplu : „El este Nicolae Labiş". Şi au pornit la pas, toţi trei, spre Arcul de Triumf. Pe drum li s-a

alăturat un foarte cunoscut publicist (şi el moldovean, de prin Fălticeni”, şi el cu mustaţă, ca Labiş). dar de care trebuia să stai la un pas depărtare, să nu îţi spargă timpanele cu vocea lui de bombardă.

— Şi ia mai spune ceva, măi Jenică, – îl împungea poetul. Iar Jenică. cu verva lui scînteietoare, cu spiritul său sarcastic, ascuţit ca un vîrf de coasă, dădea în dreapta şi dădea în stînga – hîrşt. hîrşt ! – de parcă ar fi vrut să defrişeze totul pe o arie de o sută de metri.

Se amuzau după o zi de muncă.

Ciudat, nu s-a vorbit nimic despre poezie. Despre poezia modernă vreau să zic, pentru că versuri populare s-au depănat multe. Labiş părea cucerit de versurile unor vechi cîntece lăutăreşti şi aproape tot drumul i-a purtat pe tărîmul cobzei şi al lăutei. Se oprea cînd şi cînd, doar să culeagă de pe trotuar o castană şi s-o arunce printre copacii de pe marginea şoselei.

— Dai în critici ? – l-a apostrofat, odată, Jenică,

El l-a privit cu un interes voit exagerat.

— Uite, vezi, eu nu m-am gîndit la asta, dar admit că ideeă ta este excelentă – a spus poetul în clipa următoare, rizind cu poftă. După care, umplîndu-şi mina cu castane, le aruncă pe toate deodată în desişuri. Deşi avea mult mai mulţi admiratori decît critici 1

Era tînăr, tînăr de tot, avea toată viaţa înainte.

Dar oare o avea cu adevărat ?

Stradă frumoasă, stradă cu amintiri…

La pasajul subteran, Nicoară a dat odată de bucluc. Tocmai publicase în ziar o notă de intervenţie. Era necesar. Prea multă lume continua să traverseze strada pe deasupra pasajului, încurcînd maşinile. Era în ¿ista, fireşte, şi un risc asumat cu bună-ştiinţă de către

cetăţean, dar şi o urmare a obişnuinţei. Cu u zi mai înainte se produseseră două accidente de circulaţie, din fericire fără urmări grave. Aşadar, în nota respectivă Nicoară insista ca miliţia Capitalei să instaleze un post fix, pînă cînd cei ce lucrau la Combinatul poligrafic se vor fi obişnuit să treacă prin pasajul subteran. Receptivă, miliţia Capitalei a trimis imediat un subofiţer, pentru ordine. însă în chiar ziua publicării notei în ziar,. cam cine credeţi că traversa strada, otova, cu capul în nori ? Reporterul Nicoară în persoană.

A auzit fluierul şi a înţeles iute catastrofa. Omul în uniformă se apropia cu paşi mari.

— Vă rog, buletinul dumneavoastră.

— Văd că am greşit – recunoscu Nicoară. trecîndu-l apele, pentru că tocmai de asta se temea cel mai mult : să nu-i ceară actul de identitate. Da, am greşit şi sînt gata să plătesc amenda.

Omul în uniformă a rămas ferm.

— Vedem noi ce facem. Deocamdată, vă rog să-mi ară- taţi buletinul.

Strîns cu uşa, s-a supus. Omul ordinei publice a luat buletinul, l-a deschis; a tresărit, s-a uitat la Nicoară ca la o curiozitate zoologică, după care i l-a restituit odată cu respectuoasa asigurare :

— îmi pare bine că am avut prilejul să vă cunosc. Poftiţi buletinul.

Nicoară crăpa de ciudă.

— Şi amenda ?

— Consider că v-am şi luat-o – surise, insinuant, subofiţerul.

A doua zi, ofiţerii de la miliţia Capitalei se prăpădeau de. llsi Penl™ că Povestea se întinsese şi se

lăţise. O săptă- mînă încheiată Nicoară s-a făcut că plouă, evitînd să se mai ducă pe la cunoscuta instituţie de pe Victoriei, colţ cu Beldiman. Şi oare n-avea motive s-o ocolească ?

În altă zi, un coleg îi smulse uşa biroului, strigînd :

— Fănică s-a accidentat !

— Care Fănică ?

— Ei, actorul... „Gioconda se mărită, e nuntă-n cartier...”, făcu el cîţiva paşi în ritm de tango. Aici, într-un pom. Pur şi simplu s-a suit cu maşina în pom.

— N-a descins tot de-acolo ? – replică Nicoară, ştiinţific. Şi dacă îmi vorbeşti pe tonul ăsta, înseamnă că nu e grav.

Colegul a ridicat din umeri.

— Tot ce ştiu e că se află în spital.

Nicoară coborî. Pe şosea, în dreptul clădirii Combinatului poligrafic, cîţiva curioşi adunaţi la locul cu pricina dezbăteau chestiunea din toate unghiurile de vedere posibile şi căscau gura.

— Trebuie să fi avut peste 120 la oră – spunea cineva, profesional.

— Da, este o maşină bună. Mai exact, a fost.

Ce l-o fi apucat să gonească în halul ăsta pe o şosea pavată ? – se întrebă Nicoară, privind dezastrul.. Actorii rămîn de neînţeles.

Aproape simultan începură să zumzăie telefoanele, ca la dispeceratul sesizărilor publice. Fantastic de multă lume se interesa de soarta actorului. E grav ? Nu e grav ? E schilod ? Scapă întreg ?

Pur şi simplu nu mai era de trăit.

S-a dus să-l vadă la Spitalul 9. Mai întîi a căpătat . asigurări din partea medicului chirurg că pacientul său va ’ scăpa cu faţa curată din buclucul în care s-a vîrît singur şi cu toată rîvna, apoi a intrat la el.

Cîrpit cu o întreagă bobină de aţă medicinală, cu nu ştiu cîte tampoane pe iată, actorul arăta ca o mireasă după ce s-a jucat „Nuneasca". Doar ochii i se mişcau în toate părţile, ca mărgelele pe aţă.

— Aoleo, nea Nicoară, nici aici nu mă laşi, bre 1 ?

Dădu să se întoarcă spre perete, dar copcile, excelent de bine fixate, se împotriviră.

Făcuse aluzie la o întîmplare care îl privea foarte direct. Cu numai o săptămînă în urmă, într-o deplasare la Focşani, în loc să ofere un spectacol de calitate, se cam dăduse el în spectacol, fapt care îi garantă o apreciere realistă şi publică, scrisă de cel care îl vizita acum.

— Ce-a fost, a fost, lasă astea.’ Am venit să liniştesc planeta. Gonesc telefoanele că nu mai poţi să respiri, şi în eter nu se lansează decît întrebarea : „ce e cu Fâmcă[u]. Şi Fănică e bine mersi !

— Mor, nea Nicoară, de data asta s-a tras cortina definitiv – se vaită el, rămînînd fix ca o mumie.

— Ba ai scăpat tot atît de întreg pe cît ai fost – îl asigură Nicoară. Mîinc anunţăm universul şi împrejurimile că „Figaro va fi tot Fănică !"

— Hai s-o văd şi p-asia !

A doua zi i-au adus ziarul la pat şi i-au mai redus din medicamente.

A scăpat din toate cu bine. Ulterior, la spectacolele cu „Omul care a văzut moartea", a fost senzaţia anului. Chestie normală, dacă stai să te gîndeşti bine. întors de pe... celălalt tărîm, aducea imagini şi informaţii proaspete, avea ce să comunice. Iar încăpăţînarea lui de a nu râmîne..t dincolo, nu putea trece neobservată. Lumea apreciază cum se . cuvine aceste foarte i are reuşite.

Stradă ştiută, stradă cu amintiri...

în serile de vară, pe la ora 8, un bărbat în virstă de aproximativ 50 de ani, de statură potrivită, cu faţa aproape imobiiă şi cu privirea rătăcită, venea dinspre oraş, se oprea în colţul trotuarului, lingă clădirea masivă de marmură şi începea un lung discurs. Vorbea destul de logic pentru comportamentul şi starea în care se afla. în gesturi şi-n vorbe n-avea nici urmă de violenţă sau de jignire. Un rătăcit liniştit. Reporterii şi redactorii ziarului îl auzeau din birouri, atunci cînd seara îi prindea la masa de lucru sau în tipografii. Şi, vrînd-nevrînd, le amintea de dramele vieţii.

Tot ce ştiau despre acel sărman personaj era că i se prăpădise soţia într-o împrejurare tragică, iar el, zdruncinat de nenorocire şi neavînd tăria să se înalţe deasupra pierderii suferite, dăduse în patima alcoolului. Cu vremea s-a liniştit. Azi vinde seminţe lingă cantina combinatului. Se zice că ar fi fost tipograf. O viaţă ratată.

Pe Şoseaua Kiseleff se plimbă Nicoară. vara, cu Mitică Tabacu, colegul său de breaslă de la „România liberă”. O pornesc la pas de-a lungul trotuarului, pe sub arţari şi castani, s.pre Arc. Mitică are un talent gro?:av de a-.'i imiia colegii de redacţie. Nici redactorul şef nu scapă. Clipe de destindere. Se informează reciproc ce scriu, adeseori fac un uşor schimb de subiecte şi de informaţii şi mai întotdeauna conchid prin a-şi exprima o dorinţă mai veche.

— De-am ajunge să lucrăm odată la acelaşi ziar !

Din partea lor au fost unele tentative. Zadarnice. Cî inele îndărătnic latră la lună. E şi ăsta un mijloc de afirmare.

Cu „testele” lui publicate cînd la pagina întîi, cînd la a treia, confratele îi întărîta grozav. Nu numai pentru că erau foarte bune >i gustate de marele lor client – cititorul. Nicoară era întaritat pentru că nu li se găsea

odată un loc stabil în pagină. Dar poate că aşa era mai bine : se spune că o substanţă acidă trebuie mutată din loc în loc, altminteri perforează. Iar o hîrtie de ziar, fie ea şi de cea mai bună calitate, rabdă ce rabdă şi...

Un coleg de la „Ştiinţă”, Tudor Călăraşu, îl ajunse din urmă, smulgîndu-l din visare :

— Hai prin parc, Nicoară, pingelele se cer tocite.

— Haide. Am fumat ca un turc, prinde bine o gură de aer sub frunze îngălbenite.

Străbătură pasajul subteran, pătrunzînd în parc.

— Te aşteaptă acasă cu masa ? – se mai interesă colegul, cu toate că ora prînzului trecuse de multişor.

— M-aşteaptă.

— Nevastă-mea a renunţat de mult. Ar fi dat în gastrită. Meseria asta a noastră produce gastrită în proporţii industriale. Nu crezi ?

— Ba cred – recunoscu Nicoară fără chef. Eu o cresc de mică. Cel puţin nu-i contest paternitatea.

La debarcadere apa clipocea, iar bărcile, de pe care se luaseră prelatele, se legănau şi se loveau între ele cu zgomot de nuci sparte. Aşteptau să fie trase, la remorcă, spre hangare, pentru ca în primăvara viitoare întreaga flotilă a Herăstrăului să reapară pe unda lacului, sclipitoare, abia ieşită de sub aparatele de vopsit.

Cînd s-au uitat la ceas, au trebuit să iuţească pasul. Nicoară apucă în altă direcţie.

— Nu te duci la masă ? – îl întrebă colegul, surprins.

— Am o treabă la Muzeul Antipa – aruncă Nicoară peste umăr adăugind apoi printre dinţi : n-aş mai avea !

Puţin mai tîrziu traversa Aleea Trandafirilor, spre Piaţa Aviatorilor.

— Ce zici, draga mea, de indivizii ăştia oribili ?. sondă opinia soţiei sale Eugen Mălureanu, în timp ce îşi dezbrăca pardesiul. Apoi, inslalîndu-se în fotoliul liber de lingă ea, despături ziarul cu care venise, dispus să susţină o conversaţie mai lungă.

Era un bărbat la 35 de ani, înalt şi plăcut la înfăţişare, semănînd foarte bine cu acel actor îndrăgit de cea mai mare parte a populaţiei societăţii noastre, actor cu un nume real, dar care aduce a pseudonim, fiind în parte floare, în parte piersică. O asemenea plăcută înfăţişare avea şi Eugen Mălureanu. Dar, spre nenorocul lui, era puţintel miop, pentru că atunci cînd zăbovea dinaintea oglinzii, bărbie- rindu-se cu migală, nu făcea nimic pentru a netezi două onduleuri de păr sub care, pare-se, dădeau colţul podoabe de berbecuţ...

De felul său vesel şi plin de atenţii, cînd venea acasă nu se suia în vîrful patului, cu ziarul în mînă, cum fac 99,5 la sută dintre bărbaţii serioşi şi bine informaţi, ci cădea, cotidian, în greşeala de a-şi distra soţia în fel şi chip, ca unul care mai lupta încă, convins, pentru emanciparea femeii.

îi plăcea mai ales conversaţia. De astădată avea să abordeze, în discuţie prelungită, fenomenul etic. Reveni, deci, subtil :

— Este o chestiune care interesează societatea în întregul ei, draga mea. Da, da, vorbesc serios, o problemă de maximă importanţă.

Ea citea o carte. Punînd-o pe măsuţa de alături, întrebă cît putu mai natural :

— Despre ce fel de indivizi vorbeşti tu, Eugen ?

— Cei care practică şantajul, preciză soţul, cu importanţa celui care aduce o noutate senzaţională. A apărut azi în ziar o notiţă interesantă. Să ţi-o citesc.

Scena se petrecea în lumina blîncki a lămpii de colt, din salonul apartamentului lor intim. Sub un bec cu cuiva waţi în plus, soţul ar fi schimbat brusc tema conversaţiei. întrebîndu-şi consoarta dacă n-a gătit cumva ciuperci fără să le fi încercat, mai intii. cu linguriţa de argint, intr-atît de mult se schimbase la faţă Gina.

— Ascultă : *Dialog cu un necunoscut* – citi setul. *Mare noroc ai avut, domnule şantajist, că nu te-ai prezentat la intîlnirea dumitulc cu „victima” (luni, la o ia 18, în faţa Muzeului „Amipa”). Te aşteptam şi noi prin preajmă, cu miliţia. Voiam să vedem cum arată un individ care are îndeletnicirea degradantă de a şantaja. Acostind, recent, o femeie căsătorită i-ai spus că o urmăreşti, de vreme îndelungată şi cunoşti lucruri care ar putea să o compromită definitiv în faţa soţului. Apoi i-ai stabilit o întîlnire, să perfectaţi afacerea, dar n-ai apărut. Ştiam că te afli totuşi prin apropiere, că o „verificai”. Mure noroc că n-ai venit ■ Ai fi constatat personal cum se pedepseşte şantajul. Dar poate că nu-i timpul trecut...* Ei, ce părere ai tu despre indivizii ăştia de nimic ? – se interesă soţul, lăsînd ziarul pe genunchi şi privindu-şi soţia cu un interes sincer.

Ea citise ziarul încă de dimineaţă şi, cu acest avans, avusese răgazul să-şi compună un rol mai puţin riscant pentru eventualitatea că va fi obligată ”să susţină o conversaţie sau – mai rău ! – să dea explicaţii.

Se gîndise la o posibilitate de retragere onorabilă, în cazul cînd va fi pusă în situaţia de a vorbi, dacă nenorocitul ăla... Intr-adevăr, despre ea era vorba. A fost somată de un individ, care născocise o poveste cu scopul de a o înfricoşa şi de a-i stoarce bani. Trebuia pus la punct. Cum ? N-avea nici un rost să-i spună lui, soţului, pentru a nu îl supăra inutil. Duc nici individul nu trebuia lăsat să scape. Aşa că s-a adresat ziarului. O

atitudine fermă şi publică l-ar fi pus la punct pc individ, atrăgîndu-se totodată atenţia asupra apariţiei, în gama de infracţiuni, a cazurilor de şantaj în scop material. „Asta e toată povestea, dragul meu. Găseşti că am procedat corect sau nu. asta este altceva, însă te rog să crezi că n-am vrut să te amarase cu asemenea fleacuri."

Cile războaie nu s-au cîştigat pe cale diplomatică !

Drăguţul ei Dionisie Penescu sau Onisie, sau pur şi simplu Oni, se descurcă. Are relaţii peste tot. Chiar şi la ziare. Dragul de el 1

Trebuia, totuşi, să spună ceva :

— Cea mai ordinară specie – îşi arogă ea dreptul de decizie. Calcă în picioare condiţia umană...

— Sigur că da, ai dreptate, întări soţul, bucuros că găsea în partenera lui de viaţă o femeie onestă şi autoritară. Ai dreptate, speculează sentimentele oameniloi', greşelile lor de moment. Nu încape îndoială că doamna despre care este vorba va fi întreţinut legături de dragoste cu un alt bărbat. Cam asta ar fi explicaţia după mine şi după alţi colegi cu care am discutat azi chestiunea. Femeia este vinovată. Clar.

— Crezi ? întrebă, indignată, sofia, avînd însă grijă să-şi facă ceva de lucru, pentru a nu fi silită să-l privească în timpul acestei discuţii. îşi luase de croşetat. Degetele îi tremurau uşor.

— Mii mult ca sigur, întări Eugen Mălureanu. Avea chef de discuţie, mai ales că şi momentul era prielnic – copiii dormeau plăcutul somn de după-amiază.

Această scena de familie se petrecea într-o vilă frumoasă, nu prea mare, cu un etaj, cu balcoane jos şi sus, din lemn încrustat, protejate de scurte acoperişuri în olane smălţuite. Proprietate personală a doamnei Mălureanu. De la mama. Mama chiar îi spusese lui Eugen Mălureanu, atunci cînd acesta îi ceruse mîna fiicei sale : ,,Gina intră în mariaj cu o casă superbă.

Dumneata, tinere domn, ce aduci ?” Cum se vede, tranşa deschis şi din capul locului, ca în orice afacere serioasă. Spuse şi el că intra în viaţa de familie cu un salariu bun şi cu o dragoste puternică, însă acest argument din urmă căzu repede, odată cu o observaţie, de natură filozofică, a bătiînei doamne : ,.Nu este de ajuns, nu este. Dragostea despre care îmi vorbiţi vine mai pe urmă, principalul e pe ce anume se întemeiază un cămin, pe ce bază materială vreau să zic.” Dar asta a fost cu cîţiva ani în urmă, acum mama Ginei nu mai era, tînăra familie se extinsese în toată casa şi trăia fericită. Iar ci doi – ca doi porumbei pe-o cracă.

La drept vorbind, Eugen Mălureanu era mulţumit. Avea o soţie frumoasă, pe care o iubea ; avea doi copii, de şapte şi de cinci ani, la care ţinea enorm ; avea o slujbă bună şi era deosebit de înzestrat pentru ea. Ce îşi mai putea dori ? Se ştia stăpîn pe situaţie, la serviciu şi acasă. De aici şi mulţumirea pe care nu ezita să o exteriorizeze. Este ceva rău în faptul că un om se arată mulţumit ?

Gina se pregătea să reintre în serviciu, în curînd, socotind că cei doi copii s-au făcut mărişori şi puteau fi lăsaţi în seama unei tinere femei, adusă special pentru asta, de la ţară. Nu se reîncadra în specialitatea ei, la contabilitate. La insistenţele sale, Eugen Mălureanu îi găsise un post de secretară la directorul general al unei mari uzine, şi lucrurile păreau să continue pe făgaşul lor normal.

Acestea fiind zise, să reintrăm în apartamentul de la parterul vilei Ginei Mălureanu, de unde am ieşit să dăm o clipă roată casei.

— Dar parcă femeia este apărată aici, observă soţia, arătînd ziarul de pe genunchii soţului: în orice caz, am remarcat că nu se vorbeşte nimic rău despre ea. îl con-

damnă doar pe individul acela...

Nu era periculos să coritinve discuţia pe această temă ? Sc opri la jumătatea frazei, aruncă lucrul şi puse din nou mina pe carte, lăsînd să se vadă că subiectul îi displăcea. Dimpotrivă, soţul credea că notiţa din ziar merita o oarecare atenţie. Spuse deci, cu un plus de însufleţire :

— Dacă nu era vinovată, de ce a acceptat să se ducă la întîlnirea cu omul acela ? – o interpelă el cu o curiozitate care Ginei Mălureanu îi păru rău prevestitoare.

— Poate că voia să-l demaşte, spuse ea, cu speranţă.

— Tot ce se poate. Dar eu tot cred că era vinovată. O femeie corectă nu ar fi procedat aşa. în nici un caz, aşa.

Totul devenea insuportabil.

— Scuteşte-mă, te rog, Eugen, de asemenea discuţii imposibile !

Glasul doamnei se ridicase cu o octavă.

— Bine, dragă, scuză-mă. Se pare că n-am fost bine inspirat, bătu el în retragere, pe tonul cel mai concesiv posibil. Dar se avîntă iar, adăugind : Eu, totuşi, cred că era vinovată. Asta e singura explicaţie posibilă.

— Vreo nefericită în dragoste ! – se trezi ea prinsă din nou în sarabandă. Aşa se întîmplă uneori : nimereşti exact în situaţia pe care vrei s-o ocoleşti. Aceasta, fie din prea multă prudenţă, fie din lipsa unei anumite experienţe. în sfîrşit, cînd constată şi ea eroarea, nu se mai putu retrage spre liniile îndepărtate ale frontului. Aşa că merse mai departe, la baionetă : Vreo nefericită în dragoste, altfel nu se explică, repetă ea, negăsind deocamdată altceva mai potrivit.

— Nu neapărat. Poate că şi din spirit de aventură. Unele chiar din simplă curiozitate. Sînt cazuri, draga mea, sînt cazuri.

— Cum. fără un motiv temeinic, de ordin moral ?

— Vai, copilăroasă mai eşti, fata mea naivă, – şi soţul, petrecîndu-şi braţul pe după mijlocul ei, îi luă uşorul tremur drept dovada dragostei ce-i purta şi dorinţelor sale de femeie. – Află, draga mea, că unele femei discută aprins şi pare-se cu convingere despre etica individului, ca o oră mai tîrziu să se vîre în aşiernutul altui bărbat. Da, ascultă-mă pe mine.

Apoi se scuză că trebuise să i-o spună chiar el.

Gina Mălureanu tăcu. Omul de lingă ca, căruia nu avea nimic să-i reproşeze pentru o viaţă dusă împreună ani şi ani, avea tot dreptul la replică. Iar Gina constată deodată că, deşi avusese suficient timp să se gîndească la replici, dacă situaţia i-o impunea, ea se prezentase mai mult decît imprudentă, poate ratînd orice posibilitate de retragere.

Avu, totuşi, inspiraţia să abandoneze momentul de meditaţie şi să revină la o atitudine mai activă. Discuţia nu se putea încheia cu acea dezgustătoare observaţie a soţului. Ar fi obsedată tot timpul. Trebuia deci să vorbească,’ să spună ceva. îndepărtîndu-se astfel cît mai mult de eşafodul pe care se văzuse o clipă suind.

— Exagerezi, zău că exagerezi. Este oare cu putinţă ? Unde e, dacă nu demnitatea persoanei, cel puţin grija firească pentru igiena trupului ? Probabil că te referi la cazuri patologice, aşa da, admit şi eu că ar exista, Eugen. Dar hai să abandonăm discuţia, dacă eşti şi tu de aceeaşi părere. Nu-i deloc un subiect agreabil.

El se grăbi să încuviinţeze, de data asta categoric î ,
r— Bine, draga mea, s-o abandonăm.

Cum ajunsese Nicoară să scrie notiţa aceea din ziar ?

Cu douăzeci de minute înainte de ora 18, ora întîlnirii guguştiucilor, o maşină parcase lîngă bodega ,,Carai-

man”, din apropierea Muzeului „Antipa”. Erau doi. EI, Nicoară, şi un locotenent de miliţie îmbrăcat civil. Au tras pe dreapta şi, ridicînd capota ..Daciei”, şi-au vîrît capul înăuntru, cu cîte o bujie în mînă, trăgînd cu ochiul pe de lături.

Locul de întîlnire era admirabil de bine ales : case situate la mare distanţă, trecători puţini, linişte, posibilitate de observare pe o rază de cîteva sute de metri, pericol de surprindere minim : de retragere acoperită – toate şansele. Un alt loc mai potrivit pentru o asemenea afurisită trebuşoară, nu se putea găsi în tot Bucureştiul.

— Individul îşi cunoaşte meseria – aprecie Nicoară, stînd sub capota maşinii ca un călugăr catolic sub gluga-i imensă. Locul ăsta este foarte bine ales pentru o întîlnire de afaceri. Nu crezi ?

Locotenentul se mulţumi să aprobe în felul lui economic.

— Hm !

— Mă luaţi la voi ? – îl întrebă Nicoară. pe*neaşteptate. Spirit de observaţie am. precum poţi constata singur, deştept sînt...

— Pentru noi eşti cam limbut – i-o reteză celălalt.

Nicoară rezumă rapid :

•— Invitaţie la tăcere. Bun. Executarea.

— Tipul ăsta nu vine – prevesti locotenentul după un timp, devenind posac. Nu vine pentru că nu-i fraier. Nu m-aş mira ca în momentp.l de faţă să fim supravegheaţi noi de el. îl simt prin apropiere.

Nicoară adulmecă.

— Bate cumva vîntul dinspre el ?

-în clipa aceea din bodegă apăru un chefliu, li captă ca prin ceaţă şi se propti pe marginea trotuarului.

3 – Te salut, Fidelitate !

— Va să zică, nu mai mergeee ! Va să zică, trebuie să o reparăăăăm !

— Pleacă, omule, şi vezi-ţi de drum – îl sfătui liniştit locotenentul.

Cetăţeanul insistă, însoţindu-şi vorbele cu gesturi largi şi dezordonate.

— Va să zică, un om de treabă nu poate să vorbească. Buuun !...

Era în stare să le încurce socotelile.

— Ia dă-te pe lîngă el şi vezi dacă miroase – îi şopti locotenentul lui Nicoară.

•— Crezi că se preface ? Nu îi vezi mutra ?

— Nu te lua după aparenţe. Constată. ‘

Nicoară se duse lîngă chefliu. Mirosea de trăsnea. îi spuse încet, însă cît putu mai clar :

— Nu îl înfuria pe frate-meu. Acum a ieşit din balamuc şi îl duc acasă. A mai schilodit pe cineva, mai înainte. Du-te !

Omul aruncă chiştocul de ţigară dintre buze şi îşi ridică gulerul pardosiului.

— Hai ciî plec, nu îmi fac de lucru cu nebunii.

Locotenentul privi lung în urma lui.

— Ce i-ai spus de l-ai potolit aşa repede ?

— Două versuri dintr-un poet creştin : „De nu te duci singur la dracu / noi doi te vom trimite...” Sau cam aşa ceva.

— Dar f/arcă a pomenit de nebuni – stărui ofiţerul.

Nicoară făcu pe uitucul.

— Multe zice omul la beţie...

Gina Mălureanu era pe trotuar. Ii despărţeau vreo sută de metri, poate nici atît. îmbrăcată în negru (negru face întotdeauna impresie, nu-i oare culoarea schimnici

şi lor ?), stătea dreaptă lingă un lampadar, într-o aşteptare mută. Nicoară îşi imagina că femeia tremura

ca filamen- j tul unui bec înainte de scurt-circuit şi că murmura o rugă- i ciune, jurîndu-se că, după ce va scăpa de bolea, o să ocolească patul o săptămînă întreagă, ceea ce. să recunoaştem, era enorm de mult pentru o foarte simpatică brună, cu nas grecesc şi cu ochi codaţi din naştere. Nu, Nicoară nu împărtăşise niciodată teoria că criminalul ar avea o figură predestinată. În schimb, despre femeile frumoase avea o opinie strict personală. Nu le socotea pierdute cu totul. Unde mai pui că o societate dinamică poate recupera serios.

Dar ce va fi gîndit cu adevărat Gina Mălurcanu, stînd singuratică lîngă lampadar, ca un spirit vigilent pus de planton pe poteca dintre iad şi rai ? ’

Ea a întors capul de cîtcva ori spre locul unde se găseau cei doi bărbaţi. O făcuse mai mult din instinct, încă nu vorbiseră cu ca şi nu se cunoşteau. Cam pe la şase şi douăzeci s-a mai uitat o dată la ceasul-brăţară şi. săltînd din umeri, o porni spre Calea Victoriei, cu pas măsurat. Nicoară bănuia că individul în cauză îi va apărea înainte, în alt loc, pe traseul spre casă, acolo unde se va crede mai în siguranţă. însă n-avea ce face. Din garda personalii a unei asemenea femei n-a făcut parte niciodată. Deşi trebuie să fie al naibii de interesant !

— Aşa se întîmplă cînd porneşti la treabă cu amatori. Vorba asta o rostise locotenentul. Nicoară pricepu aluzia. Ripostă însă calm :

— Şi un profesionist nativ ce-ar face ?

— Ar saluta şi ar face contact.

Fu rîndul lui Nicoară să îşi dea importanţă :

— Ţi-o spun eu, un profesionist, înainte de a face contactul, ar pune la loc bujia. Altminteri, rămîne tot amator.

Ofiţerul n-a mai spus nimic. S-a dus ca glonţul dintr-o ţeava abia lustruită. După el plecă, pe jos, şi Nicoară, gîn- dindu-se la notiţa pe care avea s-o scrie în aceeaşi seară.

Oare va şti vreodată cineva că el şi-a întrebuinţat o zi întreagă pentru a scrie doar douăzeci de rînduri în gazetă ? Adeseori omul din afară, cititorul – şi din păcate nu numai cititorul ! – apreciază calificarea şi competenţa ziaristului după dimensiunea confecţiei. „Ce articol formidabil scrie azi Vasilescu ! Un sfert de pagină Da, fox’mi- dabii Ce nu ştie însă cititorul – şi din păcate nu numai cititorul ! – este aceea că mult mai greu este să scrii scurt. Dar asta este o altă poveste, care îl interesează pe el şi numai pe el.

O zi pentru douăzeci de rînduri ? Nu, o zi pentru o cauză. Aşa judecind lucrurile, parcă merită.

A doua zi de dimineaţă (de ce atîta grabă, madam ?), smiceaua neagră a dat un telefon.

— Reporterul Nicoară ?

— Presupunînd că da, cu cine aş avea cinstea ?

— Gina Mălureanu...

— Mda. Şi ?

— Voiam să vă mulţumesc din toată inima...

— Mulţumiţi-l pe soţ, este mai indicat.

— O, nu fiţi aspru !

■— Sînt practic.

Ea lansă o idee :

— Dacă v-aş explica totul, personal...

— Cred că le-am încurca şi mai rău.

— Vai, spuse ea, schimbînd tonul vesel, cu totul nepotrivit subiectului discutat – vai, întotdeauna sîntcţi atît de ironic ? -

— Nu chiar mereu, dar acum parcă ar fi cazul.

— Atunci, mă scuzaţi. Şi dacă mai apare individul acela ?...

— N-aveţi nici o grijă, nu mai apare. S-a resemnat ca un cimpanzeu în grădina zoologică – adăugă Nicoară, acru.

Şi era convins. ..Individul acela” î.şi închipuia, de bună seamă, că se puseseră sub observaţie casa, telefonul şi nu mai putea risca. în orice meserie, o măsură de prevedere prinde bine. Mai ales atunci cînd te îndeletniceşti cu asemenea treburi pestriţe.

Întîlnirile jubiliare ale cutărci sau cutărei promoţii de absolvenţi din. învăţămîntul superior deveneau la modă. Ca haina cu revere late de-o palmă. Ca aluniţa pe obrazul sau pe fruntea cîntăreţei. Ca maşina personală parcată cit mai oblu pe trotuarul din faţa casei.

Dar să ne întoarcem. Aşadar, întîlnirile promoţiilor deveneau la modă. Nu era nimic rău în asta. Dimpotrivă. Asemenea momente, afară de plăcerea firească pe care ţi-o oferă prin revederea vechilor tovarăşi, poate constitui – şi ele fapt chiar constituie – prilej de omogenizare pe plan microsocial, verigă deloc neglijabilă în procesul unităţii sociale în ansamblul ei.

Pentru Nicoară, stînjenilor era altceva. La rubrica de care răspundea el anunţa frecvent întîlnirile promoţiei H de ingineri, promoţiei Z de economişti, de medici, de arhitecţi. Niciodată însă nu-i picase în mînă o informaţie privind organizarea, m perspectivă, a unei întîlniri a cme

ştie cărei promoţii de mecanici, bunăoară, de operatori chimişti, de muncitori electronişti sau de maiştri. Se lăsa astfel falsa impresie – prin publicitatea ce se făcea, în presă şi la televiziune, în jurul întîlnirilor colegiale jubiliare – că se onora cu precădere intelectualitatea ştiinţifică, tehnică şi de altă natură, cînd, de fapt, se ştie că societatea contemporană românească este omogenă şi solidară prin însăşi egalitatea, materială şi spirituală, de care se bucură toţi cetăţenii, fie că este vorba de generaţii, de promoţii sau de îndeletniciri.

O asemenea informaţie se lăsa aşteptată. Pe masa de lucru a lui Nicoară poposise una proaspătă, însă de celălalt fel. Ce-ar fi să iniţieze el o astfel de întîlnire ? Cu foştii săi tovarăşi de la uzinele ,,23 August” din Capitală, muncitori care se află în alte activităţi. Tot zborul cadrelor se cheamă. Tot împlinire.

Ar fi- grozav ! însă i-ar trebui marea sală de marmură a Casei Scînteii. Şi ? A cerut-o cineva pentru o asemenea întîlnire şi a fost refuzat ? Mira-m-aş !

Ideea îi surîdea. începu un fel de listă. Va să zică, ar trebui să vină : *B.* General. Masiv şi oacheş de parcă ar sta tot timpul la aplicaţii. *S.* Ministru, cu faţa brăzdată cam de timpuriu de riduri, probabil din pricina temperaturilor înalte de la cuptoarele forjei. *P.* Corespondent de presă la Budapesta, înalt şi osos, fruntea' detaşamentului ucenicilor. *D.* Primul secretar al unui judeţ, cîndva nedespărţit de ciocanul cu coadă lungă, propriu mecanicilor care lucrează la locomotive. *G.* Doctor inginer, care nu pricepe nici azi de ce Uzina 23 August, cu complexitate tehnică de vîrf în industria românească, este nevoită să-şi facă singură şuruburile şi alte mici organe de asamblare. *P.* Director general al unui mare combinat chimic. C. Director de uzină. Cine nu îl cunoaşte, la Buzău, pe „decanul de vîrstă” al

directorilor ? V. Cercetător ştiinţific. Lui Nicoară personal, nu-i place. Nu pentru că ar avea vicii. Dar viciu poate fi şi atunci cînd din onoarea şi din condiţia de a fi om, care presupun o complexitate de atribuţii şi de virtuţi, iei din ele numai 1/4 sau chiar 1/2 şi numai dintre cele profesionale, neglijînd flagrant familia. *M.* Poetul care are şi acum un dulce glas de mierlă, la figurat vorbind. Atunci cînd nu face texte pentru muzică ! *M.* Secretar al Comitetului de partid al Capitalei. *V.* Colonel de miliţie, înalt, liniştit, cunoscut şi sub numele de „organizatoricul”. Apoi ofiţeri superiori de marină, de aviaţie, profesori de catedre universitare...

îi veni ideea să-l sune pe bătrînul Jipa, de la uzină.

— Cam cîţi muncitori au plecat din uzină, în alte activităţi, în decursul anilor ? Ai cumva idee, ar putea exista undeva o statistică ?

— O are Jipa – sosi liniştitor de dincolo. Mai bine spus a avut-o şi a dat-o mai departe. Opt sute şi ceva. Dacă vrei precis, sună mi ine.

— Cu ce prilej s-a întocmit lista ?

— Pentru invitaţii, să ştim cîte tragem. Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de existenţă a uzinei. Eşti pe listă, nu te teme.

Nicoară remarcă îmbufnat :

— în casa asta nimeni nu mai poate avea o iniţiativă ca lumea ?

— Mai spune o dată, n-am prins.

— Am zis : opt sute şi ceva, dar de la ce nivel s-a pornit, cînd s-a apreciat ce şi cum ?

— Cum să-ţi spun... Cam de la director în sus, de la căpitan, de la activist... Pentru festivitatea unei uzine, nu

dezorganizezi activitatea în ţară. Cam de la nivelele astea în sus.

— Şi n-o să ne înţepenească gîtul uitîndu-ne numai în sus ?

Bătrînul Jipa îl linişti cu vocea lui calmă :

— N-avea grijă. Destul ne-am tot uitat în jos. Ştie Jipa ce spune.

Adevărat, recunoscu Nicoară, punînd receptorul în furcă. Dai’ bătrîni de cumpărat nu mai sînt.

Opt sute şi ceva numai de la Uzina .,23 August” ! Cîte mari întreprinderi există în Capitală ? Mari şi foarte mari, pe puţin o sută. Şi dacă înmulţim 100 nu cu 800 şi ceva, ci numai cu 500..'

— ...vedem ce fel de oameni conduc societatea.

Tresări, spunîndu-şi aspru : Ani început să vorbesc de unul singur. Scleroza. Aşa îmi trebuie dacă fac morală uneia ca frumoasa aia cu ochi codaţi !

Judecind drept, cîţi ar fi venit la o asemenea întîlnire, dacă s-ar fi organizat ? Probabil că nu prea mulţi. Şi nici atîţia, din cei cu funcţii mai înalte. Nu se ştie cum se face, dar tocmai în asemenea situaţii unul are de praşilă, altul are de tăiat lemne în pivniţă, un al treilea a uitat să-şi scoată pantofii de la cizmar...

Rîse mînzeşte. Nu exagera. Mai cunoştea el nişte cazuri !

îşi aduse aminte că nevasta gătea peşte şi se lumină.

— Ar fi cazul să o roiesc.

Prea tîrziu. Era chemat la adjunct.

— Reţine indicaţia, pentru că din clipa asta te priveşte direct. în achiziţia de animale se comit erori...

• Nicoară îşi lăsă limba slobodă :

înţeleg. Vaca luată pentru tăiere e lăsată să pască; şi de aici eroarea.

— Glumeşte după ce pleci. Ni se cere să intrăm în mecanismul achiziţiilor şi să umblăm puţintel pe orizontală şi pe verticală.

„Şi de-a curmezişul dacă s-ar putea”, completă Nicoară în gînd, crăpînd în două de ciuda ce-l năvălea.

— Cooperativele agricole de producţie sesizează aceste anomalii. Spun că abatoarele le diminpează preţurile. Asta e. Pe cai !

Cum pe cai, cînd aici este vorba de vaci ? Şi cine a încălecat vreodată o vacă ¿tie bine ce îl aşteaptă. îndărătnică ioc ! Se aşază contra cu cele patru picioare, se cabrează de-i ajunge greabănul cocoaşă şi numai ce zvîc- neşte scurt şi des, plimbîndu-l pe îndrăzneţ între coadă şi coarne. Fiinţă imposibilă !

Nicoară ieşi bombănind. De l-ar vedea călare pe-o vacă pe şeful ăsta adjunct...

Cu ce să înceapă şi din ce punct cardinal ?

Plecă la ţară. Acasă. Sub un şopron găsi ceva care semăna îndeaproape cu ceea ce se cheamă o haină. Şi nişte bocanci scîlciaţi, cu ţinte. Iar în magazie, peste un puti- nei-cuib-de-paianjeni, o pălărie gri, chiar foarte gri din pricina prafului care o îmbîcsise ca pe o pîslă.

Le probă, spunîndu-.şi : „hai în scenă, băiatule”.

Păi cum. doar bust ? Pantaloni cine-i dă ?

Un văr îi întinse peste gard nişte nădragi ţesuţi în casă cam prin jurul anilor 1930 şi, întorcîndu-se lîngă femeia lui, îi spuse tainic :

— Gîndesc că l-a dat afară.

— Pa văr-tu ? - .

— Pă cine altu !

— Şi ce ? Are de sapă.

Nicoară îngrămădi lucruşoarele într-o valiză şi plecă Ia Ploieşti. începea actul întîi, tabloul unu, cu rînitul la grajduri.

La Cochirleanca dintre Salcîmi urma să sosească a doua zi comisia abatorului din Cîmpina, care să evalueze

nouăsprezece tăuraşi din sectorul zootehnic al cooperativei agricole. O aştepta şi Nicoară, la grajduri, mînuind o furcă destul de binişor.

— Nu te-am mai văzut p-aci.

Asta mai lipsea ! Răspunse, fără să se odihnească, celui care se apropiase fără treabă, adică de florile cucului.

— Iaca, mă vezi.

— Păi cum şi de unde ?

— Păi aşa, şi din Buzău.

— Aha, văr cu preşedintele.

— De unde văr. Cumnat.

Omul clătină din cap cu totală înţelegere.

— Păi d-aia te-a luat. Văr, cumnat, tot un drac !

Nu îl luase preşedintele. Nicoară îl luase pe el. De cu seară. îl luase deoparte, la Consiliul popular judeţean, sfătuindu-l să nu facă ochii mari în dimineaţa următoare cînd va veni să rînească la grajduri un reporter în persoană.

La ora prînzului sosi şi comisia. O conducea cu mînă sigură însuşi directorul. Specialiştii abatorului se plimbară cătinel-cătinel printre cei nouăsprezece tăuraşi grupaţi laolaltă, bătură pe spate, profesional, doi-trei, ca şi cînd le-ar fi spus „lasă, c-o să fie bine”, după care hotărîră :

— Doisprezece de-a doua, şapte de-a treia.

Preşedintele zvîcni, însă îşi aduse aminte la iuţeală că nu trebuia să riposteze de-adevăratelea.

— Dc-a-ntîia nimic ? – scăpă el, pentru că ţăranul nostru a avut dintotdeauna limba ascuţită.

L-au potolit cît ai zice peşte :

’ i— Creşti vaci de ieri sau de alaltăieri ?

Adică : Lasă-ne pe noi, care ne pricepem.

Au însemnat tăuraşii, au încheiat actele şi, adăugind ’„venim mîine să-i ridicăm”, oamenii comisiei plecară

fără ca măcar să bănuiască cine-i frigea din spate cu privirea.

La scurtă vreme sosea o altă comisie, din specialişti zootehnişti, însă pe alte funcţii. Un căpitan de la Inspectoratul judeţean de miliţie, im activist şi un tehnician de la Banca Agricolă.

Nicoară aştepta cu un interes enorm hotărîrea acestora.

— Zece de-a întîia, nouă de-a doua.

— De-a treia nimic, va să zică.

— Nici urmă.

Au consemnat în carnete, l-au luat pe omul de la grajduri şi s-au îndreptat spre maşină. Treaba era făcută. Oamenii abatorului nu mai puteau veni cu scuze şi cu alte mofturi inutile : actele erau încheiate.

Recepţionerul hotelului strigă după Nicoară, pe scări. Era prea prăpădit pentru un Qsemenea hotel.

— Dumneata unde te duci ?

— La 17.

— Ai pe cineva acolo ?

— Pe fratele fratelui meu.’

N-a sesizat..

.— N-ar fi mai bine să-l aştepţi jos ?

Nu. Ar îmbătrîni aşteptîndu-l.

în marginea oraşului Pucioasa, pe drumul desfundat sgre abatorul de vite venea un om cam lălîu, călcînd de sus şi ducînd de funie o vacă „extra”. Departe, în urmă, lipăia zorind o femeie.

— Salut ! îl întîmpină Nicoară.

— Noroc !

r- La tîrg ?

— La abator. Duseşi ?

Nicoară spuse că nu, dar că voia să ducă neapărat şî el una.

Şi au zăbovit multişor în drum, Nicoară, femeia şi omul ei cam lălîu pentru că încăpăţînarea îşi are, după unii, obîrşia la ţară. Bărbatul înclina să-i treacă funia lui Nicoară, scăpa de smuceli, însă femeia îi tot şoptea ceva la ureche. Pjnă Ia urmă s-a dat bătută, dar niciodată n-a mers înainte, ci numai în urmă, ea ştie de ce.

Au ajuns la abator, au intrat la rînd şi...

— Trei pentru o vacă ! ?

— Cam aşa. Trei.

— Şi credeţi că luaţi mai mult ?

— Cît e cu dreptate, împunse femeia.

— Treceţi la acte.

S-au încheiat actele, omul şi femeia lui se arătară mulţumiţi de preţ – „noi ’ceam că luăm mai puţin” – şi tocmai se grăbeau să încaseze banii de la o agenţie CEC din oraş cînd apăru un specialist în zootehnie, anunţat din vreme. Şi totul se luă de la capăt.

Cînd plecară cu adevărat spre agenţie, omul şi femeia lui aveau în acte o sumă mai mare cu patru sute de lei. Vorbeau tare, rîdeau şi erau fericiţi. Sutele nu se bat la ciocan, ca potcoavele.

La abator ancheta continua. Specialistul îşi făcea datoria.

Energica primăriţă a oraşului era foc şi pară !

— Să nu mai văd picior pe-aici, pînă nu raportaţi că la abator treburile sínt albe ca lumina zilei !

După apariţia articolului s-au luat măsuri şi ordinea a fost restabilită.

Unuia singur – director de abator – i-a trecut prin minte*să riposteze, plîngîndu-se că a fost calomniat. Aşa

a apărut povestea cu omul mintos care îşi tăia cu silinţă craca de sub picioare.

într-o săptămînă se adună multă corespondenţă. Pe birou îl aştepta un teanc de scrisori. Şi cum nu s-a inventat încă un miniaparat de citit, care pe deasupra să-ţi mai prezinte şi sumai ul fiecăreia dintre scrisori, se hotărî să le citească el.

Iată una care îl ia cu „Maestre”. O solicitare, e limpede. Ţuguindu-şi buzele, o puse deoparte. Solicitanţii, la urmă. În primul rînd,. admiratorii. Dar parcă şi amicul zicea ceva despre admiraţie. Reluă scrisoarea, citi şi deodată deveni extrem de interesat.

„Maestre, te salut şi îmi scot pălăria. E bine să îţi recunoşti înjrîngerea şi uite că ea mi-o recunosc. Ai lucrat inteligent”...

Exclamînd : „stai, vere” Nicoară se repezi la plicul scrisorii. N-avea expeditor. Reveni la rîndurile aşternute destul de îngrijit. Va să zică : *„Ai lucrat inteligent. în cazul respectiv eu nu mai am ce căuta. O promit. Frumoasa doamnă Mălureanu să stea liniştită. Poţi să i-o spui. Dar sînt atitea păsărele ca ea, că nu trebuie decit să închizi uşa coliviei în care intră singure. Aşa că am de lucru, să nu îmi duci grija. Adio, Maestre.”*

P.S. Să nu uit. SUi că te cunosc ?”

Că orbul găinilor nu putea da peste.tine!, murmură Nicoară, azvîrlind scrisoarea ca pe ceva slinos. însă în clipa următoare o luă din nou în mînă. Nici un alt indiciu. Vid.

Un lucru era limpede. N-avusese de-a face cu un caz izolat. Individul îşi făcuse din asta o îndeletnicire, ceea ce ^chimba total faţa lucrurilor. Nicoară se şi vedea* angajat într-o afacere care avea să-i macine timpul liber şi nervii. Am spus timpul liber, pentru că nimeni nu şi-ar fi îngăduit să irosească timpul redacţiei pentru o cercetare cu rezultate îndoielnice, dai’ care putea fi întreprinsă cu toată garanţia de succes de către organele de specialitate.

— Cine eşti, Chimiţă ? Şi ce dracu cauţi în viaţa oamenilor ?

De data asta, nu-i prea ardea de glume. Dai’ ce putea face ?

Armele meseriei sale sînt limitate. Adică, afară de condei, nu ştia ce s-ar mai putea scoate din teacă. E drept, se află într-un avansat post de observaţie. Şi tot drept este că are de partea sa opinia publică, făuritoare a toate. Adresîndu-i-te într-o chestiune îndeobşte acceptată, vei vedea cît de promptă îi este reacţia pozitivă. Dar, în cazul de faţă, lucrurile erau ceva mai complicate. Nu ştia nimic despre individul respectiv. Nici un fel de date personale. Cum să-l găseşti în forfota marelui oraş ?

Oare cîţi îi vor cădea victime ? Şi cîţi îi vor fi căzut ?

Şantajistul este, în felul lui, un criminal. Nu-i încadrat într-un asemenea text de lege ; judecătorul nu-l sancţionează ca atare. Şi, totuşi, este un fel de criminal. Pentru că, dacă ucigaşul suprimă fizic victima, şantajistul o zdrobeşte moral. Face, din victimă, tot ce vrea. Totul depinde de natura probelor pe care le deţine. Iar dintre toate, proba infidelităţii, a relaţiei extraconjugale îi este cea mai accesibilă. El prezintă, pentru societate, un pericol incontestabil.

Nicoară se gîndi la colaboratorul său de la Ministerul Justiţiei, om serios, în vîrstă, trecut prin pîrîuri şi fluvii, îi va face o vizită. Chestiunea trebuia discutată în amănunt, întrucît prezenta de la început cîteva serioase implicaţii.

într-una din zilele următoare o luă spre ‘Ministerul Justiţiei. La un „nes”, povesti întîmplarea de la un capăt la altul, căutînd să nu scape nimic. Consilierul juridic îl ascultă cu toată atenţia. Cazul îl interesa profesional. Era de o factură aparte. Mai cunoscuse, în decursul activităţii sale, cazuri de şantaj, însă de ordin sentimental, nea- vînd ca mobil banul.

— Ce părere ai ? – îl interpelă Nicoară, observînd că

celălalt întîrzia să-şi declare opinia, parcă absorbit de cine ştie ce gînduri în afara cauzei.

— Răspunsul meu depinde de intenţia pe care o ai.

— Cum, ce intenţie ? Să-l prind,' dacă mă ţin curelele, şi să-l trimit la popreală. Merită altceva mai bun ?

— Nu ai mijloace – dezgoli adevărul consilierul juridic, şi Nicoară trebui să admită fără rezerve. Lasă organele de anchetă. Adresează-te lor. Sau, mai exact, semna- lează-le cazul. De ce vrei să rezolvi singur ?

— Ştii bine că nu mă pot adresa organelor de anchetă – îi reproşă Nicoară, pentru^ că neglija implicaţiile. Ar trebui să dau în vileag numele femeii şantajate şi familia i s-ar duce pe copcă. Şi ei, şi bărbatului aceluia nesuferit.

— Atunci, pregăteşte-te să cauţi mult şi bine.

— Asta şi fac. Altceva aştept să-rni spui. Din punctul de vedere al dreptului juridic, pot fi învinuit că tăinuiesc şi prin asta stimulez adulterul ?

— Că tăinui eşti ce ? – făcu mirat consilierul juridic. Fii serios ! Ai fost solicitat în calitatea de ziarist pe care o ai. La fel ca medicul sau ca juristul, nu eşti obligat să depui mărturie într-o chestiune ce ţi-a fost încredinţată de client. Fireşte, cîtă vreme asta nu contravine preceptelor morale.

Nicoară sări contrariat':

— Păi tocmai asta e. Contravine.

— Nu deforma lucrurile. Profesia pe care o ai îţi dă dreptul să acţionezi conform concepţiei etice a ziaristului. înţeleg, aici vrei să aperi familia. Eşti liber s-o faci, ba este chiar o intenţie lăudabilă. Scuză-mă că te întreb : să presupunem că ai să-l identifici pe individ. Cum şi pentru ce ai să-l semnalezi organelor de drept ? Ai să poţi ocoli numele victimelor salo ? Mi se pare că nu prea te-ai gîndit şi la acest foarte important amănunt. Şi te previn cil fără plingeroa scrisă a uneia dintre victime, va fi imposibil să-l semnalezi justiţiei.

Nicoară tăcu. încurcat. într-adevăr, la asta nu se gîndise. Deci lucrurile se complicau şi mai mult. Naiba să le ia ! Plecă de la minister mai îngînduiat şi mai nemulţumii de sine ca niciodată.

Călcinou-şi pe inimă, o sună pe amazoană.

— îmi puteţi da unele relaţii ? (Adică : puteţi vorbi, sînteţi singură ?)

— Vedeţi că tot mai bine era să fi venit personal... Dar, în fine, vă stau la dispoziţie oricînd şi cu. multă plăcere.

— Cum era îmbrăcat individul ? – o chestiona Nicoară, nu prea prietenos, întărită! de insistenţa ei.

— A, despre asta era vorba ! ? Piilărie gri, haină de piele maron.

— Sigur că da, îi rentează. Vîrsta ?

— Ce-aţi spus ?

— Vă întreb de vîrsta acelui crai de ghindă – repetă Nicoară. din ce în ce mai nemulţumit.

— în jur de treizeci de ani, nu mai mult.

— Blond, brun, statura ? Am nevoie de un portret cît mai complet.

Ea se sperie sau cel puţin lăsă să se înţeleagă.

— Nu cumva vreţi să îl urmăriţi ? Omul ăsta ar mai putea încă să îmi facă rău, mult rău.

Nicoară o linişti :

— N-aveţi nici un motiv de teamă. Repet : blond,-brun, statura ?

— Şaten, cred... Da, şaten, statura potrivită.

— Altceva ?

-— Cam asta.

-— Vocea ?

— Cam ca a dumneavoastră, după cîte îmi pot da scama.

Doamna se amuză. încearcă o senzaţie tare, scapă din năpastă şi pe urmă tot cochetează, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Doamna se amuză.

Nicoară se arătă plăcut impresionat de potrivire. Apelă la actul 2, scena 4, tabloul cu declaiaţii inutile :

— Prin urmare, întrunesc unele condiţii...

— O, nu. n-am zis asta – se scuză ea. şi risc cristalin, poate chiar dezmierdîndu-se. lipită de măsuţa te-eforului sau de spătarul fotoliului, nu .ştiu ce îl făcea pe Nicoară să creadă astfel. Era o simplă părere, dar nu renunţa la ea.

A închis indispus.

Punea mina în foc că femeia va da din nou de bucluc.

Făcuse, prin urmare, un progres. Căuta un idivid în vîrstă de aproximativ 30 de ani. şaten, statură mijlocie, cu pălărie gri şi cu haină de piele rnaron. Cîţi poate să aibă Bucureştiul ? O nimica toată, cîteva zeci de mii.

î.şi făcea de lucru pe viaţă !

O maşină cu însemne distinctive staţiona pe platoul de parcare al miliţiei. Printre atîtea alte maşini asemănătoare, trase la peron şi aşezate în aşa fel încît să poată demara într-o clipă, ar fi trecut neobservată. Toate erau aceeaşi marcă, „Dacia”, sosite cu două zile în urmă direct de pe banda de montaj a uzinei argeşene.

În maşină se aflau trei persoane. în faţă, lîngă şoferul în uniformă – un plutonier robust, tuciuriu şi apatic – străluceau epoleţii unui proaspăt căpitan de miliţie, Cornel Retezan, în vîrstă de treizeci şi cinci de ani, un adevărat atlet. Era bine dispus, privea prin parbriz la grupul şoferilor aflat în cealaltă extremitate a platoului, rezervată pentru parcarea maşinilor particulare.

Pe perna din spate a maşinii stătea, aproape lungit, un civil cam de aceeaşi vîrstă, însă mai scund şi cu o înfăţişare ce putea constitui reversul celeilalte. Dacă ofiţerul era blond, cu trăsături bărbăteşti, aproape aspre şi cu ochii albaştri, civilul de pe banca din spate a maşinii era oacheş şi cu ochi de smoală, împungînd înainte cu vîrful nasului uşor ridicat, ca la un ţînc care dă să se obrăznicească. Altminteri, un procuror foarte apreciat, Valeriu' Crişsn, căruia mulţi cunoscuţi îi caută şi îi apreciază prietenia statornică.

Căpitanul îşi privi ceasul de la mină, exclamînd cu aceeaşi voioşie pe care o arătase toată ziua :

— încă un sfert de oră. Un sfert, nu -mai mult. Se termină tura şi intrăm în concediu. La revedere, omenire !

— Vorbeşte desluşit : cine „intrăm” ? – îl întrebă Nicoară, care stătea în picioare, afară, dar cu capul vîrît prin portiera maşinii.

— Credeam că e limpede. Eu şi dumnealui, Califul care stă pe banca din spate – preciza căpitanul. intorcînd un deget peste umăr.

— Do nu s-ar întîmpla ceva în sfertul ăsta de oră ! – se auzi un glas prevăzător, din spate. Am mai văzut eu minuni din astea. Trei pe săptămînă.

— Adică, ce s-ar mai putea întîmpla într-un sfert de oră ? – întrebă căpitanul Retezan, întorcîndu-se repede spre procuror şi încercînd să-şi ascundă neliniştea. Fii optimist, bătrîne ! Sîntem CÎI şi în concediu. Uite, mai sînt doar zece minute.

în aceeaşi clipă, în difuzorul aparatului de emisie-recepţie, instalat la bordul maşinii, se auzi vocea dispecerului de la serviciul de intervenţii :

— Alo, 202, treci pe recepţie ! 202, treci pe recepţie !

Pe perna din spate cineva rîse cu poftă, şi căpitanul Retezan putea jura, şi fără să se mai uite înapoi, că acel cineva era o canalie dacă făcea haz într-un asemenea moment.

Ridică receptorul, aproape strigînd :

• — Da, 202, sînt pe recepţie !

Şi astupînd receptorul cu palmă, adăugă : „N-aş mai fi !” I •

— Notaţi – se auzi comanda ;— în strada Cireşului 2. etajul întîi, s-a comis o crimă.

— Cine anunţă ? – se mai interesă căpitanul, pe acelaşi ton de vădită nemulţumire. Cine transmite ?

— Bunicul defunctului – veni curînd răspunsul dispecerului inoportun.

„De l-aş întilni acum pe bunicul ăsta !” – mormăi căpitanul. închizînd aparatul.

Cit ai clipi din ochi Nicoară se şi instală. în maşină, lingă procuror.

— Merg cu voi. Poate merită, cine ştie. Şi dacă nu, am să fac necrologul unui concediu nefericit

Procurorul îl înghionti cu cotul.

— Struneşte-ţi limba că ţi-o leg.

Fără să-l ia în seamă, căpitanul se adresă, prin aparat, dispecerului :

— Trimite după noi-medicul legist.

O clipă mai tîrziu, maşina miliţiei gonea cu toată viteza spre locul indicat. Veselia căpitanului rămase în urmă, undeva, departe. Stătea ţeapăn lîngă şofer, năpădit de gînduri. Nu mai scoase nici un cuvînt pînă ce maşina părăsi artera principală de circulaţie, intrînd pe o alee şi oprin- du-se exact în faţa unui bloc nou.

Da, ei ştiu că a început iar caruselul – gîndi Nicoară, surîzînd mucalit. Deplasarea pe teren, cercetările la locul faptei, inventarul, întrebările de strictă utilitate pentru prima fază a anchetei, procesul verbal de constatare… Vor termina abia către seară. Mersi ! în loc să fie acum acasă, învîrtindu-se de colo-colo să-şi facă geamantanele – se cunoaşte starea de spirit a celor care se pregătesc să plece în concediu – iată-i ştiindu-se băgaţi pînă în gît intr-o cercetare de durată. Măi, ce-o să mai fie !

Căpitanul coborî din maşina, trîntind portiera.

O femeie în vîrsla stropea florile, lingă treptele ocării. Pendula stropitoarea şi privea nopăsătoare la cei ce se îndreptau spre intrare.

— Unde-i crima ? – o întrebă căpitanul, oprindu-se în cadrul uşii.

Femeia scăpă stropitoarea din mînă.

Procurorul îl împinse uşor din spate.

— Lasă oamenii în pace – îl sfătui el, calm. Urcă la etajul întîi şi nu mai întreba nimic.

Uşa apartamentului era larg deschisă. Nu se zărea nici un ici de mobilă. Parchetul gol. Doar în camera din faţă, cu uşa de asemenea larg deschisă, se vedea o masă înconjurată de cîteva scaune. Pe unul din ele stătea un bărbat, cu spatele la intrare, cu coatele sprijinite pe masă şi cu capul între palme. Tresărea des. Oare încerca să-şi stăpînească lacrimile ? Sub masă se udase binişor.

•

Ofiţerul şi procurorul intrară în tăcere. în urma lor păşea Nicoară, însă cu alte simţăminte. Avea nu ştiu ce la baza nasului şi se scărpina uşor.

Căpitanul luă iniţiativa :

— Unde e... ?

Bărbatul de la masă nu-şi schimbă poziţia. Se mulţumi să arate cu mina spre un colţ al camerei.

Cadavrul era acoperit cu o pelerină.'Căpitanul şi procurorul apucară amîndoi, ca la o comandă, de colţul mai ridicat al pelerinei, săitînd-o încet.

Mai întîi se ivi un cap de purcel bine rumenit, apoi purcelul însuşi, ocupînd o tavă enormă. După aceea ieşiră la lumină platouri cu sandvişuri, sticle cu vin, coşuri cu pîine – bucate pentru un ospăţ, de zi ploioasă.

Oamenii legii se priviră uluiţi. Treptat, feţele lor se înseninară. Dumerirea era pe aproape.

— Aş putea să jur că ştiu cine e „asasinul” – spuse

căpitanul Retezan, arătînd spre purcelul fript care începea să-i excite sucul gastric.

— Nu-i nevoie să fii expert în criminalistică – încuviinţă procurorul Crişan. Vinovatul se află chiar-în această încăpere.

— îl arestăm ? – şi căpitanul arătă peste umăr, spre masa din mijlocul camerei.

Rupînd o bucăţică din purcel, procurorul ceru o pedeapsă foarte aspră :

— Zece ani muncă silnică !

Necunoscutul de la masă stătea acum comod, picior peste picior şi-i privea ca la circ. Dintr-un pahar plin ochi cu vin, aşezat înadins la marginea mesei, picura pe parchet : pic... pic... Lacrimile îndureratului...

Chiar şi sţînd pe scaun, gazda lăsa să se vadă cît era de păsărilă. Picioarele îi ajungeau dincolo de masă. Purta 44. Cu capul tras între umeri, îşi plimba privirea de la unul la celălalt musafir, clipind des, cu aerul că făcuse o şotie.

Şi oare n-o făcuse ? Cu concursul lui Nicoară, se înţelege. Nu întîmplător se afla el, la trei fără un sfert, pe platoul miliţiei şi taman lîngă maşina acestui agreabil echipaj.

Gazda – aparent întîmplătoare – Petre Onişor, coleg de redacţie al lui Nicoară, – alergase toată ziua, ca un telegar, să facă rost de toate cîte trebuiau pentru a asemenea festivitate de inaugurare. Iar acum, cînd vedea că şi elementul surpriză era pe deplin realizat, îşi gusta plăcerea de a fi izbutit.

în maşina care aştepta la intrare zbîrnîi aparatul şi imediat răsună vocea dispecerului :

— Alo, 202. Raportează !

Plutonierul trecu pe emisie.

— Aici 202. Sîntcm la locul faptei. Au început cercetările – raportă el, lidicînd privirea spre balconul

unui apartament de la etajul întîi, avînd impresia că auzişe vocea de tunet a superiorului său. „Lua-te-ar sa te ia, pramatie, ne-ai pus pe jar !”

Era el, căpitanul Retezan. Neliniştit, plutonierul închise aparatul şi se grăbi să urce scările, cîte trei trepte, pipăin- du-se cu mîna la şold. Şi ce văzu, intrînd, nu-i displăcu deloc.

Căpitanul, procurorul, Onişor şi Nicoară ciocneau veseli un pahar de vin lingă o masă plină doldora cu platouri şi sticle. Altă viaţă ! – ghidi plutonierul, cu o mină de om aiurit.

— Trăiţi ! – interveni el, din uşă. Ce să raportez, că ne sună din cinci în cinci minute.

Reveniră brusc la scopul misiunii.

— Uitasem cu totul – recunoscu căpitanul. Uite, stai aici la masă şi fă-ţi raportul. Ai cu ce ! Ne-a păcălit tipul ăsta afurisit, dar o să-l coste. Nimic nu lăsăm.

Procurorul Crişan se ridică să toasteze. Era într-o , dispoziţie excelentă.

— Pentru toţi oamenii pămîntuhii care s-au mutat în casă nouă ! Apoi, către Onişor : Şi acum, fericitule, te pomeneşti că te însori ! Ai ? Ştiu eu cum se petrec treburile astea în viaţă. Casa nouă cere stăpînă ? Cere. Cui să îi treacă prin minte că tu chemi din Cireşului ? Poate unul singur ştia. El, Mafalda – şi odată cu vorba, procurorul îl împunse cu degetul pe Nicoară. Bun de maestru de ceremonii.

— Un moment – se intercală căpitanul – mai înainte să toastăm pentru reuşita concediului nostru. Mîine, noi doi – arătă spre el şi spre procuror – sîntcm pe Valea Prahovei. Sus paharul ! Apoi, scărpinîndu-se la ceafă ; Ce naiba raportăm, să nu dăm de necaz ?

— Raportăm – hotărî procurorul, tăind o halcă din purcel – raportăm că la autopsie nu s-a confirmat febra aftoasă şi asta chiar înainte de a sosi medicul. Şi mai

facem legămînt că, atîta vreme cît ne aflăm la ospeţe de gală, nu discutăm treburi profesionale.

Nicoară şi Onişor izbucniră în rîs. îşi cunoşteau prea bine amicii. La ei, asemenea jurăminte în chestiuni profesionale ţin cît un strănut, cel mult două.

— Cînd plecaţi pe Valea Prahovei ? – întrebă Nicoară, foarte interesat.

— Dimineaţă pe la şapte ar fi trebuit – preciză căpitanul. Insă după cîte sarcini ne stau în faţă, n-o mai cred nici cu. Mai sigur, poimîine. Şapte zile nu dăm peacasă. De ce întrebi ?

— Am o treabă la Sinaia şi poate vin cu voi.

Procurorul Crişan o plasă subtil :

— Maşina e maşină, suportă orice.

— Vă ixig. fără strîmbe ! – interveni Onişor. Onoraţi-vâ gazda. Sus paharele !

Cîteva ore mai tîrziu (un şofer venise să ia maşina), cei cinci cavaleri ai prăpădului, la care se adăugase şi medicul legist, cărau, spre ieşire, rămăşiţele pămînte.şti ale micuţului Grohăilă, care se dovedise a fi deosebit de bun pe «lumea aceasta.

Căpitanul Retezan conducea excelent un „Taunus” nou-nouţ. Cu un an în urmă participase la „Raliul Dunării”. Zbura ca o săgeată, spre neliniştea procurorului Crişan, de fel mai cumpătat, şi a lui Nicoară. Ei doi ocupau locurile din spate. îi lăsaseră căpitanului, la dispoziţie, locul din faţă. Să se gospodărească aşa cum va crede.

Căpitanul. înalt şi muşchiulos, îmbrăcase un costum gri-deschis. Croiala i se potrivea de minune. Pantalon îngust, fără manşetă, haină la un rînd, cu reverele mari şi cu tăietură la spate. Asortase la costum o cravată vişinie, în picouri. Lăsa impresia unui jucător de tenis.

Procurorul, mai scund cu o palmă şi, cum spuneam, oacheş, purta pantaloni bej şi haină maron, de antilopă, la care pusese o • cravată de un verde deschis.

Doar Nicoară părea mai demodat. O, era destul de ¡îngrijit îmbrăcat – avea un impecabil costum de culoare îînchisă. Dar, lung şi deşirat, lăsa impresia că dacă s-ar sscutura pul. iniei, ar rămîne gol puşcă.

— Şi spui că ai mai progresat cu cercetările, viteazule ireporter ? – întrebă căpitanul pe neaşteptate. Ai dat de oo urmă proaspătă şi adulmeci, adulmeci ? – adăugă el în ^zeflemea.

Procurorul Crişan, care nu ştia nimic, il fripse cu jprivirea în ceafă.

— Ce tc-a apucat ? La ce fel de cercetări te referi ?

— Amicul din stînga dumitale se joacă de-a hoţii şi wardiştii. Pentru vîrsta lui nu este deloc onorabil. Aşa sînt unii : descoperă foarte tîrziu plăcerile copilăriei.

Nicoară n-avea chef să se lase luat peste picior. Tocmai sse pregătea să-i spună căpitanului că are în faţă, pe şosea, o patrupedă cornută din rasa bălţată de Dorna, şi că ar fi mai nimerit să îi acorde o oarecare atenţie, reducînd viteza, eînd pericolul veni din cu totul altă parte.

— Şi ce urmăreşti, dacă nu-i un secret formidabil ? ----se interesă procurorul, luîndu-şi o mină cit mai hazlie. LJn individ ras în cap şi cu cojocul întors ?

Constatînd că Nicoară nu se hotăra să intre în sîrbă, s;tînd deoparte, prudent, căpitanul îl informă el :

— închipuieşte-ţi, caută un şantajist. Nu ştie nimic sau mai nimic despre el, dar s-a hotărît să-l găsească. Te întreb serios, Nicoară, ai progresat cu ceva ?

Nicoară trebui să recunoască, fie şi în doi peri, că bătea pasul pe loc. Nici o pînză la orizont. Doar

pescăruşi şi lăstuni.

— Nici nu e de mirare – îl consolă căpitanul. – După cîteva săptămîni te linişteşti cu totul şi renunţi. Dacă nu cumva ai şi renunţat.

Procurorul Crişan observă cu nemulţumire :

— Treburile astea nu le poţi lămuri singur, oricît de priceput ai fi.

Nicoară nu răspunse nici acum. Ce-ar fi putut spune ?

Abia trecuseră de Ploieşti. Erau angajaţi pe şoseaua spre Cîmpina cînd zăriră, tustrei, o domnişoară cochetă, fluturîndu-şi mîna într-un gest binecunoscut celor de la volan.

— Hai s-o luăm, propuse procurorul, amabil. Este o faptă demnă de prima zi de concediu.

— Sigur că da – întări şi Nicoară, bucuros că ieşea din zona minată. Cu o femeie alături. ei nu îl vor mai lua în răspăr.

Căpitanul frînă exact lingă fată şi deschise portiera din faţă. Dar mai iute ca el coborî procurorul, invitînd-o în spate, între el şi Nicoară. Bosumflîndu-se, căpitanul Re- tezan trînti portiera şi demară atît de brusc, încît cei trei din spate se ciocniră unul de altul.

— Mai încet, amice !, îl dojeni Nicoară. Ne faci chisăliţă şi nu văd ce interes ai avea. Ratezi concediul şi dai explicaţii.

— Se pare că n-ai învăţat să conduci ca lumea, observă şi procurorul, eliberîndu-se din braţele fetei. Însă momentul nu fusese lipsit de oarecare plăcere.

Fata îşi corectă ţinuta, potrivmdu-şi pălăriuţa nostimă; stil apaş, şi netezindu-şi fusta. Avea gesturi delicate. De sub buclele de păr castaniu se iveau două urechi mici, de veveriţă, susţinînd o pereche de cercei sincronizaţi, ca mărime şi aspect, cu suporţii de marmură pe care erau fixaţi.

împrejurarea cerea să spună şi fata ceva. Şi cel mai bun lucru era să ia apărarea celui de la volan, pe umerii căruia apăsa toată răspunderea călătoriei.

— De ce îl dojeniţi ? Aveţi un şofer foarte simpatic.

Izbucniră cu toţii în rîs. Şi cel mai dezlănţuit dintre toţi rîdea şoferul.

— Simpatic aţi spus ? – reluă Nicoară, după ce se mai potoli puţin. Simpatic, dacă vreţi, n-am să vă contrazic, însă eu vă anunţ că este un uşuratic de prima clasă. Cum vede o femeie, îşi pierde capul.

Ca să le-o plătească trîntorilor din spate care, după ce că nu făceau nimic, îşi mai şi bateau joc de el, căpitanul se angajă într-o viteză excesiv de mare. Rezultatul a fost excelent. Cei trei din compartimentul sedentar al maşinii tăcură deodată, ţinîndu-se cu mina de spătarele scaunelor şi privind sumbru la fantastica paradă a pomilor de pe i marginea şoselei.

IL – Nu te supăra, campionule, – îndrăzni procurorul
- Crişan – ştiam că maşina asta nu-i turboreactor. N-ai 1 vrea, rogu-te, să rămîi la tracţiunea clasică ?

Căpitanul nu răspunse. Şi ar fi mers aşa, ca un bo- i lid, dacă un agent al circulaţiei, apărut ca din pămînt, nu
- l-ar fi somat să oprească.

— De ce circulaţi cu viteză excesivă ? – întrebă el, ve- î nind lîngă portieră şi salutînd scurt. Vă rog, actele dum-
- neavoastră.

Căpitanul se supuse.

Gradul omului de la volan, menţionat în acte, nu l-a

impresionat pe omul circulaţiei ordonate.

— Vă rog să respectaţi viteza legală – îl invită el, pe un ton respectuos clan categoric. Gîndiţi-vă că intraţî curînd într-o zonă de circulaţie dificilă, aveţi înainte serpentinele de la Sinaia. Iar eu vă voi semnala celorlalte echipe de p? traseu.

Procurorul Crişan izbucni vesel şi satisfăcut de pe canapeaua din spate :

— Bine Taci, omule, că îl mai dojeneşti puţin. Merită. Şi e chiar nostim să vezi iui sergent major făcînd observaţie unui...

Procurorul greşea. Şi doar ştia cum stau lucrurile. Pe şosele, la volan, nu există grade. Conducător auto şi atît.

Sergentul major se simţi jignit. El vorbise civilizat, nu cu „omule”.

— Dar dumneavoastră, dacă îmi este permis, cine sîn- teţi de-mi daţi lecţii ?

Procurorul înghiţi în sec. Da, făcuse o gafă. însă imediat îi vani în minte o replică .grozavă, dintr-o isto- rioară pe care o auzise doar cu ci leva zile mai înainte. Spuse, deci, cît putu mai insinuant :

— Dumneata ce zici : dacă şoferul meu este căpitan, cam ce îţi închipui că aş fi eu ?

întrebarea nu era lipsită de logică. Sergentul major şi-a ridicat mîna la chipiu şi rostind un „Trăiţi !” s-a dat trei paşi înapoi, militariste, aşteptînd ca maşina să o ia din loc cît mai repede.

înfuriat la culme pentru această nouă glumă, căpitanul Retezan demară zvîcnit. Cei trei din spate se ciocniră din’ nou, spre mirarea sergentului major care, de data aceasta nu mai pricepea nimic.

Întîmplarea îi înveseli pe procuror şi pe reporter.

Numai mica pălăriuţă dintre ei stătea liniştită şi parcă indispusă. Spuse, ca o scuză :

— Mi se pare că am făcut o gafă cu... dînsul – şi arătă spre căpitan, roşie pînă în vîrful urechilor.

— De ce, că l-aţi făcut şofer ? – se prefăcu mirat procurorul. Nu vă faceţi griji, domnişoară, cu asta l-aţi onorat din cale afară. N-aţi văzut cum conduce ? Numai nişte smintiţi ca noi îi devin pasageri.

— Da, – întări Nicoară pe acelaşi ton prefăcut – pasagerii săi sint candidaţi siguri ai bătrînului Caron, care trece sufletele peste apa Stixului...

Asta ce-o mai fi ?

Aproape se opriseră. Motorul scotea pe eşapament nişte păcăneli nesuferite. Mai străbătu astfel citeva zeci de metri şi se opri de-a binelea. Plăcuta lor călătorie era în primejdie.

— Pană de i motor ? – se interesă procurorul, neliniştit.

În timp ce cobora, căpitanul Retezan ii răspunse simplu :

— Ai ghicit. Acum să văd eu ce face un „grad superior”.

A deschis capota, şi-a vîrît capul înăuntru şi după o ¡scurtă vreme se întorcea îngrijorat.

— N-am ce face, trebuie să împingeţi de ea. Altfel, mu mai porneşte.

Procurorul se oferi primul.

— Şi ce-i cu asta ? împingem şi gata.

Coborîră toţi trei din spate, opintindu-se zdravăn în imaşina îndărătnică ; ea nu dădea nici măcar un semn că ¿ar fi simţitoare la înalta cinste ce i se făcea. Ba se mai şi mifrina, cînd şi cînd, de la motor, julindu-le umerii.

Şi au dus-o aşa, cu umărul şi cu braţele, toţi trei, cale de \TCO cîteva sute de metri, .şi împotriva unui vînt bunicel, pînă cînd, în sfîrşit, a binevoit să se trezească,

zvîcnind pe neaşteptate. Şi dusă a fost, oprindu-se abia după alte două sute de metri.

Era o plăcere să-i vezi pe toţi trei alergînd după maşină. în special, fata... Păşea repede şi mărunt, pe tocurile sale cui, cu o mînă ţinîndu-sc caraghios do pălăriuţă şi cu cealaltă pistonînd pe lingă corp, ca la un antrenament de box la categoria furnică. Alături alergau Nicoară, cu pas rar, de cocostîrc – şi procurorul Ci i.şan, cum n-a alergat el la nici una dintre anchetele penale pe care le-a întreprins.

Observîndu-i cît de caraghioşi erau, alergînd unul după altul pe fîşia de asfalt, de parcă s-ar fi temut să nu-i prindă cineva din urmă, şoferul unui autocamion care venea dimpotrivă coborî geamul, strigîndu-le vesel :

— Mai încet că se strică vremea !

— Ce-a zis ? – se interesă procurorul, din goană.

— A zis că întîmplarea asia te-a mai dezmoiţit puţin, i-o aruncă peste umăr Nicoară, care, datorită compasului său bine folosit, avea toate şansele să ajungă primul la start. Şi a mai zis să te grăbeşti, pînă nu se termină covrigii.

Căzură ca frînţi pe canapeaua din spate.

Motorul era oprit. Cu un calm desăvîrşit, căpitanul făcu contactul şi maşina porni din loc, ca glonţul.

Cei trei se priviră intrigaţi.

— Spuneai că maşina s-a defectat – îşi aminti procurorul ghicind ce se întîmplase. Cum şi-a revenit instantaneu ?

Căpitanul îl privi prin oglinda de deasupra parbrizului, amuzîndu-se.

— Simplu de tot. Cine naiba nu are cel mai mare respect pentru un procuror şi un ziarist ? Şi tind maşina asta se vede mîngiiată şi de mina unei femei, spuneţi şi voi, poate să nu dea precipitat din supape ?

Spunînd acestea, rîs6 de se cutremură maşina. Apoi

au făcut pace. Era şi timpul. Dacă intrau, tot încontrîndu-se, pe serpentinele de la Sinaia, omul de la volan ar fi obţinut un avantaj cert.

Fata rămase la Comarnic. Erau din nou numai ei.

— La Sinaia, ce treburi ai ?

— Un băieţel de trei ani, abandonat – vorbi Nicoară, lăsîndu-se comod pe spătarul canapelei – a întors pe dos o lume întreagă. A fost de ajuns să publicăm întîmplarea cu abandonul şi s-au şi repezit, la Sinaia, vreo douăzeci de familii din alte oraşe, încercînd să convingă autorităţile să le dea copilul, spre înfiere. Dar ştiţi şi voi că nu se poate face nimic pînă ce nu vor fi identificaţi părinţii copilului, cel puţin unul dintre ei. Fără consimţămîntul lor, actul înfierii nu poate avea loc.

— Şi tu ce poţi să faci în situaţia asta ?

— Personal, fireşte, nimic. Arn fost însă informat că s-ar fi dat de urmele mamei băiatului.

— Dacă vrei să-mi cunoşti părerea – interveni procurorul, întoreîndu-se spre Nicoară – mi-ar plăcea să citesc un reportaj despre asta. Douăzeci de familii total necunoscute se bat să înfieze un copil. Asta dovedeşte că societatea noastră este simţitoare, că actul uman de însemnătate socială nu e deloc ceva rar.

Mai bine te făceai reporter, spuse Nicoară fără ironie. Ai priceput repede ce mă cheamă la Sinaia.

. în vremea aceasta, maşina înfăşură pe cauciucuri optzeci de kilometri de asfalt pe oră, pe o porţiune de şosea destul de dificilă.

"V-am prevenit că Retezan participase la „Raliul Dunării”.

Nu s-a putut face nimic. Absolut nimic.

Sau, dimpotrivă, s-a făcut totul.

Mama – o femeie tînără .şi uscăţivă – şi-a luat băiatul în braţe .şi nu l-a mai lăsat.

Nici o explicaţie. Nici o scuză. S-a închis în ca cu buzele strînse. Şi femeia din Carpaţi cînd vrea să tacă – tace !

Tot ce se poate spune este că femeia, venise pentru cîteva zile la Sinaia, cu soţul ei .şi băiatul lor. Ce s-a întîmplat, nu vom şti niciodată. Cum referinţele cerute, din sat, de miliţia din Sinaia, erau fără nici un pic de umbră, i s-a respectat tăcerea de sfială.

Nicoară n-a mai scris un cuvînt.

Azi, cei trei sînl tot împreună. Drama a fost îngropată în suflet. De ce am răscoli-o ?

— Un moment, să vă fac legătura cu tovarăşul director general Pâstorean din UCECOM...

Nicoară aşteptă. Unii umblă după legături cu limba scoasă, lui îi vin pe tavă. Legăturile.

— îmi pare rău – interveni frontal directorul general – însă nu ne mai putem vedea mîine. Asta e situaţia. Sînt trimis urgent la Buzău. Maşina mă aşteaptă.

— Vînt prielnic în Verga mare – îi ură Nicoară. Insă de ce oare trebuia să ne vedem noi, mîine ?

-— Cum de ce ? Nu sînteţi ziaristul Nicoară ?

El se pipăi cu mîna stingă.

— Parcă, nimic nu-i exclus.

*— Şi nu urma să ne vedem mîine la zece ?

Nix. Dar chestia începe să-mi placă.

Directorul general nu mai ştia ce să creadă.

— Va să zică – fabulă Nicoară, simţindu-l pe celălalt încurcat – v-a sunat la telefon fratele meu geamăn şi aţi stabilit să vă vedeţi mîine la zece. Unde ? »

— Aici, la mine.

— Mai mult decît perfect. Plecaţi sănătos la Buzău,' însă aranjaţi să-l primească agreabil .secretarul comitetului de partid în persoană. Să mă anunţaţi cînd soseşte. Nu mi-am văzut de mult frăţiorul, constat că umblă creanga şi face boroboaţe. Am de gînd să-i trimit un amic experimentat care să stabileeiscă exact raporturile dintre noi.

A doua zi la zece punct, secretara intră pe fir.

— A venit... fratele dumneavoastră geamăn.

— Cum arată ?

— înalt, spătos, chiar voinic...

— A luat mai mull de la mama, egoistul !

— ’Ce-aţi spus ?

— Nimic. Păreri de om invidios. Să nu vă dea cafeaua în foc, pentru că mai durează pînă îmi soseşte reprezentantul cu departajarea moşiilor familiei.

Isteaţă, secretara pricepu repede.

— Zbor acum s-o fac.

Zboară, sfrancioagă, zboară. Dă din aripioare.

Cinci minute mai tîrziu căpitanul Retezan se strecura cu maşina prin Bucureşti, spre o clădire monumentală din Calea Plevnei.

Să i-o luăm înainte. Imaginar.

Ilustrul personaj tocmai dădea lovitură de bîrnă în porţile UCECOM-ului.

— Ce măsuri aţi luat pentru stîrpirea bacşişului în unităţile dumneavoastră ?

Era lovitura care trebuia să facă o neliniştitoare crăpătură în poarta de lemn a înaltei instituţii.

Gazda – un bărbat civilizat şi îndatoritor – spuse că nu-i nici o grabă. Să se servească mai întîi cafeluţa. Şi o apă minerală foarte rece. Băuturi tari nu se servesc. Fac fisuri în conştiinţă şi, deocamdată, toată lumea e afară, la apărarea porţilor.

Cum e vrerrfea afară ? Cald ? Dimineaţă bătea vîntul. Normal, e toamnă tîrzie. Musafirul a fost în concediu ? Nu încă ? Nici gazda. Preferă muntele sau marea ? Prin urmare, tot Delta. Amatori de peşte. Amîndoi. Ca să vezi cîte potriviri !

— Şi ce alte probleme mai doriţi să discutăm ? Poate ni le spuneţi de pe acum, să ne putem gîndi la ele.

Nimic altceva. Doar problema bacşişului, care este foarte gravă. Dezonorează. Sluţeşte. Duce la inechitate. Şi, în adaos, pentru că tot se află la UCECOM, va lua două semnături pe două cereri. Le are în buzunar. Întîmplător. Două fete care n-au avut vreme să vină personal, vor să se pregătească în meseria de manichiuriste. Fără examen. Două semnături şi gata, nu-i mare lucru.

— Dar asta la plecare, e timp. Deocamdată, lucrurile foarte serioase. Problema cu bacşişul. Dezonorează. Sluţeşte. Duce la inechitate.

Adică : vrea UCECOM-ul, firmă serioasă, să sluţească lumea ?

Cam atunci intră şi căpitanul Retezan. Salută elegant, făcu cunoştinţă...

— Cum aţi spus ?

Trebuia să afle din chiar gura lui.

r— Nicoară.

•— Încîntat. Rudă cu gazetarul ?

Insul zîmbi cît mai plăcut.

— Nu rudă. El în persoană.

„Bună ziua ţi-am dat, belea mi-am căpătat”. Zicala asta de atunci datează.

Au plecat braţ la braţ.

Puţin mai tîrziu, căpitanul Retezan îl suna pe Nicoară.

— Bucureştean, 50 de ani, profesor care n-a mai dat de mult pe la catedră, opusul tău ca volum, multe cereri în buzunar, fără antecedente penale, actualmente la secţia a opta. Voia să angajeze ilegal două manichiuriste.

Nicoară pufni nemulţumit :

— Şi pentru asta s-a muncit să devină gazetar ! ?

Dacă voia să facă un director, mai treacă-meargă...

— Aş avea eu un nepot... lansă căpitanul un fel de sugestie.

— Bun, să dezbatem chestiunea – se învoi Nicoară. Cit dai ?

— Păi aici, la noi, se practică preţuri fixe. Patru ani, patru ani şi jumătate, nu mai mult.

Se văzu obligat să amîne discuţia pe altădată. în birou intrase Mierlescu, un coleg bătăios, pe cît de scund pe atîta de iute, cu vădite înclinaţii de a investiga, subtil, în aria comerţului. Venise să-i relateze „de la sursă” o în- tîmplare petrecută cu două zile în urmă. îl rugase Nicoară, iar el răspundea colegial.

Cum se petrecuseră lucrurile ?

Telefonul scurt ceruse atenţie şi redactorul şef ridică receptorul.

— Sînt ministrul...

— Bună ziua – îl întîmpină, simplu, redactorul şef. Iar celălalt reconsideră :

— De fapt, cu asta trebuia să încep. Bună ziua.

Dai' cafeaua nu mai avea caimac.

-— Ce doriţi ? . •

— Sínt informat că redactorul dumneavoastră Micr-lescu scrie despre noi un articol foarte tare.

— Eu nu ştiu nimic. înseamnă că nici nu l-a scris. Şi atunci, de unde ştiţi că va fi foarte tare sau foarte moale ?

Pauză. Şi pauza, pe telefonul scurt, este totală. Nu cu....vorbiţi" ?

— Aşa m-au informat colaboratorii – găsi un răspuns înaltul solicitant.

— Şi eu cu ce vă pot fi de folos ?

întrebarea era în coadă de peşte.

— Ştiu că n-am nici un drept să mă introduc în tre-burile ziarului. Apelez însă la un principiu. Un principiu care este şi al presei. Cred că înainte de apariţia articolului. ba chiar înainte de a fi scris, ar trebui să se discute şi cu mine.

— Perfect, este dreptul dumneavoastră incontestabil – n cunoscu prompt redactorul şef. Cînd doriţi să fre la minister redactorul nostru ?

— 11 aştept mîine la 9.

— ,Va fi acolo. Bună ziua.

Cinci minute mai lîrziu, Mierlescu, scund şi rotund, îşi trecea greutatea corpului de pe un picior pe altul, dactorul şef îi sesiza, din priviri, lipsa de armonic.

— Ai într-adevăr un articol tare ?

r- Pulbere .'

— Pulbere ar trebui să te fac eu. Văd că ai uitat, înainte de a scrie un articol critic, pentru vîrstnici sau pentru prunci, asculţi toate părţile implicate. Pe la con-ducătorul departamentului, era bine dacă treceai ?

— Sigur că era bine...

— Punct. Mii ne la 9 te aşteaptă. Ascultă atent şi confruntă cu cc ai dumneata. Asta e tot. Mină liberă.

A doua zi la ora 9 fix, Mierlescu ora lingă şeful de cabinet, aşteptînd întrevederea. însă – ghinionul cînd îl paşte pe cineva, îl duce cale de-o poştă ! – la ora 9 începură să intre la şeful macrodepartamentului, rînd pe rînd, toţi înalt-însărcinaţii, de la adjunct la directorul Direcţiei pentru directoratul direcţiilor. Unul ieşea, altul intra. Se lăsa impresia că treaba dintr-o întreagă lună va fi rezolvată într-o singură dimineaţă.

Măi, ce-ar fi !...

Nouă şi treizeci... Zece...

Mierlescu ceru voie să dea un telefon. Amabil, şeful de cabinet îi formă şi numărul.

Mai bine nu !

— Sint aici, este zece şi un sfert, intră tet Mul de persoane şi eu aştept.

— Ai maşină ? – îl întrebă, scurt, redactorul şef.

— N-am.

— Ia una de piaţă şi grăbeşte-te. ţi se decontează.

Nici nu ieşise bine din clădire cînd şeful macrodepar- tamentului sună din nou pe telefonul scurt.

— Bună dimineaţa. îmi cer scuze însă în dimineaţa aceasta am fost foarte prins cu treburile şi redactorul dumneavoastră a plecat.

Redactorul şef spuse amabil :

— Vă înţeleg. în primul rînd, treburile care nu aşteaptă. La dumneavoastră, ca şi la noi. De aceea vă propun să discutăm mîine, după apariţia articolului.

Clinc-clanc !

Nu s-a mai discutat. Pentru că în ziua următoare cînd a apărut articolul, nu mai era loc pentru discuţii gratuite.

Nicoară întinse colegului său Mierlescu bomboniera cu mentă.

— M-ai uns pe suflet cu povestea asta..;

— în siîrşit, iată-vă ! Să mă prezint. Călin Ursan, locotenent major.

Ziua asta pare să fie tare nenorocită – gîndi Nicoară. După care spuse curajos :

— Şi după cine aţi venit, după mine sau după colegul meu ? – şi arătă cu mina spre Mierlescu.

— La dumneavoastră.

Mierlescu se amuză, părăsi fotoliul în care se instalase comod, proiectîndu-şi înainte burtica, şi părăsi biroul.

Nicoară ridicase privirea din primul moment. Văzu în uşa biroului un tînăr corpolent, îmbrăcat în civil, cu o claie de păr negru-african, simpatic şi, pe cît se părea, bine dispus.

Acum înainta cu mîna întinsă.

— La mai mare ! – îl întîmpină Nicoară/ Cu ce vă pot sprijini eu. ca rezervist ?

— M-aţi şi sprijinit de-acum şi încă foarte mult.

Nicoară schimbă tonul :

— Am comis eu gafa asta ?

— Precis. Şi toate legile, scrise sau nu, sînt de partea dumneavoastră.

Politicos şi manierat, noul venit nu se amplasase pe vreun scaun din proprie iniţiativă, cum procedează şefii cînd intră la subalterni. Preferase să aştepte invitaţia stînd în picioare.

Bun ! Una la mînă.

— Luaţi loc şi explicaţi-mi – îl invită gazda. Care va să zică, după coborîrea omului pe. Lună s-a săvîrşit un al doilea eveniment epocal : un om a ajutat pe altul. Este formidabil ce aud ! Vă întreb serios : sînteţi absolut sigur ?

Locotenentul major ocoli întrebarea.

— O cunoştinţă comună v-a descris excelent : ofen-

siv, ironic, greu de intrat în aria lui de respiraţie,-dar în epicentrul a toate stă omul.

N-oi fi eu ăla ! – gîndi Nicoară. Nevastă-mea ar afla instantaneu că timp de aproape două decenii n-a stat nicidecum lîngă „indiferentul”, lingă „toţi fac şi tu nu”, lîngă „hai, dovedeşte şi tu măcar o dată că poţi să rezolvi ceva”, ci chiar în preajma unui om din – cum ziseşi ? – epicentru. Ceea ce înseamnă că, de fapt, a stat chiar în epicentru, pentru că nu individul contează, ci fenomenul.

Dar mai trebuia să ştie ceva.

— Şi cam cine a fost temerarul care a luat-o uşurel, pe şuvoiul de lavă, în amonte, spre craterul marelui Vezuviu ?

Ofiţerul în civil preferă şi acum o altă pistă. Şi nu la trap, ci la galop.

— Văd şi acum, după atîţia ani scurşi, nota pe care aţi publicat-o. Era intitulată – ultima de jos – „Vă vorbeşte un elev”. Eu eram elevul. E normal să nu vă mai amintiţi.

Nicoară îi confirmă că nu îşi amintea. La ce bun să-şi frece, cu „amor”, prezumtivii nasturi de metal ? în meseria lui nu se organizează parăzi. Deşi – sincer vorbind – n-ar strica. Ar vedea colegii de generaţie sprijinindu-se în creioane – cei mai mulţi cu creioanele tocite rău, cîţiva cu ele nici măcar trecute prin gaterul ascuţitorii, aceleaşi de... atunci, dar admirabil manevrate în echilibristica pe sîrmă. Da, aceste biete ustensile care ne-au fost date pentru evoluţie culturală şi spirituală au ajuns – tragic ! – şi în mîinile unor jongleuri care parcurg şi azi, cu o tehnică nemaipomenită, sîrma întinsă între nimic şi publicaţii sau între acelaşi loc de ancorare şi ministere, via centralele industriale.

Unul dintre „bătrînii sprijiniţi. în condei”, de la exce-

lentul reportaj „Toamnă suceveana”, publicat exact la fineic deceniului al 7-lea. al acestui secol, ne lasă în neştiinţă şi acum, retinînd numai pentru sine fenomenul agricol pozitiv din larga arie de activitate a semănătorilor noştri. Poate acum, după atîţia ani, să citim o „Toamnă curaş-seveii neană”, apoi una teleormăneană şi tot aşa mereu pînă spre anul 2358 cînd vom avea dinainte ciclul complet al toamnelor din toate judeţele ţării.

Dar, oare, ne ajung pînă atunci propriile noastre toamne ?

— Scuze şi îndurare. Mă furase gîndul şi eram pe departe.

Ofiţerul comprimă totul într-un fel cazon :

— Pe scurt. Eram, deci, elev. într-a douăsprezecea. Pierdusem amîndoi părinţii şi, printr-o împrejurare de două ori nefericită, nu ştiam ce rude am şi unde se află. V-am trimis o scrisoare. Pe o filă de caiet. Doream să-mi găsesc rudele. Dumneavoastă aţi făcut un rezumat, l-aţi dat ca titlu „Vă vorbeşte un elev” – şi pe urmă...

— Pe urmă, ce ? – interveni Nicoară. devenind dintr-o dată cit se poate de serios. (La naiba cu gluma ! N-avea de unde să ştie că tînărul acesta îl va purta de mină * spre un ţărm de purpură şi de caldă omenie.)

— Două zile după publicarea articolului m-au chemat la cancelaria liceului nostru din Tîrgovişte. „Ursane. vorbeşte cu Bucureştiul.” La telefon era o mătuşă. „Tu eşti băiatul lui Ursan din cutare loc ?” – mă întrebă ea şi primind confirmarea izbucni în plîns. „Aşteaptă-ne, venim la tine mîine.” N-a mai fost nevoie. Am zburat eu spre ei. Mă aşteptau în găra Basarab. Pe urmă mi-am găsit lesne pe ceilalţi unchi şi toată suita de verişoare şi veri, vreo paisprezece. Cinci am sosit la rudele mele dintr-o comună din Olt, toată suflareci era în picioare.

Nicoară tăcea. Trăia momentul.

„Toată suflarea era în picioare.” Suflarea satului nostru. A reazimului nostru. Pentru un elev dintr-a douăsprezecea ? Fireşte,, pentru un elev dintr-a .douăsprezecea. Dar şi pentru e:i însăşi. Pentru suflarea noiistră.

— Am absolvit Facultatea de drept. Dar altceva cred eu că v-ar interesa. De fapt, acesta este argumentul meu sau speranţa pentru o legătură mai strînsă între noi doi. Am un geamantan cu scrisori. Din vremea aceea. M-am căsătorit între timp, am şi un copil, m-am mutat .dintr-o parte în alta. însă geamantanul ăsta nu l-am lăsat din mină. Nu puteam.

— Scrisori de la cine ?

— De la oameni din toată ţara, care citiseră ziarul. Necunoscuţi. Dar oameni. Poate veniţi o dată să vă uitaţi prin ele. Este unul dintre motivele care m-au adus aici. Le-am păstrat să le citiţi. Luaţi-le. Nu de tot. Mi-e greu să mă despart de geamantanul ăsta. Uneori, cînd vin acasă, îmi găsesc soţia citindu-le.

— Abia aştept să le citesc şi eu – recunoscu Nicoară. Scrisori de îmbărbătare, desigur.

— De îmbărbătare, de experienţe trăite, de oferte chiar. Materiale. Pe scurt, tot ce poate fi mai omenesc. Am primit şi pachete. De ce nul priviţi aşa ?

Nicoară se uita la el. gînditor.

— Dumneata ai scris vreodată altceva decît scrisori personale ?

— Nu.

— încearcă. Aş vrea să văd ceva scris de mina dumitale. Şi acum altceva. Foarte serios. Să cred că dragostea asta de oameni, pe care o simt la dumneata, a avut un rol în alegerea muncii pe care o ai, de ofiţer de securitate ? Nu-i secret de stat.

Tînărul surise. Era şi mai plăcut. Ştia el bine ce este

şi ce nu este secret de stat. Curînd însă deveni foarte serios.

— întrebarea, nu pot să n-o recunosc, mă lasă descoperit. Nu mi-am pus-o niciodată. în formula asta, desigur. Că scrisorile de atunci, ale atîtor oameni necunoscuţi, m-au întărit considerabil şi mi-au demonstrat pentru totdeauna ce oameni dintr-o bucată avem, o pot spune limpede de pe acum, aici socotelile sînt definitiv încheiate, în rest, nu ştiu. Opţiunea pentru activitatea de ofiţer de securitate mi s-a conturat precis în clasa a douăsprezecea. Cu alte cuvinte, a coincis cu cele petrecute şi cu avalanşa scrisorilor. O întîmplare ? O relaţie directă ? Lăsaţi-mă să mă gîndesc. îmi voi răspunde cine ştie cînd.

Lui Nicoară, tînărul îi plăcu grozav. Nu era clădit bine numai pe dinafară. Se hotărî să facă o remarcă în acest sens, însă renunţă repede, din două motive. Unul – că nu prea îi intra în fire. Doi – că observase la tînărul său interlocutor o nouă încărcătură de gînduri. întrebă simplu :

— Ce este ?

— Printre scrisori – reluă ofiţerul, surîzînd parcă numai pentru el – una de o rară experienţă de viaţă. Venea de la un român în vîrstă de 70 de ani, din străinătate. Trăieşte acolo de patru decenii. M-a surprins extraordinar cînd am primit scrisoarea lui, la nici două săptămîni după publicarea micului articol. M-am lămurit, deschizînd-o. îmi scria că este abonat permanent la ziarele din ţară.

Curiozitatea lui Nicoară era făţişă.

— Şi ce scria românul în vîrstă de 70 de ani, că merită atît de mult consideraţia d urni tale ?

— Felicitări pentru felul cum te-ai descurcat pînă acum – îmi scria el. Dar să ştii, tinere, că mai datorezi şi

altora. Mă gîndesc la regimul politic şi social din ţară, umanitar şi stimulativ, nu uita. Chiar aşa îmi scria – nu uita. Şi asta ofiţerului de securitate de mai tîrziu. N-are copii. Un străin între străini. Se oferea să-mi trimită bani. I-am răspuns şi eu cît am putut mai politicos şi cu toată fineţea de care eram în stare, merita măcar atîta lucru din partea mea ! Mai era în scrisoarea lui ceva, după mine fantastic. Seriéi bătrînul : în mica mea grădină de aici am adus de două ori pămînt, cu valiza, din ţară.

Nicoară înălţă capul, şocat.

— Dumneata nu glumeşti ?

Tînărul ofiţer privi lung şi puţin contrariat.

— Credeam că v-am lăsat impresia unui om serios.’ Pămînt cu valiza, da. Dealtfel, veţi citi personal scrisoarea.

Nicoară n-a mai adăugat nimic. Ce mai rămăsese de spus ?

Au ieşit împreună.

Au stabilit să se întîlnească des.

Mîine ! Mîine Nicoară este numai al lui. îşi aparţine. Se aşază la vadul vieţii şi citeşte un geamantan de scrisori.

Se pregătise s-o întîmpine politicos, şi atît. Cu o cafea şi cu Pepsi. N-avea ce-i face. Cauza ei era pierdută.

Dacă n-ar fi fost inventată blestemata de „relaţie”, de „cunoştinţă”, de „fă-mi un serviciu, colega, şi ţi-o rambursez şi eu”, omenirea ar fi dus-o mai bine, omul ar fi mai liber în acţiunile sale şi, în mod cert, mai corect cu sine şi cu toţi ceilalţi. Dar un smintit ca acela din poveste care se tot gîndea de ani şi ani cum să-şi construiască o casă de sus în jos, spre a fi cît mai original şi a frînge inima tîrgului, reuşise să inventeze

„relaţia”., o lansase
şi, mult mai tîrziu. văzînd ce cumplite pîrtii de cremene provocase în conştiinţe, s-a hotărît să-şi ia tălpăşiţa, cobo- rînd scările în neant.

Cînd ţi-e lumea mai dragă, cînd te crezi tu mai curat la trup şi la suflet, dai peste unul care-ţi scurmă în drum şi te umple de praf. ..Nu mă lăsa, tu îmi eşti speranţa.”

Dacă eşti om serios, asculţi ou toată atenţia, participi cu toată fiinţa la necazurile amicului, iei. imaginar, în mînă o cange de abordaj şi spui : .dară. Nae, că o să fie bine*", şi, se înţelege, nu faci nimic. Nu poţi să intri cu picioarele în apă fără să nu te alegi măcar cu un strănut. Partea tristă este că însuşi omul serios are momente cînd nu-i. Şi tocmai atunci proliferează relaţia.

— Nicoară. medicul stomatolog care mă chinuieşte vrea neapărat să stea de vorbă cu tine. Am scăpat să-i spun că sîntem buni prieteni şi de atunci nu mă mai slăbeşte.

Bunul prieten lucra la *Gazeta economică.* Bunul prieten se dovedea într-adevăr ca atare. Pe cine împovărezi cu lucruri inutile dacă nu tocmai pe un amic ?

— Şi ce vrea omul tău ?

— Omul e o femeie. Fratele ei este închis de şase luni. Şi ea susţine că are dovada nevinovăţiei lui.

— Şi tu, om bătrîn, crezi ?

— Nu cred nimic. Primeşte-o şi atît. Şi îţi doresc sa nu ai niciodată dureri de măsele.

Ei da. iată un argument !

Acum o aştepta. Cu cafea şi cu Pepsi, hotărît să rămînă om serios. Fără cange de abordaj.

Curînd apăru o femeie înaltă, dreaptă, la vreo patruzeci de ani, cu o privire deschisă şi fără obişnuitul zîmbet de sfiiciune al musafirului clasic – pe scurt, una

dintre acele femei care ştiu să emane respect, chiar. înainte de a spune un cuvînt.

— Bună ziua, tovarăşe Nicoară.

— Bună ziua, doctore. Luati loc. Cafeaua ne-aşteaptă.

— Cred că v-a spus ziaristul Boescu despre ce este vorba – se informă ea, aşezîndu-se.

Privind-o, Nicoară se felicită pentru hotărîrea pe care o luase de a-i spune deschis că se ostenea într-o cauză pierdută.

Fratele ei, impiegat de mişcare undeva, într-o staţie de cale ferată pe ruta Braşov-Sibiu, fusese condamnat, împreună cu alţi trei ceferişti, la trei ani şi jumătate închisoare. Avusese loc un accident în care îşi pierduseră viaţa patru persoane.

- Da, ştiu. Cum de mai speraţi ?

— Pentru că nu este vorba de o speranţă deşartă. Mâ întemeiez pe credinţa mea în dreptatea societăţii noastre. Pe observaţiile mele personale şi pe experienţa de viaţă. Nu pot să greşesc.

— După cîtc înţeleg – spuse Nicoară. invitînd-o cu un gest spre ceaşcă – încă mai speraţi că este vorba de o eroare judiciară.

— Eroare sau nu. n-o calific. Spun ce ştiu precis. Fratele meu este nevinovat. Şi am să vă fac dovada chiar înainte de a mă atinge de cafea.

Nicoară o privi cum caută în geantă. Felul acesta de a gîndi şi de a vorbi, concis şi clar, nu putea să nu-i placă.

Şi totuşi nu se uită imediat prin h ir t iile pe care le primea. Lucruri fără importanţă care par, unora, capitale. Mai lansă o invitaţie la cafea şi spuse, sorbind :

— Aţi discutat chestiunea cu cineva din justiţie ?

— Nu.

N-o mai întrebă de ce. Cînd ştii că s-ar putea să nu ai dreptate, nu apelezi la oamenii cei mai autorizaţi în ma-

terie, ci la alţii. Cine ştie...

Cum ea privea insistent spre hîrtiile aduse şi care se odihneau acum pe birou, dînd să se înţeleagă că era foarte interesată în părerea gazdei asupra dovezii aduse, Nicoarâ lăsă ceaşca din mînă, trase mai aproape filele bătute la m-işină şi citi.

Nu trecură nici două minute şi ea întrebă :

— Am cumva impresia sau chiar vă încearcă nedumerirea ?

Nu nedumerirea. Uimirea. Dar el nu trebuia să o arate. Mai citi o dată, încercînd să nu mai exteriorizeze simţămintele care îl asaltau.

— Vă rog să-mi daţi şi copia după hotărîrea judecătorească definitivă.

Ea se supuse fără nici un cuvînt.

Cînd Nicoară puse hîrtiile deoparte, ceea ce însemna că îşi formase o părere despre toate, interveni şi ea :

— Am avut sau nu serioase motive să vă deranjez ?

Nicoară se învîrti pe lîngă sine. Ezita.

— Rău n-aţi făcut că aţi venit. Vă rog să îmi lăsaţi mie actele acestea. Răspund de ele.

— Le-am şi lăsat. De fapt, asta şi voiam. Acum termin cafeaua şi dispar.

. Cînd se ridică să plece, fără ca măcar să-i fi cerut părerea în chestiunea cu care venise, Nicoară o întrebă, parcă scuzîndu-se :

— Vă deranjează dacă îmi spuneţi unde vă pot găsi şi dacă îmi mai repetaţi numele ?

Atunci îşi îngădui şi ea un zîmbet, însă avertizînd.

— Chiar la policlinica, dumneavoastră lucrez. Nu v-am văzut deloc pe acolo şi nu faceţi bine că nu veniţi la controalele preventive. în rest, Cristina Albescu.

S-a dus tot atît de simplu şi de firesc precum venise. Atunci izbucni şi el :

— Imposibil ! Im-po-şi-bil !

Invitat urgent la el în birou şi, uitîndu-se în hîrţii, un coleg mai tînăr, fost procuror, puse şi el o mînă pe bisturiu, lărgind incizia.

— Nu mai înţeleg nimic. Dacă se află... unde ştiu eu, îi mănîncă.

Nicoară îl mai potoli.

— Te pripeşti. Trebuie să fie altceva. Nici un jurist din ţara asta n-ar fi capabil de o asemenea omisiune. însă ce-ar putea fi, nu-mi trece prin minte.

— Ce-ai să faci ? *

Nicoară se şi hotărîse.

— Mi-a dat statul un condei şi nu de pomană. Am să-l folosesc chiar acum.

Fostul procuror se ridică să plece.

— Eşti curajos. De greşit, nu greşeşti cîtă vreme n-ai să ridici tonul, formulînd opinii definitive.

— N-avea grijă – îl linişti Nicoară cu o ironie pe care celălalt n-o merita cîtuşi de puţin. Isteric n-am fost niciodată. Şi cu amestecurile în treburile justiţiei, mai slăbeşte-mă ! în timpul procesului, da, n-ai ce căuta, însă după hotărîrea definitivă avem tot dreptul.

De fapt, ce anume iscase această mare controversă ? Cristina Albescu adusese, nici mai mult nici mai puţin, copie legalizată după expertiza tehnică cerută de însăşi instanţa de judecată. La cererea acesteia se alcătuise o comisie de expertiză. Şi nu se indicaseră persoane fizice, ci funcţii. Să facă parte : directorul tehnic al regionalei de căi ferate ; şeful serviciului mişcare, tehnicianul cu... Iar comisia de expertiză astfel constituită consemna, fără echivoc în actul înaintat instanţei : impiegatul Oprişan Vasile trebuie scos de sub orice învinuire. Cum se întîmplase ca un act de mare greutate în aprecierea faptelor să fie

omis în toate fazele procesului – de la instanţa de fond şi pînă la înalt instanţa de recurs, părea un lucru pe care nimeni şi niciodată n-ar fi în stare să-l explice.

Nicoară scrise în aceeaşi seară. 11 şi vedea pe tovarăşul P., ministru adjunct, stînd încruntat peste ziarul de pe birou. Un om de o onestitate fără reproş. Nicoară îl stima enorm. Şi nutrea speranţa că stima ar putea fi reciprocă. Nu întîmplător ministrul adjunct, revenind din controalele pe care le efectua în reţeaua din ţară a justiţiei. îi semnata el însuşi situaţii şi cazuri neconforme cu legea.

La el se gîndea Nicoară atunci cînd scria atît în favoarea omului cît mai ales în apărarea acelei incontestabile dreptăţi a justiţiei care putea fi grav atinsă prin neglijenţa cine ştie cărui slujitor al legii.

în atenţia înaltei noastre justiţii

Sîntem în posesia unor documente care atestă că în cazul fostului impiegat de mişcare Vasile Oprişan, condamnat la trei ani şi jumătate închisoare (împreună cu alţi trei inculpaţi, pentru un accident de cale ferată în care şi-au pierdut viaţa patru persoane), ar exista serioase circumstanţe atenuante. Pentru moment, ne abţinem de la orice alte precizări şi comentarii – ar fi prematur s-o facem înainte de a fi consultat întregul dosar. Cum însă această problemă este de competenţa înaltelor instanţe, trimitem Ministerului Justiţiei, cu poşta de azi dimineaţă, documentele de care dispunem, cu convingerea că aşa cum a rezolvat, cu exigenţă şi răspundere, cazuri mult mai

> complexe, tot astfel va proceda şi acum, în spiritul aceleiaşi dreptăţi care caracterizează justiţia şi societatea noastră în Întregul ei.
>
> Vă vom ţine la curent.

Reciti caseta, se întrebă dacă nu er<i cumva insinuantă, pentru că asta nu i-ar fi convenit deloc şi, găsind că toate erau cu măsură şi la locul lor, o expedie la tipografie.

Nu pute<i fi acuzat de imixtiune. în nici un caz. Procesul se consumase. Exista o sentinţă definitivă. Iar cu acel „vă vom ţine la curent[44], adăugat la urmă, lăsa să se vadă că se angajase în urmărirea cazului pînă la limpezire, aşa cum procedează – sau cum trebuie să procedeze – omul serios aparţinînd oricărei profesii. Cu siguranţă că mîine consilierii sau poate chiar cineva din conducerea ministerului vor cere dosarul şi. cercetîndu-l filă cu filă, se vor convinge că procedura şi hotărîrea sînt juste sau, dimpotrivă, vor descoperi eroarea şi se vor grăbi să o înlăture.

„Vă vom ţine la curent”, promitea Nicoară. Nu era cumva o greşeală de tact ? Dacă va fi constatată eroarea şi el o va anunţa, aşa cum se angaja, nu îl vor acuza unii că n-a procedat înţelept ?

Zică se vor vrea. Se spune că dintre două rele o alegi pe aceea care este mai puţin neplăcută. Mai grav şi cu posibile urmări în perspectivă nu este atunci cînd faci publică o eroare, de justiţie descoperită şi de ea însăşi îndreptată ; mult mai nociv este atunci cînd te prefaci a nu o fi observat. Atitudinea şi procedeul ministrului adjunct care revenind din controalele efectuate semnala el însuşi ziarului cazuri şi situaţii din justiţie neconforme cu legea sau cu procedura legală îi întăreau lui Nicoară convingerea că, intr-adevăr, mult mai nociv

este atunci
cînd te prefaci a nu fi observat răul săvîrşit decît să-l faci public, pentru învăţăminte ulterioare.

Dar medicul stomatolog Cristina Albescu ? Mîine, cînd va citi în ziar această scurtă relatare, cum îi va fi reacţia ? Mai mult ca sigur că speranţele sale în eliberarea fratelui său vor reînvia cu o şi mai mare vigoare. Şi pe ce temei ?

Nicoară cîntări în minte toate aceste prezumţii şi ipoteze. Pentru că uneori, intervenind, poţi să strici şi mai mult. Mai era încă timp să renunţe la publicarea notei.

Să renunţe ? Şi dacă, totuşi, dreptatea este de partea celui sancţionat ? La urma urmelor, Nicoară sugerează şi chiar insistă să se revadă dosarul procesului. Lucru absolut normal.

Nădăjduia mult de la corectitudinea, fără reproş, a ministrului adjunct ; de la capacitatea specialistului în a sesiza procedura neconformă cu legalitatea şi chiar eroarea judiciară ; de la răspunderea demnitarului pentru sentinţele definitive pronunţate de instanţele departamentului pe care-l conducea.

Se reîntîlniră prin telefon în prima dimineaţă.

— Am ziarul în faţă. Despre ce acte este vorba ?

— Despre expertiza tehnică cerută chiar de instanţă – îl informă Nicoară, fără comentarii de prisos. Ştia cu cine vorbeşte'

— Aţi apucat să o trimiteţi ?

— încă nu, abia am sosit la redacţie.

— Mai bine. Trimit eu un curier să o ia.

Nici urmă de Cristina Albescu. Citise ziarul. Alta în locul ei s-ar fi grăbit să o spună, adăugind obişnuitele cuvinte care sar ca mingea în asemenea situaţii. Ea nu. Cu aceeaşi demnitate sau, mai degrabă, cu . aceeaşi încredere în dreptatea societăţii, pe care o exprimase

chiar de la bun început, aştepta vestea care să-i confirme că credinţa ei era întemeiată.

Oare ce va aduce ziua de mîine ? Va întări speranţa sau, dimpotrivă, o va spulbera definitiv ?

Nicoară îşi privi ceasul. Era 14. îi reveni brusc buna dispoziţie şi începu să coboare scările spre ieşire.

în sala de marmură a marelui combinat poligrafic avea loc un fel de recepţie. Unul dintre cotidienele de mare tiraj marca astfel serbarea împlinirii unui număr rotund de ani de la data primei sale apariţii.

Totul era numai lumină. Imensele candelabre străluceau. Cuvîntul introductiv, aniversar, se consumase şi în holul fastuos de la intrare, în jurul meselor lungi rînduite la mijloc, invitaţii ciocneau o cupă de şampanie, stînd în picioare. Excelent prilej de a reîntîlni cunoştinţe mai vechi sau mai noi.

Cineva îl abordă de cum îşi făcu apariţia.

— Hei, bătrîne, ce să înţeleg din treaba aia pe care ai publicat-o azi, cu justiţia ?

Era un coleg de la un săptămînal. Masiv ca un buldozer, lăsa impresia că nu-i merg rău treburile într-un grup vesel de vreo şase persoane, bărbaţi şi femei, toţi colegi de breaslă.

— Nimic altceva decît ceea ce se spune acolo – se eschivă Nicoară de la un răspuns mai complet, luînd un pahar cu licoare rubinie.

— Nu-i chiar aşa. în vorbe spui că ai deplină încredere în instituţia legilor, însă în subtext o critici vîrtos.

— Deformaţie profesională chestia asta cu subtextul la care te referi. Nu-i nimic întemeiat.

în sală, directorul unei mari uzine, un bărbat cam de aceeaşi vîrstă cu el, excelent inginer, autor al mai multor invenţii cu largă aplicabilitate în industria respectivă.

— Bucuros de întîlnire – declară el. apropiindu-se.

— Eu şi mai bucuros – recunoscu Nicoară, strîngînd mina celuilalt. Spune-mi, te rog. mare director ce eştij dumneata nu obişnuieşti să zâmbeşti ?

— În clipa.asta n-o fac ?

— Da, însă aici este o festivitate. La uzină, vreau să zic. Ce rezolvăm dacă sîntem încruntaţi tot timpul ? Stricăm ziua de lucru a colaboratorilor. Şi munca făcută cu nervi n-are nici un chichirez.

Directorul pendulă din cap. aprobativ.

— Priceput. A scris cineva.

— Şi n-o fi adevărat, te pomeneşti 1

— Din păcate, este. Am o fire sucită, ridic tonul şi pe urmă îmi pare rău. Deci, să te aşteptăm pe la noi.

— Nu. recunoaşterea .asta îmi ajunge. înseamnă că te vei strădui să nu mai tulburi fără rost ziua celor care te înconjoară. Şi acum trec la alta. Ai fost în grupul de colo. Poţi să-mi spui cine-i femeia în galben-pal ?

Directorul privi intr-acolo şi spuse indiferent :

— Nu prea ştiu exact, pe soţul ei îl cunosc. Este un tip agreabil. Col care tocmai îşi aprinde o ţigară. E în comerţul exterior şi umblă mult pe afară. Pot să te prezint dacă vrei.

— Ar fi o faptei cavalerească.

în clipa următoare, se făceau prezentările.

— Soţii Mălureanu. gazetarul Nicoară Toader…

Smiceaua neagră tresări vizibil şi imprudent. Tocmai îl privea cu bunăvoinţă cînd ii auzi numele şi nu se putuse stăpîni.

Nicoară se dezaprobă. într-adevăr. păcătoasă mai este firea omenească 1 Abia îi reproşase directorului că strică ziuă de lucru a colaboratorilor săi. Şi el ce făcea acum ? De

ce venise în preajmă codatei brune, ca un buldog care adulmecă prepeliţa ?

Frumoasă de pîrjolcşte pămîntul !

Nici n-a auzit prea bine ce a spus ea, întinzîndu-i mina. Hotărîndu-se pe loc să nu-i mai tulbure liniştea, simulă vederea unei alte cunoştinţe, promise revenirea şi, scuzîndu-se pentru un moment, se pierdu printre invitaţi. Ştia că gestul său va fi calificat ca lipsit de maniere şi politeţe, dar hotărîse s-o lase în pace pe frumoasa în gal- ben-pal, şi deocamdată ăsta era lucrul cel mai important.

Hotărîrea lui era tardivă.

Peste zece minute ea apărea lingă Nicoară, sprijinin-du-şi în palma mîinii stingi dreapta ridicată care ţinea o ţigară aproape de buze.

— Cam repejor vă abandonaţi noile cunoştinţe – începu ea un fel de acuzare, însă pe tonul cel mai încurajator.

Nicoară însăilă o scuză. O aiureală. Era surprins. Se gîndea : ce-o fi însemnînd asta, temeritate sau incon-ştienţă ? Imposibil să nu fi înţeles că el, întîlnind-o întîm- plător, optase pentru o retragere discretă, pentru ca ea să nu se simtă stînjenită. De ce îl mai căuta ?

Vrea să fie sigură de discreţia mea, asta e.

îi oferi o cupă, de pe tăvile rînduite de-a lungul meselor.

— Sala asta e splendidă – spuse ea. pentru că Nicoară tăcea ca mutul.

— Mai sînt şi alto lucruri splendide pe lumea asta – completă el, închinînd discret cupa.

— De pildă ?

•— Femeile în galben-pal.

Abia rostise ce avea de spus şi îşi dădu seama că, la urma urmelor, femeile nu sînt lucruri nici chiar atunci cînd se îmbracă în culoarea paiului de grîu.

Gina Mălureanu continuă să-l privească încîntatăj Iată că şi tipul ăsta ofensiv este capabil de un compliment. Păcat că încurcă fiinţele cu lucrurile...

— Mulţumesc şi vă asigur că ştiu să iau din această apreciere globală puţinul care s-ar părea că mi se cuvine.

Puţinul ? Ei, aş ! Uimeşti lumea, îngere !

Capul sus, ţinută impecabilă, mişcări line şi delicate, vorba aproape şoptită şi toată risipă de surîs.

îi mărturisi că îl citea cu interes, lăudă ancheta cu dedublarea unora, pe care tocmai o publicase, ceru amănunte suplimentare despre eroii întîmplărilor şi, cum timpul dinainte calculat trecuse, Gina Mălureanu îi întinse rnîna, reînvie surîsul Madonei şi plecă.

Ştia ce voia să ştie. Nici un pericol de limbuţenie din partea lui Nicoară. Se mai temea încă, după atîta vreme ? Să-i fi fost întîmplarea leac ?

Urmărind-o cu privirea o văzu reintrînd în grupul de unde se desprinsese pentru foarte puţină vreme. Gina Mălureanu se purta şi se simţea în largul ei. Nimic incomod. Nici urmă de stînjeneală. Cît o fi simulînd din tot ce radiază ?

Soţul se şi aplecase uşor spre ea, vorbindu-i încet. Gina îl asculta, fără să-l privească. Zîmbea, cu buzele uşor întredeschise.

Poate că alta, în locul ei, ar fi cerut soţului s-o ducă acasă. Lui Nicoară i s-ar fi părut mai normal. Nu te simţi bine într-o societate unde se mai află cineva care ştie despre tine lucruri dezonorante. Dar Gina Mălureanu era altfel. Monumentală în inconştienţa ei. în sfidarea bunului simţ.

Dacă este adevărat că în viaţă totul se plăteşte, ghidi Nicoară. strămutîndu-şi privirea de la grupul dominat de Gina Mălureanu, ar fi păcat ca tocmai de astă dată să se facă excepţie.

El o vedea altfel. Stînd lingă un lampadar, pe trotuar, în faţa Muzeului „Antipa”, aşteptîndu-şi judecătorul. Pe acela care avea să hotărască dacă va mai fi Gina Mălureanu, adică fericita mamă a doi copii şi, în vacanţă, foarte drăgălaşa soţie a unui bărbat plăcut şi bun – sau va fi o oarecare bîntuită de patimi şi măcinată de îndoieli, pe panta de rostogolire a celor ce n-au învăţat încă să meargă pe propriile lor picioare.

— Cine-i splendoarea aia cu care discutai adineauri, retraşi din zona tuturor pămîntenilor ? – îl chestionă un coleg, privindu-l pizmaş, pe deasupra paharului cu şampanie cristalină. A atras toate privirile. Cine-i fantastica apariţie ?

Nicoară n-avea chef de vorbă.

— Una din multele mele pupile. Ţi-o fi frînt inima.

— în două. Ca pe o jimblă proaspătă, crede-mă.

— Dacă e atît de grav, du-te şi o ia. Nu sînt un tată din secolul al 17-lea, să prilejuiesc drame cumplite. Grăbeşte-te. Bărbatul ei n-o prea păzeşte. Un molîu.

Ziua începea sub cele mai bune auspicii.

Dimineaţa sunase de la Ministerul Justiţiei.

— în cazul impiegatului de mişcare, conducerea ministerului a dispus recurs extraordinar în supraveghere.

Nicoară se învioră dintr-o dată.

— Excelent, însă n-am vrea să comunicăm cititorului doar atît. Prea seacă informaţia. Mai adăugaţi un amănunt- două.

— Imposibil. Nimeni na popie vorbi în numele înaltei instanţe de judecată. S-o lăsăm să-şi facă datoria.

Corect şi legal. Reîncepea procesul şi nimeni nu se maî putea amesteca pe întregul său parcurs. însă motive pentru reînvierea speranţelor erau destule. Din moment ce însăşi conducerea ministerului hotărîse şi ceruse recurs extraordinar în supraveghere, însemna că existau serioase temeiuri pentru aceasta. Altfel, s-ar fi menţinut hotărîrea anterioară, socotită de mult ca definitivă.

Dacă dimineaţa îi adusese o veste bună, ora prînzului îl găsi mai indispus şi mai neliniştit ca orieînd. Se adincise în fotoliul din colţul încăperii, cu fruntea rezemată în palmă şi cu picioarele aruncate înainte, de parcă n-ar fi dorit altceva dccît un scurt răgaz de odihnă. Dar sub această aparentă atitudine de calm şi destindere, tuna şi fulgera făcîndu-şi grele reproşuri pentru că se aventurase într-o afacere fără ieşire. Tîrziu, cînd părea să fi aţipit, păiăsi brusc fotoliul, reinstalîndu-se la masa de lucru. Se hotărîse să trimită o scurtă scrisoare tuturor ..legăturilor" sale din Bucureşti, colaboratori din cele mai diferite întreprinderi şi instituţii.

.,Ne adresăm dumneavoastră. în speranţa că vom intra în posesia unor informaţii mai detaliate care să ne permită identificarea unui şantajist. în prezent dispunem de foarte puţine date. Vi le comunicăm : Vîrsta. aproximativ 30 de ani. Şaten, statură potrivită. Vocea, fără un timbru aparte, obişnuită. Pălărie gri, haină de piele maron. Cu sau fără ocupaţie. Ultima oară văzut în Parcul Herăstrău. Aşteptăm. informaţiile dumneavoastră. Mulţumim.'[1]

O trimise la multiplicat şi aşteptă. însă rememorînd cazul. Nicoară descoperi, instantaneu, o altă faţă a lucrurilor. Ce anume generează şi proliferează o infracţiune ? Alte infracţiuni, desigur. Alte

incorectitudini. între oameni corecţi, cine şi ce ar mai putea face ? Chiar primul pas în îı întreprinde ceva contrar legii comportă riscuri enorme, atunci cînd în jur sînt numai oameni cu foarte clare opinii despre liniştea şi securitatea pe care li le garantează guvernarea legii.

Judecind lucrurile pe reversul lor, înseamnă că cei ce ascund ceva- chiar şi o vină proprie, sînt cei mai vulnerabili. Nu-i o descoperire savantă. Nici măcar o descoperire. Numiţi-o experienţă de viaţă. A fiecăruia. Cei ce ascund ceva sînt mai întotdeauna pasibili de complicitate la infracţiune, fie prin participare directă, fie prin tăinuire. Greşesc, constrînşi sau de bună voie, pentru a-şi ascunde propria vină.

îi trecu prin minte să renunţe. Mai mult ca sigur că. nici tuia dintre persoanele şantajate – cîte şi dacă vor fi ■ existînd – deci nici una dintre persoanele care au oferit individului motive ele şantaj nu vor sufla măcar un cuvînt, • afară, poate, de cazurile disperate. Nimic nu-i exclus.

Să mai expedieze scrisoarea.sau să n-o mai trimită ?

Se hotărî pentru opţiunea iniţială. Adică s-o expedieze. IPentru că, de fapt, rîndurile scrise, aveau dublă adresă. OChiar de nu-i vor sosi informaţiile la care spera, scurtul sapei îşi va fi îndeplinit măcar celălalt rost, deloc neglija- bbil, prevenind individul în cauză că se află în urmărire, ccerîndu-se a jutorul opiniei publice. Şi, cine ştie, va renunţa, alacă nu cumva, a intrat mult de tot cu picioarele în rmlaştină.

Căpitanul Retezan dovedi cu această ocazie calităţi şi rreflexe de admirabil anchetator profesionist.

— Văd că ai luat-o în. serios. Ţi-am citit apelul lansat. Ai imaginaţie, n-am ce zice.

— împrumut şi eu de la cunoscuţi cu grade pe umăr :— îi scurtă Nicoară înclinaţia spre zeflemea.

Căpitanul era cuirasat. Şrapnelele ricoşau. Iar

obuze,' cine să tragă ? !

— Şi dacă te-ai grăbit ? Acum tipul va fi de zece ori mai prudent, ştiu eu cum se întîmplă în treburi din astea.

— Crezi, intr-adevăr, că m-am grăbit ? – îl chestionă la rîndu-i Nicoară, serios şi neliniştit. Crezi, oare, că am stricat ? Vreau părerea ta. Şi, te rog să-ţi aminteşti de cazul asasinului copilului Eugen, de excelenta voastră colaborare cu populaţia în identificarea şi arestarea brutei aceleia.

Era un argument „forte” şi căpitanul Retezan trebui să-i recunoască valoarea.

Atunci, în urmă cu cinci-şase ani, la apelul miliţiei, populaţia Capitalei reacţionase cu o promptitudine şi o angajare uimitoare, expediind zilnic avalanşe de scrisori. Se înţelege, multe conţineau informaţii eronate, presupuneri, speculaţii şi alte asemenea încărcături absolut inutile, dar pe care nu le poţi evita atunci cînd faci apel la buna- credinţă a cetăţeanului, cerîndu-i să-ţi comunice ceea ce ştie. Cu dezvoltatul său spirit civic, cu interesul său enorm pentru dreptatea şi liniştea individuală şi a societăţii, cetăţeanul – receptiv la tot ce se petrece în jur – este înclinat ca mai întîi să reţină, pentru o interpretare personală, informaţia care îi parvine şi abia după ce-i va fi găsit un sens s-o comunice mai departe solicitantului. Cum spuneam, au fost multe informaţii eronate în acel potop de scrisori, însă nu puţine au adus şi elemente de o excepţională însemnătate pentru identificarea şi arestarea periculosului individ. Iar căpitanul Retezan, ofiţer de miliţie, o ştia mai bine decît oricare altul.

— De stricat,, nu cred să fi stricat ceva – reluă el pe un ton mai încurajator. Dar nici la prea multe să nu te aştepţi. E sfatul meu. De acord, colaborarea cu

populaţia

este întotdeauna un lucru bun, însă de data asia este un caz aparte. Teamă mi-e că vei fi înecat cu scrisori de încurajare, de adeziune, de sfaturi şi nimic altceva.

Nicoară îşi declară nemulţumirea :

— Vreau un sfat mai de acţiune, nu vagi consideraţii pe marginea cazului. Ce naiba, ai experienţă.

— Regret, n-am ce-ţi spune. Ce sfat ţi-aş putea da, cînd eu nu ştiu mai nimic despre tip ? învaţă să taci şi să aştepţi.

— îndatorat pe viaţă ! – îi mulţumi Nicoară printre dinţi.

„Apă de ploaie strîng şi eu, la streaşină.”

— Ai şi pentru ce. Şi după ce mai primeşti o anonimă de la tipul bălţat, vino încoace cu amîndouă, poate se leagă ceva.

— Chiar crezi că va mai scrie ?

— Ceva va face el. Aşteaptă.

Voia sau nu, era singurul sfat înţelept. Ce altceva mai bun putea face Nicoară ?

Domnişoara Eugenia Velcescu – Piţi. cum îi plăcea să-şi spună – se uită prin vizorul uşii apartamentului şi, exclamînd parcă surprinsă „Vai, aţi şi venit !”, deschise, însă cu oarecare întîrziere. Nicoară se gîndea că această încetineală s-ar datora momentului neprielnic al vizitei, care o găsea, probabil, într-o costumaţie sumară. însă odată intrat, îşi dădu seama că întîrzierea cu care fusese poftit în casă se datora altor cauze.

* în primul rînd, avu senzaţia că a trecut un vînticel pe lîngă el. Era Piţi.

Micuţa blondă, în vîrstă de 20 de ani, cu părul strîns coc şi peltică, purta un halat sau mai degrabă o haină de casă extrem de scurtă, lăsîndu-i pulpele la vedere şi analiză severă. Papucul cu toc, de aceeaşi culoare vişinie, ca şi haina, o înălţa şi o cabra.

Lynx-lynx. Pisica sălbatică.

S-ar fi cuvenit ca un reporter în anchetă să fie preocupat de idee şi nu de materie. Dar tot atît de adevărat este că între elementul material şi cel estetic există o legătură cauzală, şi că această legătură se stabileşte adeseori pe cale vizuală. Aşa că Nicoară, după ce îşi dezbrăcă pardesiul – ea sărise imediat să-l

ajute şi să i-l pună în cuier

— sc aşează pe scaunul oferit, privindu-şi gazda în voie. Piţi arborase un zîmbet de sfiiciune. O prindea.

în scrumiera de pe bufet se afla o ţigară. Deşi strivită, continua să fumege subţire. La celălalt capăt al ţigării, nu se vedea nici urmă de ruj. N-o fumase ea. în timp ce privea intr-acolo, aparent dezinteresat, auzi o slabă mişcare a broaştei yale de la uşa apartamentului. Şi astfel îşi explică întîrzicrca cu care fusese invitat în casă.

Persoana care ieşise era, de bună seamă, un bărbat. De ce trebuise să se retragă atît de discret ?

Privi instinctiv spre uşă, apoi spre telefon. Dar în secunda următoare îşi rîse de propria-i prudenţă, care, ccl puţin atunci, părea neîntemeiată.

..Mda. Şi ?;‘

Meseria nu l-a adus de prea multe ori în camera unei fete. Cînd l-a adus, totuşi, s-a simţit stîngaci. Se pare că la un bărbat însurat, o asemenea încăpere degajă o atmosferă de sfiiciune şi de taină. Se pare sau este cert ? Oricum, stai ca sfinxul. Să nu se amplifice şi mai mult senzaţia de hoţ de bibelouri.

Bun ! înseamnă că mai eşti capabil de o emoţie.

La drept vorbind, nu simpla prezenţă în camera unei fete îl face neîndemînatic şi sfios – vremea adolescenţei a trecut cam de multişor şi odată cu ea, timiditatea în raporturile fireşti dintre un bărbat şi o femeie. Ceea ce îl tulbură este fie prea deplinul echilibru din tot ce îl înconjoară, fie reversul acestuia, cu alte cuvinte – extremele lucrului obişnuit.

De data aceasta, nu îl încercau nici un fel de emoţii. Sta liniştit, ca un urs polar adus în rezervaţie, de pe vremea cînd era pui.

Se uită în jur cu ceva mai multă atenţie şi curiozitate, ca penii u a-şi întipări în minte detalii care ar putea avea, cîndva. o însemnătate.

Domnişoara Piţi se retrăsese în bucătărie, lingă ibricul de cafea, aşa că musafirul avu suficient timp să studieze încăperea în care îl aduseseră evenimentele. Salonul – o încăpere cam de cinci metri pe cinci, deci destul de mare – prezenta, într-un anume fel, caracteristica unei zone de explorări arheologice, în care se suprapun adeseori cîteva straturi de cultură materială. Gusturile gospodinei, dinainte şi ale aceleia de acum, se detaşau evident în tabloul general al salonului.

Fusese, cîndva, o încăpere mobilată cu gust. Eliminînd „stratul” superficial de mobile adunate la întîmplare, cu aspect discutabil, cu o utilitate discutabilă, care strîmto- rau spaţiul salonului şi îţi dădeau o senzaţie de înăbuşeală, ajungeai la ideea, bună şi practică, ce stătuse la baza aranjamentului primei gospodine. Cinci piese din lemn sculptat – canapea, bufet, masă şi două fotolii – constituiseră, la început, un cadru unitar şi plăcut, dîndu-se încăperii senzaţia de adîncime şi de confort. Dar peste această mobilă în stil clasic se îngrămădeau acum o sumedenie de piese şi lucruşoare de bazar, dovedind lipsa oricărui gust, în afara celui ce căpătase teren în Babilon. Toţi cei patru pereţi susţineau cîte un tablou. Două dintre ele, înfăţişînd nuduri de femei.

în fond, cine este această fată nostimă ? Şi, precum s-ar părea, independentă întru toate ?

Privirea îi fugea dintr-o parte în alta, încercînd să vadă şi să reţină cît mai multe, într-un timp cit mai scurt. Un obicei la care îl obligase profesia.

într-un colţ al salonului era aşezat un bar care imita

cărămida de ceramică zmălţuită, dealtfel o admirabila piesă
din fabricaţia cooperaţiei meşteşugăreşti, dar care se potrivea cu mobila „stil”, tot aşa cum s-ar potrivi, să zicem, un plasture pe obrazul unei balerine. Cîteva figurine din material plastic acentuau şi mai mult nota de bazar. Adăugaţi la acestea covorul românesc de pe jos şi veţi avea cea mai absurdă combinaţie din cîte v-a fost dat să vedeţi vreodată.

Era lesne de înţeles că apartamentul îşi schimbase stăpîna nu de mult şi probabil în pripă, încît persoana căreia îi aparţinea acum nu avusese răgazul să-l transforme radical, potrivit gusturilor sale, adăugîndu-i doar „mici detalii” – de unde şi absurda încropeală care a rezultat.

Iată şi nelipsita oglindă. Se vede că o preocupă exagerat de mult. De unde se vede ? Cum de unde ? Dintre cele două taburete la fel, acesta din faţa oglinzii este cel mai uzat.

Nu fi cusurgiu ! Taburetele se schimbă într-o casă, tot atît de des cum se primeneşte, să zicem, aşternutul patului sau se deschid ferestrele. Da ! însă cel din faţa oglinzii, afară de faptul că este mai uzat, a luat şi o anumită formă...

Şi ce-i cu asta ? Apropo : dintre două femei, una frumoasă şi alta urîtă, care pierde mai mult timp în faţa oglinzii ? Amîndouă. Fii serios ! Urîta. Nu, frumoasa. Urîta ajunge în faţa oglinzii din obligaţie. în adîncul inimii, duşmăneşte oglinda. Pe cîtă vreme femeia frumoasă vine în faţa oglinzii din plăcere. Oglinda îi spune că e frumoasă, că e adorată. Stau de vorbă ore în şir. Mm ! Mm !...

— Vă plictisiţi ?, se interesă fata cu glas catifelat, din bucătărie. Numai un moment şi sînt gata. O singură

clipă şi sînt iar a dumneavoastră.

Fata asta pare să acţioneze ca un computer. Iuţeală maximă.

— Nu îţi face griji cu mine, domnişoară. Privesc prin încăpere. E cit se poate de interesant la dumneata.

— Dumneavoastră şi detectivii – rîse ea, vîrîndu-şi capul pe uşă şi agitindu-şi nostim buclele. Ce aţi descoperit atît de interesant ? Sau e secret ?

— Foarte secret.

— în cazul acesta, nu mai insist.

— Vă anunţ că procedaţi inteligent.'

— Pentru că tot nu mi-aţi spune.

— Exact.

Rîseră amîndoi, unul din bucătărie, altul din salon. Dar amîndoi cam fals. Nicoară mai ales. înţelegea că era în interesul lui să destindă atmosfera şi se străduia să o facă.

Din bucătărie se auzi un ţipăt uşor, mai mult a cochetărie. Ca atunci cînd o domnişoară simpatică foc şi peltică bine şi-a pus în gînd să-i acorzi tot timpul atenţie, nelăsîn- du-ţi nici o clipă'pentru altceva.

Auzind-o, Nicoară făcu pe îngrijoratul :

— E grav ?

— Ce vă pasă !, îi răspunse ea. bosumflată.

Următorul pas ar fi cam ăsta : să se ridice şi să se grăbească spre bucătărie, pentru ca ea să înţeleagă, odată pentru totdeauna, că şi apucase să stîrnească un interes enorm în încăperea alăturată, de cinci metri pe cinci. însă Nicoară înţepenise pe scaun. Amnezie sau trac.

— Am spus ce vă pasă.

Haide drace, joacă-te. joacă-te !

Cînd reveni în salon ţinea tava atît de sus, nefiresc de sus, îneît micuţa ei haină de casă se mai scurtase cu

o palmă. Şi zău dacă avea de unde !

— Discuţia fără cafea parcă n-are spor – ciripi ea, înaintînd cu pas mărunt şi lin. Şi apoi, ca să fiu sinceră-

.sinceră, mai cîştig şi eu timp pentru a mă obişnui. Mi-e teamă de ziarişti, adăugă ea pe un ton potrivit, însă privindu-l cit putu mai provocator.

Nu prea pari înfricoşată, iubire. Iar cu sinceritatea vom mai vedea.

A aprins şi el o ţigară, dîndu-i răgaz. Nu prea mult. Atîta cît îi trebuie unei fetiţe care a şi început să se joace.

Dacă n-o face asta o năzbîtie, să nu-mi spui Nicoară ! ' Mda. Şi ?

— Şi acum să ascultăm. Cam care ar fi chestiunea, în linii mari ?

— îmi pare bine că aţi fost punctual – spuse Piţi, luîndu-şi ceaşca şi aşezîndu-se cu mişcări de Lynx-lynx pe marginea canapelei. – Aşa, acum e mai bine. Adevărul este că mi s-a întîmplat şi mie ceva asemănător femeii aceleia despre care aţi scris prin toamnă, adică nu de mult.« •'Ştiţi. în faţa Muzeului ,.Antipa*‘...

— Nu vorbi ! – mimă el. – Ai fost şantajată şi dumneata ?

— Sînt şi acum – încuviinţă fata, însă mutrişoara ei nu prea exprima îngrijorare. Orice, afară de asta.

O imită în aceeaşi manieră interpretativă.

•— Serios ? Şi între ce ore are loc şantajul ? >.

— Nu vă înţeleg.

Nicoară rîse cu voioşie împrumutată din arsenalul pre* fâcuţilor.

— Bănuiesc că nu m-ai chemat aici să-mi faci o declaraţie foarte serioasă, însă stînd într-o părere de îmbrăcă- . minte, ca pe vremea alungării din rai.

Într-atît de mult o năpădi rîsul şi pe ea, îneît se văzu : silită-să pună repede ceaşca pe masă, altminteri ar fi vărsat cafeaua pe covor. Avînd inimile .libere, îşi

* -

apucă un

genunchi şi, dîndu-se pe spate, rîse şi mai şi. Ca omul la el acasă : cu poftă şi cu puţină neglijenţă.

— Vai, sînteţi prea oficial ’ Ba nu, prea sever, e mai potrivit cuvîntul. Aţi putea predica duminica, ba chiar cu un succes enorm.

— Nu sînt sigur că te-ai afla printre enoriaşi – prelua Nicoară gluma, însă ea nu sesiză ironia.

— Găsiţi că ţinuta mea n-ar corespunde... Da, ce anume vă doreşte inima ? – schimbă ea subiectul, obser- vîndu-i un gest.

— Pot să dau un telefon ? – întrebă Nicoară, întinzînd mîna spre aparatul aflat în imediata apropiere.

, – Totul la dispoziţie, garantă ea.

Nicoară formă numărul Inspectoratului miliţiei Capitalei, cerîndu-l pe căpitanul Retezan.

— Am ajuns, îl anunţă el. Dacă într-o oră nu apar,’ poate treci să mă iei.

— în regulă. Dar ce, sînt motive să trec ?

— Deocamdată, nici unul. Pe loc repaus.

— Bine, Opinie Publică, s-a notat.

Pisicuţa blondă se nelinişti dintr-o dată, clipind des şi lungindu-şi gîtul.

Să ştii că sîntem singuri..?

Ştiam.

— în cazul ăsta se întîmplă ceva şi nu pricep ce, toarse ea, apropiindu-se periculos de Nicoară.

— Nici eu – şi bărbatul oficial şi sever îi arse una peste fund. Ori te acoperi ca lumea, ori te arunc în stradă, să te prindă cine o vrea.

Privirile lor se întîlniră. După expresia feţei – gîndi Nicoară – n-aş zice că a priceput mare lucru.

z

Să-i faci morală, ar fi însemnat să cari apă cu ciurul. Cel mai nimerit lucru ar fi fost să se ridice şi să plece. Dar încă nu, ceva îl reţinea. Nu aflase ce voia.

Ea se amuză grozav, dîndu-i să înţeleagă că gestul lui grosolan nu-i displăcuse.

— Eşti mare şmecher ! – îl tutui ea. Fac prinsoare că îţi plac. Spune că nu.

— Bineînţeles !

' – Bineînţeles că ce ?

El lăsă impresia că ar vrea să spună nu, dar se răzgîndi repede.

— Că da, se înţelege.

' Piţi sări satisfăcută.

— M-aş fi mirat să aud altfel. Şi acum, ce ai vrea, cXi ce să începem ?

— Să-mi spui de ce m-ai adus aici – îi scurtă Nicoară avîntul, stăpînindu-se să nu repete gestul de mai înainte.

Ea se eschivă do la o explicaţie clară.

Părea contrariată. Probabil : „Ah, bărbaţii ăştia la patruzeci de ani. naiba să-i mai înţeleagă. Niciodată nu ştii la ce te poţi aşteptii de la ei. Ca dumnealui. îl inviţi în casă, te faci drăguţă şi el se uită pe lingă tine”. Posibil : „N-o fi sfios ? N-o fi neîndemânatic ?”

întrebă, să mai cîştige timp :

— Vrei să fii mai explicit ?

O avertiză cu degetul.

— Ai născocit povestea cu şantajul. Pentru cine te străduieşti ?

— Pentru tine, chiar nu pricepi ? – Se miră ea, şi învăluindu-l într-o privire caldă, veni să i se aşeze pe genunchi, păşind cu mişcări de copil alintat.

Voia să-şi afirme independenţa ? Nu. Imponderabilitatoa.

Doamnele se amuză – gîndi Nicoară, luat prin

surprindere. Sau, altfel spus, omul încearcă. Reuşeşte sau nu, asta e altceva.

Dacă bărbaţii calcă în străchini – şi unii cam calcă 1 – toate acestea se întimplă numai şi numai din pricina pisicilor. Ţi se caţără pe neaşteptate pe genunchi, ţi se tută în ochi, adine şi cald şi – sfirrr. sfîrrr...

Ce să facă ? Deşi surprins de atîtci cutezanţă, cu o mişcare a miini o invită să aibă răbdare.

— Stai .şi pe genunchii mei dacă se face curăţenie în casă şi n-ai loc în altă parte – spuse el. apoi păru să-şi amintească instantaneu : Dar mai intîi ascultă ce îţi spun. Te cheamă Eugenia Velcescu. eşti funcţionară la Organizaţiei comercială locală, părinţii sînt onorabili ingineri agronomi. abia de curind plecaţi în judeţul Dîmboviţa... Mîinc vor afla toată povestea asta stupidă.

Fata sări ca luată de vînt.

Nicoară îşi îngădui un surîs. Bănuise dinainte efectul spuselor sale, iar acum, constalind că nu exagerase, era mulţumit şi ţinea s-o arate.

Eugenia încă nu îşi revenise din surpriză.

— De unde ştii toate astea ? – se interesă ea cînd se mai linişti, nevrînd să creadă ceea ce auzise.

— Păi. nu mi le-ai spus adineauri, la ureche ? Parcă aşa am înţeles...

Privea aiurită. în clipele acelea era alta. Dar ea şi nimeni altul era vinovată. Ea însăşi îl adusese în casă pe tipul ăstii nesuferit, pe moiîul. pe...

— Te-ai informat, nu-i aşa ? – întrebă ea repezit. Grăbit cu care rostise cuvintele trăda spaima. Tc-ai interesat la vecini sau cine ştie unde.

•— Se înţelege. îţi închipui că intru într-o casă străj’ia fiiră să-mi culeg dinainte informaţiile necesare ? Sînt satul de astea.

Nu era nici o exagerare. Un reporter care lucrează într-un domeniu dificil ca acesta, şi nu îşi ia măsuri de prevedere, este supus tentativelor calomniei de orice fel. Să zicem că sună, la ziar, o persoană oarecare. „Veniţi repede, vă rog, e ceva foarte important.” ,.Anunţaţi organele de resort, sunaţi la miliţie” – îi recomandă gazetarul. ..Nu, de dumneavoastră, de ziar avem nevoie, nu ne refuzaţi”. Ce poţi să faci în asemenea situaţie ? Există o etică profesională, există şi o îndatorire fundamentală – solicitudinea. lar ziariştii sînt la dispoziţia cetăţeanului şi nu invers. încrederea pe care le-o arată, chemîndu-i, onorează profesia, instituţia, menirea ziaristului în societate. Dar, oare, toţi cei care îl solicită o fac cu bună intenţie ? Iată dovada.

Asemenea oricărui om grijuliu, ca să nu mai vorbim de experienţă, îşi lua şi Nicoară măsuri de asigurare „a spatelui”. Ca acum. Pentru că înscenarea, intenţia de a te discredita printr-o ingenioasă potrivire de lucruri şi de dovezi, trebuie admise de la bun început şi în meseria asta. Aşa cum procedează anchetatorii de orice fel. Ori de cîte ori se ducea, în interesul profesiei, în casa unor necunoscuţi, Nicoară anunţa, preventiv, colaboratorii de la miliţie. Să fie o treabă curată. Totodată, lăsa în sertarul biroului, sub pază bună, scrisoarea sau o altă dovadă ce emana de la solicitant. Tot ca acum. în sertarul biroului său se afla scrisoarea Eugeniei Velcescu : „Dacă vă interesază un caz similar celui relatat în săptămîmle trecute, despre femeia aceea şantajată, atunci vă rog să treceţi şi pe la mine...

(strada A, numărul B, etajul C, apartamentul D, sectorul 1). Nu ştiu ce mă face să cred că este vorba despre una şi aceeaşi persoană. Eugenia V.”

Dar iată că scrisoarea aceasta, la prima vedere inspirată de bună-crcdinţă, nu prea era curată.

Nicoară încercă să fie calm.

. Ce l-ar mai bruftului Păpălău, de la „Etică” !

„De ce-mi intri, amice, într-o casă necunoscută, fără a fi însoţit de reprezentantul organelor în drept ? Şi de ce, în general, accepţi să discuţi la domiciliu şi nu la redacţie ? Şi de ce te ocupi cu chestiuni care cad în sarcina altora ?"

De ce ! Parcă ştii întotdeauna de ce procedezi aşa şi nu pe dincolo ?

Ce curaj şi la părinţii Eugeniei ! Frumos din partea lor că îşi redescoperiseră vocaţia, hotărînd să plece în agricultură, în specialitatea pentru care se pregătiseră. Sînt, o ştie oricine, destui agronomi care cresc pătlăgele în balcoanele blocurilor orăşeneşti şi transmit apoi grădinarului de o viaţă ipoteze şi concluzii privind creşterea roşiilor pătrate. Da, hotărîrea părinţilor de a pleca direct în agricultură era utilă şi demnă de toată lauda. Dar, oare, decizia lor, cu privire la propria familie, era tot atît de raţională ? Una din două : sau o socoteau pe fată destul de formată pentru a lua viaţa pe cont propriu – sau voiau să o pună la încercare ; şi într-un caz şi în celălalt, aveau să regrete hotărîrea de a nu o fi luat şi pe ea.

— Şi acum, de ce plîngi ? – o întrebă Nicoară, pentru că fata plîngea într-adevăr şi părea să nu contenească.

— Sînt distrusă de tot ! – mărturisi pisicuţa printre lacrimi, dezarmată. Ştiu ca nu mă- crezi, dar aşa este. O nenorocită !

Această cotitură în atitudinea şi comportamentul fetei îl făcu pe Nicoară să încerce un sentiment de compătimire. Prevăzuse schimbarea. Descărcarea ei nervoasă i se părea

normală. Poate că rolul pe care şi-l asumase nu era pentru ea. Se ostenise să şi-l ducă la bun sfîrşit, dar nu prea reuşise, şi acest sentiment de nerealizare o ducea la disperare. Nu era un rol pentru ea. îi fusese impus.

Individul cu ţigara din scrumieră – gîndi Nicoară.

— Nu vorbi de o viaţă distrusă, la vîrsta asta. Priveşte-te o clipă în oglindă şi rîzi veselă de ce ai spus, ca de o glumă bună – o îndemnă el, încercînd să-i insufle buna dispoziţie.

Eugenia îşi şterse lacrimile.

— Sínt logodită – suspină ea. Băiatul este un bun inginer în automatizări.

— Mda. Şi ?

— N-am rezistat ispitei şi m-am dăruit altuia.

— Pe o plajă, la mare ?

Ironia erői evidentă. Dar Nicoară nu se putu stăpînî şi nici nu era bine. Să vorbeşti unui străin, cu atîta dezinvoltură, la 20 de ani, despre aventuri sexuale ! Musafirul avea o vîrstă dublă. Măcar asta să-i fi amintit de pudoare.

Ea ? Fireşte că se gîndea tot la propria ei situaţie.

Ştie tot. Şi nici nu mă pot dezvinovăţi, are scrisoarea mea în buzunar. Va scrie, sigur că va scrie. Şi pe urmă ? Ce va auzi în urma ei ? „N-o ştii p-aia ?...” Iar ea va trebui să se ascundă, să plece, să, fugă...

Nicoară mai slăbi puţin strînsoarea :

— Prin urmare, ziceai că ţi-era somn şi că te-ai culcat...

— Vorbesc serios. El, care ştia la ce adresă intrasem cu cineva, a început să mă şantajeze.

—. Care el ? Logodnicul ?

- – Altul. Un oarecare.

— Bani ?

:— Şi bani..,'

— Bine, fata înţeleaptă, de ce nu te-ai adresat miliţiei,, procuraturii ?

Aici nu erau implicaţii. Aici nu erau copii.

•Parcă i-ar fi spus că a luat casa foc. Ridică spre el o privire uluită şi-n glas i se desluşi frica :

— Vorbeşti serios, chiar nu vezi de ce ? N-o puteam face pentru nimic în lume ! S-ar fi întreprins cercetări, ar fi aflat logodnicul, toţi ai mei... Mă distrugeam. Praful şi pulberea se alegeau din toate.

— Lasă-lc încolo pe toate, cînd e vorba de demnitate. Este mai bine cum procedezi, mai cinstit să iubeşti pe unul şi să trăieşti cu altul ?

Fata se apropie din nou, temerară în hotărîre, încolă- cindu-şi braţele pe după gîtul lui. *

— Dacă nu mă ajuţi, sînt pierdută. Ajută-mă, sca- pâ-mii !

I se redeşteptase mîndria de femeie ? Dimpotrivă. Dispăruse cu totul.

N-a respins-o. Avea să-i mai pună o întrebare foarte importantă şi. uneori, o tresărire, un gest fac cît răspunsul cel mai limpede.

— Cine-i individul ?

— Nu ştiu nimic despre el. Pe cuvînt de onoare că nu ştiu absolut nimic – îi dădu ea asigurări cît mai convingător.

— Este cel care a fumat ţigara din scrumiera de pe bufet.

Atunci i-a simţit zvîcnitura. L-a privit lung şi spe- riată, apoi şi-a descolăcit braţele, ca o iederă tăiată brutal la rădăcină. Nicoară continuă ca şi cum nu s-ar fi întîm- plat nimic :

— El este ?

— El.

•— Ţi-a cerut să mă aduci aici ?

Ea ezită privindu-l rugătoare. Sau poate duşmănoasă – sînt două nuanţe ale aceleiaşi atitudini într-o împrejurare dată. Cum Nicoară stărui, repetînd întrebarea, fata izbucni :

— Nu îţi spun nimic. De ce să-ţi spun, pentru ca el să mă strivească, să mă desfiinţeze cu totul ?

— Te mai întreb o dată – şi Nicoară întinse mîna spre telefon. Ţi-a cerut sfi mă aduci aici ?

Eugenia îşi împreună mîinile. De data aceasta nu mai a veci nimic teii trai.

— Tti rog !

— Da sau nu ?

— Da.

Devenise nervoasă şi. conştientă că slăbiciunea omenească s-ar putea să nu aibă leac, simula jignirea, pentru a mai recupera ceva din miza jocului.

El o prinse de mină.

— Şi la un moment dat trebuia să intre şi să ne găsească îmbrăţişaţi ?

— Da, da ! Eşti nemulţumit ?

îi trecu prin minte s-o apuce de umeri şi să-i spună : „Atunci, haide. Mai să ne jucăm rolul pînă la capăt”. Se stăpîni în ultima clipă.

Teatru. Nu era furios. îi întinseseră o cursă în care îl şi vedeau cu laba prinsă. Poftim de îl mai urmăreşte pe tip, Nicoară, tu însuţi surprins în flagrant delict

E veche, puişor, foarte veche !

Se scurseră astfel cîteva secunde de tensiune, el... clocotind de furie, ea scîncind în strînsoarea mîinii sale.

Se reaşeză pe scaun. Ea îşi mai freca încă încheietura mîinii. Spuse şoptit :

— Să n-ai nici o grijă, pentru că el nu mai vine.

Nicoară nu avusese nici înainte o prea marc încredere în lînăra lui gazdă de moment. Acum nici

atît.

— De ce nu mai vine, mă rog ?

— Am stabilit un consemn, mărturisi Eugenia, privind în altă parte. L-am şi .avertizat că nu mai poate veni, fără să rişte mult. înţelege, asta e situaţia. Nu puteam face altfel.

Nicoară nu prea era omul care să fie luat prin surprindere. El se lămurise demult asupra intenţiilor fetei. însă la un astfel de pact, între ea şi individul acela, nu se gîn- dise, era prea mult.

— Ştii că poţi fi acţionată în judecată pentru tel puţin două culpe grave ? Complicitate]a şantaj şi tentativă de calomniere.

N-o gîndea cu adevărat. Voia doar s-o înspăimînte puţin.

Eugenia stătea pe marginea canapelei, cu obrajii între palme, privind în covorul de pe parchet. Părea, într-adevăr, distrusă. Ridică ochii, implorînd :

— Fii înţelegător. Sînt o biată fată.

— Nu pot să fiu. Taică-tău tc-ar arunca pe fereastră, de la etaj. îmi este imposibil să pricep cum de te-ai pierdut în halul ăsta.

Pi ţi se smiorcăi din nou cu nasul în pătură. Mda. Şi ? Se spune că plînsul uşurează. Deci s-o lăsăm sa plîngă.

Ridică receptorul şi formă un număr.

— Salut ! Plec chiar acum la ziar. Totul e în ordine, vorbim mai tîrziu.

— Ştii unde mă găseşti – se auzi în receptor, închise.

— îmbracă-tc şi hai.

Mă duci la miliţie ?, întrebă ea, ridieîndu-şi capul şi privindu-l cu răutate făţişă. Arăta îngrozitor.

— Ai merita, zău că ai merita. Dar te duc să iei aer. Sus ! Şi aranjează-te puţin. Te văd oamenii aşa şi cine

ştie ce mai îmi pun în seamă. Sus !

— Nu.

— Grăbcştc-te. Am atîtea treburi că nu-mi mai văd capul de ele.

N-o putea lăsa în starea în care se găsea. Are şi el doi. Ar fi fost capabilă de orice. Dar Eugenia izbucni violent :

— Şi dacă, totuşi, nu vreau ? Şi dacă stau pe loc şi nu mă mişc nici un deget mai încolo ? Şi dacă nu-mi pasă de tine ?

— N-ai proceda ca o fată isteaţă – o sfătui Nicoară.

•— Mai are vreo însemnătate cum procedez ?

— Are. Sîntem responsabili pentru actele noastre. Umblă mai repejor, fată.

— Spune-mi deschis, unde vrei să mă duci ?

Se gîndi să-i spună : „La taică-tu, dacă aş fi convins că nu fugi de sub escortă", dar renunţă.

— Te scot la aer curat şi mai discutăm.

Eugenia ezită, privindu-l de jos în sus. Se întreba, mai mult ca sigur, dacă era bine sau nu să îi urmeze invitaţia. Puse condiţii :

— îmi promiţi că ai să-ţi repari greşeala ?

El făcu ochii mari. Zăluda !

.— Poate mai tîrziu... Da, mai tîrziu.

— Şi că nu mai procedezi niciodată aşa ?

— Jur !

Uite că revine la starea ei normală. N-am ce-i face.

După un sfert de oră, în maşină :

r— De cînd se întinde povestea asta a voastră ?

— Aproape o lună. L-am văzut de trei ori. Azi a patra.'

— Descrie-mi-l. Ticuri, obiceiuri, preferinţe ? Eşti singura care îl cunoşti mai bine.

Ea îl privi temătoare.

:— Hai, te ascult. Semne particulare ?

— N-am observat...

— Păi cum rămîne cu ascuţitul spirit de observaţie al femeilor ?

Nu-i răspunse.

— Să-ţi spun eu cum arată individul acela, se oferi Nicoară : 30 de ani, şaten, statură mijlocie, pălărie gri şi haină de piele maron.

— Visezi, crede-mă. Mai mult blond, capul descoperit, palton negru.

— E în travesti, asta e sigur. Poţi să-mi spui unde te-a acostat prima oară ?

— Asta de unde să mai ştiu ?

—: Din excelenta ta memorie.

— Habar n-am.

.— Ba ai, însă preferi să taci. Dar ştiu eu că el este.

— îl cunoşti ?

— Nu. Personal, nu.

— Şi ce-am să fac dacă mai vine ? S-ar putea să se răzbune cumplit.

— Povesteşte-i cele petrecute – îi sugeră Nicoară, calm. Spune-i că miliţia ştia unde mă aflam. Şi mai spune-i că îi sînt pe urme şi că am să-l găsesc. Aşa să-i spui şi te • iert de toate.

— Nu te temi de el, deloc ?

Nicoară clătină din cap, rîzînd.

— Fricoşii nu trăiesc mult. ->>

Şi, în gînd : „Curajoşii nici atîtʷ;

X

IM

Ea coborî „la Romană”. Ceru garanţii de ultim moment.

— Mi-ai făgăduit că n-ai să 'sufli o vorbă. Ai să-ţi ţii făgăduiala ?

— Acum. da. însă a doua oară fac tapaj pe două coloane, o avertiză el.

— N-o să mai ai prilejul, ţi-o jur.

— Atunci o-n ordine !

— Şi în ce te priveşte, te aştept orieînd.

Nicoară o privi trăsnit.

N-a înţeles nimic. Absolut nimic. îşi pierduse timpul de pomană.

Toamna se prelungea la infinit. O toamnă urîtă, înce-ţoşată şi rece, cu guturai şi cu tuse mai ales în mijloacele de transport în comun. Dar iarna, nu încăpea nici o îndo-ială. se afla pe aproape. Buletinele meteorologice o urmăreau cum cobora, treptat, de pe înălţimile Carpaţilor, spre zonele de deal şi de cîmpie.

— Cu ce te ocupi ?

Să-i fi spus „cu un remi, acasă”, nu l-ar fi captivat. Aşa că Nicoară se uită fix la ţigara „Malboro”, care fumega pe marginea scrumierei şefului şi îşi dilată nările, ca un copoi în preajma vînatului.

La urma urmelor, cu ce se ocupa ? Cu nimic. Urmărea o umbră într-un codru, seara. Clar. Adică nu prea.

— Va-să-zică nu te ocupi cu nimic, conchise şeful.

— A, nu, nu, am treburi pînă peste cap, chiar şi atunci cînd stau pe scară, în vîrf. Dar cîteva zile de concediu, recunosc, mi-ar prinde grozav...

— La asta mă gîndeam şi eu – îi surîse prietenos, şeful. întreprinzi o anchetă de cîteva zile, timp în carc te mai recreezi puţin. Ce spui ?

Ca şi cînd mai era pe spuselea !

— Şi unde este inamicul ? – întrebă Nicoară, pipăindu-sc după pix.

Celălalt mai lansă în spaţiu un colac poluant, căutînd ceva printre manuscrisele şi şpaltele de pe birou.

Telcafonul făcu trei apeluri, după care bubui vocea secretarului de tipografie :

— La materialul ăsta cu centralele industriale, de la pagina întîi, spuneaţi că trebuie alt titlu.

— Şi dumneata- eşti de altă părere ? – îl interpelă şeful, continuînd să caute printre şpalte.

— Dimpotrivă, aştept titlul nou.

— N-ar fi mai bine să te gîndeşti decît să aştepţi ?

Telcafonul blocă, degajînd ceva mai tîrziu.

— Am înţeles, vorbesc cu autorul.

— N-ai cum. E pe teren.

Nicoară înţelese încurcătura în care era pus secretarul de tipografie şi vru să-i vină în ajutor. Dar se hotărîse prea tîrziu, pentru că şeful, apăsînd pe clapa telcafonului, spuse hotărît :

— Te rog să-mi faci dumneata cîteva propuneri de titlu. Aştept.

Şi cu asta închise. Nicoară îl şi vedea pe bietul secretar făcînd mărunţel din buze şi aşezîndu-se la micuţa lui masă din paginaţie, să caute el titlul articolului pe care nici autorul nu îl găsise. îl compătimea sincer, însă n-avea rost să fie prea sentimental, pentru că venea şi el la rînd. Şeful tocmai înălţa capul dintre şpalte.

— Ni s-a cerut să facem o anchetă ziaristică în domeniul construcţiilor. Se pare că se comit nereguli la construirea apartamentelor proprietate personală, din sistemul vilă. Zboară şi vezi.

Nicoară spuse înveselit :

— Chiar voiam să-i trimit salutul meu cordial directorului OCLPP, dar n-aveam mandat de aducere.

— Ştii ceva ? – întrebă şeful, devenind foarte atent.

— Pluteşte în aer un miros de fîn proaspăt cosit... Gîn- desc că trec cosaşii de la cîmp.

— Nu înţeleg şi nici nu vreau să-mi bat capul cu aiurelile astea. Să-mi spui la ce concluzii ai ajuns. La nevoie, ai o săptămînă la dispoziţie. Fă o treabă temeinică.

Acestea fiind zise, şeful scotoci din nou printre şpalte, alese unul şi începu să citească, ceea ce însemna „cărare bătută şi nu veni cu mîna goală că dai de mine”.

Nicoară nici nu băgă de seamă cînd ajunse la Direcţia de control şi revizie a Capitalei. Directorul general, un foarte simpatic om la 40 de ani, cu perciuni şi mustaţă, îl primi radios.

— Ce mai face presa ?

— Cam stricată, s-au spart cilindrii..?

— Nu de presa-presă vorbesc, – se amuză directorul general al temutei direcţii teritoriale.

— Păi, pe cealaltă, la care te referi, nici n-o prea cunosc. Ce, parcă dumneata ştii ce se întîmplă prin Capitală ?... Stai să vezi – şi Nicoară îi desfăcu, în detalii, problema cu care venise zburînd. Aşa că va trebui să ne îmbrăcăm în zale şi să luăm cu noi un berbece. Avem de deschis porţi, nu glumă !

Au trecut pe la Miliţia Capitalei, unde le-a fost desemnat un contabil expert şi autorizat pentru trebuşoare dintr-astea afurisite şi, o oră. mai tîrziu, intrau toţi trei în biroul directorului M. Acesta îi întîmpină pe un ton vesel:

— Bună !

Lui Nicoară îi fugi limba : •

, N-aş crede !

— Păi cînd vii dumneata, n-o mai cred nici eu – încercă directorul M. să glumească, dar numai glumă nu putea fi.

Era o aluzie la faptul că Nicoară abia scrisese, cu două-trei săptămîni în urmă, despre secretara lui M. care luase mită. El, directorul, nu ştia nimic. Păzea brotăceii de pe nuferi. Poate fi acuzat pentru această paşnică îndeletnicire ?

I-au adus la cunoştinţă scopul vizitei, anunţîndu-l că vecinătatea lor imediată va dura cîtcva zile. Stihurile de mare talent nu se scriu uşor.

— Chiar anchetă ? – întrebă directorul Oficiului, puţintel alarmat. Termenul îl nelinişteа.

— Ei, o simplă discuţie de cenaclu, cel mult o analiză literară. De pildă, rolul personalităţii în construcţia de locuinţe proprietate personală. Chestiune pur teoretică – aprecie Nicoară.

Nu voia să-l sperie. Un corb optimist este mai util decît unul care abia a scăpat caşcavalul din gură.

Audiară, rînd pe rînd, şefi de şantier, diriginţi de şantier, maiştri şi şefi de echipă ; procedară la confruntări deschise – metodă fără de care nici o anchetă din lume nu se urneşte din punctele sale moarte. Verificară acte contabile, procedind apoi şi la o verificare pe teren, prin sondaj, vizitînd cîteva proprietăţi.

Directorul Oficiului ieşise din trac, afişînd o foarte curioasă nepăsare faţă de activitatea de documentare a celorlalţi trei nepoftiţi. Uncori chiar lansa cîte o părere optimistă :

— Veţi vodca că totul este în ordine. Eu, unul, sînt foarte liniştit.

încetul cu încetul, se adunară probe. Ancheta înainta anevoios dar sigur. Pină cînd lucrurile se limpeziră ca scoase din albie.

Trei zile mai tîrziu, în acelaşi birou al Oficiului de construcţii de locuinţe proprietate personală avea loc cea mai teoretică discuţie din cîte s-au purtat vreodată pe această temă.

— Nu – protesta Nicoară la o observaţie a directorului Oficiului – v-aş ruga să ieşiţi o clipă din sferei lucrurilor practice şi să discutăm teoretic. De pildă, după ce am văzut aici atîtea documente, sînt convins că dumneavoastră neglijaţi un principiu. Nu ştiu cum se face că un apartament la viiă costă tot atît cit costă un apartament la bloc. Apartamentul din vilă se face după o reţetă învechită, din cărămidă, cu garaj la parter ; apartamentul din bloc se construieşte din panouri prefabricate din beton, deci prin metode industriale şi fără garaj. Prin urmare, apartamentul din bloc ar trebui să coste mai mult. Blocul c mai mare decît vila. Nivelul la care locuiesc cei din bloc este net superior. Dovadă că cei din bloc se uită tot timpul în capul celor din vilă, fapt care îi pune, pe aceştia din urmă, într-o situaţie de umilinţă. Nu credeţi ?

Directorul Oficiului aprobă fără rezerve :

— Principial aveţi dreptate. Tocmai de asta, în dorinţa de a întrona egalitatea între locatari, Oficiul face ce face şi scoate la acelaşi preţ şi apartamentul din vilă şi pe cel din bloc. Vor unii să accepte situaţia, umilitoare cum spuneaţi, de a locui în vilă – nu au decît !

— Nu fiţi modest, nu fiţi modest – interveni iar Nicoară. Funcţionarii Oficiului – şi bănuim că şi dumneavoastră personal – duceţi o serioasă muncă de lămurire cu cetăţenii care vor un apartament în bloc, nu în vilă. Vă rog, vă rog, nu mă întrerupeţi, că aşa este. Există, în om, o anume înclinaţie spre gigantism, o

anume preferinţă pentru construcţia masivă şi stabilă. De aici şi tendinţa spre blocuri. Dacă nu aţi interveni dumneavoastră, Oficiul – şi bine faceţi – am rămîne cu vilele noi nelocuite. Vă imaginaţi ce ar fi ! Nu, omul nostru trebuie să facă şi unele sacrificii. Şi să fie mai modest, mai modest, să accepte şi un apartament în vilă. Mai tîrziu, nimic de spus, va ajunge şi la bloc. N-am spus bine ?

— Ba chiar gîndiţi admirabil – spuse directorul Oficiului, plin de respect, scoţînd un „Kent" din sertarul biroului.

---Mersi, însă nu este cazul de complimente. Pur şi/ simplu mă străduiesc să înţeleg şi să interpretez lucrurile teoretic... Asta, spre deosebire de alţii, care nici nu vor să gîndească. Va să zică, ia să vedem : dumneavoastră, directorul Oficiului, dacă ar fi să vă construiţi un apartament, în ce sferă teoretică v-aţi încadra ?

Directorul îl privi sincer mirat.

— Se înţelege că în „sfera vilă".

— Perfect ! Trebuie să daţi exemplu de modestie. Şi acum să continuăm. Am vizitat cîteva vile noi, cu numai trei sau cinci apartamente, din cartierul Floreasca. Ei bine, dumneavoastră, Oficiul, faceţi .o mare greşeală. La vilele acelea ne-au ieşit în întîmpinare numai soţii de directori, de şefi de servicii, de direcţii şi de orientări etc. etc. Este oare posibil să cereţi sacrificii numai din partea unor asemenea cetăţeni ? Cum să locuieşti tot timpul cu garaj dedesubt ? Trage. Apare guturaiul. Nu-i drept deloc, nu-i drept ! Apelaţi cu încredere şi la alţii, persoane care duc de fapt greul. Sînt sigur că se vor găsi şi. alţi voluntari care să accepte sacrificiul de a locui în vile.

— Credeţi ? ! – făcu, îndoielnic, directorul Oficiului.

— Cred. Totul e posibil, cel puţin teoretic...

— Ei, da – acceptă directorul – uitasem că discutăm în principiu.

— Păi, numai aşa discutăm. Să desprindem sensuri şi învăţăminte.

— Revenind la chestia cu blocurile... legă timid direc- ' torul, însă Nicoară îl întrerupse :

— Ştiu, cînd locuieşti în bloc ai multiple avantaje, în primul rînd, eşti bine informat. Vecina de la etaj te anunţă, prin tocătorul de ceapă, ce găteşte şi la ce oră ;
. vecinul din apartamentul de jos te informează şi ol că vrea să-şi lase nevasta pentru cine ştie ce aiureli : cînd auzi zdrăngănind taro o uşă în apartamentul cu care eşti perete în perete, iar ai avantajul de a şti. cu o clipă mai devreme, unde vor fi noi alunecări de teren. Ştiu toate astea. Ce nu ştiu este altceva. De pildă, cum rezistaţi dumneavoastră, Oficiul, solicitărilor absurde ale atîtor femei drăguţe care insistă să capete un apartament la bloc. Mai nici una nu reuşeşte. Toate se trezesc, sărmanele, mult în afara blocurilor. în cine ştie ce construcţie concepută fistichiu. Dacă mai luptaţi încă pentru femei, adică în slujba lor vreau să zic., de ce nu le acceptaţi şi opţiunile pentru blocuri ? Motivele sini teoretice ?,

— Practice.

— Atunci, lăsaţi-lc la o parte, să nu degradăm discuţia noastră.

Directorul Direcţiei teritoriale de revizie şi control, precum şi contabilul expert nu scoaseră nici o vorbă. Probabil n-aveau curajul să se angajeze intr-o asemenea discuţie destul de grea şi de pretenţioasă. Ei rămăseseră la cifre. Şi din cifre se desprindea limpede că, în timp ce la construcţia de blocuri se făcea economie, la vile risipa era mişcător de mare.

— Apropo, cum explicaţi că la vile, deşi nu sînt agreate, statul pierde ? – întrebă Nicoară, sărind de astă dată, ilogic, de la o treabă la alta. Nu mai era deloc melodie.

Directorul Oficiului tuşi subţire.

— Explicaţii s-ar găsi. Presupun că în timpul construirii apartamentului, proprietarul cere unele modificări, unele lucrări în plus, deci necuprinse în proiect şi pentru care neglijează să mai semneze devize noi de plată.

— Aţi spus presupunere ? – întrebă Nicoară.

— Absolut.

— Atunci s-o admitem. Practica nu interesează. Va-să zică. aşa. Am vizitat o vilă din zona Arcului de Triumf. Echipele dumneavoastră de constructori n-au nici un pic de simţ estetic. Auzi dumneata : să tencuicşti şi să zugrăveşti pivniţele ! S-a dus la naiba totul ! Păi pivniţa, neni- şorule. trebuie să aibă un aspect de cramă. Iar ca să fie cramă: peretele trebuie lăsat în roşu. Adică la cărămidă. Zugrăvindu-l, i-aţi stricat omului pivniţa. Măcar i-aţi cerut scuze ?

— Cunosc cazul. Tovarăşul este un om cumsecade şi înţelegător, admite că atunci cînd se construieşte enorm de mult, cum construim noi. mai avem şi scăpări. Nu se supării el pentru asta.

Nicoară protestă cu vorba şi cu gestul : •

— Ar trebui să privim lucrurile în toată complexitatea lor. Nu protestează pentru că este un om simţit. Dar dumneavoastră, ce aţi făcut ? I-aţi transformat pivniţele în camere de locuit. Bătaie de joc ! Teoretic vorbind. Şi marc lucru să nu vă acţioneze în judecată Comisia pentru păstrarea nealterată a pivniţelor.

— Credeţi că s-ar putea ? – întrebă speriat directorul Oficiului.

— Teoretic, totul e posibil.

— Ah, da...

— Să ne întoarcem la simţul estetic – propuse Nicoară, în dorinţa de a nu lăsa nimic pe dinafară. Ştiţi că gardurile din fiei' forjat nu se mai poartă ? Ştiţi că scările exterioare, vreau să zic cele din afara vilei, nu se mai fac din marmură albă, cu nervuri roşioare sau negre ?

Directorul Oficiului se pierdu iar în scuze :

— Vă rog să ne credeţi, n-am avut alte materiale. Am considerat că mozaicul poate fi uşor înlocuit cu marmura, că tot încep amîndouă cu M.

— Iată, în sfîrşit, o idee ! – exclamă Nicoară, satisfăcut. Propun să nu o desfiinţăm. Mai ales că şi numele dumneavoastră începe, dacă nu mă înşel, tot cu M.

în vremea asta, contabilul expert făcea nişte socoteli foarte alambicate şi cu multe cifre, iar directorul Direcţiei teritoriale ele control şi revizie desena ceva ciudat ce mai văzuse Nicoară cîndva, dar pe care scria „urmăriţi, prindeţi şi înaintaţi[4]''.

„Miroase a fîn abia cosit” – îi trecu lui Nicoară prin minte.

— Merge ancheta, merge ? – îl chestiona şeful, întîlnindu-l pe culoarele redacţiei.

— Care dintre anchete ?

•— Cum care ? ? Aia cu casele.

— Au preluat-o alţii şi acum aleargă.

— Şi, adică, nu publicăm nimic ? – întrebă şeful, contrariat.

— Ba o să publicăm. Pun mîna în foc. Şi curînd, foarte curînd.

A fost într-un ceas bun. Pentru că la scurtă vreme după aceea ziarele relatau despre trecerea în patrimoniul statului a unor vile construite în neconcordanţă cu spiri-

tul şi litera legii.

Trecuseră cîteva zile fără să fi intervenit ceva nou,’ domn de atenţie în cazul de şantaj, pînă cînd un telefon de la o femeie readuse brusc, în actualitate, întîmplarea. Nicoară era invitat să asiste la un proces de divorţ, care avea loc chiar în după-amiaza acelei zile – procesul soţilor Ciubăreanu – la Judecătoria sectorului 5. ,,S-ar putea să daţi de urmele celui pe care îl căutaţi”, avansa o promisiune sau, mai curînd, o speranţă, interlocutoarea de la celălalt capăt al firului de telefon.

De bună seamă citise şi ea relatarea din ziar şi se credea în măsură să furnizeze date pentru elucidarea afacerii. De aceea sunase chiar în ziua procesului.

Nicoară zori cu treburile, puse ordine în toate, precum creatorul în zilele haosului, şi iată-l în sala tribunalului, în rîndul cinci, încercînd să intre pe recepţie cu părţile interesate.

Era, în fond, un foarte banal proces de divorţ, ca altele, care populează sălile judecătoriilor şi tribunalelor. Soţul îşi învinuia soţia de infidelitate, de menţinerea unor legături extraconjugale cu un bărbat, chipurile, identificat.

El, Ilie Ciubăreanu – un bărbat de treizeci-treizeci şi cinci de ani, înalt şi vînjos, însă unul dintre acei oameni pe care îi uiţi repede, neavînd ceva care să-ţi reţină atenţia pentru o vreme mai îndelungată. Un tic nervos îl făcea să-şi ridice destul de des, poate exasperant de des, umărul drept, ca şi cînd ar fi schiţat indiferenţa. Ea, Marioara Ciubăreanu – pe cît se părea, cam de aceeaşi vîrstă, rotofeie şi plesnind de sănătate, cu un chip plăcut, cu o resemnare bine aleasă pentru momentul în care se afla.

„Nu iau în serios nimic – părea să spună femeia – soţul

meu exagerează şi nu ştie ce facc.‘*

El tocmai începuse să spună ceva, cînd preşedintele completului de judecată îl întrebă :

— Aveţi martori în cauza dumneavoastră ?

— Nu. domnule preşedinte, n-am alţi martori, doar o vecină de apartament, care a văzut de copii în dimineaţa cînd soţia mea a lipsit de acasă ore în şir, după cum voi dovedi la timp.

— Aveţi avocat ?

— N-am luat. Chestiunea o limpede.

— Vorbiţi, aveţi cuvîntul.

— în zimi de 10 septembrie am plecat în delegaţie la Iaşi, pentru o săptămînă, trimis de întreprinderea unde lucrez. Plec des în delegaţie, asta îmi este munca şi n-am ce face. La întoarcere, am observat că soţia mea era foarte agitată, parcă îmi ascundea ceva. N-am dat importanţă. N-am pisat-o cu întrebări. Insă curînd după asta, cineva m-a informat că în ziua de 12 septembrie, deci la două zile după plecarea mea, soţia fusese cu un bărbat într-o casă străină, la adresa pe care o menţionez în plînge- rea înaintată. Mi s-a,. mai adus la cunoştinţă că povestea era mai veche, adică soţia mea mai fusese de citeva ori, cu acelaşi bărbat, la adresa indicată. N-am vrut să cred, dar trebuia să mă conving. Am veiificat şi. adevărat, soţia mea a lipsit de acasă toată dimineaţa zilei de 12 septembrie. O vecină de apartament, prietenă de-a soţiei, a avut grijă de copii, o pot cita ca martoră.

— Cîţi ani au copiii ?

’ – Şapte, patru şi doi. Mai mare e fata. x

— Ştiţi cine este persoana străină care v-a informat ?

— Nici n-am mai încercat să aflu. Important este că informaţia s-a dovedit adevărată. Ce rost are să-l mai caut ?

< * i •.

•— Aţi avut o explicaţie cu soţia ?

— Ani avut. Şi nu o singură dată. Se înţelege că neagă totul. Zice, tot timpul, că este o născocire, o înscenare a cuiva de a ne distruge casa. De fiecare dată, numai asta o spune. Nu recunoaşte, ştie bine că s-ar condamna singura.

Dîndu-i-se* cuvîntul, Marioara Ciubăreanu se apără straşnic. Fusese la o croitoreasă, avea martori. O învăţase să croiască singură. Apoi intrase la o cofetărie, ce este rău în asta ? Toată lumea se duce la cofetărie. Că povestea asta era dulcc-acrişoară... Nu zăboveşti o dimineaţă întreagă la croitoreasă şi la cofetărie, cînd ştii că acasă copiii stau în îngrijirea unei vecine – oricît de cumsecade ar fi această vecină.

în sala tribunalului oamenii zîmbeau jenaţi.

Adulterul sau – ,.fapta persoanei căsătorite de a avea relaţii sexuale în afară de căsătorie”, cum este definit în Codul Penal – se pedepseşte cu închisoare de la o lună la şase luni. E drept, acţiunea începe la plîngerea prealabilă a soţului nevinovat. însă pentru aceasta adultului trebuie dovedit, nu dedus sau constatat din auzite. Proba, în instanţă, a adulterului, se poate face, numai prin proces- vcrbal de constatare a infracţiunii flagrante sau prin scrisori care emană de la soţul vinovat. Dar în cazul soţilor Ciubăreanu nu exista nici un proces-verbal de prindere în flagrant delict şi nici o scrisoare a soţiei, interceptată de el.

Procesul era pierdut. Incontestabil pierdut. Şi pe drept. Unde am ajunge accoptînd desfacerea unei căsătorii adu- cînd drept probă în instanţă telefoanele de la anonimi ?

Doi soţi tineri – şi cel puţin aparent serioşi – care pînă la declanşarea conflictului nu se gîndiseră probabil îa nimic altceva decît cum să-şi crească şi cum să-şi

educe copiii, cum să-şţ organizeze viata mai bine. Acum totul se ducea pe copcă. Relaţiile fireşti, de încredere şi respect dintre soţi, se rupseseră şi era pui în probabil că voi' mai putea revc.ii vreodată la normal.

Nicoară văzu în asta ..mina" unui şantajist care întîmpinase refuzul categoric al femeii de a-i accepta condiţiile materiale. O discuţie cu ea ar fi fost deosebit de utilă.

L-ar fi lămurit în multe privinţe. Dar în asemenea condiţii, o întrevedere nu mai era posibilă, cel puţin la iniţiativa lui. fără să nu tulbure şi mai mult apele.

Cine îl îndemnase, telefonic, să asiste la acest proces ? Ce nădăjduia femeia necunoscută ? Să ii fost o prietenă de-a soţiei ? Sau poate soţia însăşi ? Publicitatea, în asemenea împrejurări, strică şi mai mult şi adeseori ireparabil.

Să fie chiar mina tipului ? Cunoscînd caracterul acestor specimene sau. mai degrabă, lipsa lor de caracter, n-ar fi imposibil. Le plac jocurile periculoase. Işi manifestă satisfacţia, chiar şi intr-un insucces caută stimulentul. Şi nu se sfiesc – atunci cînd apreciază că nu-i nici un pericol – să bată monedă, afişînd un pretins (sau vremelnic) avans faţă de urmăritor.

Nicoară cunoscuse, cîndva, un escroc deosebit de abil. Opera în cele mai diverse maniere şi în sferele cele mai deosebite. Era cînd logodnic de profesie, cînd delegat al cine ştie cărei întreprinderi fantomatice. Trecea cu suplei/' surprinzătoare de hi o îndeletnicire la alta, de la o infracţiune la alta, şi de fiecare dată, încercînd o satisfacţie (care pînă la urmă avea să-i fie fatală), lăsa la locul faptei o dovadă, un semn, pentru ca urmăritorii să nu-i treacă operaţiunea pe seama altora, frustrindu-l astfel do un drept al său legitim. în momentul arestării a recunoscut că se anunţa

autorităţilor, în mod conştient, pentru că pericolul

de a fi prins îi stimula imaginaţia. De ce n-ar fi şi tipul în cauză un individ cu asemenea obiceiuri ?

începuse să ningă. Era prima zăpadă. Plutind liniştit, fulgi mari veneau să se aşeze uşor pe treptele largi ale masivei clădiri a tribunalului. Dar pămîntul nu era pregătit pentru visul de iarnă. Cald încă, mai întîrzia marea transformare, topind zăpada la prima ei atingere. Dar mîine ? Mîine va fi totul alb ?

— Vă mulţumesc că aţi venit.

Cetăţeanul îl abordase pe trepte. Scund şi gras, la vreo 50 dc ani dacă nu mai mult, i se adresase direct, fără o altă introducere, privindu-l prin ochelarii fumurii. Ţinea mîna întinsă.

Nicoară îl salută.

•— Sînteţi, probabil, o rudă.

— Prieten,. Şi spor, mai mult decît o rudă.

Se prezentă. Un nume oarecare. Mai important ce spunea.

— Sînt soţul vecinei despre care s-a amintit. Soţia mea a avut grijă de copii, în dimineaţa cu pricina.

— Deci asta era – se dumeri Nicoară. Acum mi-c clar, soţia dumneavoastră mi-a telefonat.

— Cu acordul meu.

— Ce speraţi ?

— Ce speră tot omul. Pacea şi liniştea familiei.

Nicoară ridică din sprîncene.

— Nu vă înţeleg. Sînteţi implicat în ceva ?

— De familia lui Ciubăreanu este vorba. Personal, ce părere aveţi ?

— Nu ştiu ce să vă spun – recunoscu Nicoară. Tot ce am remarcat este că soţul a început să se îndoiască de fidelitatea soţiei sale şi ăsta este lucrul cel mai rău.

— Din păcate, aşa este. Totuşi, căsătoria asta nu trebuie să se desfacă. Pur şi simplu este o nebunie.

— Păi nici nu se desface, nu vă faceţi probleme – îl asigură Nicoară. Nu s-au adus probe concludente în instanţă. Nimeni nu va pronunţa o hotărîre de divorţ, bazîndu-sc pe presupunerile şi învinuirile fără temei ale uneia dintre părţi.

— Eu vorbeam de o desfacere în fapt a căsătoriei – aduse lămuriri bărbatul cu ochelari fumurii.

Un om bun. Simţitor. Cumsecade. Nu era indiferent la situaţia grea în care se afla familia unui prieten. Dai' ce putea face ?

— Asta este altceva. Mă tem că aici nu mai rămm multe de făcut. Totul depinde de ei doi.

— Personal. înclin să cred că el are perfectă dreptate, că soţia lui este vinovată. Şi totuşi, cînd ai trei copii... Gîndesc cumva imoral ? Sînt cumva depăşit ?

Poftim de-i răspunde. Ce gîndeşti tu, fără să trîmbiţezi, este altceva, însă nu poţi propovădui iertarea păcatelor numai pentru a apăra pe cei mici.

Aşa să fie ? Dar el, Nicoară, ce face ? Ce-a făcut în cazul frumoasei cu ochii ca murele ? A procedat cumva imoral ? Mai bine spus, n-a apărat imoralitatea admiţînd astfel să... Ce să-i răspunzi ?

— Sînt, probabil că sînt – întări omul cel cumsecade? – O să-mi spună cineva că nu cu prea mult timp în urmă, vorbesc ca timp istoric, pentru un adulter dovedit femeia nu numai că era alungată de la soţ, dar şi stigmatizată cu fierul roşu. N-am s-o numesc primitivism. Dar o greşeală colosală, da. Acum facem alta, de altă natură, pentru că am evoluat. Pe baza dovezilor, desfacem căsătoria dintre soţi, pe motiv că femeia s-a dus cu un alt bărbat sau **că** bărbatul s-a culcat cu altă femeie. Iar în urma familiei dezmembrate rămînc o vraişte. Operăm moral într-o parte şi ne rupem în altă parte.

— Din păcate, aveţi dreptate.

— Păi asta e. Am dreptate, dar nu se poate face

nimic.

— Ba se poate. Să operăm mai serios pe planul conştiinţei – îi sugerii Nicoară.

— Nu zic ba. s-ar putea să ajungem undeva. Dar la virsta mea. pot s-o spun sigur, am întîlnit mulţi oameni de valoare în tot ce făceau ei. cu o breşă într-o singură direcţie : femeia. ŞL în celălalt caz – bărbatul. Dar asta este o discuţie Iară ieşire – conchise el cu o recunoaştere amară.

Nicoară se grăbi să-l aprobe şi de data asta. Discuţie fără rost. Societatea trebuie să fie fermă în apărarea normelor sale de viaţă şi de organizare. Nu-i o noutate că nu tot ce este ..omenesc” este şi legal. Sentimentele se abat, de multe ori au un drum sinuos. însă întotdeauna în jurul axei care este legea, principiul de viaţă îndeobşte acceptat şi statuat ca atare.

— Să zicem că instanţa, deşi s-ar afla în posesia dovezilor de flagrantă infidelitate a unuia dintre soţi, ar hotărî : întrucât la mijloc sînt copii, nu se admite desfacerea căsătoriei.

Cetăţeanul onest se opuse :

— O, rtu, nici aşa !

Se înţelege că nici aşa.

Oricum. înt Unirea lor a fost utilă amîndurora. Mai ales lui Nicoară. I-a amintit că o familie aflată în impas nu cămine niciodată singură.

— îmi pare rău – spuse Nicoară, întinzînd mîna pentru rămas bun. Singurii care mai pot face ceva sînteţi dumneavoastră, prietenii.

— Mi-e teamă că ăsta-i adevărul – oftă omul, vădit decepţionat. Şi individul acela, care sfarmă totul, rîde din umbră, nenorocitul. -

Nicoară reveni brusc la obsesie.

— Ce ştiţi despre el ?

•— Nimic. Nici Ciubăreanu nu l-a \ ăz.ut la faţă.

— Dar soţia lui ?

•— Ea... Probabil că ştie ceva. Insă nu scoate c» vorbă. Preferă să-l lase deoparte, .şi tocmai asta mă face să cred în vinovăţia ei. Să fiu sincer, ştiind că vă interesează un asemenea individ, mi-arn zis că, asistind la procesul de astăzi, s-ar putea face o legătură.

N-ar fi fost imposibil. Dar ce dovezi existau ? Nici măcar un amănunt. Dacă soţia lui Ciubăreanu se incăpăţîna să tacă, nu se putea avansa nici cu un pas.

— Convingeţi-o să vorbească – îl îndemnă Nicoară. E singurii soluţie pentru a putea merge înainte. Mă interesează cum arată individul, vîrsta, îmbrăcămintea, locul unde operează, vreo zonă orăşenească...

Se opri deodată, fulgerai’ de un gînd. Gestul nu scăpă interlocutorului său.

— Ceva important ?

— Nu cred, deşi s-ar putea.

Omul schiţă un gest de renunţare.

•— Slabă nădejde în privinţa nevestei lui Ciubăreanu.

— Slabă sau nu, altceva nu-i de făcut. Să discute femeile între ele şi cît mai repede. Poate îşi fac confidenţe. Aveţi numărul meu de telefon.

S-au despărţit fără prea multe speranţe.

•— Cum aţi spus că vă numiţi ?

•— Măgureni. lancu Măgureni.

p- Mulţumesc şi la revedere.

Am zis ,,zonă‘; nu ? Parcă aşa am zis.

Se grăbi să dea un telefon.

Dincolo ridică Lynx-lynx.

— Au adus stofe la magazine, berechet. Te-ai mai îmbrăcat, sper.

— Uf, obsedatule. ce-ai cu mine ? Mă suni să-mi spui că ai şi plecat încoace ?

— Nu chiar. Nu mi-am convins nevasta. Zice să-i iau şi pe ăia mici. Ascultă, frumoaso, să ştii că nu îţi mai merge. De ce n-ai vrut să-mi spui că tipul ţi-a luat urma din Parcul Herăstrău ?

Pauză. Linişte. încurcătură.

Ştiţi cum se face asta ? Se ia un fir de pâr din coada calului. De preferinţă negru. Albul bate la ochi. Maronul este şi mai potrivit. Condiţia : să fie cit mai lung. Se îndoaie exact la jumătate, apoi se face un nod semimarinăresc. de unde rezultă cel mai simplu şi mai eficient laţ dintre toate. Şi dacă te mai şi pricepi să-l aşezi cum trebuie, gata vrăbiuţa.

Ca acum. Observaţi că tace. încurcată.

•— Mersi, îmi ajung cîte mi-ai spus.

— îijseamnă că l-ai găsit.

— Chiar vrei ?

— Vreau, mă liniştesc şi eu, în sfîrşit.

Greşeşti, fetiţo, greşeşti – gîndi Nicoară după ce închise aparatul. Mi-e teamă că vei fi singura care va plăti.

Şi o clipă mai tîrziu : Dacă n-o să ai copii pînă atunci.

La redacţie era agitaţie, aşa cum se întîmplă întotdeauna la căderea serii. Responsabilul de număr citea de zor, pictînd paginile cu creionul gros, de tipografie. Schimba titluri, indica îngroşarea unora dintre ele, muta locul unor articole. Telcafoanele zbîrnîiau ca într-o zonă de front.

Redactorii de serviciu stăteau adunaţi peste pagini, citind totul de la un cap la altul, avînd sarcina să sesizeze formularea greşită, incompletă sau echivocă, date contradictorii, litere în plus sau în minus – ştie oricine ce situaţii penibile poate crea o singură literă pusă aiurea, într-o clipă de neatenţie sau de neîndemînare.

Era, prin urmare, o agitaţie tipică serilor redacţiei de cotidian, unde vînzoleala aleargă pe scări şi pe culoare, desface uşile din clanţă, bagă în draci teleimprimatoarele şi tot ce este tehnică auditivă şi de imprimare.

Cîţiva redactori şi reporteri* detaşaţi de „munca la zi” lucrau în birourile de la etajele superioare ale clădirii, pentru ziarul din zilele următoare. Printre ei se afla şi Nicoară. Abia se înapoiase de la tribunal, nu apucase nici să-şi lepede pardesiul, cînd se văzu somat.

— Ce se aude cu foiletonul acela ?

Şeful de secţie, un bărbat mărunt de statură, spătos şi cu părul negru purtat â la Napoleon, stătea cu mîna pe clanţa uşii, încruntat şi bătăios.

— îl am în cap straturi-straturi şi acum mă pregătesc să-l aştern pe hîrtie – îl informă Nicoară.

— Lasă chestia asta cu capul, că nu ţine. Prefer să-l ai scris la maşină. Aşa că te rog să-l scoţi cît med repede din ceea ce spuneai că se cheamă cap.

— Bun – aprobă Nicoară – aşa am să şi fac.*După ce închizi uşa, mă apuc de scuturat.

Nu minţise. Avea, într-adevăr, foiletonul în cap. Aşa că se instală comod la birou, mută scrumiera pe partea dreaptă, îşi scoase din buzunar chibriturile şi „Mărăşeştii” cu filtru şi se avîntă curajos, uitînd pînă şi de bomboniera cu mentă. Va să zică...

«Cine *a inventat UCOMSUDA ?»*

Noul venit înaintă cu mîna întinsă.

Directorul Fabricii de sfoară împletită în trei se ridică de pe scaun.

— Sînteţi de la ?...

— Departamentul Treburilor Spornice – preciza musafirul.

— O ! experienţa în persoană. Luaţi. vă rog. loc. Va-să-zică, aşa... Cine nu cunoaşte departamentul dumnea-voastră din...

— Mălăicţi.

— Sigur că da. Mălăieţi – aprobă grăbit directorul. Apropo : din deal sau din vale ?

Era prea de tot !

— Mălăieţi din Mălăieţi, reşedinţă de departament. Mă uimiţi 1 – spuse cu nemulţumire delegatul.

Adică, uite, vere, unde s-a răsturnat carul cu ignorantă. Să întrebi unde anume se află Departamentul Trebui ilor Spornice echivalează cu cea mai stupidă întrebare de felul „cînd te doare capul, nu-i un semn că ai cap ?”

El, delegatul împuternicit, ar avea toate motivele să fie mulţumit. Multă vreme vegetase ca şef de sertar pînă cînd, în sfîrşit, a fost remarcat, dîndu-i-se un birou întreg. Şi azi e şef de birou. Treapta următoare va fi aceea de şef de odaie. N-o rîvneşte. Implică preluarea gestiunii.

— Apărut prin autoînfiinţare, departamentul nostru şi-a propus să rezolve ingenios tot ce nu rezolvă prin cooperare întreprinderile – anunţă ou emfază delegatul plenipotent. Economiştii susţin că producţia prin coope-rare este cea mai avantajoasă...

— Păi aşa şi este – interveni timid directorul fabricii.

— Este cînd este, dar uite că nu-i. Cam multişoare întreprinderi nu-şi respectă obligaţiile contractuale, aşa

că departamentul nostru are treburi pînă peste cap şi mult, mult deasupra.

— Şi, cu ce misiune pe la noi ? – reluă, prudent, directorul.

— Cu treburi foarte importante. A venit vremea să ne ocupăm şi de fabrica aceasta. Şi cum sînt specialist în organizarea uzinelor UCOMSUDA...

— UCOM... cum ?

— Am zis UCOMSUDA – „uzină cu o mie şi una de articole”. Firmă sintetică şi serioasă. Asta facem şi aici. Studiem posibilităţile pe care le aveţi pentru a începe să fabricaţi maşini de tocat nisip, poduri suspendate şi submersibile. Toate acestea grefate, ca să zic aşa, pe actuala fabricaţie de sfoară împletită în trei. •

— Ne ispitiţi – mărturisi gazda, privindu-l cu un interes colosal. Dar cum rămîne cu ideea specializării producţiei ? Să treci de la sfoară, la submersibile... Mai bine să facem smee. Sfoară avem, speteze aducem prin cooperare, de hîrtie facem noi rost, nu-i o problemă... Să rămî- nem, zic, în sfera producţiei iniţiale. Submersibile să facă cei de la fabrica de sfoară împletită în şapte. Au o tehnică mai avansată.

Delegatul departamentului în cauză se declară împotrivă :

— Văd că ideile bune nu vă înaripează. Este mult mai greu să tratăm cu directorii fabricilor mici, decît cd cei ai marilor uzine. Dar, mai întîi, să-mi dezvolt teoria – hotărî musafirul specialist, iar directorul fabricii fu martorul unei fulminante expuneri de motive.

în ce consta genialitatea ideii ? Să vedeţi : acolo unde cooperarea normală, logică, eficientă dintre întreprinderi începe să scîrţîie, apar trimişii Departamentului Treburilor Spornice. Ei decid : dacă dumnealor nu vă trimit la vreme piesele sau celelalte, renunţaţi la contract şi le faceţi singuri. „Păi ne costă o avere, obiectează adeseori

directorii, şi nici calitatea nu-i calitate." Poate aşa o fi, spun delegaţii fantasticului departament, în schimb deve- niţi o firmă UCOMSUDA. De toate pentru toţi. Treaptă superioară şi complexă.

— Asta e toată metoda – conchise delegatul purtător de idee. Şi merge.

— Excelent ! se entuziasmă directorul fabricii. Lucrarea de la fabrica de frigidere din Găieşti tot de departamentul dumneavoastră este executată ?

— Cine altul ? Dacă am văzut că turnătoriile din Ploieşti nu-i livrează metodic carcasele pentru compre- soare, facem la Găieşti turnătorie proprie.

— Laminoare pentru tablă nu le faceţi ? – se miră gazda.

— în etapa a doua. Şi în final, furnale. Ciclu complet. Directorul fabricii de sfoară împletită în trei jubila.

De cînd voia el să treacă la fabricaţia de sfoară împletită în trei şi un sfert. Asta rafinament tehnic ! Acum i se deschidea o perspectivă şi mai largă, nebănuit de largă – să te pierzi cu totul în ea. Spuse conciliant :

— în loc de poduri suspendate, să facem nave cu pînze, că tot avem sfoară. Navele sînt mai aproape de profilul nostru.

Delegatul împuternicit medită între două fumuri de ţigară UCOMSUDA şi spuse :

— T !

— Vă rugăm !

Degeaba ! Dacă ar accepta toate propunerile s-ar duce totul de rîpă şi originala soluţie anticooperare a departamentului din Mălăieţi n-ar mai fi utilizată nici împotriva muştei „Ţeţe".

— Nu şi nu ! Ne încurcaţi programul. Nave vor construi ocoalele silvice, că acolo trebuie multă cherestea. Să nu mai discutăm chestiunea. Rămîneţi pe poduri suspendate. Gata, să semnăm minuta.

— Să semnăm, acceptă directorul fabricii.

Două zile după semnarea deciziei :

— Alo, Mălăieţi ?

— Da, Mălăieţi. Cine-i acolo ?

— Directorul fabricii de sfoară şi altele. Daţi-mi, vă rog, Departamentul Treburilor Spornice.

— Aud ? Aici e primarul.

— Vreau să vorbesc cu delegatul împuternicit, Bolovan.

— A, da, da... înţeleg. Era pe la noi, unul... Nu făcea rău. Dar ce aveţi dumneavoastră cu el ?»

O întrebare stăruie acum mai mult ca oricînd. Dacă Departamentul Treburilor Spornice nu există şi dacă Bolovan s-a dovedit a fi... Bolovan, cine a inventat formidabila, celebra firmă UCOMSUDA ?

Tot un rătăcitor ?

Şeful citi foiletonul fără ca măcar să zîmbească şi întrebă :

— în cine vrei dumneata să baţi, în delegaţi ?

— Nu.

— în uzinele care se văd silite să-şi facă singure ce le trebuie ?

— Nuu !

— în centralele industriale şi în întreprinderile care nu îşi respectă sarcinile de cooperare ?

— Cum, avem şi asemenea centrale şi întreprinderi ? – se miră Nicoară. Uită-te. drăcie, la asta nu m-am gîndit !...

Şeful sesiză repede problema.

— Dacă nu te-ai gîndit, las-o aşa că e bine. Şi acum, dă-mi voie să fac nişte observaţii. Chestia asta cu Mălăieţii trebuie să dispară. Ştii dumneata cine este din Mălăieţi ? Este directorul...

— Ba este din Mălăieşti, nu din Mălăieţi – ripostă Nicoară.

— Totuna. Va zice că ai dat-o cotită. Schimbi şi,gata. Vreau aici altă denumire. Cine ştie în ce bucluc intrăm. Limpede ? Sesizezi dificultatea ?

Cum Nicoară înclină capul, semn că pricepuse în ce gravă situaţie era să se vîre, şeful reluă :

— Şi pe urmă, precizarea asta cu Fabrica de sfoară împletită în trei. Să dispară şi ea. Vrei să ne reproşeze cineva că subapreciem lucrurile mărunte ? Realitatea este că avem nevoie şi de sfoară, să nu ironizăm nişte oameni care muncesc...

Nicoară se simţi inspirat :

— Ce-ar fi să-i spunem Fabrica de îndreptat frînghii ?

Şeful pocni din buze, nemulţumit.

— Vrei să insinuezi că industria noastră nu face frînghii drepte ? Caută altceva. Apoi nici chestiunea asta cu Departamentul Treburilor Spornice nu prea ţine. Toate departamentele muncesc cu spor, nu unul singur. Aici dovedeşti un viciu de concepţie. Stai cam prost cu pregătirea dumitale profesională.

„Mda. Şi ?”

Nicoară simţea cum îi fuge sîngele la cap.

— Atunci să-i spunem Departamentul Treburilor Subtile – propuse el, convins că găsise soluţia.

— Da, ar fi ceva... Adică, reţinem.primele două cuvinte care mi se par potrivite şi îl schimbăm pe al

treilea? Fără subtilităţi. Ce se spune pe faţă e bun spus.

— Bine, schimb urgent şi îl trimit la tipografie – admise Nicoară, răsuflînd cu uşurare.

Şeful se uită la el foarte mirat.

— Ce, foiletonul ? Păi tocmai acum voiam să-ţi spun, îl întorci pe altă problemă. Tema cooperării intre între-prinderi este prea serioasă şi, în consecinţă, nu poate li tratată în foileton. în rest – toate bune.

Întîmplarea s-a declanşat şi s-a consumat în mai puţin de o săptămînă. Mai mult dccît suficient pentru a zdruncina practici şi nervi.

Onişor telefonă de la Alba :

— Nicoară, ţi-am trimis la stenografe o casetei prăpăd. Poate îi dai drumul azi. Nu îţi spun dinainte despre ce este vorba. Sînt sigur că o să te satisfacă.

— Hai că mor de curiozitate. Te sun eu dacă e cazul.

O curieră îi întinse o stenogramă, spunînd veselă :

— I s-a înfundat şi lui.

Nicoară luă hîrtia fără un prea mare interes. Toţi au impresia că transmit chestii „bombă". De ce ar exploda tocmai asta ?

Citi şi risc strîmb. Asta chiar face ravagii !

Onişor transmitea că un foarte cunoscut cîntăreţ de muzică uşoară, anunţat la Alba şi figurînd „cap de afiş" în toată perioada de publicitate a spectacolului, sosise într-aclevăr în oraş, dar nu şi pe scenă. în seara spectacolului fusese văzut în restaurant, cîntînd cu amici ocazionali „Lume, lume, soro lume" şi „Inel-inel de aur, cu piatră scumpă la mijloc", celebre cîntece de pahar din repertoriul neuitatei Măriei Tănase şi al mult regretatului ei şef de taraf Fărâmiţă Lambru.

Nicoară citi stenograma de două ori. Scrise lăbărţat

titlul „Cutărescu fugitivo" – tocmai era la modă serialul **de televiziune „El fugitivo” – şi o expedie la tipografie. A fost, după cum se va vedea, cel mai neinspirat titlu dintre toate titlurile pe care le-a dat vreodată.**

Posesorul acelei plăcute voci de muzică uşoară îşi merita soarta. Nu trecuse nici o lună de cînd scăpase cu faţa curată dintr-o altă încurcătură petrecută în oraşul de sub Tîmpa. Avea acolo un lanţ de spectacole. Şi ca orice artist care se respecta, comandase la un atelier fotografic din Bucureşti, în nu ştiu cîte zeci de exemplare, portretul domniei-sale (cu ţigara în gură) pentru autografe. Plata la primire. Pachetul sosi, mînzul de fată de la poşta centrală din Braşov rămase cu gura căscată cînd se trezi la ghişeu cu marele cîntăreţ, el profită de ucîgătoarea înţepătură a scorpionului, subtiliză pachetul QU **fotografii şi plecă fre- donînd.**

A doua zi a sunat directorul poştei.

— Funcţionara noastră e vinovată. Va plăti. Am şi dat decizia : o mie de lei în două rate. Dar întreb : este normal ca dumnealui, care încasează poate o mie pe seară, să profite în halul ăsta...

Ia vino încoace stimabile şi dă socoteală !

Nicoară tocmai redactase un text scurt, dar care urma să-l treacă Dunărea încălţat cînd el, cîntăreţul, prinzînd-o cine ştie de unde, se prezentă cu mandatul de expediere telegrafică a sumei de una mie lei în cifre şi litere.

Nicoară şi-a răşchirat degetele şi l-a lăsat să treacă. Absolut normal.

Acum apăruse din nou pe tamponul de sugativă. Ca musca îndărătnică. îi deschizi fereastra, o alergi prin toată casa cu şorţul nevestii în mînă şi 'ea tot pe

lîngă tine se învîrteşte. S-o omori şi mai multe nu !

Va-să-zică „fugitivo” ? Bine, ţine-te tare.

A doua zi de dimineaţă, cînd încă nu apucase să deşerte în bomboniera de pe birou punga cu mentă din geantă, primi primul bobîmac. Un actor de la „Naţional” care tocmai aterizase pe aeroportul Otopeni şi cumpărase ziarul aburind, îl anunţa că gafa este totală şi ireversibilă. Se întîlnise cu Cutărescu în centrul oraşului T.A. Cîntă- reţul era de patru zile în străinătate cu „Sincronul”.

Abdul, ai încurcat-o !

Şi dacă este o glumă ?

Sună la Oficiul naţional pentru turneele spectacolelor artistice.

Nici o glumă. Mai rău, nici o scăpare.

Chemă Alba.

— Tălposule, pregăteşte-te să vii desculţ pînă aici. Ia cu tine şi necrologul. Pentru amindoi.

Ziua trecu încet ca un buldozer, seara tîrîş-grăpiş, noaptea, ce să mai vorbim ! – şi iată şi dimineaţa în care n-ar fi vrut să intre nici pentru tot aurul din lume.

— Nicoară, într-o clipă să fii la redactorul şef.

„Şi te-ai dus, dulce minune”...

Auzea cum bat dulgherii cuie în scîndurile eşafodului.

— Stai jos şi citeşte.

Se hotărî să rămînă în picioare. Proastă inspiraţie ! Pentru că citind fila „telex” simţi cum se înmuia cu totul.

Blestemă cumplit tehnica aeronautică. De ce a trebuit să imprime avioanelor de poştă asemenea viteze de zbor încît să poată ajunge un ziar, într-o singură zi, din Yocu- saca la Vinţul de Jos şi invers ?

„în atenţia redactorului şef... Colectivul artistic «Sincron» este indignat de nota publicată în legătură cu”...

— Gata ?

— Da.

— Cine-i autorul ?

— Corespondentul din Alba. Titlul îmi aparţine.

— Este cel puţin tot atît de nefericit ca şi textul. Mîine la prima oră corespondentul să fie aici. Cu documentaţia pe baza căreia s-a scris articolul.

Onişor veni ca din convalescenţă. Călătorise noaptea şi acum îl bătea vintul. Nicoară îl sfătui :

— Du-te şi te rade că îl înfurii şi mai rău.

— Mă duc. mă duc, voiam numai să-ţi spun că sînt total descoperit. O eroare grosolană, pur şi simplu.

— Fantastic ! De unde ai luat tu informaţia ?

— Eu credeam că dintr-o sursă foarte autorizată. Uite cum s-a întîmplat. Mă cheamă cutare din conducerea judeţului şi îmi spune : „Cînd vom înceta să privim oamenii din judeţe ca pe nişte «provinciali» de odinioară ? Nu înţeleg cum pot unii, cu pretenţii de intelectuali, să se comporte lamentabil cînd vin în judeţe. E cazul cîntăreţu- lui X. O săptămînă i-a stat numele pe afiş. Oamenii s-au dus să-l vadă şi să-l asculte. Cînd colo, sînt informat că a preferat să stea toată seara într-un restaurant, aici la noi, fără ca măcar să vadă sala de spectacol. Indignarea este deplin justificată. Te rog să iei atitudine publică”. Asta e tot. Am luat şi am rumenit în bară.

Nicoară rămase fără grai. Mai tîrziu. avertiză.

— Şeful o să ne facă zob.

— Ştie de-acum.

— Ce anume ştie ?

— Cum s-au petrecut lucrurile. După ce m-ai sunat am vorbit cu împricinatul. Un om foarte corect. A telefonat redactorului şef, relatîndu-i totul şi spunîndu-i că se consideră principalul vinovat.

— Şi şeful ?

Onişor clătină din cap, amărît.

— Parcă nu-l ştii ! I-a mulţumit pentru corectitudine, ' dar a spus că asta nu mă scuză cu nimic. Un ziarist trebuie să verifice şi după Pius al 7-lea.

— Aici are dreptate – recunoscu Nicoară.

— Sigur că are.

Spre ora prînzului, Onişor arăta şi el a om. Ieşea de la redactorul şef şi lucrurile păreau limpezite.

— Nu mi-a mai cerut să spun cum s-a întîmplat. M-a întrebat doar atît : „De cîţi ani eşti în meserie ?” „De şapte”. „Şi în şapte ani n-ai reuşit să înţelegi că verificarea faptelor este prima condiţie a ziaristului ? Ce studii ai ?" „Filozofia”. „Puteam să mă aştept” – a mai zis el şi m-a trimis acasă. Curînd urmează să se hotărască.

Nicoară plecă acasă. Voia să doarmă, să doarmă...

Putea scoate – telefonul din priză, însă un reporter izolat, lipsit de posibilitatea unei informări operative, nu valorează nici cît o piele de capră, neargăsită.

Cînd se petrecuse catastrofa de pe Lacul Herăstrău – inundaţiile din zona Colentinei – Nicoară se şi afla la faţa locului, imediat după dezastru. Nici primarul nu fusese încă anunţat. Zbîrnîise telefonul în plină noapte : „Mor oamenii în Colentina, du-te şi vezi”.

La ora şase de dimineaţă era cu documentarea încheiată. Nu te poţi rupe de oameni ! Fără p permanentă legătură cu lumea exterioară ziaristul devine- urs. Hibernează şi suge acadele din deget.

La nouă seara sosi şi apelul :

.— Indicaţie de la redactorul şef. Redactează urgent, ca mîine să apară, o rectificare într-un text ceva mai larg. Toate scuzele de rigoare. Sobru. Şi în

final, precizarea că Onişor a fost sancţionat cu retragerea semnăturii pe şase luni şi retrogradarea pe trei. Nu-i nevoie să vii, transmite la stenografe.

O săptămînă mai tîrziu se juca ultimul act din această cea mai recentă variantă a ,.Comediei, umane”. Revenit din turneu, cîntăreţul susţinea un recital la televiziune. Nicoară nu îl slăbea din ochi. Un cîntec, două, trei... Şi iată-l că zice :

— în final am să vă cînt, în primă audiţie, melodia „M-am întors acasă”. Nu neapărat în legătură cu ceea ce au scris ziarele.

Nicoară făcu brusc o mişcare.

Să intre după el în televizor !

*****

Medicul stomatolog Cristina Albescu, una dintre acele femei care emană consideraţie şi respect înainte de a fi rostit un cuvînt, apăru în felul ei obişnuit, întinzînd mîna cît putu mai firesc.

— N-am venit să vă mulţumesc...

— Nici n-aţi avea pentru ce, doctore.

— Dimpotrivă, am pentru foarte mult, însă nu îmi intră în fire. Dar nici nu puteam să nu vin. între oameni, o strîngere de mînă spune mai mult decît toate cuvintele potrivite pentru a mulţumi cît mai convingător.

— Absolut de acord. Luaţi loc.

Şi-a pus geanta pe măsuţa telefonului şi s-a adîncit în fotoliu.

— Ştiam că acesta vă este felul. V-am înţeles bine încă înainte de a ne fi cunoscut.

— Cum anume, prin ce împrejurări ? – întrebă Nicoară, lungincţu-şi gîtul involuntar.

— Prin scrisul său omul se dezvăluie pe de-a-ntregul. V-am citit des şi nu-i de mirare că am ajuns să comunicăm înainte de a ne vedea.

Nicoară o privi admirativ.

— Mărturisesc că îmi spuneţi lucruri interesante.

— Nu ştiu. M-ar bucura.

Erau toate atît de fireşti la ea – vorba, ţinuta, gestul – incit Nicoară nu putu să nu constate că sfera obişnuitului Cristinei Albescu este un fel de nucleu în jurul căruia gravitează meteoriţi de felul Eugeniei Velcescu de pildă, blonda peltică pe care o cunoscuse cu vreo cîteva săptămîni mai înainte.

Oare cum va fi fost Cristina Albescu la vîrsta Eugeniei ? Cum se va fi purtat şi gîndit ? Oare personalitatea se conturează distinct între douăzeci şi patruzeci de ani, vîrstele de acum ale Eugeniei şi Cristinei ? Să fie adevărat că profesia contribuie şi ea enorm la formarea personalităţii ?

Aţi observat la medici, În general, o anume superioritate în relaţiile lor cu celelalte fiinţe umane care populează pămîntul. Superioritate nu întotdeauna motivată. Dar nu din pricina fisurilor unei educaţii nedesăvîrşite. Pur şi simplu din cauza profesiei. Lucrînd tot timpul cu oamenii şi, mai ales, *pe oameni,* s-ar părea că medicul începe să se detaşeze de semeni şi prin asta de propria sa condiţie, privind totul şi toate cu un aer de superficialitate. De fapt, nu-i o superioritate faţă de om, de ceea ce presupune vasta şi complexa noţiune de om, ci numai faţă de sărmana sa alcătuire materială, biologică şi atît.

Dar şi femeia dinaintea lui este medic. Ba chiar unul dintre aceia care au de-a face cu cei mai docili pacienţi. Nu veţi spune că după ce aţi ascultat, din sala de aşteptare, zumzăitul bormaşinii dentare, smintit şi insuportabil, întraţi în cabinet fericit ca atunci cînd a născut nevasta 1 V-am acuza că dumneavoastră sînteţi acel şugubăţ care a născocit că vulpea ar avea o coadă lungă de şapte stînjeni.

Ei bine, spuneam că şi Cristina Albescu este medic. Tot cu o incontestabilă personalitate, însă pe care o **intuieşti,**

n-o primeşti pe unda privirilor sau a nasului încreţit de superioritatea mimată.

— Tăcînd un timp am fost nepoliticos – se scuză Nicoară, revenind la realitatea prezentului.

Ea surise puţin, încurcată probabil de ce urma să spună :

— Sincer vorbind... Am fost puţin contrariată. Dacă vă reţin din treburi, mă volatilizez. Dealtfel am şi făcut ceea ce voiam. Să vă strîng mina.

— înseamnă că totul este în ordine ?

Cristina Albescu ridică din sprîncene, uimită.

— Nu ştiaţi nimic ?

— Sigur că nu, abia m-amjntors de la Piteşti dintr-o deplasare de patru zile. Deci totul este în ordine ?

— După cum era şi normal.

— A ieşit ?

— Da. A şi fost repus în drepturi. Bineînţeles, după un concediu de o lună de zile, foarte binevenit.

— Aţi fost la proces ?

— Nu, eram la o foarte importantă sesiune ştiinţifică, însă nu mă îndoiam de acest deznodămînt normal.

Nicoară izbucni :

— Doctore, sînteţi formidabilă ! Aţi reuşit să mă faceţi să nu mai înţeleg nimic. Cum vine asta, eraţi foarte convinsă că fratele este închis pe nedrept şi totuşi aţi aşteptat şase luni încheiate ?

— Este o neînţelegere la mijloc – îl temperă ea, calm. ' . La început n-am pus la îndoială justeţea hotărî rii judecătoreşti. Am crezut în ea oricît de dureros am simţit sentinţa. Parcă mă privea direct. Dar n-am pus nimic la îndoială, îmi fac conştiincios datoria şi vreau să cred că pretutindeni sînt oameni

care îşi îndeplinesc corect obligaţiile.
De ce aş fi bănuitoare ? Este ,un viciu de concepţie şi mă feresc de el cit pot... De ce zîmbiţi ?

Nicoară îşi alungă surîsul cu jena omului prins în flagrant delict.

— Modul ăsta de a raţiona este sigur şi indivizibil, îl înţelegeam şi îl trăiam.

Ea trecu subit la cu totul altceva.

— Este adevărat că aţi lucrat în fabrică ?

Nicoară o privi nedumerit.

— în funcţie de răspunsul meu ar urma, din parte-vă, o observaţie personală ?

— Poate da, poate nu.

— Ei bine, informaţia dumneavoastră este exactă.

Cristina Albescu înălţă capul, privindu-l printre pleoape.

— Mulţumesc – spuse ea. Nu mai urmează nici o observaţie. Am să reiau explicaţia. La început n-am pus nimic la îndoială. Ulterior am aflat de precizarea aceea fără echivoc din actul de expertiză. Am citit actul, am făcut o copie, l-am revăzut zile de-a rîndul, l-am dezbătut cu ai mei pe toate feţele. Şi cînd mi s-a conturat limpede că este vorba de o eroare, m-am hotărît la acţiune.

— La prima noastră întîlnire v-ăţi eschivat să o numiţi eroare judiciară sau altfel.

— Şi dacă nu era eroare ? Am spus-o acum pentru că a fost dovedită. Nu sînt dintre acei cunoscători întru toate care se grăbesc cu concluzii definitive, deformînd realitatea.

— Ţineţi atît de mult la puritatea realităţii sociale ? – o întrebă Nicoară, plăcut surprins de aceste consideraţii, mult în afara profesiei, ale Cristinei.

— Aş putea răspunde în mai multe feluri. Prefer unul. Dacă n-am ţine cu toţii la această puritate a rcalită-

ţii noastre sociale, cum o numiţi, nu ne-am mai garanta dreptatea în toate ipostazele sale. Observaţi că nici acum, după toate cele întîmplate. nu învinuiesc justiţia. Absolut deloc. Românul spune că untdelemnul iese întotdeauna la suprafaţă şi iată că aşa este.

Nicoară se ridică de pe scaun, venindu-i mai aproape.

— Dar ce s-a întîmplat, la urma urmelor, cu fratele dumneavoastră ? Bănuiesc că acum ştiţi destule amănunte.

— Oamenii legii s-au orientat spre o pedeapsă severă. O infracţiune nesancţionată drastic deschide calea altora. Şi un accident de cale ferată rămîne un accident de cale ferată. Nu ne jucăm.

— Bine-bine, înţeleg şi eu lucrurile astea – obiectă Nicoară, fără să-şi ascundă graba, dar aici era altceva. Exista o expertiză care îl scotea de sub orice învinuire.

Cristina Albescu îl aprobă mişeîndu-şi capul foarte încet, ca'şi cînd ar fi vrut să-i spună : „Uşurel-uşurel, lucrurile sînt ceva mai complicate”.

— Da, exista. Am vorbit însă cu un judecător imparţial. După proces. Mi-a spus că exista, în dosar, o atît de mare încrengătură între fapte, o atît de pronunţată sinuozitate în declaraţiile inculpaţilor şi ale martorilor, îneît nici dreptatea în persoană nu se putea orienta.

— Nu-i o explicaţie.

— Este sau nu. Principal mi se pare faptul că s-a făcut şi se face dreptate. N-aţi greşit niciodată ?

Nicoară tăcu. Povestea cu Onişor, de la Alba, îi era destul de proaspătă în minte. De ce ar fi mai îngăduită greşeala de a provoca unui individ, pe nedrept, prejudicii morale, comparativ cu privarea de libertate, a altuia ?

Cristina Albescu se uită la geantă, dînd de înţeles că era pe punctul de a se retrage.

O clipă mai tîrziu se ridică.

— E vremea.

Se ridică şi Nicoară.

— Bucuros de tot ceea ce mi-aţi spus.

Ea se opri dreaptă şi demnă, întinzîndu-i mina.

— M-aţi întrebat mai înainte dacă după un răspuns al dumneavoastră – ştiţi la ce mă refer – ar urma sau nu o observaţie de-a mea. Sigur că urma. O spun acum. Să fiţi întotdeauna dumneavoastră înşivă. în orice împrejurare.

Nicoară se înclină în faţa mîinii întinse.

— Mulţumesc. Mulţumesc foarte mult.

Iar ea :

— Ei, dragă tovarăşe, se inversează rolurile ? Venisem aici să mulţumesc şi plec încărcată de mulţumiri ?

A fost unul dintre puţinii vizitatori pe care i-a condus Nicoară pînă la treptele intrării în redacţie.

Secretara directorului general era pornită. Poate nu . atît de pornită pe cit voia să pară. Oricum, se străduia. Iar cel ce nu ştie să aprecieze strădania unei domnişoare secretare, într-un moment cînd în cabinetul şefului domneşte o tăcere desăvîrşită, acela este vrednic de toată compătimirea.

Andreea avea pe birou o revistă, iar în revistă, o caricatură de situaţie. Mai bine spus, o povestioară inofensivă despre secretare, comunicată nouă, muritorilor de rînd, prin linii drepte, frînte şi curbe. Dedesubt, cîteva cuvinte : „E ziua dumneavoastră ? Atunci, nu uitaţi cadoul pentru secretară !”

Hodoronc ! Cum vedeţi, o povestioară inofensivă care stîmeşte cel mult un zîmbet de îngăduinţă. însă de data asta tindea să rupă în două, ca pe o sfoară, bătrîna noastră insulă în univers.

— Omenirea şi-a consumat, pur şi simplu, toate motivele de glumă – se avîntă Andreea cu o şi mai mare înverşunare. Omenirea şi-a rezolvat absolut toate problemele mari, terestre şi spaţiale şi acum a năpădit asupra secretarelor, găsindu-le şi pe ele perfectibile. Ce spuneţi dc asta ?

Nicoară înclină grav din cap, ceea ce putea însemna aşa sau invers. Ea se făcu că nu observă.

— Ba cineva, într-un număr trecut al revistei, sugera un tabel al elementelor „nocive dar necesare”, spunea dumnealui. Şi înşira în ordine : tutunul, pisicile albe şi secretarele.

Aici reporterul făcu un gest, desfăcîndu-şi larg braţele. Adică : te pui cu ştiinţa ?

— Culmea este alta – reveni Andreea, nelăsîndu-i nici răgazul să-şi tragă sufletul, aşa că Nicoară a rămas cu respiraţia la jumătatea suişului, să vadă mai întîi care o fi culmea. Da, culmea este că nu nevestele şefilor au dat „alarma”, ci umoriştii. Aceste devotate plantoane ale moralei sociale au deschis ochii soţiilor neştiutoare, aver- tizîndu-le de iminenţa pericolului, a marelui pericol pe care îl reprezintă secretarele ! Şi în loc să le liniştească parcă le-au pus piper pe buze.

Iarăşi a dat din cap Nicoară, de astă dată revoltat^: să-i omori, nu alta !

Zbîrnîi telefonul.. Ea ridică receptorul şi-l lăsă să cadă, însemna că avea de gînd să persevereze.

— Nu mai departe, chiar aseară am văzut la televizor o scenă cam aşa. Soţia : uite, dragă, ţi-am luat o soluţie împotriva căderii părului. Soţul; vai, mă uimeşti, draga mea, mă. îndatorezi ele. etc. Soţia: bine-bine, să o dai secretarei tale, ea are nevoie – şi cu un gest exagerat de grav a cules de pe reverul hainei soţului un fir de păi’ care ar fi putut arunca în aer un întreg bloc de garsoniere.

Nicoară şi-a ţuguiat buzele : ei, fir-ar să fie !

— Dumneavoastră nu sînteţi cumva umorist ? – a dat ea colţul, prin surprindere.

— Reporter.

Era primul cuvînt pe care îl rostise şi el. de la acel uzual „Bună ziua, domnişoară”.

— Reporter – a îngînat ea. Reporter... Şi qsta e

ceva mai rău ?

1
0

— Da de unde ! Apostol în via(ă. Unde-l pui, acolo şade. S-a amuzat copios, naiba ştie de ce, bătînd din palme şi săltîndu-se mărunt pe scaun. Nicoară era în derivă. Se gîndea : dacă nu apare mai curînd directorul general, pot să ma consider de pe acum pacient la neurologie. Dacă mai sînt locuri, fireşte.

Avea dinainte – mi se pare că am neglijat latura esenţială – un exemplar feminin care, cu unele mici retuşuri, chiar de ultim moment, putea fi considerat reuşit. „Năltuţa şi mlădioasă”, cum spune cîntecul, ochi negri, păr blond de mai... Ei bine, la această dulce îngemănare de elemente foarte căutate în zilele noastre, deoarece par a determina existenţa, chipul de un alb spălăcit se potrivea, să zicem, ca nuca în peretele drept al camerei.

Povestea cu revista era un truc, un joc în care Nicoară se lăsase prins din lipsă de ocupaţie mai serioasă. Avusese timpul să observe că revista în cauză era cam uzată şi că purta pe copertă şi chiar pe pagini surprinzător de multe însemnări şi numere de telefon. Dovadă că era acolo, pe birou, Dumnezeu ştie de cînd. Iar revolta domnişoarei la adresa umoriştilor în viaţă, aducea foarte mult a prefăcătorie.

Teatru amator !

Mai tîrziu, mult mai tîrziu, Nicoară avea să afle, cu totul întîmplător, că nu fusese singurul musafir care trebuise să asculte, pînă la capăt, monologul ei despre umorişti în general. Ori de cîte ori apare cîte un delegat de la minister sau de la centrala industrială, domnişoara Andreea face ce face şi îl ţine lîngă ea, în antecameră, atît cît poate. Timp în care lansează în spaţiu felurite unde, scurte, medii şi lungi, însă cu deosebire ultrascurte, cunoscute ca foarte sensibile. Nu-i un păcat. Care dintre femei nu emite pe toate frecvenţele de undă, atunci cînd

vrea ? Aşa stînd lucrurile clin punct de vedere tehnic şi tehnologic, nu e de mirare că în preajma unei femei frumoase te afli într-un permanent cîmp magnetic.

— A venit – spuse Andreea înălţînd puţin capul pentru a prinde un sunet din încăperea alăturată. – Mă duc să vă anunţ.

— Excelentă idee ! exclamă Nicoară, sincer convins că fata asta avea şi momente de o rară inspiraţie.

. O clipă mai tîrziu Andreea îl invita în cabinet.

Biroul directorului general Ion Petreanu era instalat într-o încăpere spaţioasă, mobilată sumar. în afară de masa de lucru, două fotolii şi un raft pentru cărţi şi dicţionare tehnice, nu se mai găsea nici o altă mobilă. Pe peretele din faţa mesei de lucru o schemă a combinatului industrial, executată de o mînă exersată, lăsa să se întrevadă dimensiunile impresionante ale halelor şi instalaţiilor în aer liber.

O adevărată citadelă a industriei chimice, construită în ultimul deceniu.

Nu era un loc cu totul necunoscut. Cit timp se construia combinatul şi întinsa cîmpie era un imens şantier, cu mii de constructori pe schele, eu sute de vagoane- în trafic, aducînd materiale de construcţii şi utilaje sau mari re- cipienţi, de formă sferică, destinate a funcţiona în aer liber, Nicoară vizitase adeseori aceste meleaguri, scriind despre cei ce ridicau marele combinat care avea să se impună, la scurtă vreme, în viaţa industrială a ţării.

— în ce chestiune aţi venit pe la noi ? – îl întîmpină directorul general, invitîndu-l cu un gest să ia loc în- tr-unul din cele două fotolii.

Avea pe el halatul de lucru, un halat destul de în-trebuinţat, după cum putuse să-şi dea seama Nicoară

din

14
1

1
0*

primul moment, indiciu că batea des secţiile combinatului, de unde venea şi acum. Altceva însă îl preocupa pe musafir. Omul de dincolo de masa de lucru îi aducea aminte de cineva... Cu mulţi ani în urmă...

Trebuia să-l mai audă vorbind.

— M-a adus o sesizare – îl anunţă, fără fasoane, Nicoară, privindu-l drept, cu încordarea omului aflat într-o adîncă aşteptare.

De fapt era adevărul gol-goluţ. Nicoară se afla acasă, în papuci, cînd sunase telefonul.

— Scuză-mă, ştiu că este neplăcut să fii deranjat acasă la o asemenea oră, dar n-am ce face.

Era şeful. Şi şeful, chiar şi atunci cînd nu se scuză, tot şef rămîne. Dar să vedem ce mai spunea.

— Trebuie să pleci în Moldova, mîinc dimineaţă. îţi trimit acasă maşina cu o sesizare, delegaţia şi banii de deplasare. Citeşte scrisoarea bine. Sînt indicaţii să curmăm din faşă orice manifestări de abuz în funcţie. Restul îl ştii. Am nevoie de o scurtă relatare. O transmiţi telefonic. M-ai urmărit ?

Nicoară înghiţi în sec.

— E-n regulă.

— Atunci, drum bun !

— Ce este ? – întrebase soţia, văzîndu-şi bărbatul gata să dea cu telefonul de-a zvîrlita.

— Nimic. Şeful mă trimite în Moldova. Are nişte rude foarte apropiate' şi zice să le cînt ceva la mandolină.

Şi iată-l acum faţă în faţă cu directorul general.

— Cum spuneam, m-a adus o sesizare.

Directorul general lăsă creionul din mînă. rezemîndu-se de spătarul scaunului.

— Prea bine, vă ascult.

— Este vorba despre inginerul Orincescu.
— Alia, nepotul meu.
— Vă este, în adevăr, nepot ?
— Sigur că da – aprobă cu o nepotrivită însufleţire * directorul general. Şi acum, scuza ţi-mă, ştiu restul. Da, îmi este nepot şi e inginer. L-am numit şef de secţie, cu toate că am acolo doi ingineri mai în vîrstă şi poate mai capabili. Vă confirm sesizarea.
Nicoară era surprins. Modul acesta de a spune din- tr-o dată totul...
— Ce v-ar mai interesa ?
Aţîţă-mă, omule, aţîţă-mă !...
Derula fantastic de iute un film imaginai*, spre anul 1945 şi deocamdată nimic de pe lume nu îl mai interesa.
Da, asta ora ! – îşi spuse Nicoară, ajungînd la capătul firului.
— N-aţi lucrat cumva la „Malaxa” ?
Aşteptă răspunsul, încordat.
— Am lucrat şi am încărcat şpan în vagoane, amîndoi. de ne-au ieşit ochii din cap – spuse înveselit celălalt, ridieîndu-se.
— Va să zică, tu erai !, şi ţîşni şi Nicoară într-un ăvînt tineresc, să se strîngă în braţe, în timp ce directorul general repeta :
— Eu, sigur că eu, cine altul ?
— Şi m-ai recunoscut ?
— De cum ai intrat pe uşă.
— Şi n-ai spus nimic ?
— Uite că 6 spun acum, mai are vreo importanţă ?
Nu mai avea, nu mai avea !
Cu două decenii şi jumătate în urmă, lucraseră împreună la uzina bucureşteană. Mecanici, într-o vreme cînd leafa te ajuta cît să-ţi menţii aţa zilelor. Completau cu ce cîştigau noaptea, încărcînd vagoane cu şpan, în spatele secţiei de mecanică uşoară şi

grea. Iar dinspre ziua, în toamna şi iarna lui 1945. plecau grupuri-grupuri, în cartierul Balta Albă să rupă afişele electorale ale partidelor de cacealma, cu însemnele lor înşelătoare (casa, ochiul' şi fîntîna – vă mai aduceţi aminte ?), şi să lipească afişele cu soarele, însemnul prevestitor de istorie nouă al Blocului Partidelor Democratice.

Ce se mai tăvăleau prin colbul şi mai tîrziu prin omătul străzilor, cu ţărăniştii şi liberalii ! Dar ei aveau în mînă cîte o cheie franceză sau cîte un ciocan cu coadă lungă, de mecanic de revizie la locomotive – iar dumnealor, liberalii sau ceilalţi, ieşeau mai întotdeauna primii la o mie de metri garduri. Cînd se lumina de ziuă vedeai în parii gardurilor cîte un tureac de pantalon ori de izmenuţă, ca momîia în lanul de cînepă.

El, Petreanu, îi îndemna de la urmă : ,,Păzea, mă, că vin metalurgiştii !" Şi rîdeau şi se veseleau, după care, deşi frînţi de oboseală, plecau la lucru în uzină.

Cum spuneam, s-au strîns în braţe, s-au bătut pe umăr, unul – nu mai ştiu care – a spus „da, băiete, uite cum trec , anii", iar celălalt „şi vor mai trece, că de-aia sînt ani", după care atmosfera a devenit ceva mai prielnică pentru alte aduceri aminte.

Nicoară fu primul care deschise seria amintirilor comune.

— îţi aduci aminte cum ai petrecut iama spre '46 fără palton, doar în haină ?

— BRT **! parcă mi-e frig şi acum.**

— Măi, ce spaimă am mai tras şi în noaptea aia ! Văd scena şi acum, lasă-mă să ţi-o amintesc. Ne culcaserăm, vreo douăzeci, în sala de şedinţe a organizaţiei de tineret. De fapt, ne culcaserăm este cam mult spus, pentru că peste două-trei ore trebuia să plecăm în Balta Albă, să păzim afişele noastre

electorale. Şi uite că cineva urlă, ne trezim cu toţii ameţiţi, tuşim care mai de care, panica sporeşte. Cineva reuşeşte să aprindă lumina, dar în zadar : nu se vedea om cu om. Atunci am alergat la ferestre şi le-am deschis... De ce rîzi ?

— Pentru că aţi rîs de mine cînd de fapt trebuia sa mă compătimiţi, pramatiilor.

— Da, cînd s-a mai limpezit aerul, am văzut cu toţii că scurta ta – o scurtă, dealtfel, al naibii de frumoasă, îmblănită şi tighelită, ardea mocnit. O împinseseşi, în somn, spre soba de tablă, în jurul căreia erau adunate canapelele de lemn pe care dormeam. Şi cînd am pus eu mîna pe ea, s-o trag, a izbucnit o flacără la care ne puteam încălzi binişor.

Directorul general îl avertiză cu degetul :

— îţi arde de glumă, Nicoară. Nu tu ai dîrdîit o iarnă întreagă, numai în haină !

Nicoară reluă dintr-o bucată :

— Ei, şi ? Tot nu te-ai călit, după cîte constat.

Prefăcîndu-se a nu fi înţeles aluzia, Petreanu pedală pe aceeaşi cărare de mai înainte.

— Tu te ocupai de brigada artistică de agitaţie. Scriai textele pentru spectacole în campania electorală, memorabila campanie electorală din toamna lui ’45 şi primăvara lui ’46. Poate te va surprinde, dar eu ştiu şi azi cîteva versuri din monologul tău despre partidele istorice.

Izbucniră într-un rîs sănătos şi tineresc, ca în urmă cu atîţia ani. Petreanu mai ales rîdea cu poftă nebună.

— Ce, vrei să spui că am exagerat cu ceva ? – întrebă cl, cînd se potoli.

— Ai o memorie bună – aprecie Nicoară, adăugind imediat : în unele privinţe.

Petreanu se eschivă din nou do la o discuţie frontală, continuînd pe acelaşi vesel ton :

— Dar fat:i aceea frumoasă, înaltă şi blondă, care scria la maşină versurile şi scheciurile talc, ce s-a ales de ea ?

— S-a ales, probabil, o mamă. Şi este destul.

— Aveam impresia că voi doi...

Nicoară îl împunse cu privirea :

— Credeai. Mulţi credeau. Ea însă cocheta şi atît. îi plăcea spiritul revoluţionar, nu însă şi purtătorii lui. Am aflat, mai tîrziu, că s-a măritat cu un contabil-.şef de la o societate de import-export, care la scurtă vreme după că-sătorie a fost băgat puţintel în puşcărie, pentru fapte cu caracter penal.

— Mă înşel eu sau vorbeşti. într-adevăr, cu părere de rău ? – întrebă Petreanu, desigur din curiozitate, dar şi din dorinţa de a mai arunca o ţeapă în sacul vecinului. Dar mai bine nu se apuca de o asemenea treabă. Pentru că ob-servaţia lui dădu celuilalt prilejul de a face o incursiune mai largă în acel subiect.

— îmi pare rău de toţi cei care, în vremea aceea de sedimentare, ca să spun aşa, se dovediseră oameni în toată firea, dar care mai tîrziu au evoluat în direcţiile cele mai neaşteptate.

— Ca mine, vrei să zici.

— Ca tine – preciză Nicoară, privindu-l deschis. Sau ai cumva o altă părere despre tine ?

Petreanu se suci în scaun, stînjcnit. .O clipă mai tîrziu avansa o propunere :

— Uite ce este : hai să uităm puţin pentru ce ai venit. Avem vreme să discutăm ce şi cît vrei. De acord ?

Cum Nicoară îi răspunse afirmativ, cu greu dar afir-mativ. se dădură iarăşi amintirilor. Se întrebară reciproc dacă au copii, ce vîrstă au, apoi cum o duc cu sănătatea –

şi alte asemenea lucruri cave, dacă nu interesează cu adevărat, cel puţin au darul de a urni din punctul mort o conversaţie. în felul acesta atmosfera se încălzi din nou.

* – Dar S., mă, S. de la forjă, ce mai face, pe unde mai este ? – se interesă directorul general, venind să se aşeze mai aproape, în celălalt fotoliu din faţa mesei de lucru.

— E ministru ,te prefaci că nu ştiai ?

— Deci el este. L-am văzut o dată la Bucureşti. Nu l-am oprit.

— Puteai s-o faci. S-ar fi bucurat.

Surise, treeîndu-şi mina prin păi'. Un par încărunţit. Dar ochii îi scăpărară atunci cînd spuse :

— Ti—1 mai aduci aminte cum venea la organizaţie ? Drept, dirz, cu şorţul de piele pe el, cu mănuşile de forjor...

— Mi-aduc aminte, cum nu. Era secretarul organizaţiei de tineret de la forjă. Şi ori de cîte ori întreprindeam ceva, o acţiune importantă, apelam la el, începeam cu el. Mergeam la sigur.

Gazda îl bătu pe genunchi.

— Dacă te-am prins aici, să te mai întreb şi do alţii. De P. ştiu. E corespondent de presă la Budapesta. Dar B. ?

— Ofiţer superior, general.

— Ce vorbeşti !

— La a cincizecea aniversare a uzinei „23 August” unde am fost invitat şi eu, generalul a venit în lampasuri. Masiv şi oacheş, părea turnat în haina militară. Auzeam şuşotindu-se cu admiraţie în preajmă : „El este B. care a lucrat la scul arie ?”

Pctrcanu clătină din cap, înveselit de aceste plăcute amintiri şi făcu o observaţie extrem de originală :

— Cresc oamenii !

— Adevărat, recunoscu Nicoară temeiul observaţiilor îndelungate asupra vieţii ale prietenului său – cresc, dar

partea proastă în toată afacerea asta este faptul că unii cresc cam aiurea. Fac greşeli şi nu dintre cele mai mici.

— Lasă, lasă !...

— Ba n-am să las deloc.

— Să revenim Ia generalul B. – propuse Ion Petreanu, probabil să iasă din apă pină nu-i intră în ghete. Adevărat că fiecare soldat poartă în raniţă bastonul de mareşal.

Nicoară îl privi neîncrezător. Nu se putu abţine să nu-i spună :

— Scuză-mă, Ioane, dar viaţa a dat dictonului ăsta şi un revers. Se pare că fiecare mareşal poartă, la rîndu-i, în baston, tresa de căprar.

— Iar începi ? – rosti celălalt nemulţumit, privind pe lingă Nicoară.

— Nu încep nimic, doar te puneam în temă. Şi mai află ceva. Mai mult ca sigur că persoana care a informat ziarul te cunoaşte foarte bine. Asta ca să ştii cum stai.

— Tot ce se poate – aprobă, fără chef, directorul general şi o clipă mai tîrziu fu preocupat de ceva.

— Te gîndeşti la cine poate fi ?

—. Cîtuşi de puţin.

— Asta înseamnă că n-ai să-l urmăreşti.

— Drept cine mă iei ?

Părea sincer indignat de vina pe care i-o atribuise prietenul de odinioară.

— Ascultă, omule, hai să lăsăm nazurile. Ţi-o spun verde, nu este exclus ca cineva care a făcut odată o greşeală s-o facă şi pe a doua – împinse lucrurile mai departe Nicoară, pentru că venise cu o treabă şi urma să lămurească lucrurile şi pe feţe şi pe muchii.

Gazda răspunse în doi peri :

— Da, e bine să menţinem observaţia ta în

calculul probabilităţilor. Nimic nu este exclus, cum bine spuneai.

— Bine, dar eu vorbeam despre tine.
— Aşa am şi înţeles.
— Şi nu te deranjează ? Nu te enervează ?
— Da sau nu, sînt obligat să discut calm şi politicos. Mi se pare că sînt gazdă aici.

în spusele sale era şi invitaţia de a se abandona subiectul discuţiei. Dar lucrurile nu erau încă lămurite. Nicoară păstră iniţiativa.

— Condiţia meseriei mă obligă să te întreb direct : cum ai săvîrşit această... hai să-i spunem, eroare ?

— Eroarea nu se explică, se constată – contracara scurt directorul combinatului, ridicîndu-se din fotoliu pentru a se reaşeza în scaunul ce-l ocupase mai înainte. Revenirea aceasta la o situaţie mai oficială, la care părea să cheme, n-avea să schimbe cu nimic atitudinea musafirului sau. Dealtfel, începutul fusese făcut. Nu-i rămînea decît să continue printr-o invitaţie.

— Ai acum ocazia să te explici, să te aperi. Asta intră în procedura oricărei anchete, ştii bine. Vorbeşte, adu argumente, sînt gata să te ascult.

— Crezi că nu m-am apărat înainte de a lua decizia ? – vorbi ironic directorul general, adăugind apoi pe aceeaşi notă : Ştii cum se spune, cel mai bun apărător eşti tu însuţi.

— Mda. Şi ? De cine, împotriva cui te-ai apărat, nobile cavaler ?

— împotriva celui care avea să hotărască.

— Tu.

— Exact !

— Ha ! Rar atîta îndemînare în lupta corp la corp cu tine însuţi – exclamă pornit Nicoară, pentru că celălalt începea să-i calce pe umbră. Nu ai impresia că te-ai detaşat complet de realitate, vorbind despre tine ca despre ceva care n-ar exista ?

întrebarea asta avea să-l arate pe Ion Petreanu .şi

iscusit.

— Şi ce vezi tu rău în asta, Nicoară ? Nu e oare o supremă realizare aceea de a te desprinde de propriii ta persoană, judecind, totul cu maximum de obiectivitate ? Asta încerc .şi eu acum. Din păcate, momentul desprinderii de nava-mamă nu este bine ales, .ştiu asta. Dar indiferent de moment ia, te rog, intenţia, cel puţin intenţia.

— Fals, fals de tot – aprecie Nicoară, fără menajamente. Intenţia o raportez la moment. Iar momentul acesta este cit se poate de critic pentru tine, recunoaşte asta.

Răspunsul sosi cu oarecare întirziere :

— Nu pot să ştiu ce fel de oameni îniilncşti tu, în anchetele tale. S-ar părea că numai oameni de nimic, care n-au curajul răspunderii pentru faptele lor. Din pricina asta, cum întilne.şti un om cumsecade, intri în derută, te vezi descumpănit.

Era sincer ? Era abil ?

Nicoară nici nu bănuise că l-ar fi putut întîlni acum şi aici. Auzise că era inginer, ba chiar un inginer inventator, dar nu ştia unde lucra. în ce zonă sau combinat. Drumurile lor se despărţiseră atunci, de mult, şi nu se mai încrucişaseră. Iar numele lui, un nume cum nu se poate mai comun, nu putea trezi atenţia lui Nicoară. Cine să ştie că Ion Petreanu, directorul general de acum al acestui mare combinat, era una şi aceeaşi persoană cu mecanicul de odinioară ?

Din portretul pe care îl ştia, rămăseseră puţine detalii. Cel de acum prezenta un om în jur de 45 de ani, puţintel rotofei, puţintel cărunt, cu mişcări mai domoale şi cu glasul mai potolii. Anii nu iartă... Nicoară putea trece lesne pe lingă fostul său prieten, fără să-l recunoască. Dar şi mai şocant era faptul că se schimbase nu numai din punct de vedere fizic.

Acum vorbea despre o detaşare de propria s:i persoană, cînd de fapt mult mai nimerit era să şi-o regăsească. De asta l-a şi întrerupt Nicoară.. trecînd peste circumstanţe de moment şi de loc.

— Să lăsăm fleacurile. Cunosc oamenii, însă tu eşti o enigmă. Te-ai întrebat ce ecou stîrneşte abuzul tău în combinatul pe care îl conduci ? Să-ţi spun eu, oamenii gîndesc cana aşa : s-a ajuns şi domnul ăsta. Era om cumsecade, dar funcţie; l-a ameţit şi l-a dezorientat. Doi : dacă şi un comunist...

— Termină, Nicoară, mă întăriţi !

— Asta şi vreau. La noapte avem de încărcat două vagoane cu şpan.

Pe altul, starea lui l-ar fi impresionat. Dar Nicoară îi curîoştc;; aluatul. Şi în plus, nu bătuse drumul pînă în Moldovei doar pentru o discuţie amicală. Să îl slăbească dumnealui !

Directorul general privea în podea, puţin adus de umeri, îmbătrînit.

— Mi-am recunoscut pripeala şi asta de la bun început – întoarse el fila discuţiei spre un capitol mai liric.

— Mda. Şi ?

— Uneori este de ajuns, ştiu ce spun.

•— înseamnă că vei reveni asupra deciziei.

— Mai tîrziu.

— De ce nu imediat ? Din mîndrie, din teama de a nu fi ştirbită cu ceva autoritatea ta. de conducător al combinatului ?

Aşa cum fusese formulată, dar mai ales rostită, întrebarea conţinea o tonă de ironie. Nicoară era iritat. Cînd şi-a dat seama de asta a căutat să se stăpînească. Nu-i plăceau istericii. Uşurel, băiete, uşurel...

Dar tot îl rîcîia niţel faptul că Petreanu sucea chestiunea pe deget.

— Fii convins că voi reveni asupra deciziei. Am eu grijă de asta cîtă vreme mai sînt director aici. Şi acum, te rog, să punem punct acestei discuţii.

Prietenul de odinioară i-a răspuns cu indiferenţă simulată :

— Cum doreşti. Dealtfel, recunoaşterea ta îmi ajunge.

Nicoară se uită la ceas în vreme ce directorul general, frecîndu-şi bărbia, îl privea insistent în cele din urmă, se hotărî să gîndească cu voce tare :

— Dacă ai rămas acelaşi, ai să mă faci zob, ştiu eu. Te citesc, ştiu la ce să mă aştept.

— Şi ştii bine. Ce ai vrea, dacă s-a nimerit să vin chiar eu ?

— Nu vreau absolut nimic, fă-ţi datoria.

— Mersi pentru sfat.

— Cafea nu servim aici, facem economii.

— Am şi constatat. în schimb, îţi avansezi nepotul în pas alergător, aici nu faci economie.

Discuţia ajunse la un punct cînd părea să se încingă din nou şi cu o mai mare intensitate. N-o doreau. Fusese şi aşa destul de penibilă pentru amîndoi. Cu un suspin, însemnînd el ştie ce, Nicoară se ridică.

— A venit vremea să plec.

— E ora cînd putem pleca liniştiţi. Te invit la mine – propuse celălalt. Acasă sînt o gazdă ceva mai primitoare.

L-a văzut stînd în cumpănă şi s-a făcut vînăt la faţă.

— Ce este ? Ai de gînd să mă refuzi ?

Glasul îi era schimbat. Se vedea că nehotărîrea lui Nicoară l-a surprins neplăcut. Dar acesta nu putea da îndărăt.

— Te supără mult dacă n-am să vin ?

— Măcar pot să cunosc motivul ? N-ai grijă – adăugă Petreanu repede – n-am să-ţi cei' să laşi totul baltă. Nu este în firea mea.

Trebuia să îl liniştească, altminteri îl jignea pentru totdeauna.

— Ştiu, ştiu, te cunosc, numai că nevestele au cîteodată un punct de vedere propriu Să admitem că vin la tine. Mă prezinţi : uite, draga mea, un foarte vechi prieten, reporter din Capitală. Fii binevenit la noi, zice soţia. Mersi ! Dar mîine, cînd va citi în ziar povestea asta, ce va spune ? De asta mă tem eu. Să nu te acuze că nu ai ştiut să-fi alegi prietenii. N-am dreptate ? Spune şi tu.

— S-ar putea să ai – recunoscu Petreanu, după momentele penibile care urmară. Da, poate e mai bine aşa... Tu unde serveşti masa ?

— Unde ! în oraş, mă descurc eu. Deplasările astea m-au îmbătrînit.

Gazda se ridică să-şi lepede halatul.

— Vin cu tine – hotărî Petreanu, ceva mai bine dispus.

— Asta este altceva, admise Nicoară. Hai !

Andreea îi răspunse la salut, adăugind de la ea o privire de măicuţă de la mănăstirea Dragomima. Cu fereală, să n-o surprindă bossul.

Coborînd scările grupului administrativ, cei doi bărbaţi o luară pe jos spre centrul oraşului.

— De ce nu măriţi fata asta ?

— Pe care dintre ele ?

— Aha, roiesc pe lîngă tine. Secretara, cine alta ?

— Ia-o tu, ţi-o dau cu dragă inimă.

— Dar zestre nu ?

— Şi zestre, se înţelege. Vino miine şi spune care parte a combinatului îţi convine. De nord sau de sud.

în seara aceleiaşi zile, Nicoară transmitea telefonie, la ziar, un scurt articol. Directorul general Ion Petrcanu era aspru criticat pentru abuzul său în favoarea familiei. Nicoară insista pentru înlăturarea grabnică a greşelii săvîrşitc şi revenirea lucrurilor pe făgaşul lor normal.

Cît despre vechiul său prieten, acesta se schimbase fantastic de mult. Pur şi simplu nu îl mai înţelegea.

Luase troleibuzul de la Gara de Nord, spre redacţie. Era dimineaţa. Abia aşteptase să cumpere din gară ziarul proaspăt, mirosind încă a cerneală de tipar. De îndată ce îşi luă biletul, se aşeză pe un scaun şi despături ziarul, la pagina unde se aştepta să îşi găsească articolul.

Era reporter de aproape două decenii şi. totuşi, primul articol pe care îl citea, dimineaţa, era articolul lui. Ce gazetar care îşi iubeşte meseriei nu procedează aşa ?

Troleibuzul – nici prea gol, nici prea ticsit, exact aşa cum şi-l doreşte bucureşteanul. O dorinţă veche însă arareori îndeplinită. Dar asta e altceva. Să revenim la firul povestirii.

Deşi nu era ticsit troleibuzul, un tînăr cam pletos, în vîrstă de cel mult douăzeci de ani, se rezema comod, cînd şi cînd, de umărul unui cetăţean binişor încărunţit.-care sta prins cu o mină de bara de sprijin, în cealaltă mînă ţinînd o sacoşă cu tîrguieli.

O dată, de două ori, de trei ori.

— Fii bun, tinere şi prinde-ţe de ceva. Te-arn dus destul în spate.

Flăcăul se hlizi. Tocmai îi povestea unui amic, cam de o seamă cu el, cum a fost .,1a un pahar”, cu o seară înainte, şi nu îi convenea să fie apostrofat. De asta o şi Întoarse

insolent :

— Bine că nu mă ţin de pălăria dumitale. Uite aşa !

Vorbise destul de tare şi îl auziseră mulţi pasageri. Nicoară ridică şi el capul. Cuvintele rostite ca şi gestul care le însoţise cuprindeau o prea mare obrăznicie ca să treacă neluate în scamă.

— N-am auzit ce ai spus – reveni omul cărunt, alb la faţă.

— Am zis ce am zis – şi tînărul îi întoarse spatele cu dispreţ.

N-avea chef să discute cu oricine. Şi, mai ales, nu voia să fie întrerupt din relatarea sa, privind petrecerea din seara precedentă.

în vecinătatea pasagerului în vîrstă se afla un locotenent de miliţie. Părea impasibil – deşi înălţase capul la replica încărcată de mojicie, a tînărului, observîndu-i şi gestul.

— Sînteţi bun să-mi ţineţi sacoşa puţin ? – spuse omul cărunt, adresîndu-se locotenentului.

Cum acesta aprobă din cap, îi trecu sacoşa, după care îi scăpară flăcăului două palme ce răsunară legat : pleosc-pleosc !... Apoi ceru şoferului să oprească, acesta se supuse fără vorbă şi tînărul se văzu în stradă, proiectat de călători.

Totul se petrecu fără, proteste, şi fără încurajări. Abia după ce troleibuzul porni mai departe, pasagerii îşi declarară opiniile, discutînd şi rîzînd de păţania flăcăului.

Neinspirat, Nicoară povesti în redacţie scena la care asistase cu totul întîmplător, stîrnind o adevărată furtună.

— Scrie un instantaneu, ce mai stai ? – sări un vajnic condeier de la *Etică,* redactorul Păpălău. Asemenea momente nu surprinzi în fiecare zi.

Nicoară îl privi strîmb-pieziş.

— Şi ce înalte opinii să comunic sărmanului cititor ?

— Miliţianul, omule ! vorbi etica prin gura aceluiaşi apostol al său. Miliţianul este oricind şi în orice împrejurare un om al ordinii publice. De ce n-a intervenit locotenentul ? Auzi, să-i ţină tocmai el sacoşa şi să asiste la totul, ca oricare !

— Nu-ţi dai seama că gestul ăsta al lui a fost superb ? – interveni un redactor de la *Sport.* Prin asta a şi cîştigat el enorm în ochii tuturor. Ar fi cea mai mare prostie să critici atitudinea ofiţerului. Dimpotrivă, ar merita felicitări.

— Pentru ce, că a ţinut sacoşa agresorului ? – îl înfruntă Păpălău.

— Agre... ce ?

— Ofiţerul trebuia să facă ordine, nu cetăţeanul – se auzi iar de sub egida eticii. Unde am ajunge dacă fiecare şi-ar face dreptate singur ? – adăugă acelaşi, şi în asta avea dreptate. Eu l-aş fi pus la punct pe cel care a dat palme. Gestul brutal, agresiv...

— Lasă, lasă ! Predica ta e falsă – înaintă în teren reprezentantul secţiei sportive. Meritul ofiţerului este acela de a fi intuit că cetăţenii vor rezolva afacerea fără el. Sau vezi în toate rolul funcţiei dinainte desemnate ?

Celălalt combatant nu se lăsă :

— Ar trebui să organizăm aici, la noi, o dezbatere pe chestiuni dintr-astea. Vom constata, sînt sigur, că raţionamentele unora dintre noi nu prea răspund cerinţelor unei morale solide.

Nicoară era amuzat de viesparul pe care îl stîrnise. Ştia că nu va scrie un rînd despre cele întîmplate. Era imposibil. La un moment dat chiar voise să spună : „Să fii locotenent de miliţie şi să ţii sacoşa unui om vîrstnic, cînd acesta pedepseşte pe cineva pe drept, mi se pare un lucru excelent. Păcat că nu tot ce-i omenesc este şi legal.” însă se temuse să nu stîrnească o altă discuţie, despre omenie şi legalitate, ceea ce ar fi complicat şi mai mult lucrurile.

Bătu discret în retragere. Pe birou îl aştepta o grămadă de scrisori, unele expediate direct pe numele lui, altele trimise de secţia de corespondenţă. Lectura scrisorilor îi oferea, întotdeauna, un bun prilej de informare şi de inspiraţie pentru viitoarele lui articole.

— Unde zbori, amice ? – îl opri Păpălău, tocmai cînd Nicoară dădea să închidă uşa. – Tulburi apele şi pleci ?

Nicoară redeschise uşa larg.

— Pot să mă retrag, mi-am îndeplinit îndatorirea principală. Ca reporter de teren am adus Excelenţei Voastre Teoria fapte de viaţă, pe care să le rumege două săptămîni. Te salut, Idee !

Şi dispăru, spre marea nemulţumire a lui Păpălău, care îi aruncă din urmă superior :

•— Nu toţi admit o dezbatere de idei!

Cei de faţă zîmbiră cu înţeles.

Cele mai liniştite ore din ziua de lucru a unui ziar cotidian sînt cuprinse între 10 şi 13. în acest interval de timp, bufetul redacţiei este deosebit de animat. Re- întorşi de’ pe teren, din Capitală, redactorii şi reporterii vin la o cafea şi la un schimb profesional de impresii. Un moment de respiro, înaintea

„atacului” de după-amiază şi seară. La rîndul lor, gazetarii care au început să scrie încă de dimineaţă fac şi ei o pauză între orele amintite,

venind la bulei, atraşi de aceeaşi băutură neagră, extrem de solicitată în lumea ziaristică. O singură profesie – mai exact, o singură instituţie o poate întrece. Spitalul de urgenţă. La un spital de urgenţă poţi reconstitui lesne starea dc alertă după fazele în care se află cafelele din cabinetele doctorilor : băute pe jumătate sau neatinse. Cam la fel stau lucrurile şi în redacţia unui mare cotidian. Cum să mai trăieşti o sulă de ani ?

Dacă se întîmplă să fie şi într-o zi de luni, atunci este o adevărată desfătare... Fiind început de săptămînă, sosesc şi reporterii trimişi în ţară. Întîmplări cu duiumul. Şi, deşi au sacul plin, aşteaptă alte noutăţi. Obişnuinţă sau mai degrabă năravul profesiei.

Ei bine, era tocmai într-o zi de luni, cînd pe uşa bufetului apăru un bărbat nu prea vesel, slab şi deşirat, cu o faţă liniştită, care lăsa impresia că nimic nu îl interesa afară de aerul pe care îl respira. Abia îşi făcu apariţia cînd şase combatanţi în ale scrisului, adunaţi în jurul unei singure mese, izbucniră în acelaşi timp : „Salut, maestre „Uite, mă, cine vine !”, „Ia fă-te încoace, că am o ţigani pe cinste !” ctc. etc.

Noul venit nu se lăsă rugat. Se apropie şi încăleca un scaun la masa veselilor colegi, după ce mai înainte ridicase spre bufetieră un deget, tăindu-l imaginar pe jumătate. Asta însemna : „O cafea scurtă”. După această comandă făcută într-un stil foarte original, se angajă şi el în discuţie.

— Mda. Şi ?

Un tip bine, cu alură de rugbist în rezervă, o azvîrli din prima secundă :

— Ce e nou, l-ai prins pe ăla ?

Nicoară strîmbă din nas. Subiectul nu-i convenea.

— Eu te sfătuiesc să o laşi moale, n-ai nici o şansă.

im

Moft. Toţi ştiau că Nicoară căuta un trăpaş mort, să facă rost de potcoave.

— ...Şi cum spuneam, vine la primul secretar, în audienţă. un cetăţean, muncitor la o fabrică metalurgică din oraş – continuă firul relatării un reporter cunoscut ca avînd multă iniţiativă. (Păcatul lui era că atunci cînd scăpa pe teren stătea în loc de două zile, cinci. încolo, om dintr-o bucată, cum sînt mai toţi cei din Valea Jiului.) – Vine omul şi spune : „Am şapte copii şi stăm intr-o singură încăpere. E cazul să locuim şi noi ca lumea.” Primul secretar se uită la el, vede că e un om în vîrstă şi-l întreabă : .,Copiii sînt mari ?” „Da, mari, doi lucrează cu mine în fabrică. Fac cu schimbul : cînd vine unul acasă, pleacă celălalt la lucru, aşa că patul nu se răceşte niciodată.” A stat primul secretai*, s-a gîndit, apoi l-a urcat pe om în maşină şi au plecat să vadă unde locuieşte. Cetăţeanul nu exagerase nimic. O oră mai tîrziu, întreaga familie era transportată spre o vilă cu cinci camere, pe care şi-o disputau nu ştiu cîţi amatori cu oarecare trecere.

— Foarte bine, excelent. Dar ce a spus omul cînd s-a văzut într-o vilă ? – vru să ştie mai departe rugbistul.

— S-a comportat cît se poate de normal. A mulţumit şi pe urmă a plecat să-şi aducă bagajele.

în clipa aceea Nicoară se văzu chemat de un coleg de la *Reţeaua locala* de corespondenţi, care tocmai intrase în bufet.

— Hai să ne aşezăm la o altă masă, vreau să-ţi spun ceva. Să-mi comand şi eu o cafea şi sînt gata.

Nicoară se aşeză la o masă liberă, rămînînd în aşteptare. Nu era nici curios, dai' nici nepăsător. Aşa şi aşa. Abia cînd celălalt, revenind cu cafeaua, îl întrebă dacă este'adevărat că urmăreşte pe cineva, Nicoară deveni atent.

— Da, urmăresc pe cineva. Şi ce-i cu asta ?

— Eşti sfătuit să te laşi păgubaş, dacă nu vrei s-o păţeşti.

— Cine îmi trimite acest sfat înţelept ? – vru să ştie Nicoară, surprins şi nu prea. Să ştii că nu este pentru prima oară că sînt ameninţat.

— Eu îţi spun ce am de spus, tu faci cum crezi – îl linişti colegul de la „Reţea" şi, după ce sorbi o dată din cafeaua aburindă, continuă : Veneam la redacţie. Acum o jumătate de oră. Cînd să urc scările de la intrarea în clădire, mă opreşte un cetăţean : „îl cunoaşteţi pe reporterul Nicoară ?" „îl cunosc, sigur că da, sîntem colegi." „Atunci spuneţi-i să se păzească, se urzeşte ceva împotriva lui, un fel de încăierare. Am aflat întîmplător despre asta şi, avînd treabă prin apropiere, m-am repezit să îi dau de veste. Se spune că ar urmări pe cineva şi acest cineva îi pregăteşte o cotonogeală zdravănă."

— Cum arată acel onorabil şi foarte grijuliu cetăţean ?

— Destul de tînăr, mi-a făcut impresia. în jur de treizeci de ani. I-am spus să aştepte puţin, să îţi comunice personal toate astea. Bănuiam că eşti în redacţie. N-a vrut. S-a scuzat că este presat de timp şi s-a dus.

— Asta e tot ce voiai să-mi spui ?

— Da. Şi sfatul meu este să îţi iei măsuri de prevedere. Nicoară se ridică de la masă, calm.

— Mersi pentru informaţie.

Părăsi bufetul pentru a se duce în birou. Reflectînd asupra celor ce aflase, trebui să recunoască faptul că în-ţ dividul pe care îl căuta avea un uriaş avantaj, îl cunoştea pe Nicoară şi putea să îl ocolească. Ca acum. Nu încăpea nici o îndoială că el era cel ce venise la

redacţie „să-l pună în gardă”. Bineînţeles, în cazul în care nu avea complice. Şi era puţin probabil să aibă vreunul.

Dai' din toate întîmplările, se mai desprindea o concluzie

care îl făcea pe Nicoară să fie oarecum mulţumit. însemna că individul căutat îl lua în serios, se temea de el. Acesta era şi motivul pentru care încerca să-l determine să renunţe la hotărîrea lui de a-l identifica. Degeaba. Dacă n-ar fi comis imprudenţa aceea, trimiţîndu-i o anonimă prin care îl anunţa că renunţă la „aiacerea Mălureanu”, nu însă şi la altele, Nicoară ar fi socotit că nu era decît un caz, • absolut izolat şi, în consecinţă, l-ar fi lăsat în pace. Dar anonima schimbase total cursul lucrurilor. Individul îşi continuii acţiunea şi începea să lase urme. Cazul ulterior, al micuţei peltice şi blonde, apoi procesul familiei Ciubă- reanu erau incontestabile dovezi că tipul lucra în stil întins. Cum să renunţe la a-l mai găsi ?

Pe Nicoară îl preocupa, de cîteva zile, ideea unei acţiuni mai energice. încă nu finalizase nimic, n-avea un plan. Pornea de la constatarea că ătît Ginei Mălureanu, cit şi Eugeniei Velcescu li se luaseră „urma” din Parcul lleiăstrău. O investigaţie atentă în parc devenea o adevărată obsesie.

La ora 14 şi 42 de minute, soneria instalată pe întinsul culoar al ziarului sună lung şi nervos.

Asta nu mai era obişnuita şedinţă de machetă !

Foarte curînd se auzi în telcafoane glasul secretarei de la conducere. „Uncu, la redactorul şef ! Nicoară, la redactorul şef ! Marius,...”

Nicoară ieşi pe culoar. Vînzoleala începuse. Vînjos şi îndesat, cu ceafa lui de taur (ce vreţi, doar a fost ofiţer de punte !), Uncu se şi angajase spre zona de contact a soneriei.

— E rău – îi spuse el lui Nicoară, în trecere. Vin apele.

— Apele ? Cum ? Cînd ? Dimineaţa era doar Mureşul. Şi puţintel Oltul. Dunărea, la Porţile de Fier, este adevărat că se ridica. însă nu primejdios. Ce .se putuse întîmpla într-o singură dimineaţă ?

Redactorul şef era de-a dreptul întunecat. Stătea ui picioare lingă masa lungă de şedinţe.

— Vin apele. Situaţia este dramatică. Tabacu. pleci imediat spre Alexandria. Nicoară, spre Urziceni-Slobozia. Maşinile vă aşteaptă. Mort-copt. ajung la destinaţie şi transmit prin telefon, prin radio, mă interesează prin ce. pînă cel tîrziu la ora opt seara. Caz special, 9 seara. La treabă !

Zece minute mai tîrziu reporterii se înghesuiau la lift. Redactorul şef apăru în uşă, cu bărbia în piept.

— Aveţi grijă de voi. Treceţi pe acasă rapid şi vă luaţi haine mai groase şi ce trebuie.

Tabaci era în cămaşă. Nicoară în hiună.

Era ora 15 şi zece minute.

Au sunat acasă de pe teren.

. Pe Nicoară avea să-l coste imprudenţa.

La 8 seara transmitea de la o primărie comunală :

încercăm să pătrundem dinspre Bucureşti spre Slobozia. Dar dincolo de comuna Coşereni. la numai 5 *kilometri de Urziceni, sîntem imobilizaţi cu toţii – oameni, maşini şi atelaje. Mai departe nu se poate trece. Ieşind dintre maluri, rîul Ialomiţa s-a revărsat pe întinse porţiuni inundînd şosele, vii şi lanuri. Pe alocuri apa are o adinei me de doi metri. întinsele podgorii de pe partea dreaptă a şoselei naţionale au apa la vîrful şpalierilor.*

Digul înălţat în anii din urmă, între rîul Ialomiţa şi Coşereni. îşi dovedeşte din plin utilitatea, ocrotind gospodăriile populaţiei. Totuşi, din prevedere, s-a recurs la o mare concentrare de forţe pentru înălţarea digului în zona

şoselei naţionale unde apele, aflindu-se în continuă creştere, ar putea forţa spre aşezarea comunală. Oamenii satelor cară pămînt şi materiale de construcţii, muncesc cu o îndîrjire de neimaginat şi dorm cu schimbul, pe echipe.

încercam o altă pătrundere spre Urziceni şi Slobozia, prin comuna Movila. însă la Dridu, inundaţiile sînt de mari proporţii. în Dridu şi în satul aparţinător, Moldoveni, 350 de gospodării au şi fost cuprinse de ape. Oamenii au apucat să salveze totul – bunurile obşteşti şi bunurile personale fiind puse la adăpost încă înainte de primele revărsări de ape. Locuitorii cu casele amplasate pe terenurile mai joase şi, prin urmare, vulnerabile, primele ameninţate, au reuşit să-şi strămute animalele, mobilele şi toate celelalte bunuri gospodăreşti la consătenii lor situaţi în zonele mai înalte. Nu sînt victime, în schimb se aflã sub ape 200 de hectare cu orez, grîu şi porumb.

Mai grea situaţia moldovenilor. Sătenii s-au refugiat în perimetrul gării şi şcolii. Mecanizatorii secţiei Dridu săvîrşesc acte de eroism. Sînt 24 de ore de cînd transportă, în condiţii extrem de grele, bunurile obşteşti şi ale sătenilor. Şeful secţiei a salvat el singur două motopompe luate de apă, intrînd cu tractorul periculos de mult, însă reuşind să le remorcheze. Dealtfel, toţi ceilalţi mecanizatori, conducători auto de pe camioanele cooperativei agricole de producţie, precum şi şoferii de pe toate autocamioanele aflate în zonă au trecut la acţiuni organizate, ajutînd populaţia împotriva revărsărilor care cresc şi se extind tot mai mult.

Ne întoarcem spre Coşereni. Pe vechiul dig dintre rîu şi comună au şi fost stivuiţi o mie de saci cu nisip, ridicîndu-l cu aproximativ un metru. Va fi suficient ? Se aşteaptă sosirea unor maşini amfibii care să transporte spre centrul comunei populaţia imobilizata de ape din Moldoveni.

Forţăm din nou să pătrundem spre Urziceni.

A pătruns cu o maşină militară grea, cu şenile, dar numai pînă Ia benzinăriei de la linia de centură a oraşului, **amplasată pe un teren mai ridicat înconjurat acum de ape din absolut toate părţile. Nici o breşă spre oraş.**

Puzderia de oameni care lucraseră la diguri a trebuit evacuată la lumina farurilor de maşini. Digurile cedaseră.

Subofiţerul care comanda echipajul maşinii militare avertiză :

— încercăm să facem cale-în toarsă şi ar fi bine să ve- niţi cu noi. Altfel, rămîneţi aici toată noaptea. Sînt sigur că în afară de aceşti doi tineri, de la benzinărie, nu veţi mai vedea nici o figură omenească, cel puţin pînă în zori.

Nu, Nicoară trebuia să răzbată spre oraş.

Ostaşii s-au întors spre Coşereni.

Telefonul benzinăriei mai funcţiona. I-a răspuns primarul. Va trimite o maşină amfibie, are, e pregătit. Cum e la primărie ? Din fericire primăria şi alte instituţii se află în partea de sus a oraşului. în rest, însă, e jale.

O oră mai tîrziu sună telefonul. Nicoară ridică receptorul. Nu mai era nimic de făcut. De trei ori încercase afn- fibia să pătrundă spre benzinăria din marginea oraşului, în cele din urmă, s-a renunţat. Valurile de apă treceau cu o formidabilă violenţă pe ceea ce fuseseră străzi. Exista pericolul ca maşina însăşi, smucită de valuri, să dărîme casele care încă nu se prăbuşiseră.

— Reluăm încercarea dimineaţă.

Era lună. Măcar atît.

Deodată, micul teritoriu al benzinăriei, înconjurat de apă, începu să se mişte... Mii de coropişniţe hidoase, alungate din gunoiul de grajd, răspîndit pe cîmp, veneau să se caţere. Cei trei asediaţi făcură mături din gardul viu care împrejmuieşte şi azi cabina benzinăriei şi pînă în zori se apărară astfel.

La lumina dimineţii descoperiră şi altă vecinătate. Iepuri şi căprioare. La cîţiva paşi. Se vedea cum li se zbătea, precipitat, inima lor de sălbăticiuni.

Umezeala pătrundea în oase. Hainele erau jilave.

Puţin timp după ora prînzului răzbi şi Nicoară spre primărie, cu o amf ibie condusă de un echipaj cutezător.

Jumătate din oraş nu mai exista.

Transmise jurnalul Urzicenilor :

Ora 6. După o nouă şi deosebit de pronunţată creştere a lalomiţci (cu 1,10 m !), din cursul nopţii precedente, apele scad treptat.

6.30. Cantinele încep să pregătească hrană caldă, mai ales pentru cei evacuaţi din zona inundată. în piaţă se descarcă mărfuri pentru aprovizionarea populaţiei. Trimit comunele vecine.

7. *Zeci, sute de motopompe reintră în funcţiune scoţînd apa din incinta oraşului. Pe măsură ce apele scad, pagubele sînt tot mai evidente. Din cinci case, trei sînt serios avariate. Stive impresionante de mărfuri, pline de mîl, stau Î7i faţa magazinelor, abia scoase de prin subsoluri şi depozite. Subsolurile sînt pline cu apă.*

7.30. Raportează spitalul: „N-avem cazuri grave. Nu sînt victime. Doar uşoare răniri, din timpul intervenţiilor de salvare. Medicii aflaţi în concediu au fost rechemaţi. Stăm pregătiţi cu toată capacitatea.”

s *8,00. Echipe de şoc, formate din militari şi dotate cu*

autocamioane şi tractoare, declanşează o grea acţiune de recuperare a mărfurilor din unităţile comerciale aflate încă sub apă, precum şi a bunurilor populaţiei. Cu oamenii din celelalte schimburi (de noapte şi de după-amiază) întreprins derile încep degajarea şi curăţirea străzilor.

8.30. Un scurt raport : „Tovarăşe primar, ni se raportează că muncitorii de la fabricile de ferite şi de ceramică, de la I.T.A. şi de la industria locală an refuzat să plece acasă, deşi sint nedormiţi de două nopţi şi o zi"... Echipe de sanitari, în zonele periferice ale oraşului, transportă şi îngroapă cadavre de animale.

9,00. Mici formaţii de electricieni pleacă din casă în casă verificînd şi reparînd instalaţiile, pentru evitarea electrocutărilor la reîntoarcerea populaţiei. Se lucrează asiduu la repunerea în funcţiune a oficiului de telefoane, fabricii de piine şi IREB-ului.

9.30. Dialog la primărie : „Cei din comuna Ciocîrlia raportează că ne pot trimite în ajutor cîteva autocamioane.” „Să nu facă asta ! Dimpotrivă, le vom mai trimite noi cîteva, din puţinul pe care îl avem. Recoltarea trebuie să se desfăşoare cu toate forţele."

10,00. îşi încep activitatea cele două centre de vaccinare a populaţiei. Sarcină : în trei zile, toată populaţia să fie vaccinată. Acţiune preventivă. Spre satul Bărbu- leşti, puternic afectat, pornesc noi transporturi de apă potabilă, în cisterne. „Trimiteţi lăzi pentru recoltarea caiselor de la Gîrbovi”

Coşerenii, din amonte, anunţă că apele scad.

11,00. Moment statistic dureros : 1 000 de case au fost afectate de apă pe nu mai puţin de 24 de străzi. Şubrezite la temelii de apa care a atins pe alocuri o înălţime de 3 m şi sub greutatea acoperişurilor, alte case se prăbuşesc, într-o singură oră au căzut trei.

12,00. Forţe noi, în omeni şi materiale, sînt trimise la vastele lucrări de eliberare comptetă din ape a instalaţiilor industriale dbe pe şantierul Fabricii de zahăr, puternic inundat.

13,00. Raportăm : în comuna Manasia, din 45 de case cuprinse de apă, 17 s-au prăbuşit. Pe cîmp, la recoltat – 408 cooperatori. Azi vom recolta 45 de hectare. înseamnă că sîmbătă, cel mai tîrziu, terminăm recoltarea.

15,00. Alarmă ! Iar cresc apele !

O zi mai tîrziu.

Transmit din Slobozia, pînă acum apărată eroic.

Așadar,‘ieri, sîmbătă,. ora...

22.La Slobozia, cota apelor lalomiţei a crescut primejdios de mult. Atinge 4,48 m. Digurile, consolidate cu trudă, mai pot rezista linei creşteri de cel mult 10 cm. De pe cele mai înalte clădiri ale oraşului, sirenele dau alarma generală. Bărbaţii, vîrstnici şi tineri, aleargă spre locurile de adunare dinainte stabilite.

22.30. Cei de la Combinatul chimic s-au şi adunat în centrul oraşului. O coloană de 400 de oameni porneşte spre digurile de apărare din zona podului de fier. Alţi 1 000 de oameni, mobilizaţi dinainte la unităţile industriale instituţii, pornesc în grupuri compacte. Claxoanele maşinilor, care şi-au sporit considerabil viteza de circulaţie, sună fără încetare.

23.O maşină circulă pe străzi. La bord, aparat de portvoce : „Cetăţeni ai oraşului Slobozia! Exista pericolul inundării oraşului nostru în decurs de cîteva ore. Trebuie să luptăm cu îndîrjire pentru a apăra oraşul, fabricile şi căminele dumneavoastră, vieţile şi bunurile tuturor locuitorilor. leşiţi neîntîrziat cu toţii, cu uneltele ce le aveţi la îndemînă pentru fortificarea digurilor care apără oraşul. Nu întîrziaţi nici o clipă !”

23.30. Trec în goană, spre diguri, autocamioane cu militari. O clipă mai tîrziu se ivesc detaşamentele gărzilor patriotice, tot în maşini, urmate de autocamioane grele pline cu saci cu pămînt.

24.La diguri, oamenii stau umăr lingă umăr, slivuind sacii cu pămînt. Farurile maşinilor jac din noapte zi. în

luncă, lingă vadul rîului, e supravegheată creşterea apei, să nu-i surprindă pe cei de la diguri. Lucrătorii magazinelor astupă cu saci cu pămint uşile unităţilor comerciale. Toate mărfurile care pot fi ridicate pe rafturile de sus au şi fost ridicate.

A început ziua de duminică.

Ora...

1. La Comitetul judeţean de partid, telefoanele sună continuu. „Comuna Ciochina este puternic ameninţată de ape.” „Un pod plutitor, surprins chiar cînd lucram la demontarea lui, a fost luat de ape !” „Şi nu puteţi face nimic, tovarăşe preşedinte, nu puteţi face nimic ?”

Dispoziţie fulger : o grupa de genişti să plece rapid în amonte şi să arunce în aer podul plutitor. Altminteri, toate podurile din aval, spre Slobozia, vor fi rupte. De aici, blocarea lalomiţei şi inundaţii catastrofale. „Luaţi pe cei maubuni ! Luaţi voluntari ! Ostaşi, faceţi-vă datoria !”

1,30. Un activist intră la comandamentul de luptă împotriva inundaţiilor : „Comitetele de partid ale oraşelor Că[1] araşi şi Feteşti ne anunţă că au mobilizat sute d.e oameni să ne vină în ajutor la nevoie. Ce le transmitem ?” „Foagă-i să rămînă pe loc.”

2. Pe străzile oraşului apar maşini-amfibii militare şi autocamioane cu bărci pescăreşti, strămutate probabil de la Borcea. Ialomiţa creşte. Coloanele de maşini-amfibii şl de autocamioane cu bărci pescăreşti se pun în mişcare spre localităţile mai expuse, din amonte (Crăsani, Copuzu, Orboieşti, Burduşclu. Marsilie ni şi Perieţi), în care a început, preventiv, evacuarea copiilor, femeilor şi bătrînilor. Bărbaţii sînt cu toţii la diguri.

3. Alertă. Apele continuă să forţeze spre complexul zootehnic de la „Gheorghe Doja”, în amonte de Slobozia. Membri ai gărzilor patriotice fac eforturi eroice să strămute animalele la adăpost.

5. Apa lalomiţei creşte fără încetare. Pe străzile oraşului gonesc spre diguri tractoare aduse din alte localităţi, întreprinderile anunţă sosirea altor sute de muncitori pentru acţiuni de apărare a fabricilor. „Trimiteţi-ne autocamioane.”

5,30. Mari grupuri de oameni, cu cazmale şi lopeţi, în pas alert spre digurile de apărare.

6. Sirenele ! Aceeaşi maşină circulă pe străzi : „Cetăţeni ai oraşului Slobozia...”

Nu, apa n-a intrat în oraş. Iar în amonte de Slobozia, doar într-o singură localitate, Crăsani, au pătruns apele, în toate celelalte comune din luncă, multe la număr şi direct ameninţate, apele au fost zăgăzuite prin efortul a zeci de mii de oameni.

Aseară, la Slobozia apele erau din nou în creştere.

Nedormit de 48 de ore, trimisul conducerii partidului cobora scările clădirii masive a Comitetului judeţean de partid situată în plin centrul oraşului. Un bărbat înalt şi voinic. Era îmbrăcat în haine de doc şi avea în picioare cizme înalte.

Nicoarăse opri pe trepte, lîngă ieşire, respectuos.

— Bună dimineaţa.

Bărbatul înalt îl privi obosit. Şi vorba îi era domoală.

— Nu pare a fi prea bună, dar, în sfîrşit, *o* **putem face. Te văd activ. Ai mai trimis ceva la ziar ?**

— Chiar adineauri – răspunde Nicoară urmîndu-l imediat şi bucuros că putea da un răspuns pozitiv.

— Ce anume ? **K**

— Elemente semnificative din starea de necesitate pe care o trăim cu toţii. Ca acesta – preciza Nicoară, ară- tind spre colţul clădirii masive ale cărei scări tocmai le coborîră. Imaginea s-a perpetuat toată dimineaţa. E tonică. Şi cit se poate de concludentă.

Omul înalt privi într-acolo şi ochii săi obosiţi

căpătară strălucire.

Vedea lucruri obişnuite, într-o situaţie neobişnuită.

Pe la colţul acelei clădiri se vedeau femei întorcindu-se de la piaţă. Duceau sacoşe dolofane şi cocoşi mari, albi, cu crestele atîrnînd. Enorm de mulţi cocoşi. De unde atîţia, cînd oraşul era asaltat de ape ?

— Şi dacă ai privit şi în extremitatea aceea a parcului – spuse bărbatul încălţat cu cizme înalte, indicînd direcţia cu o uşoară mişcare a capului – înseamnă că ai surprins ceea ce caracterizează, azi, oraşul asediat de viiturile apelor.

în partea pe care o indicase se vedea un grup de cetăţeni, masiv şi foarte zorit să ajungă, cu cazmale şi lopeţi, la digurile oraşului unde continua zi şi noapte furnicarul de oameni.

Era limpede : în acele momente de încordare maximă, aprovizionarea normală, fluidă, a populaţiei avea darul să releve organizarea, stabilitatea, certitudinea. Trimişi în localităţile neafectate, din vecinătate, activiştii de partid şi de stat îndreptau spre Slobozia tot felul de alimente. Şi materiale pentru diguri. Stare de necesitate.

— Sînt frînt de oboseală.

Nicoară îl salută, urîndu-i odihnă bună. însă nici nu trecuseră două ore şi îl revedea suind treptele clădirii masive din centrul oraşului. Cum să te odihneşti ? Şi cînd ?

întregul oraş arăta ca un viespar.

Nicoară comunică ziarului :

Slobozia înconjurată de ape luptă eroic.

Îndreptîndu-se cu putere spre vechea ei matcă, Ialomiţa s-a ivit într-un chip primejdios din mai multe locuri deodată, prin spatele digului înălţat eroic de oameni.

Şoselele naţionale care leagă Slobozia de celelalte localităţi au porţiuni întregi inundate. Pe unele se mai poate circula doar cu maşini grele. în Lunca lalomiţei, cu deosebire în amonte de Slobozia, mari suprafeţe se află sub apă.

Iată jurnalul de ieri.

Ora 5. în zona de nord, Slobozia işi mobilizează toate resursele, oameni şi materiale, la digurile de apărare. Digurile construite aici au doi metri înălţime şi nu-i de ajuns. Aici este centrul presiunii apelor. Sîmbătă noaptea forţa doar Ialomiţa, acum presează, în numeroase locuri, marile acumulări de apă care au transformat zona intr-o deltă. Pe alocuri, porumbul înalt, de Bărăgan, nu se mai vede ; floarea-soarelui are discul la luciul apei.

Dar oamenii luptă cu îndirjire să salveze rodul trudei lor de un an.

6. Pe şoseaua naţională spre Ţăndărei, apa a trecut prin trei puncte. Cea mai mare trecere peste şosea, cu valuri uriaşe care pun în pericol circulaţia, chiar şi a maşinilor de mare gabarit, se află la intrarea în Ţăndărei. Sacii cu pămînt din digurile ridicate la repezeală sînt dislocaţi. Se cer ajutoare. Camioanele cu noi saci de pămînt circulă fără întrerupere.

7. La Complexul zootehnic „Gheorghe Doja” (60 000 porci) evacuarea continuă în ciuda greutăţilor.

La Crăsani abia s-au retras puţin apele şi locuitorii au intrat masiv să recolteze, cu *secera, 150 de hectare de grîu.*

8. Apa traversează şoseaua naţională Slobozia-Bucureşli în dreptul localităţii Păltiniş. înălţimea apei – 75 cm. Intervin echipe compacte, mobilizate din împrejurimi. Tipografii din Slobozia, care abia au terminat tipărirea ediţiei speciale a ziarului local, luptă şi ei cu apele, pînă la brîu, ajutînd populaţia Păltinişului. Peste 350 de case sînt inundate.

9. Plouă. 60 de şoferi în tranzit, blocaţi la Stejaru, pe aceeaşi şosea spre Bucureşti, intră în acţiune. Nu se cunosc. Cu toate acestea formează o brigadă de o impresionantă omogenitate. Peste 100 de case sînt sub apă, cum să stai în cabina maşinii ?

— Apel telefonic : îrApa oprită de şoseaua spre Brăila s-a acumulat intr-un lac imens. Acum trece peste şosea pe o porţiune de 200—300 de metri. S-o dinamităm ?” Ordin sever : „Nu spargeţi nimic ! Circulaţia trebuie să continue normal, atît timp cît se poate !”

10. Andrăşeşti. Comună neafectată de ape. Mecanizatorii plecaţi în lungi convoaie de tractoare cu remorci la Perieţi salvează de ape tot griul din depozite – 150 de tone. Şi 8 000 de porci. Soţiile mecanizatorilor ajută la bucătăria cantinei care abia mai face faţă.

11. O acţiune impresionantă la Ciochina : după ce apele s-au retras cu 80' cm., locuitorii au intrat în lanul inundat, secerind griul de la suprafaţa apei. O *muncă istovitoare. Sub apă, 30 hectare grîu.*

12. Un bătrîn de 80 de ani de la Căzăneşti : „Dacă comuna noastră a fost salvată, să mulţumim celor din satele vecine. Ei ne-au salvat.” Intr-adevăr, vecinii celor din Căzăneşti au venit în număr de aproape 500. Acum, motopompele în funcţiune evacuează 1 500 m.c. de apă pe oră.

13. La Slobozia înconjurată de ape se făc eforturi colosale pentru a apăra oraşul, în special în partea de nord, unde primejdia creşte de la o oră la alta.

14. Continuă evacuarea populaţiei şi bunurilor din Perieţi şi Păltiniş, localităţi complet inundate. în alte cinci localităţi rurale apa ameninţă, de asemenea, să pătrundă în case. întreaga populaţie este la digurile de apărare.

15. Slobozia. Cota apei – 4,75 m, cu 75 cm peste cota de inundaţie. Apele forţează puternic spre Amara, spre vechea albie a lalomiţei, pînă la Crivaia. Mari grupuri de oameni sînt aduse în zonă pentru intervenţie.

15,30. în comunele judeţului Ialomiţa, cu deosebire în zonele critice, peste 30 000 de locuitori au ieşit la strînsul recoltei. Ritmul de recoltare este mai accelerat în comunele aflate în aval de Slobozia, unde pericolul creşte de la o zi la alta.

16,00. La Comandamentul judeţean de luptă împotriva inundaţiilor se întocmeşte, preventiv, planul de evacuare a populaţiei din zona de nord a oraşului Slobozia. Dar cuvântul de ordine este : Slobozia va rezista apelor !

17,00. îmi închei relatarea la această oră. Legătura telefonică c.u Capitala se obţine tot mai greu. Pe feţele oamenilor văd aceeaşi îndîrjire care n-a slăbit de cinci zile şi cinci nopţi.

11 iulie : „Pericolul a trecut. După şase zile şi şase nopţi de tensiune, Slobozia asediată de ape stă încă pe diguri. Ca toate comunele din Lunca lalomiţei. Apa nu mai năvăleşte în adevăratul înţeles al cuvîntului. Se retrage, chiar vizibil ; în' toate punctele vulnerabile însă apar infiltraţii cu duiumul. Zeci de mii de oameni stau cu lopata în mînă în oraşele şi comunele judeţului. Pentru că de la intrarea ei pe teritoriul judeţului (la Crăsani) şi pînă la vărsarea în Dunăre, Ialomiţa a ieşit din matcă pe o lăţime variind între 2 şi 5 kilometri.

Acum cinci puhoaiele se retrag, se văd proporţiile dezastrului.

Comuna Balaciu: 1 379 hectare sub apă. Culturi di-

ferite. în satul Balaciu. din 315 case sub apă, 115 s-au dărîmat complet. Nu sini victime omeneşti nicăieri în judeţ, dar satul Crăsanii de Jos este complet distrus. Din 133 de case inundate, 122 s-au năruit. Din gruparea de case a satului Crăsanii de Sus, jumătate au fost luate de ape. Copuzu, sat al aceleiaşi comune Balaciu, te întîmpină cu aceleaşi imense, pagube: din 137 de case, 92 nu mai există deloc...

Această comună, poate cea mai afectată de ape din judeţul Ialomiţa, sugerează din plin proporţiile calamităţii. Sanitari şi echipe special instruite cară spre gropi animale şi păsări moarte: 10 000 de păsări; 110 porci, oi, viţei...

Să nu credeţi că oamenii se vaită. Au o voinţă şi o tărie care uimesc. Oameni cu casele năruite, cu gospodăria distrusă muncesc în ape să scoată la .adăpost bunurile vecinilor ; oameni cu case năruite muncesc, nedormiţi de zile la rînd, să scoată din zona apelor averea cooperativele agricole de producţie. Pentru asemenea oameni nu vom găsi niciodată cele mai potrivite cuvinte de recunoştinţă.

...Trec prin comuna Albeşti. Bate soarele şi totuşi e frig. Imensa întindere de apă tulbure nu primeşte căldura soarelui. în răstimpuri se aude zgomotul caselor care se prăbuşesc, mai ales acum, după retragerea apelor. Din cele 720 de case sub apă, s-au prăbuşit aproape 60...

Slăpînindu-şi durerea, oamenii din Bărăgan, chiar în această zi au împînzit cîmpurile, în număr de peste 4 000,

la strinsul recoltei cu combine, cu secerele, cu coasele, în vreme ce alte mii trudesc din greu în localităţile lalomi- ţei pentru diminuarea pagubelor, refăcînd şoselele şi drumurile, căile de acces spre complexele zootehnice, scoţînd apa cu motopompele sau prin canale de pe culturile inundate...

Slobozia, oraşul despresurat de ape, dar avînd el însuşi mari probleme de rezolvat după asaltul de şase zile şi şase nopţi, continuă să trimită în satele afectate echipe de muncitori – electricieni, mecanici, lăcătuşi – pentru refacere. Autocamioanele, tractoarele şi alte utilaje de şantier circulă pe străzi ca în orele de alarmă generală, transportând oameni şi materiale. în satele afectate de inundaţie, vaccinarea populaţiei este în toi. Acţiunea a început, preventiv, şi în Slobozia. în chiar toiul lucrărilor de apărare la diguri, colectivul Fabricii de produse ceramice de la Ţăndărei a hotărît să realizeze, peste obligaţii, 4 milioane de cărămizi şi 2 milioane de ţigle.

Slobozia s-a apărat eroic. Iar azi trece cu toate forţele la refacere.

Slobozia, 10 iulie 1975.

Rechemat urgent la ziar, Nicoară se văzu trimis pe ruta Alba-Iulia—Deva—Lipova—Arad—Turda, unde situaţia era şi mai critică.

Nenorocit iulie ! Dezastruoasă vară !

— Alo. Petreanu, tu eşti ?

De la celălalt capăt al firului, se auzi slab :

— Eu.

— Ce, ai înnebunit de-a binelea ? – trimise Nicoară pe cablu şi imediat recepţionă :

— Dar ce s-a mai întîmplat de ai turbat aşa ?

Nicoară se aşeză pe colţul biroului. Era într-adevăr turbat.

îl şi vedea pe Ion Petreanu stînd la birou, îmbrăcat în halatul său uzat. Rotofei, cu tîmplele argintii, cu mişcări domoale...

— Ai dat sau nu casă, peste rînd, chimistei Aldea, sora soţiei tale ? Nu are rost să mai vin pînă acolo să verific. Vreau să te aud ce spui. Dă-i drumul !

Ion Petreanu rîse scurt, în felul lui, şi replică în glumă :

— Măi Nicoară, voi, acolo, aveţi porumbei călători ? Nici nu a apucat fata să se mute în casă şi aţi şi aflat ?

— Lasă glumele, Ioane ! I-ai dat sau nu ?

— Păi eu aşa cred...

— Să te ia cine ştiu eu ! – izbucni Nicoară, coborînd de pe colţul biroului şi învîrtindu-se în jurul aparatului de telefon. Faci ce faci şi mi te arunci sub condei. Culmea

este că tocmai mie trebuie să mi se întîmple una ca asta. Spune-mi deschis, nu îţi mai place munca de director şi vrei să fii schimbat cu tam-tam şi cu bum-bum ?

— Ce-ai zice aflînd că îmi place ?

Nicoară se înfurie la cuhne.

— Dacă este aşa. de ce te azvîrli singur pe tobogan ? îţi mai vine să rîzi !

Petreanu rîdea într-adevăr. Este inconştient – gîndi Nicoară. Complet inconştient.

— De ce să nu mă arunc, dacă jos e nisip de plajă ?

— Ba o să fie mirişte abia cosită, ascultă-mă pe mine. Pregăteşte-te sufleteşte. Este al doilea abuz. în numai câteva luni. Cîte fac alţii într-o viaţă, că din păcate fac. Cir;c ştie cîte vei fi mai făcut şi tu de cînd eşti director general cu nepoţi şi cumnate.

— Astea două şi atît. Jur !

Insolentul ! Parcă ar vorbi de roşcove.

— Mai spune-mi un lucru : dumneaei, cumnăţica chivernisită, fericita rudă a unui director general, avea dreptul la casă sau nu avea ?

— Avea. Dar nu cap de listă, ţi-o spun eu.

Nicoară o repezi peste fileu, cu toată înverşunarea.

— Nu vorbi de cap, că nici tu n-ai.

— Atunci, cu cine şi cu ce îţi pierzi vremea în clipa de faţă ? Vezi bine că am.

Dacă ar fi intrat cineva în birou, în momentul acela, r fi văzut un alt Nicoară, furios şi întunecat, aşa cum rareori i se întîmpla să fie.

în receptor se auzi un pocnet, apoi glasul operatoarei de la centrală.

— Vorbiţi ?

— Da, spuse Nicoară repezit – vorbesc cu un păcătos care pleacă spre Mecca. Aşteaptă doar toiagul

de călătorie. l-l dă ministerul, i-l dă, să n-aibă el grija asta.

Operatoarea nu ascultase toată replica, retrăgându-se discret, în schimb Petreanu avansa :

— Şi păcătosul acela aş £i eu ?

— Nu, Chimiţă cel Şchiop !

• – Aha – făcu Petreanu din nou înveselit – este cu totul altceva. Şi ăsta între ce ani a domnit ?

— Glumeşte cît pofteşti, dar eu te sfătuiesc să îţi cam faci bagajele – îi sugeră Nicoară, prieteneşte.

— N-am prea multe de strîns – îi veni iute înapoi. Două-trei lucruşoare şi gata mişcarea. Trenuri sînt destule.

— M-ai amărît mult, Ioane, – spuse Nicoară cu cel mai adînc ton de părere de rău. Crede-mă, încep să mă îndoiesc şi de mine.

Răspunsul veni mai tîrziu şi ceva mai cumpătat :

— Vorbeşti serios, Nicoară ?

— Nu, fac şarade. Ce altceva dovedesc abuzurile tale în favoarea familiei, dacă nu tendinţe de căpătuială ?

A rămas acelaşi – gîndi Petreanu. Da, a rămas neschimbat, poate puţin violent în limbaj, auzi-l cum şi ce zice. Poate s-a şi înroşit la faţă, cine ştie.

— Vorbeşte, de ce taci ?

Petreanu suspină, reînforcîndu-sc la convorbire.

— Acelaşi om va scrie, nu-i aşa ?

— Acelaşi – încuviinţă Nicoară, aprinzîndu-se din nou. Şi să te împingă păcatul să îl urmăreşti. Şi aşa ai pus capac la toate. Mîine sau poimîine îţi înşirăm toate isprăvile astea şi pledăm pentru douăzeci şi cinci de lovituri la spate. înţelegi tu cam ce înseamnă asta ? Poate te trezeşti şi revii la matcă.

— Sinteţi prea aspri, voi acolo – observă directorul general. Cam tăiaţi în carne vie. Sînteţi cumva perfecţiunea întruchipată ?

— Ce vrei, noi nu dăm lapte la prunci. Şi acum te las, că habar n-ai în ce stare de spirit sînt.

— Bine, la revedere – acceptă sec celălalt.

— Să trăieşti.

Continuă să privească duşmănos spre telefonul închis. îşi strămută privirea şi dădu peste sesizarea de pe birou. Vru s-o facă mici fărîme, dar se stăpîni.

„Păcătosule !”

Deschise plicul, citit scrisoarea – pentru a cîta oară ? – apoi o aruncă pe birou.

Scrisoarea cuprindea doar cîteva rînduri, de mînă, Nicoară le ştia pe dinafară : „Stimată redacţie, vă informez că directorul general al combinatului nostru, inginerul Ion Petrcanu, a comis un nou abuz. Fără a ţine seama -de alte cazuri, mai dificile, care trebuiau rezolvate, a re- iparlizat un apartament cumnatei sale, chimistei Aldea, sora ¡soţiei. Respectiva este singură, ocupă o garsonieră şi, prin iurmare, nu este chiai* atît de strîmtorată/[4]

Semnată de acelaşi : Grigore Mălin.

O împături şi o puse în sertarul biroului, lingă prima ¡sesizare. Sînt acte justificative. Cine ştie cum ai nevoie «de ele. odată.

Cerem cititorului îngăduinţa de a strămuta locul po’veslirii noastre pe plaiuri moldovene şi cu cîtcva săpitămîni în urmă.

Un telefon zbîrnîi într-un apartament din blocurile ¡noi ale oraşului şi un glas de femeie întrebă :

— Casa Pctreanu ?

Femeia care ridică receptorul spuse plictisită :

— Ce doriţi ?

— Sînteţi soţia directorului Petreanu, nu-i aşa ?

— Soţia.

— Dragă prietenă, – se auzi atunci de la celălalt capăt – sînteţi dispusă să mă ascultaţi puţin, într-o chestiune foarte serioasă ?

Oricît de neplăcut surprinsă ar fi fost, Sanda Petreanu trebui să admită că necunoscuta nu era lipsită de oarecare tact. Nu spunea într-un suflet tot ce avea de spus, ci mai înainte cerea îngăduinţa, aprobarea. Dar ce-i va spune ? Va auzi, cumva, că soţul ei are o altă femeie ? Ar fi penibil, ar fi...

— Promit să vă ascult, deşi nu ştiu cine sînteţi. Şi s-ar putea să nu procedez bine.

— Mulţumesc – se auzi în receptor. Dacă îmi veţi cere să vă spun cine sînt, o voi face. Promit. Iată despre ce este vorba. în vremea din urmă, soţul dumneavoastră a început să-şi p’^'îdă o calitate esenţială : aceea de a fi om drept, ¿işa cum îl cunoaştem cu toţii. Lucrez în combinat şi îl apreciez foarte mult. Acum sînt complet nelămurită. Nu ştiu ce se întîmpliî cu el şi de aceea m-am hotărît să vă sun. Faptele sale din ultima vreme...

— Vă referiţi şi dumneavoastră la „abuzurile” lui ?

— Desigur, la acele fapte care se abat de la o etică şi o echitate bine ştiute de el însuşi.

Sanda Petreanu se lămurise. Rîse nervos.

— La urma urmelor, ce a făcut de îl condamnaţi cu atîta înverşunare dumneavoastră, presa şi toţi ?

— A săvîrşit un act de nedreptate – afirmă cealaltă – şi acest lucru se va răsfrînge asupra lui, mai devreme snu mai tîrziu. Mă doare, ca veche tovarăşă de muncă. Prin această bruscă avansare a tînărului Orincescu, cel puţin doi ingineri cu experienţă, din secţia respectivă, se vor

KG

simţi foarte jigniţi. Şi nu-i drept, deloc nu-i drept, dacă echitatea guvernează cu adevărat.

Sanda Petreanu o întrerupse, înţepată :

— Dar „tînărul” acesta nu este un oarecare, probabil ştiţi bine. Tînărul acesta îi este nepot. înţelegeţi ? Nepot !

Răspunsul veni prompt şi neconciliant.

— Tocmai de asta lucrurile îmbracă şi un alt aspect.

Ce-ar fi să-i închidă telefonul ? Ar merita, prea îşi dă aere de sfătuitoare.

— Exageraţi. Sînt simple nimicuri pe care unii, în voita lor pornire – eu nu ştiu ce urmăresc – le numesc abuzuri.

— Spuneţi aceasta probabil din dorinţa de a nu fi de acord cu o persoană necunoscută, care a îndrăznit să vă sune ?

— Ba deloc – şi Sanda Petreanu, pe măsură ce discuţia avansa, avea tot mai mult impresia că vocea cealaltă nu-i era chiar necunoscută. Ceea ce vă spuneam este părerea mea clar formată. Dacă soţul dumneavoastră ar fi director, l-aţi judeca tot atît de aspru, pentru că şi-a pus nepotul în drepturi ?

Urmă o pauză, după care Sanda Petreanu fu invitată să repete întrebarea şi ea se grăbi s-o facă.

— Ziceam că dacă soţul dumneavoastră ar fi directorul general al unui foarte mare combinat, tot atît de sever l-aţi judeca ?

Aceeaşi lungă pauză interveni şi de astă dată. Apoi irăspunsul veni pe tonul cel mai obişnuit.

— La fel, se înţelege că la fel. Şi soţul meu chiar «este directorul unui combinat. Mă bucur că îl pot ajuta ssă rămînă un om drept în orice împrejurare. Acum cred ocă mă cunoaşteţi. Tot trebuia s-o fac pînă la urmă.

Sanda Petreanu tăcu încurcată.

— Sînteţi soţia directorului Voinea, de la Uzina metalurgică ?

Glasul calm de dincolo încuviinţă.

— Da, dragă prietenă, eu sînt. Elena Voinea.

— Dacă spuneaţi aşa de la început...

— Scuză-mă, am avut intenţia asta. Te rog să mă înţelegi, nu voiam să fiu acuzată că mă introduc în treburile altora, dar în acelaşi timp nu vreau ca un om admirabil, cum este soţul dumitale...

Sandii Petreanu o întrerupse cu delicateţe prefăcută.

•— Sigur că da, aveţi dreptate, vă înţeleg.

— Sper sincer să mă fi făcut înţeleasă.

— Nici o grijă, vă asigur.

— De aceea am cutezat să vă sun. Interveniţi, faceţi ceva, nu se poate să nu îl ajutaţi.

• – Am reţinut, mulţumesc...

Afurisită femeie ! Sandei Petreanu nu i-a plăcut niciodată. Pretutindeni o intimida. Femeie la 40 de ani, de o modestie calmă, cu o toaletă pe cit de simplă pe atît de plină de farmec şi de bun gust, Elena Voinea dcmimi societatea feminină mai ales prin felul firesc în care se purta şi discuta chestiuni dintre cele mai serioase.

De cîte ori întîmplările au adus-o lîngă această femeie – la festivităţi, cu reprezentanţii municipalităţii, la spectacole sau la alte ocazii – Sanda Petreanu s-a simţit umilită pentru consideraţia ce i se acorda celeilalte. Iar ea, prefăcuta, ingrata, părea să nu observe nimic acolo unde toate femeile rîvncau după o atenţie aparte.

Nu trecuseră nici două săptămîni de cînd îi crease

un nou prilej de amărăciune. Autorităţile locale lansaseră o chemare cetăţenească pentru o mai bună rînduială în zona blocurilor noi. Sigur că era bine să se sădească arbuşti şi flori, sigur că trebuia făcut un pavaj, cît de uşor, între blocuri. Numai că unii folosesc orice prilej pentru a se evidenţia. Ziarul local publicase un reportaj de la locul acţiunii, şi Sanda Petreanu citise cu ochii ei că printre primii care ieşiseră la munca voluntară fusese şi dumneaei, Elena Voinea. Cită falsitate ! îşi pusese dinainte un şorţ, făcuse rost de o săpăligă, Dumnezeu ştie de unde – şi hai să ne filmăm 1 O, e mare meşteră în chestiuni din astea, e neîntrecută !

Aşa a fost şi atunci, cu inundaţiile. A trecut cît a trecut, dar asta nu se uită. Cine se ducea cu un vraf de cîrpe să îl predea la centru, pentru sinistraţi ? Elena Voinea în persoană. Ea ! Ba mai luase şi o vecină, să o ajute, că leşina sub greutate. Ducea fiecare cîte un pachet cît toate zilele. L-o fi lăsat pe bărbat-su doar într-un singur pantalon, în schimb, a văzut-o lumea. O, se pricepe, se pricepe !

Şi nu-i nici măcar o frumuseţe ! E cam plină, picioarele sînt cam groase, mîine-poimîine apar variccle, dacă nu cumva au şi apărut. Are faţa fadă, probabil din pricina prea multor farduri, nici nu ştie să le folosească, asta e sigur.

Toate femeile poartă o bijuterie – doar nu pentru femei sînt făcute ? Ea, i)u ! O vede adeseori cînd trece sau vine de la combinat. Merge cu mîinile goale, ca o ţărancă la strînsul finului. Asta tot dinadins o face. N-ar avea ce să-şi pună pe braţele alea ?... Dar nu îşi pune pentru că vrea să treacă drept o femeie modestă.

Şi proştii o cred şi o venerează 1 Pe cîtă vreme ea, Sanda Petreanu...

La 36 de ani, înaltă, .suplă, frumoasă, cum să-ţi lipsească posibilităţile de a te face remarcată ? Vom mai vodca noi ’.

Uşa dinspre dormitor se deschise şi soţul, în pijama şi în papuci, veni să se aşeze lîngă ea, pe canapeaua din sufragerie.

— Te-am auzit de alături, draga mea. Mi-am putut da seama de totul după răspunsurile tale. Cred că ar fi trebuit să-ţi păstrezi calmul.

— O nesuferită.

— Nu, o femeie tare de treabă.

— Ce-ţi fi găsind la ea, nu pricep – îşi declară ea nemulţumirea. Hotărît lucru, nouăzeci la sută dintre bărbaţi n-au gusturi deloc, ar trebui să le serveşti la masă numai ciorbă de coacăze.

— Eşti pornită, draga mea, de asta nu poţi fi obiectivă.

Sanda ridică din umeri şi el reluă :

— Dealtfel, asta este realitatea ; am săvîrşit o mare greşeală şi a trebuit s-o repar. Eu, nu altul. E cît se poate de corect aşa.

— Ce vrei să spui ? întrebă ea precipitat, privindu-l îngrijorată.

El căută s-o calmeze :

— Eşti puţin surescitată. Poate oboseala...

— Spune ce vrei să spui, n-o lua pe departe.

La drept vorbind, poate că momentul era potrivit pentru o discuţie. Copiii erau plecaţi cu bunica, la plimbare. Da, momentul era potrivit, însă Sanda nu se afla într-o stare de spirit prea bună. Poate altă dată...

— Mă dezamăgeşti, 'Anda. Mult. Uneori mă întreb dacă nu te-ai înstrăinat cu totul de mine Acum, de pildă, mă priveşti cu ochi răi.

Ea scutură din cap.

— Spune ce ai de spus ! Te întreb chiar cu : ai dat îndărăt cu nepotul tău ?

Petreanu se apără deschis :

. – N-am dat îndărăt, a trebuit să recunosc netemeinicia deciziei. Ţi-am spus-o la timp. Nu m-ai crezut. Acum ai confirmarea greşelii. După critica din ziar, cei de]a minister m-au frecat numărul unu ! Azi am semnat decizia de numire a altui şef de secţie, inginerul Burlacu. Ionel a trecut inginer principal. înţelege şi tu că nimeni nu poate face ce vrea. De cîte ori să ţi-o spun ?

— înţeleg că nu eşti în stare de nimic – sări ea furioasă. Ce fel de director general eşti dacă nu poţi să faci măcar atîta lucru pentru propria ta familie ? Nimic nu faci pentru noi, nimic !

— Te rog să judeci cu calm, Anda.

— Sînt soţia ta şi luîndu-ţj cuvîntul înapoi ai‘ demonstrat fără echivoc că nu mă iubeşti. Să-ţi fie clar că îmi dau bine seama de asta.

Se ridicase de multă vreme de pe canapea şi acum se plimba prin sufragerie, împreunîndu-şi mîinile şi desfă- cîndu-le în clipa următoare.

El o urmărea cu privirea, mîhnit. Anda lui era frumoasă. Chiar şi furioasă, Anda lui tot frumoasă rămînea. Păcat că nu e mai echilibrată, mai modestă. Ce bucuros ar fi el, ce fericit !...

— Eşti nedreaptă – spuse el încet încă sperînd în reîntronarea calmului. Dacă toţi cei ce se iubesc ar avea dreptul la greşeli, unde am ajunge, ce s-ar mai alege din toate ?

— Eu nu fac filozofie. Şi nici... politică.

— Ba faci, draga mea, chiar în clipa asta le faci pe amîndouă, dar într-un mod cît se poate de distructiv.

Sanda încercă un argument teribil :

— Să vezi tu cînd o auzi mama ! Numai să vezi tu ce

o să se întîmple !...

— Da, sînt încolţit în propriii mea casă şi constatarea asta mă răneşte în suflet – spuse el cu amărăciune şi se ridică de pe canapea, gata să părăsească încăperea.

— A, nu mai merge aşa, domnul meu. – i-o luă ea înainte barîndu-i calea. – Ai procedat cum ai procedat ca să îmi piară cheful de a mai stărui pentru Mioara. Ştiu eu ce ştiu ! Dar ascultă-mă pe mine, tot ai să îl angajezi pe bărbatu-său, dacă vrei să mai ai zile bune cu mine.

— Este imposibil.

— Toate sînt la tine imposibile ? – strigă ea. roşie de mînie. Alţii fac tot ce vor, pe cînd tu, în afară de teamă nu mai ai nici un alt sentiment ?... I-am promis fetei, i-am dat asigurări şi .acum trebuie !

Soţul reuşi să se stăpînească şi acum. Glasul său sună liniştit şi calm :

— Promiţi lucruri ilegale şi, prin urmare, imposibile. Zău, Anda, am cîtcodată impresia că depăşeşti orice limită. La mine nu te gîndeşti deloc ? La demnitatea mea, la ce Spun oamenii şi cum mă judecă ? Am acceptat să fac lucruri nepermise, pentru a-ţi demonstra că totul sa plăteşte, că nimeni nu poate face după cum îl taie capul. Sînt şi oameni corecţi pe lumea asta, oameni care văd şi te cheamă la ordine.

— Bine, bine, vom mai vedea noi. Deocamdată o dezamăgire îmi ajunge (aluzie la nepot). Nimeni nu este mai străin de familie ca tine.

Se opri deodată, adueîndu-şi aminte de ceva.

— Ce-ai vrut să spui ? Ai acceptat, numai ca să-mi demonstrezi că nu se poate ?

Petreanu tăcu şi soţia lui se îndreptă grăbită spre una dintre uşile sufrageriei şi dispăru, trîntind-o de

zăngăni

geamul. O clipă mai tîrziu o redeschise cu aceeaşi pornire.’

— L-ai căutat pe individul ăla. pe umbra ta care ¿1 trimis anonimii la ziar ? Pariez cîi n-ai ridicat un deget, am reuşit să te cunosc foarte bine.

El nu îi răspunse şi astfel rămase singur şi decepţionat. Avu totuşi tăria de a se detaşa de starea depresivă în care se vedea împins, reflectînd cu sînge rece la cele întîmplate.

De mult voise să stea de vorbă cu ea în privinţa aceasta, să-i povestească de la suflet la suflet ce simţise el într-o adunare generală ÎI oamenilor muncii, cînd, deşi criticat indirect la început, toate privirile se aţintiseră asupra lui. Un muncitor foarte apreciat, om în vîrstă. fruntaş în producţie, vorbise pe larg despre posibilităţile de mai bună organizare a producţiei, prezentase cîteva propuneri deosebit de interesante şi utile. încheindu-şi intervenţia la dezbateri printr-un îndemn.

— Vreau să vă reamintesc, tovarăşi, ceea ce dealtfel am mai spus şi în alte împrejurări. Noi, muncitorii, aşteptăm foarte multe şi ne punem, în continuare, nădejdea în cadrele de conducere ale combinatului, mai ales în acele cadre ridicate din mijlocul nostru – ingineri, economişti, tehnicieni etc. Din păcate, cîte unul îşi mai permite să abuzeze de funcţie. Tocmai de asta nii-am permis să reamintesc aici pretenţiile noastre în special faţă de acele cadre de conducere care au fost cîndva muncitori.

Potreanu simţise toate privirile aţintite spre el. Nu reacţionase pentru că, în sinea lui, era convins dc dreptatea celui care tocmai îşi terminase intervenţia. însă preşedintele comitetului sindicatului întrebase, ncinspirat, do la masa prezidiului :

— De acord cu cele ce aţi spus, dar nu putem lăsa să planeze suspiciunea asupra tuturor cadrelor de conducere din combinat. La cine vă referiţi, în mod conpret ?

:— La directorul general – răspunse omul, preocupat, u

Iată-mă şi laş – gîndi Petreanu, după ce hotărîse să nu intervină nici de data aceasta.

Penibile momente ! îngrozitoare ! Dacă Sanda ar fi fost atunci în sală...

Cineva, totuşi, îşi asumase sarcina de a-l înfrunta după adunarea generală.

— De ce aţi tăcut, cînd noi toţi ne aşteptam să interveniţi şi să recunoaşteţi că v-aţi pripit cu decizia aceea ? Nu vă mai înţeleg, tovarăşe Petreanu...

Era Elena Voinea. El o privi deschis şi calm atunci cînd îi spuse :

— Şi eu mă dezaprob, credeţi-mă.

Dar Sanda ? Ce ştia ca despre toate astea !

Of, femeie îndărătnică !

O iubea. O iubea mult, aproape pătimaş, însă în felul lui. Nu îşi afişa iubirea ca pe un anunţ publicitar care se continuă în o mie şi una de variante. Căuta mereu să îi ghicească gîndurile, el premeditînd realizarea lor. Proceda cu metodă şi tact, ceea ce îl arăta organizat şi stabil, cu-noseîndu-şi bine interesele în familie.

O iubise mult şi înainte de căsătoria lor – evenimentul acesta se petrecuse în urmă cu doisprezece ani – cînd ea nu era decît o răchită de pămînt arid, înaltă şi slabă, cu obrajii pătaţi şi năzuroasă, poate peste măsură de nă- zuroasă. Dar cele două naşteri o transformaseră neînchipuit de mult. Ea însăşi era conştientă de această ferme-cătoare împlinire şi, ştiind că datora asta copiilor, îi înconjura cu o dragoste maternă dusă deseori pînă la limita exagerărilor.

Da, se făcuse frumoasă după cele două naşteri – u.n băiat şi o fată („avem pereche, dragul meu, cine este mai fericit ca noi ?:i) şi, într-un fel, se simţea îndatorată şi

faţă de soţ$_5$ om bun, onest şi muncitor, care o ajutase L enorm să-şi termine studiile universitare devorînd împreună cursuri întregi de istorie şi de geografie, incit la un moment dat îl îmbiase şi pe el gîndul de a se prezenta la examenele facultăţii respective.

Pe atunci, Ion Petreanu era inginer şef la acelaşi combinat. Şi poale că nimic nu s-ar fi schimbat dacă el ră- mînea în calitatea pe care o deţinuse aproape şase ani. însă în clipa cînd Sanda l-a văzut director general, deci omul „cu frînelc în mină”, cum spunea ea, tot ce visase în adolescenţă despre feţii frumoşi care fac şi desfac orice, care împlinesc dorinţelo, la numai o clipă după rostirea lor, toate aceste visuri au revenit, cerîndu-şi dreptul la o împlinire. Pe orice cale. Oricum.

— Tu poţi să faci asta. Tu eşti directorul general.

El se apărase din primul moment :

— Cu atît mai corect trebuie să fiu. Cu atît mai drept.

— Pe învingător nu îl trage nimeni la răspundere, să ştii asta.

Citise undeva ? Era profesoară.

Pe urmă s-a petrecut ceva şi mai neplăcut. Ştiindu-so frumoasă, şi-a exagerat calităţile şi puterea de înrîurire crezînd, în dulcele-i gînd de leagăn, că a devenit Cleopatra şi că Cezar al ei îi va depune la picioare lumea întreagă.

Gînduri de femeie frumoasă dar exagerată. Devenise, într-un timp destul de scurt, director adjunct de liceu, ceea ce îi împinse şi mai departe exagerarea. Nu putea înţelege că personalitatea puternică a soţului, popularitatea, spiritul lui de dreptate se răsfrînseseră pozitiv şi asupra ei, determinînd în mare măsură aprecierea bună de care se bucura.

A urmat un an întreg de suplicii.

— Nepotul tău este în ultimul an de facultate. Ce ai

de gînd să faci cu el ?

13
*

— Ce fac cu orice proaspăt inginer care vine la noi. O începe de la stogiar.
— Nepotul unui director general ! – se miră ca, privi ndu-l provocator.
— Normal. Am avut la mine, cum ştii, pe fiul unui ministru. Stagiar sadea.
Nu şi nu !
— Poate că ministrul acela al tău nu îşi cunoştea interesele de familie. Interesele proprii, altminteri nu şi-ar fi trimis băiatul tocmai aici.
Soţul o privi nemulţumit. Anda lui se schimba repede şi, din păcate, nu în bine. Anda lui se îndepărta de ea însăşi. Constatarea îl tulbură. Spuse, totuşi, liniştit şi cu convingere :
— Poate vrei să zici altceva, Anda. Anume că, din nefericire, nu toţi oamenii cu munci de răspundere au răbdarea să-şi lase copiii să urce pe scara îngăduită tuturor, prin lege şi prin preceptele eticii noastre. Asta da, admit că se mai întîmplă şi aşa. Dar că tatăl acela care şi-a trimis copilul aici, la mine, s-o ia de la capăt, îşi nesocotea interesele familiei, asta nu o pot admite în ruptul capului. Dimpotrivă, şi le cunoştea foarte bine. Băiatul lui. garantez eu pentru asta, va fi un inginer adevărat. I-am dat referinţe bune numai după ce l-am examinat personal. E plin de tehnică, m-am văzut în el. înţelegi tu ce satisfacţie am avut ?
Nu, nu putea înţelege. Nu putea sau nu voia – totuna.
Şi ce serios era tînărul acela ! îi spusese fără ocol : „Tata e tata, este ce este şi să fie sănătos, însă eu, tovarăşe director general, am venit aici să învăţ meserie. Vă rog foarte mult să mă trimiteţi prin secţiile cele mai importante ale procesului de producţie, să pot învăţa cît mai

multe. Şi vă mai rog. cunoscîndu-vă competenţa şi exigenţa, să mă examinaţi personal cînd va trebui să plec de aici.” Aşa îi vorbise tînărul inginer, iar el, Petreanu, simţise din prima clipă că va ajunge să-l îndrăgească.

Mai apoi îl întîlnise de cîteva ori, noaptea, în combinat. „Vreau să văd pe viu cum se lucrează noaptea.” Altădată, îl găsi într-o salopetă ca vai de lume, ajutînd doi muncitori să strîngă cu ranga un ventil. Cînd termină, Petreanu scoase din buzunarul halatului său uzat o bucată de bumbac pentru şters şi i-o întinse, pentru că tînărul inginer avea mîinile mînjite cu unsoare. Atunci avusese loc şi acel dialog de care Petreanu şi toţi cei de faţă aveau să-şi amintească des.

— Nu toţi directorii din combinate poartă în buzunar bumbac pentru şters pe mîini – spusese tînărul şi îndrăzneţul inginer, iar Petreanu replicase rîzînd :

— Nu toţi, c drept. Şi asta pentru că nu sînt prea mulţi ingineri tineri, de felul dumitale, care să aibă nevoie de bumbac pentru şters mîinile.

Cine să înţeleagă toate acestea, cînd propria ta soţie te înfruntă ?

—‘ Nu auzi ce îţi spun ?

•— Cum nu, te ascult.

— Alţii fac ce vor, treaba lor, tu să faci ce trebuie. Nu ai să-l plimbi prin secţiile combinatului, ca pe oricine. E nepotul tău. Rîde lumea.

— Ba am să-l plimb mai mult decît pe oricare altul, draga mea. Am să-l plimb pînă ce îmi voi da seama dacă are ceva în cap. Altfel nu îl accept la mine. Să lămurim lucrurile de la bun început.

Sanda se ridicase înţepată.

— Mă jigneşti.

— Dimpotiivă, te stimez enorm şi nu te las să exagerezi.

— Adică să-l laşi să aştepte cîţiva ani pînă' ajunge un amărît de şef de secţie ?

El tresări ca lovit pe neaşteptate :

— Te rog nu uita că am aşteptat decenii ca să pot deveni inginer.

Ironia soţiei se dovedi cit se poate de nepotrivită, cînd .'spuse ‘

— Şi pe urmă. în numai cîţiva ani ai ajuns director general.

Discuţia nu mai putea continua. Ajunsese într-un impas. Ea vedea interesele familiei şi atît. El ? Fireşte, şi el >e gîndea la interesele familiei, însă numai pe calea îngăduită tuturor. El însuşi parcursese această cale comună, cum ar fi putut proceda altfel ?

Aşadar, vremea trecu, nepotul termină facultatea şi veni în combinat. Directorul general a mai rezistat cîtva timp în faţa presiunilor soţiei şi soacrei sale şi pe urmă s-a întîmplat ce s-a întîmplat : unchiul îşi avansa nepotul în funcţia de şef de secţie. A fost ca un fel de şoc pentru toţi. Petreanu să facă una ca asta !

însă cineva, un ochi atent, sesizase presa.

— Să-l cauţi pe nenorocitul ăla şi să-l înveţi minte ! – ceruse Sanda, cu un glas plin de mînie şi de ură, imediat după ce citise ziarul în care soţul ei era aspru criticat. Şi principialitatea ziaristului tău, unde este ? De • producţia în valoare de o sută de milioane, dată peste plan, de ce nu suflă un cuvinţel ? Doar critică şi critică. Este el puritatea în persoană ?

— Producţia asta suplimentară a realizat-o colectivul, pe cîtă vreme boacăna am făcut-o eu. Să nu încurcăm lucrurile, nu-i bine. La fel procedam şi eu

dacă eram trimis în anchetă. Fii rezonabilă, Anda.

Acum lucrurile reveniseră la normal. Se semnase o nouă decizie. Şef de secţie era numit inginerul Burlacu, un om merituos, iar nepotul trecuse pe îngăduitul său loc.

— Şi pe viitor nu vă mai lansaţi în avansări de acestea ilegale şi abuzive – îl avertizase ministrul adjunct.

Cu tot avertismentul primit, directorul general mai săvîrşi un abuz, repartizînd o locuinţă cumnatei sale împotriva oricăror norme administrative şi umanitare, deoarece în combinat existau cazuri mai grele ce se cereau rezolvate cu prioritate incontestabilă.

Se părea că Ion Petreanu ceda teren, pas. cu pas. Şi – culmea ! – în mod conştient şi deliberat.

...Curînd se întoarseră din plimbarea lor zilnică copiii şi mama Sandei. Casa se învioră dintr-o dată.

— Ce faci tu acolo, băiatul tatei ?

Puştiul, un băieţel de şapte ani (fata cinci), ţinea în mînă o nuia lungă şi groscioară. Desena cu ea ceva imaginar pe parchet.

— Eu sînt ziarist – spunea puştiul, umflîndu-şi obrajii caraghios şi încruntîndu-se cît putea de tare. Eu vă fac praf pe toţi. Vă dau la ziar şi praf vă fac I

La început, Petreanu nu pricepu nimic. Treptat, însă, îşi dădu seama de tot. Mai mult ca sigur că femeile discutaseră în casă despre Nicoară, şi copilul reţinuse şi interpretase în felul lui cele auzite.

— Eu mă fac ziarist... Eu...

— Termină odată cu prostiile, băiete, – îl opri Petreanu, blînd. Spală-te şi treci la masă.

Da, Nicoară procedase cu înţelepciune atunci cînd<

refuzase să-l viziteze acasă. Dar pe Petreanu îl luase gura

pe dinainte cînd sărise în ajutorul autorului articolului în care era criticat.

— Omul ăsta are dreptate în ceea ce scrie, lăsaţi-l în pace. La fel procedam şi eu. Este un om serios, îl cunosc foarte bine de ani şi ani.

Sanda îl ironizase imediat :

— Atît de bine vă cunoaşteţi, îneît el este în stare să născocească cele mai oribile învinuiri şi să te ponegrească în faţa întregii lumi.

Era mai bine că nu acceptase Nicoară să-i vină în casă

Nu mult după sosire, mama Sandei pricepu că ceva nu era în ordine, că soţii se certaseră din cine ştie ce pricini, aşa că luă copiii şi intră cu ei în bucătărie.

O altă seară ratată.

Petrcanu rămase pe canapea şi, tot gîndindu-se la furtunoasele zile din urmă, aţipi.

Două săptămîni mai tîrziu uzina metalurgică din localitate î'şi chema, în sala de festivităţi, invitaţii cu prilejul împlinirii unui deceniu de activitate. Urmau să vină, cu soţiile, muncitori fruntaşi, funcţionari evidenţiaţi, tehnicieni şi ingineri. Erau aşteptaţi reprezentanţii autorităţilor locale şi invitaţi de la alte întreprinderi şi instituţii.

Deşi momentul era de mult anunţat, cînd sosi produse surpriză. „Cînd au trecut zece ani ? Cînd am îmbătrînit cu un deceniu ? La ce distanţă mă aflu acum, faţă de atunci ?"

Oamenii uzinei se pomeniră socotind ani şi etape, comparînd situaţii, rememorînd trepte suite.

Zece ani ! în cîmpul din marginea oraşului apăruse, aproape pe neaşteptate, un vagon-dormitor, din cele folosite de brigăzile do tractorişti în campaniile agricole. Numai că cei care dădeau tîrcoale vagonului de campanie nu arau cu plugul şi nici nu semănau – dealtfel terenul acela nici nu era prielnic agriculturii. Mai niult sărătură. Umblau cu jaloane

lungi, măsurau, înfigeau ţăruşi. Curînd după aceea apăru o puzderie de autocamioane grele, aducând materiale de construcţii.

— Fericite timpuri ! Oraşul ăsta n-a avut nici un fel de industrie o viaţă întreagă şi uite că acum începe construcţia unei mari uzine metalurgice. Şi combinatul chimic intră acum pe producţie. Renaşte Moldova.

— Să renască. Era şi timpul.

— Dar în partea de nord, ai văzut ce se petrece în partea de nord a oraşului ? începe construcţia unui mare cartier. Blocuri ca la Bucureşti. •

Vorbe de localnici. Alinări de lungi tristeţi. împliniri de vechi dorinţe. Frigurile aşteptării.

Şi iată că uzina metalurgică îşi cheamă invitaţii pentru a sărbători un deceniu de existenţă. Cînd a trecut vremea asta, cînd ?

— Noi doi vom sta la intrarea sălii de festivităţi, să întîmpinăm invitaţii. Odihneşte-te o oră-două, vei avea de stat mult în picioare.

Elena Voinea înălţă puţin capul, privindu-şi soţul care tocmai pusese mina pe un pled, intenţionînd să o învelească. Pentru că ea se lungise pe o canapea, lăsînd impresia că ar vrea să se culce.

— Hai. hai, taci şi odihneşte-te.

Erau acasă. Singuri. Ca în atîtea seri, ca în atîţia ani..? îl privi fericită. Şi deodată i se strînse inima. Soţul ei albea repede. Nu împlinise încă 46 de ani şi era sur. Nopţile albe, de la uzină, trebuiau să se imprime undeva. Mai ales în ultimii ani, cînd uzina avusese mari sarcini pe linia asimilării de noi produse cerute pe piaţa mondială, îşi dezvoltase un sector de proiectare propriu, inginerii

desfăşurau o amplă activitate de cercetare în domeniul produselor noi şi al tehnologiilor de fabricaţie. Cum să îţi mai rămînă noaptea întreagă pentru odihnă şi refacere ?

La vîrsta asta un bărbat capătă, de regulă, proporţii. Se mai îngraşă puţin, devine mai greoi. El, Marin Voinea, lua calea inversă. Slăbea treptat. Rîdea şi spunea că aşa este mai bine.

Privindu-l, Elena se întreba : ,,Oare, în sinea lui, o fi mulţumit de ceea ce face şi realizează, o fi mulţumit de casă ?" De casă însemna „de mine". Ea, pe cit putea, se străduia să-i fie o soţie bună şi tot o bună prietenă. Dacă reuşea sau nu, n-avea să ştie decît din vorbele şi din comportarea lui. Iar el spunea că e mulţumit. Şi se purta ca un bărbat mulţumit.

O văzu privindu-l insistent şi întrebă :

-— Sau nu vrei să ne întîmpinăm oaspeţii ?

Elena tăcu, gînditoare.

— Da, ai ceva împotrivă ? – stărui el.

— Nu cred că e bine să facem cum spui – răspunse ea, rămînînd în poziţia de mai înainte. E drept, eşti tu directorul uzinei, dar nu confunda funcţia asta cu „stăpînul casei".

— Crezi că gestul nu ar fi potrivit ?

— Aşa cred – întări Elena. Prea am lăsa impresia că ar fi,,recepţia noastră". Şi este a uzinei.

— Perfect, ce propui ? Să nu întîmpine nimeni pe invitaţi ?

Elena nu răspunse. La drept vorbind, n-avea încă o propunere. Fireşte că nu se cădea ca treptele sălii de festivităţi să rămînă goale cînd vor începe să sosească invitaţii. Cineva trebuia să-i întîmpine la capătul scării. Dovadă de respect şi consideraţie. Dar cine s-o facă ?

|

— Ce-ar fi să procedăm aşa : îi întîmpină cîte o pereche. Un muncitor cu soţia, apoi un tehnician cu soţia, un funcţionar, un inginer... Şi, printre ei, şi directorul cu soţia. Mai bine aşa, decît să-i întîmpinăm numai noi doi, nu crezi ?

— Femeie admirabilă, – exclamă Voinea, venind să o sărute cu ochii plini de o bucurie spontană – căpşorul tău gîndeşte cît trei. Ideea este splendidă.

Ea surise, bucurîndu-se că l-a putut ajuta cu ceva. Şi observînd că iar voia s-o sărute, îşi trase pledul peste cap, lăsînd loc numai pentru un ochi. Iar ochiul acela rîdea pentru întreaga lume.

îl auzi vorbind la telefon cu directorul administrativ al uzinei.

— N-ai de ce să mă feliciţi, ideea nu îmi aparţine. Recunosc însă că este cea mai bună dintre toate. Dacă o apreciezi la fel, te rog să iei măsuri.

Erau căsătoriţi de douăzeci de ani. De pe vremea cînd el era tehnician. Şi ea ţesătoare. La Braşov. De-ar fi fost în casă şi un copil... Au vrut să înfieze, dar o soră de-a Elenei i-a tot dus cu vorba că le dă unul, din patru cîţi avea. Pînă la urmă n-a rupt din casă nici o bucăţică. Mamă. Dar tot va înfia pe cineva. Sînt două luni de cînd Elena Voinea tot dă tîrcoale pe la Casa copilului. Vrea să aibă certitudini. Pasul este hotărîtor şi răspunderea foarte mare. Urmăreşte în taină un mic drăcuşor. Băiat. Are părul blond, parcă ar fi Voinea întreg, la vîrsta pantalonaşilor cu crăpătură la spate.

Dacă vrea şi el, domnul şi stăpînul casei ? Sigur că vrea. în privinţa asta au discutat o dată şi bine.

— Fii convinsă că am calităţile unui tată adevărat..

.— Ştiu, ştiu.

Elena va coase costumaşe, o va aduce pe mamei de la Braşov, şi casa i se va umple de voioşie. Sau nu, n-o va aduce pe mama, poate „lui” nu îi convine. Lui ? ! Păi nu tocmai el a venit cu ideea asta ? Ba o va aduce. Iar vara vor pleca în concediu toţi patru. Familia Voinea ! Nu perechea Voi nea. Şi pe unna o să-l dea la liceu şi la facultate. Iar cînd se va însura, nu vor sta cu el. Tinerii trebuie să locuiască singuri, cel puţin în primii ani de căsătorie. O, nu. ea nu s-ar vîrî în treburile lor, în planurile lor, asta n-ar face-o cu nici un preţ, dar e mai bine aşa : tinerii vor locui singuri, cel puţin un timp.

Adormi.'

Şi apoi veni seara, sala de festivităţi se umplu de invitaţi. începură toasturile şi atmosfera deveni deosebit de plăcută.

Era vară, vara anului ’76. începuse un nou plan cincinal – col mai fertil şi mai amplu dimensionat cincinal al timpului nostru. Uzina metalurgică intra în al doilea deceniu al existenţei sale cu un program dc producţie vast şi complet. Avea ca obiectiv ca în mai puţin de cinci ani să-şi dubleze capacitatea de producţie, în special „prin efort propriu*'. cum spun economiştii, adică prin creşterea productivităţii muncii şi utilizarea cît mai eficientă a halelor şi dotărilor tehnice existente. Aceste obligaţii mai mari ca oricând aduceau în prim-plan problema omogenizării depline a colectivului de metalurgişti, pentru a se putea operii eu absolut toate forţele, concentrat sau desfăşurat, după caz.

în asemena condiţii, un moment de destindere era nu numai binevenit, dar chiar necesar. Excelenţi strungari de la carusele şi alte maşini grele, tehnologi din sectoarele calde, şefi de echipă de la montaje, ingineri din proiectare, maiştri se aflau acum în jurul meselor aşezate pe cinci

rlnduri în marca sală a cantinei-restaurant, ciocnind un pahar de vin pentru cei zece ani care s-au scurs şi pentru alţi o mie care vor mai trece.

Impresii, glume, muzică de taraf...

— Cine stă lingă soţia directorului nostru ?

— O ştiu. Nevasta directorului general Petreanu de la combinatul chimic.

— Şi ce are. neicuşorule, de stă aşa, parcă ar fi înfiptă în semănături ?

— Ce ştiu eu ? O strîng pantofii, poate sînt de împrumut.

Cei doi metalurgişti, care vorbiseră astfel, rîseră cu poftă. împreună cu perechile lor.

„Ei. lasă că ştiu eu, înadins m-au aşezat lingă nesuferita asta. înadins, toţi complotează împotriva mea.”

Sanda Petreanu avea ghimpi sub picioare.

Era strălucitoare, era fermecătoare, era... Poate cam exagerată în unele privinţe. Un colier la cit, o broşă în piept, o brăţară la mină, lîngă verighetă un inel... Sanda Petreanu era. într-adevăr, o femeie de douăzeci şi patru de carate. Maximum posibil pentru un singur suport în viată.

Nici el, Petreanu, nu era în apele lui. Observa, compara în tăcere şi bunul simţ îi confirma că era prea mult, exagerat de mult.

îi spusese încă de la plecarea de acasă.

— Anda, ce ai tu nevoie de toate astea ? – şi arătase spre bogata încărcătură de metal galben care, în concepţia ei, în exagerarea ei urma să dinamiteze pe o rază de o sută de metri.

— Aşa vreau eu. Dacă nu îţi place, nu mai merg. Hotărăşte-te. Şi aşa n-am chef să merg.

Acum o privea cum stătea ţeapănă şi îmbufnată, cu o mutrişoară acră de tot. sigur nemulţumită de vecinătatea în care se afla.

Privirile lor se întîlneau des, foarte des – lucru normal între soţi – numai că ochii ei îi porunceau : „la-mă de aci, acum !” Cum s-o iei fără a jigni ?

Stăteau, în ordine : Petreanu, Elena Voinea, Sanda Petreanu şi Marin Voinea. Ideea acestei intercalări aparţinuse primarului, care spusese tare : „Avem, azi. două mari unităţi industriale în oraşul nostru şi normal este să se afle amîndouă laolaltă, cum stau şi în producţie.”

„Afurisită idee a avut şi primarul !”

Privi pe sub gene la Elena Voinea. Cum să te porţi cu o simplitate din asta, revoltătoare ? Cîtă lipsă de bun gust femeiesc şi de delicateţe ! Venise şi acum cu braţele goale, ca tentaculele unei... Un ceas-brăţară şi ăla de dimensiuni prea mari pentru o femeie. Părul tuns scurt, o rochie de un verde spălăcit... Dacă n-ar avea cu ce, ar fi altceva, dar toată lumea ştie că soţii Voinea au o casă bine pusă la punct, au retribuţii bune şi nici un copil. Oho, ce lucruri trebuie să aibă ea ! Nu le îmbracă pentru că vrea să pară modestă. I-a molipsit pe toţi cu simplitatea ei de ţărancă. Să le fie de bine ! Cine este prost nu are decît să o creadă şi să o admire. Ea nu va cădea în greşeala asta. Ea ştie să deosebească ce este fals de ce este autentic. O prefăcută !

Sanda Petreanu duse paharul la buze, pentru că şi le simţea uscate. Un bărbat din faţa ei o privea insistent. Ce-ar fi să cocheteze puţin ? Nu-i oara un prilej de a atrage atenţia, cel puţin a unora ?

îi zîmbi prietenos.

— Se intimplă ceva cu dumneavoastră – îndrăzni necunoscutul, adăugind cît putu mai politicos : – Nu vă

simţiţi bine ?

Sanda Petreanu rîse forţat. Asta-i acum !

— Mă simt admirabil. Cum m-aş simţi altfel în această minunată seară ?

Vorbise şi prea tare. Cîţiva întoarseră capul.

Petreanu se făcu stacojiu. Se gîndi să intervină într-un fel, dar mai iute se dovedi Elena Voinea.

— îmi paie bine că te simţi admirabil, draga mea. Azi este o zi mare pentru toţi cei patru mii de oameni ai uzinei. Şi nu numai pentru ei, e normal.

Poftim, îndrăzneşte să-i şi vorbească, ba chiar pe un asemenea ton. Cine s-o fi crezînd fiinţa asta stupidă ? Nu, a ieşit de mult din limita îngăduită de bunul simţ şi ar trebui pusă la punct. Poate chiar acum şi aici. O vor aproba sau nu cei din jur, n-are importanţă.

Tocmai cînd voia să-i spună Elenei Voinea un ,,mulţumesc”, dar într-un fel cum numai femeile ştiu să-l servească într-o garnitură care îţi rămîne în gît pe veci, interveni primarul oraşului.

— Ia să vedem ce părere are tovarăşa Voinea. Ascultaţi-mă o clipă. Oamenii noştri de la „Sanitară” au identificat două clădiri pentru noul cămin de zi. Una mare, cu un etaj, pentru aproximativ o sută de locuri – alta numai parter, cu cincizeci de locuri. Pentru care dintre ele optaţi ?

Primarul, om cu o personalitate remarcabilă, doctor în ştiinţe juridice şi un bun cunoscător al problemelor oraşului, aştepta opinia Elenei Voinea. Căzuse şi el pradă fascinaţiei acestei nesuferite ?

Orbi mai sînt bărbaţii !

— Avem nevoie de locuri cît mai multe – interveni, pe neaşteptate, Sanda Petreanu. Deci, alegerea se impune

de la sine. Luaţi clădii ea maic. La ce nc-am mai gîndi în zadar !

— Sigur că da – întăriră şi alţii. Clădirea mare.

Elena Voinea continua să mediteze. N-ar fi dorit să mai intervină după ce Sanda Petrcanu îşi spusese părerea. Bunul ei simţ îi dietei să se eschiveze. Dacă ar înclina spre o altă soluţie ? însă primarul i se adresă pentru a douti oară şi nu mai era nimic de făcut. întrebă :

— Construcţia pentru o sută de locuri este veche sau nouă ?

— Veche, o vilă – preciză primarul.

— Deci cu scară interioară de lemn. îngustă şi în pantă repede ?

— Chiar aşa ! Parcă aţi fi văzut-o personal.

— Atunci nu-i potrivită pentru cămin – spuse calm Elena Voinea. O fi avînd locuri multe, dar conţine şi primejdii multe. Cine îşi asumă riscul de a amenaja un cămin de copii într-o asemenea casă ?

Primarul se întoarse, radiind, spre colaboratorii săi.

— Vedeţi, nu sînt singurul de această părere.

Apoi, către Elena : Aşa am gîndit şi eu.

„Ce seară nenorocită, vai. ce seară !” – gîndi Sanda Petreanu şi mai pornită.

Nicoară scria chinuit. Traversa o perioadă de proastă dispoziţie. împotriva obiceiului său de'a scutura scrumiera aproape după fiecare ţigară fumată, de astă dată micul recipient de sticlă era plin binişor. Fuma, mormăia ca un urs şi scria.

Aşa l-a găsit Tudor Călăraşii colegul do la *Ştiinţa.* Abia îşi vîrîse capul pe uşă şi îşi dădu seama cum stăteau lucrurile.

— Tu eşti necăjit, Nicoară.

— Foarte. Nu pot să scriu o frază ca lumea. Mî-e silă.

— Chestia cu directorul ăla general ?

• – Tot.

— S-a confirmat şi noua sesizare, cu cumnata ?

Nicoară aprobă din cap şi Tudor reluă :

— Este adevărat că omul ăsta, directorul general, a fost muncitor aici. în Bucureşti ?

— Aşa se spune...

Colegul de la *Ştiinţă* găsi cu cale să-i sugereze un „cap”, de articol.

— Cu asta ar trebui să începi. Scrie deschis : cum se poate ca un fost muncitor...

— Ba n-am să scl-iu un rînd ’despre asta ! – sări Nicoară, vînăt. Ce modă o mai fi şi asta ca pentru toate relele pămîntului să batem unde nu trebuie ?Î1 iau în calitatea în care este. Nu merită el...’La drept vorbind o fi fost muncitor doar cu numele.

Tonul şi violenţa îl surprinseră pe Tudor în mod neplăcut. îl ştia pe Nicoară vesel, gata de o poantă şi receptiv la un banc.

— Ce te-a apucat ? Am fost cumva nepoliticos, intrînd ? Dacă da, sînt gata să te las, pentru că aşa nu te suport.

• Spunînd astfel. Tudor puse mîna pe clanţă, dar Nicoară îl opri spunînd :

— Scuză-mă, am o zi tare proastă. Am lucrat într-adevăr cu el, în urmă cu douăzeci şi ceva de ani. Era altul, un om dintr-o bucată, nu seamănă nici un pic cu cel de acum. îmi înţelegi starea de spirit.

Tudor yeni să se reaşeze pe scaun. Privirea lui era caldă, prietenoasă.

— De ce nu mi-ai spus aşa ? Acum te înţeleg bine.

Tăcură o vreme, apoi vorbi Tudor :

— îmi închipui că vă cunoaşteţi bine, că sînteţi legaţi sufleteşte, cum este şi normal. Nu te întrebam nimic dacă ştiam asta. Partea proastă – şi aici te înţeleg eu foarte bine – este că tocmai tu trebuie să scrii despre el.

Nicoară îi mărturisi abătut :

— Mă gîndeam să cer să fiu eliberat de sarcina acestui articol. Să-l scrie altcineva. Dar n-am putut s-o fac.

— -Ştiu, te înţeleg.

— Dar dacă pentru mine e penibil, poate pentru el e mai bine. Sper să înţeleagă just critica. Dealtfel, nu mai am mult şi e gata. Fii sigur că nu îl menajez cîtuşi de puţin.

— Ştie cineva că ai lucrat cu el ?

— Mulţi o ştiu.

Din nou coborî liniştea. Fiecare se gîndea la ceva. Apoi Tudor se ridică.

— Bine, Nicoară, te las. Termină articolul şi pe urmă facem o plimbare pe jos, spre oraş. Fii calm, să-ţi poţi păstra capacitatea de a rămîne obiectiv.

Rămas singur Nicoară reciti cele scrise mai înainte,' medită o vreme şi apoi formulă concluziile.

Era pentru o măsură întreagă. Inclusiv destituirea.

— Aşteaptă cineva la „Informaţii", Un bărbat cu părul alb.

Era fata de la „Informaţii".

— Un om cu părul alb poate fi mai mult decît cineva. Daţi-i drumul sus.

— Camera ?

— Âsta-i bună ! Lăsaţi-l să urce liniştit. Ştiu să-mi întîmpin oaspeţii pe culoar.

O lăsă să protesteze singură şi închise.

Din lift coborî un bărbat în vîrstă, cu ochelari fumurii.

E-n regulă. Azi vom reaborda problema stigmatizării fcmeii-sirenă din Evul mediu.

— Am noutăţi pentru dumneavoastră – anunţă triumfător lancu Măgureni, ridicîndu-şi ochelarii cu o mişcare specifică celor ce-i poartă, adică împingîndu-i pe obcina nasului cu degetul arătător.

Noutăţi. S-o fi redus numărul cadînelor din haremuri. Vor fi de acum încolo în raport direct cu numărul de ani ai’ stăpînului. Ceea ce înseamnă că tot deandoaselea rămîne.

— Intraţi, intraţi.

— E bine la dumneavoastră.

De binele ăsta aş fugi cît mai departe !

lancu Măgureni se aşeză.

— Am venit personal să vă anunţ că s-a petrecut imposibilul.

Nicoară deveni atent.

•— Au vorbit femeile între ele. şi-au făcut confidenţe ? Noul venit confirmă cu importanţă.

într-adevăr s-a petrecut imposibilul. Pentru că, atunci cînd stau două femei alături, una trage hăis şi alta cea. Şi după ce pleacă rămîne în urma lor un morman de săgeţi frînte. Femeile sînt cam slabe de înger. Normal, dacă judeci la rece. îngerii sîntem noi, bărbaţii. Dacă priviţi la tot ce ne-au lăsat, plastic, cei dinaintea noastră, vedeţi că îngerii sînt copii preacuraţi dinspre partea bărbătească. Deci puritatea este de partea bărbaţilor. Vai, tu !

— Vă pot spune acum că soţia lui Ciubăreanu este incontestabil nevinovată. A trecut cam mult pînă s-a hotărît să-i vorbească soţiei mole, dar, în sfîrşit, a făcut-

o.

Nicoară clătină din cap. Nu prea îl interesa, însă nu putea să manifeste deschis dezinteresul său în faţa unui cetăţean cumsecade care îşi luase rolul în serios, aşa cum il rugase chiar el. întrebă, totuşi, îndatorat :

— A scăpat ceva cu privire la locul unde a fost acostată ?

— Despre asta e vorba. însă mie locul nu-mi spune numic – recunoscu lancu Mâgureni cu toată sinceritatea de care era în stare.

Nicoară avansa :

— Parcul Herăstrău.

Celălalt îl privi lung şi mirat.

— De ce Parcul Herăstrău ? Piaţa Dorobanţi.

Nicoară trasă imaginar un arc de cerc. Tot p-acolo. Nu-i prea departe piaţa de parc.

— Vă rog să-mi relataţi tot ce ştiţi. Spuneaţi că este nevinovată. Cum aţi ajuns la concluzia asta ? Ce argumente v-au convins ?

Musafirul recunoscu iară să ezite că nu argumentele . i-au adus convingerea. A desprins-o din atitudinea soţiei lui Ciubăreanu. Dealtfel, ce argumente, ce dovezi putea aduce într-o asemenea împrejurare ? A plîns, a jurat, asta e tot. Nici un alt bărbat n-a intrat în viaţa ei. Este născocirea unei minţi de escroc. .,Cînd va fi prins individul acesta pus pe distrugere – a precizat, cu speranţă, soţia lui Ciubăreanu – atunci se va vedea dreptatea mea, atunci voi fi crezută. Nu se poate să nu fie prins şi eu am răbdare. Deşi soţul meu ar putea să facă prostia şi să ne părăsească/'

lancu Măgureni conchise cu însufleţire :

— Eu şi soţia mea o credem. A fost o femeie corectă toată viaţa ei, noi o cunoaştem bine. Şi pe urmă, dacă ar fi vinovată cu ceva, nu s-ar bucura şi n-ai aştepta momentul prinderii escrocului. Nu-i logic ?

— Ceea ce îmi spuneţi acum complică şi mai mult lucrurile – aprecie Nicoară, lăsind fără răspuns întrebarea musafirului său ocazional. Ştiţi şi ce l-a putut determina s-o acosteze şi s-o şantajeze ?

— Ea zice că din autobuz a plecat totul. S-a suit la piaţă. Era înghesuială şi ei i-a fost teamă... Un bărbat o presa şi ea şi-a luat geanta în braţe, să nu rămînă în pagubă. A avut loc după aceea un schimb de cuvinte intre individ şi nevasta lui Ciubăreanu. Eî a fost mai mult decît nepoliticos şi pasagerii din preajmă l-au pus la punct. Nevasta lui Ciubăreanu bănuieşte că el trebuie să fie.

— A urmărit-o ?

— Pînă acasă. Pare a fi făcut totul din răzbunare.

— Deci, nu-i vorba de un şantaj ?

— Nu i-a pretins nimic. Dealtfel nici nu au mai discutat ceva. El a urmărit-o de departe pînă acasă.

— Tînăr ? în vîrstă ?'

— Vreo 35 dc ani.

— în casă care mai este atmosfera ?

Omul cu părul alb clătină din cap nemulţumit.

— Clinele şi pisica. Dar să sperăm că soţul va avea destulă minte să nu se rupă total de familie. Ai ii o prostie.

în clipa aceea, Tudor Călăraşii de la *Ştiinţă* deschise uşa, aruneînd din prag :

— Gata, flăcăule. hai că e zoi’ marc.

Omul cei cumsecade l-a luat drept şef. s-a ridicat greoi, Nicoară i-a mulţumii pentru osteneală, el a mai adăugat că vrea din toată inima să fie cît mai folositor în treaba asta care privea familia unui prieten şi s-a dus.

Coborîră şi ei. Nicoară veni cu o idee.

— Ce-ai zice de o bere ? La „Hanul Prahova” sînt umbrele de soare şi cotcodăcesc printre mese cîteva perechi de găini pitice de munte. Nu te incintă ?

— Hai şi acolo – aproba Tudor, fără entuziasm. Cîntă una caie zguduie porţile cerului.

— N-am eu treabă. Ne aşezăm cit mai aproape de ea, cerem crap prăjit, stoarcem de sus o lămîie şi s-o vezi cum tace. Dacă o ia razna, pui iar mina pe lămîie.

— Şi dacă îţi aruncă în cap cu ceva ?

— Grav. Atacul la persoană se pedepseşte sever.

Cîntăreaţa de la han lipsea. Semn bun.

Şeful hanului, un bărbat de o sută douăzeci do kilo-grame, umbla printre mese cu o mobilitate de neînchipuit.

Berea rece. Şi, de necrezut, „Papastratos”.

Tudor nu era în apele lui.

— Ce te-apasă ? – îl întrebă Nicoară, sincer interesat, însă în clipa următoare renunţa pripit.

— Scuză-mă, retrag întrebarea.

îşi amintise instantaneu că amicul său avea o soţie cu zece ani mai mare şi că, 'după un deceniu de viaţă, băgînd de seamă eroarea, începea să se închidă sub o crustă de nepăsare şi tăcere. Capabil, chiar foarte capabil în meserie, în vremea din urmă înregistra şi eşecuri.

Colegii admirau întotdeauna la el cămaşa impecabil scrobită şi călcată. Şi hainele fără urmă de cute. Era limpede că soţia lui avea o foarte clară opinie despre felul cum trebuie să arate un bărbat din clipa în care a ieşit pe uşa casei.

Greu pentru el, dar şi mai greu pentru ea. Cînd s-au luat aveau, el 24, ea 34. Acum el împlinise 34, ea 44. Sub eroziunea timpului, malurile firicelului de apă s-au îndepărtat, iar acum, ca să-l poţi traversa, trebuia să tragi serios la rame.

N-o aşteaptă nimic bun. O fi convinsă de asta ?

— Cc mai ştii do tembelul ăla de stricător de case ?

Tot Tudor, inimosul Tudor arăta cum se iese din cerc

şi Nicoară nu scăpă posibilitatea :

— Chiar voiam să te consult în privinţa asta. Cred că i-am descoperit perimetrul de activitate, însă nu ştiu cum să-l oblig să iasă la lumină.

— Poate te pot ajuta cu ceva. Am copilărit în „Tei” şi cunosc destul de bine fauna asta. Ce-ai vrea să faci ?

— Mă obsedează gîndul să-i vîr sub nas o pereche disproporţionată ca vîrstă...

Ei, fir-ar a dracului î

Tot Tudor zîmbi.

— Hai, nu îţi fă probleme, continuă.

— Da, el în vîrstă, ea mult mai tînără. Să se vadă de la o poştă că ar putea fi perechile altora.

— Şi să-i plimbi prin zonă, cum plimbi ursul prin sat ? Glumeşti. Cine-i cretinul ăla care să accepte circul ?

— Eu, n-am altă soluţie.

— Păi ziceai că te cunoaşte.

— Cu atît mai bine, ştie că sînt însurat.

— Stai puţin. Şi pe urmă ?

— Mă vede cu o fătuţă şi poate face o gafă.

— Crezi că vine direct să-ţi spună : maestre, sîntem chit ? Cel mult te avertizează altfel, dar tot n-ajungi să îl vezi la faţă. Eu amplific ideea. Dacă tot ţi-a intrat în cap să faci tîmpenia asta, măcar organizeaz-o cu tacîmul complet. Mai caută un smucit ca tine, care să facă pe şantajistul şi să acosteze perechea noastră. Dacă tipul este prir\ preajmă, iese el la iveală cum mă vezi şi cum te văd.

Nicoară propuse îneîntat :

— Nu vrei tu să fii ăla ?

.— Nu, încă n-am înnebunit. Orice, afară de asta.

Şi ce te face să crezi că dă buzna la lumină ?

Tudor ceru să se facă nota de plată, mai turnă în pahare licoarea rece, dar nu îndeajuns de fermentată şi abia după aceea îl privi din nou pe Nicoară.

— Indivizii de teapa lui nu admit sub. nici un motiv ca un altul să le încalce teritoriul unde operează ei. E tabu.

— Atunci înseamnă că nu eu risc, ci prietenul care mă ajută.

— Exact. Caută unul ceva mai solid, dacă nu vrei să rămînă schilod.

— Am să mă gîndesc serios la asta – îl asigură Nicoară.

— Gîndeşte-te şi poate renunţi. E mai înţelept. Şi acum, ascultă. Un tip pune cuiul cu floarea în perete şi începe să-l bată în virf, cu ciocanul. Vine altul şi-i zice : deşteptule, cuiul ăsta e pentru peretele din partea opusă.

— înţeleg că e rîndul meu – sesiză problema Nicoară. Bun, să rămînă tot în domeniu. Vine un inspector sanitar la Spitalul 9. Abia intră şi se vede înconjurat de ţipi trăsniţi. „Poftiţi în vagoane”, comandă unul. Se formează la iuţeală un tren, inspectorul e tras la mijloc, unul îi ia servieta din mînă şi... „Uuuuu ! Fu-fu-fu...” Trenul porneşte. La scările principale frîncază şi unul – probabil şeful de tren – spune : „Va să zică 15 lei biletul, 5 suplimentul de viteză, cinci căratul bagajelor, totul 25” – şi întinde mîna. îngrozit, inspectorul plăteşte pe loc şi dă năvală în biroul directorului. „De ce îi lăsaţi liberi prin curtea spitalului ?” – tună el şi relată, gîfîind. cele intimplate. Directorul pricepu repede. „Thii... pramatiile ! – exclamă el. Liniştiţi-vă. ăştia sînt studenţii veniţi ieri Ja practică.” ’

Nicoară şi Tudor au plătit, s-au ridicat şi s-au dus.

Seara coborîse binişor. Tunetele cu îngheţată, de lîngă pasajul subteran, alunecau pe roţi spre locul de adăpost pe timpul nopţii. Dispersată pe toată întinderea lacului Herăstrău, flotila de ambarcaţiuni se concentra acum la debarcadere. Pe Şoseaua Kiseleff circulaţia se înteţea, stimulată de autoturismele care se întorceau în

Capitală de pe rutele de interes turistic.

Combinatul poligrafic îşi aprinsese luminile şi toţi cîţi se aflau în birouri şi tipografii aveau o singură preocupare : să toarne calándrele cît mai repede şi să se dea drumul la rotativă.

Vizitatorul din dimineaţa următoare era un om important. Nu atît ca funcţie sau nu în primul rînd ca funcţie, ci ca om. Brăilean. Fusese recomandat de reprezentanţii organelor locale. ..Cu el puteţi realiza un foarte bun interviu pe tema actului conducerii, a comportamentului unui conducător din economie. Este de o corectitudine şi de o cinste ireproşabile/[1]

Răspunsese apelului şi venise. Un bărbat la 45 de ani, robust însă nu prea înalt, cu o faţă blajină şi mai tot timpul destinsă de un perfect echilibru interior.

Nicoarâ ii spuse de la bun început :

— Veţi hotărî la urmă dacă acceptaţi sau nu să vă menţionez numele. Spun asta deoarece intenţionez să vâ adresez şi unele întrebări care vor pătrunde mai adine spre noi înşine. Sînteţi de acord ? Dacă da, putem-începe.

— Vă stau la dispoziţie şi aştept întrebările.

— Aşadar, sînteţi directorul unei întreprinderi. De 18 ani în aceeaşi funcţie. Caz nu prea rar întîlnit. Ei bine, de ce credeţi căi vă iubesc oamenii ?

— Nici nu mi-am dat seama de asta... Poate că este prea mult spus. Poate că mă acceptă şi atît. ceea ce ar fi cu totul altceva. Nu uitaţi că directorul este numit şi nu ales.

— Ştiu ce spun. Modestia şade bine omului, dar eu repet întrebarea : de ce credeţi că vă iubesc oamenii ?

— Să zicem, poate pentru faptul că îi tratez nu ca subordonaţi în sensul ..clasic” al cuvîntului. ci drept colaboratori la împlinirea aceloraşi îndatoriri. De multă vreme am băgat de seamă că faci excepţional de bine o

14
*

treabă cu oameni pe care îi priveşti şi îi tratezi ca pe colaboratorii tăi cei mai apropiaţi.

— Aceşti colaboratori vă critică deschis ?

— Nu mă menajează.

— Aţi refuzat ceva, cuiva, pentru că v-a criticat fie şi neîntemeiat ?

— Cu rea intenţie ?

— Cu bună intenţie, nu mă refer la cei cîţiva neisprăviţi.

— Tentaţii sínt. însă dacă te laşi pradă primului impuls, nimereşti exact unde nu trebuie. Ranchiuna este cel mai josnic dintre toate simţămintele posibile. Mă vreau om întreg şi lucid. Şi dacă eu însumi sínt convins de utilitatea criticii şi autocriticii, voi face totul să le stimulez. Este ca un fel de sprijin serios pe care ţi-l dai tu însuţi.

— Aveţi vreun colaborator sub a cărui conducere aţi fi dispus să lucraţi chiar începînd de azi ?

— Am. Doi. Capabili sub toate aspectele.

— Pot fi oricînd în locul dumneavoastră ?

— Absolut.

— Asta vă bucură sau vă nelinişteşte ?

— Şi una şi alta. Dar nu-i vorba despre neliniştea că pot fi înlocuit. Fiecare trebuie să se obişnuiască cu gîndul că nu e fixat în şuruburi pe funcţie. Eu mă refer la altceva. Altfel de nelinişti accept. Cînd constat că sínt pe cale de a rămîne în urmă în cunoaşterea şi interpretarea fenomene

lor profesiei sau de altă natură – şi asta în comparaţie cu vreunul dintre colaboratorii mei – mă nelinişteşc, mă ambiţionez. Şi ambiţia are în sine o doză de nelinişte – sau invers : neliniştea o doză de ambiţie. Dacă este o ambiţie ofensivă, nu constatativă. Am fost clar ?

— Fost. Spuneaţi adineauri : am doi colaboratori foarte buni. V-aţi opune la o eventuală promovare a lor, într-un post situat undeva mai sus decît acela pe care îl ocupaţi ? N-aţi socoti-o o mică ingratitudine faţă de dumneavoastră ?

— Aici sînt două întrebări într-una... Una : sigur că mi-ar fi greu fără ei. Dar de opus nu m-aş opune. înţeleg bine procesul logic al creşterii şi promovării cadrelor. Eu însumi m-am bucurat de el. De cînd sînt director au fost promovaţi din întreprinderea noastră opt sau zece specialişti în centrală şi minister. Chiar în momentul de faţă întocmim actele pentru promovarea altuia. Doi : dacă o simt ca o frustrare ? Adică, de ce nu m-au promovat pe mine ci pe altul dintre colaboratorii mei ? Eu, dragă tovarăşe, îmi iubesc meseria. Dacă va trebui să părăsesc vreodată biroul directorului, am s-o fac numai pentru postul de inginer-şef sau de inginer-şef de secţie în chiar fabrica unde lucrez. Într-atît de mult m-am obişnuit cu ideea asta încît mă şi comport şi acţionez de multă vreme ca inginer de producţie.

— Sînteţi totuşi director, conducătorul întreprinderii,

— Perfect – şi ? Un director ce treburi importante are, dacă nu tocmai producţia ?

— Trec la altceva. Ce părere aveţi despre... X, colaboratorul dumneavoastră ?

— Bună. Un om întreg. Activ şi capabil în toate. Este chiar unul dintre cei doi, despre care aminteam mai înainte.

— Credeţi că şi el are o asemenea părere bună despre dumneavoastră ?

— Nu ştiu. Şi chiar dacă nu, asta nu-mi va schimba cu nimic convingerea mea despre el. O părere bună sau rea, nu-i condiţionată de reciprocitate...

— Tot cu privire la colaboratori. Ce vă supără mai mult la vreunul dintre ei ?

— Lipsa de opinie.

— Şi dacă opinia exprimată nu vă convine ?

— Ce-i cu asta ?

— S-ar putea să însemne mult cînd eşti director.

— Chiar şi înseamnă. Te ajută să te verifici. Dacă eşti om serios, chiar cauţi argumente pro şi contra părerii tale. De aici sinteza pentru decizie.

— Directorul este cel dintîi specialist. Sau ar trebui să fie. Are el nevoie de părerile altora ?

— N-are. Dacă nu vrea să fie director, n-are.

— Deti. sînteţi receptiv la experienţa celor din jur.

.— Altfel nu mă ţinea director 18 ani.

— Cine, statul ?

— Colectivul. Statul te desemnează, colectivul te -păstrează sau nu.

— Aveţi la întreprindere foarte multe femei. Este mai dificil de lucrat cu ele ?

— N-aş zice. Poate trebuie să ai ceva mai mult tact.

;— Cum. adică ?

•— Trateaz-o ca pe un colaborator, nu ca pe o femeie.

— Dar asta n-o poate jigni ?

— O jigneşti cînd o priveşti numai ca pe o femeie şi atît. Este sub demnitatea ei. Se revoltă cu toată fiinţa şi se îndepărtează.

— Totuşi, femeile au sensibilităţile lor. Marile lor sensibilităţi. Se pare că cer mai multă stimulare, mai multă atenţie…

— Ideea asta am născocit-o noi. bărbaţii, ca să ne motivăm într-un fel „superioritatea” şi ..tăria de caracter”.

— Este adevărat că asistaţi la cununia civilă a multor oameni din întreprindere şi că vă petrcceţi adeseori timpul liber în mijlocul colectivului ?

— în parte, adevărat. Ar trebui să ne găsim cît mai mult timp pentru asta.

— Ce aşteptaţi, procedînd astfel ?

— Omenescul. Nimic altceva decît omenescul.

— Are vreo însemnătate pentru producţie ?

— Enormă. Omogenizează colectivul. Menţine un sănătos climat de colaborare şi de interes reciproc. Umanizează relaţia de muncă.

— întru totul de acord. Uneori soţiile cred că în funcţiile de răspundere pe care le au soţii lor, aceştia îşi pot îngădui mici ..aranjamente” în afara cadrului normal şi legal. „Intervino pentru cutare”, spune una ; „avansea- ză-l pe cutare”, zice alta. V-aţi aflat vreodată într-o asemenea situaţie ?

— Da. sigur. Cu mulţi ani în urmă.

— $i aţi acceptat ?

— Poate aş fi acceptat. Aparent nu aduceam prejudicii nimănui. în plus, aveam şi liniştea casei asigurată.

— Deci n-aţi acceptat.

— Sigur că nu.

— Pentru integritatea principiilor ?

— în fond, despre asta o vorba. Dar mai simplu, pentru a mă pune la adăpost. Cineva care a săvîrşit o dată o ilegalitate „cit de mică”, cum spun unii, deşi nu există ilegalitate mare sau mică, gravitatea fiind aceeaşi – acela,

zic, fiţi sigur că va mai comite ulterior şi una cit roata carului. A devenit slab şi vulnerabil. Şi atunci nu mai este el. Ar trebui să se mai nască o dată.

— Răminînd dumneavoastră înşivă, ce aţi cîştigat pe plan personal, familial ?

— Respectul de mai tîrziu. Niciodată în familie n-au mai fost asemenea tentative. Şi am mai cîştigat pentru familie stabilitatea şi echilibrul atît de necesare tuturor. Ca să ai autoritate trebuie să fii în primul rînd corect. Oricare soţie ataşată şi bine intenţionată îşi va ajuta soţul să fie şi să procedeze corect întotdeauna. Cerîndu-i să iacă ceva ilegal, ceva nedrept, va pune în pericol înseşi bazele şi interesele propriei sale familii. Cadrul moral al familiei contează enorm.

— Aveţi în minister şi în centrala industrială superiori pe care îi admiraţi cu adevărat ?

— Se înţelege că da. Chiar foarte mulţi.

— Dar superiori pe care nu-i admiraţi ?

— Nu lipsesc nici ei, din păcate. Dar, mai devreme sau mai tîrziu, viaţa îi îndepărtează din aria primei utilităţi.

— Vreunul dintre aceştia din urmă a venit şi la întreprinderea dumneavoastră, în control ?

— Sigur că a venit.

— Ce atitudine aţi adoptat : de ignorare ? De conlucrare ?

— Ignorare ? Pentru ce ? Ar fi o enormă greşeală. Am preferat să-l ajut. Misiunea lui trebuia îndeplinită. Poate... sau nu poate, e sigur că cei care l-au trimis scontau pe ajutorul nostru.

— Nu aţi încurajat astfel incompetenţa ?

— Credeţi ?

— întreb, cel puţin aşa s-ar părea.

— Chiar dacă l-am ştiut sau l-am simţit slab pregătit, nu

mi-am putut schimba atitudinea. Disciplina este una singură. Am văzut în el şi omul şi reprezentantul organului superior, nu poţi despărţi una de alta. Deci am conlucrat. pentru reuşitei misiunii, ceea ce înseamnă o implicare. Dacă mai tîrziu mi s-a cerut părerea despre el, n-am şovăit. Dealtfel, spre satisfacţia mea, asemenea oameni insuficient pregătiţi care vin în control sînt tot mai puţini.

— Aţi cerut vreodată ceva, un drept care vi se cuvenea ?

— Dacă am cerut... Da, era cît pe ce, o dată. Dar n-am făcut-o şi m-am felicitat. Pentru că chiar în zilele următoare mi s-a acordat acel drept fără să-l mai fi cerut eu. De aici am tras concluzia că trebuie să ai încredere. Iniţiativa în acordarea oricărui drept aparţine societăţii, după mine singura în măsură să aprecieze cu obiectivitate. Eu unul mă conformez acestui principiu.

— O ultimă chestiune. Cam ce avere personală are un om care este director de 18 ani ?

— Un apartament proprietate personală, pe care îl plătesc în rate. Maşina este a întreprinderii. Plus douăzeci de mii la CEC. Punct.

— Scuzaţi-mi întrebarea.

— Am şi făcut-o dinainte, intuind rostul întrebării.

— Vă mulţumesc. Conform celor stabilite la începutul convorbirii noastre, vă rog acum să revedeţi răspunsurile dumneavoastră şi să hotărîţi dacă acceptaţi sau nu să vă fac public numele.

(Linişte. Aprinde o ţigară şi citeşte cu un aer foarte preocupat. Nu îşi întrerupe lectura pînă la sfîrşit.)

— Sînt aici vreo două-trei lucruri care m-ar deranja... Sau nu, cred că puteţi să-mi menţionaţi numele, dacă asta arc o însemnătate şi nu se poate altfel.

— înţeleg. Se poate şi altfel. lata cum. Voi menţiona că interlocutorul meu de azi ne-a fost recomandat călduros de secretarul cu probleme economice al Comitetului judeţean de partid. Incií o dată, mulţumesc.

Două zile după publicarea interviului intitulat ,.De vorbă cu un om, despre el şi noi înşine.”

— Foarte interesantă discuţia cu diiectorul Z. – aprecie secretarul cu probleme economice. De ce însă n-aţi menţionat că este Erou al Muncii Socialiste ?

— Poftim, ce-aţi spus ? – strigă Nicoară în receptor, uimit la culme.

— Sau nu aţi ştiut ?

— Fireşte că nu. N-a scos un cuvinţcl despre asta.

— Aşa este el. acesta e omul.

Acum îmi place îndoit mai mult, gîndi Nicoară, închizînd telefonul.

în birou erau doi bărbaţi.

Unul, cu alură do atlet, încă în putere, deşi avea părul alb. se ridicase cu mina întinsă din spatele unei masive mese de lucru, să-şi întîmpine musafirul care îi fusese anunţat doar cu cîteva minute mai înainte.

Bărbatul cu părul alb era directorul direcţiei generale. Ocupa funcţia ¿'.ceasta do cincisprezece ani, după ce condusese alţi 'zece ani o mare întreprindere din Bucureşti. Se bucura de o foarte bună, apreciere atit în minister, cit şi în unităţile industriale din subordine. Cunoscut ca un adevărat om de decizie, ca un specialist cu vastă experienţă, el profera terenul, unitatea pioductivă, deci contactul direct cp realitatea, de unde rezultau şi hotărîrile fără greş pe care le lua.

— Ivănescu ! – se recomandase el, simplu, strîngînd mina lui Nicoară.

Dar la o măsuţă lipită de biroul masiv al directorului se mai afla un bărbat care captase toată atenţia lui Nicoară. Pentru că era lung şi deşirat, mult peste măsura îngăduită unui om. Şi avea o mustaţă plasată cu o jumătate de centimetru mai jos decît ii este locul firesc.

Nu îl recunoscuse din primul moment. Lunganul era cu spatele spre uşa pe care intrase Nicoară. Acum stăteau faţă în faţă, amîndoi slabi şi lungi, ca două drepte paralele,

15 – Te salut. Fidelitate !

una prelungindu-se exasperant. Şi cum Dionisie Penescu etala un fel de suris care de fapt îi schimonosea şi mai mult faţa prelungă, titularul biroului trase concluzia logică.

— Prin urmare vă cunoaşteţi şi prezentările sînt de prisos.

Nicoară bolborosi ceva şi lunganul imagină o mişcare aprobativă.

Se aşezară toţi trei. Dar aproape imediat Dionisie Penescu începu să-şi strîngă dosarele şi hîrtiile cu care lucrase, ridicîndu-se cu aceeaşi grabă.

— Eu m-aş retrage. Am mult de lucru şi mai avansez pînă terminaţi dumneavoastră. Puevin după aceea.

Faceţi cum doriţi – părea a spune directorul, desfăcîndu-şi braţele. După care, convins sau din politeţe colegială, adăugă :

— Poate ar fi mai bine să rămîneţi. Nu ştiu cu ce trebiui a venit tovarăşul Nicoară, s-ar putea ca acestea să ţină de domeniul de care răspundeţi.

Nu. Dionisie Penescu nu voia să rămînă. Indispoziţia pe care o desluşea el pe chipul musafirului nu prevestea nimic bun.

Cînd te întîlneşti întîmplător cu cineva care cunoaşte lucruri neplăcute despre tine şi ştii că nu te agreează, e bine să nu-i rămîi prea mult timp în preajmă. Firea omului este complexă. Cu manifestări neaşteptate. Odată scapără ! Pur şi simplu nu pricepi ce l-a apucat.

Chiar dacă ţi-a dat, cîndva, un ajutor. Nu înseamnă că îl ai alături pe viaţă. Nu înseamnă nimic. Oamenii se ajută între ei după cum interpretează fiecare. Adeseori este vorba de moment. De circumstanţe de loc şi de timp. Ajutorul în perspectivă. în evoluţie, presupune

altceva. Să nu confundăm secunda cu anul.

Nicoară fierbea. Nu împotriva altora. Sau altuia. împotriva propriei sale îngăduinţe. Fusese mult prea... conciliant. Atunci. Cînd i-a năvălit în birou Dionisie Penescu insistînd, rugind, jurînd, invocînd rătăcirea de moment. Desigur, nici asta nu este scuzabilă. Ce înseamnă rătăcire do moment ? De ce anume este ea generată ? De formaţie ! ? De educaţie ! ? Nu de întîmplare, de ocazie, cum se invocă adeseori. Rîcîie puţin sub pămîntul pe care stai şi vei descoperi formaţii geologice şi de cremene, solide şi invulnerabile, dar şi de lut afinat, instabil, lunecător, pe unde rădăcinile noastre străbat cu uşurinţă, dar care – vai ! – nu ne oferă nici un fel de reazim, de rezistenţă împotriva valurilor aspre ale vieţii.

„Omul este supus greşelii. Tu n-ai greşit niciodată ?” Este argumentul care, în închipuirea noastră, în tenta- tivêi noastră de iertare, de pacificare, trebuie să deschidă lacăte şi să tragă zăvoare. Să cheme uitarea de sine şi de tot. „N-ai greşit niciodată, stimabile ?”

Iar noi, fiinţe superioare, cu natură complexă, cu gîn- duri şi interpretări, cu virtuţi şi cu nevirtuţi, cu prieteni şi cu neprieteni, apucăm cîteodată pe cărarea de lingă drum. Nu vedem şleaul mare, pe care calcă toată lumea. Vedem cărăruia pe care s-au pierdut doi-trei. Şi spunem că sîntem omenoşi. Că sîntem originali. Că ştim să interpretăm. Că ştim să fim simţitori la rugăminţile unora dintre semeni, cînd, de fapt, subminăm bazele relaţiilor dintre noi, ale moralei noastre.

„Mă gîndesc la copii, ce se va întîmpla cu ei ?” – îi sugerase subtil Dionisie Penescu, „adulterinul”, cînd

îi, venise în birou, nădăjduind un sprijin. Şi inima a luat-o înaintea raţiunii. Nicoară a intrat de bunăvoie în năvod. Credea că scoate de acolo rechinul care înfuleca peşti.

N-a reuşit decît să-l sperie. A scăpat în larg. în largul lui. Cu peştii în pîntcce.

Directorul Ivănescu spuse pentru a doua oară :

— Vă întrebam cu ce vă putem fi de folos ?

Nicoară se scuză. 11 furaseră gîndurile.

— Ştiu că nu-i deloc politicos...

Bărbatul cu părul alb îi veni în întîmpinare, conciliant.

— Nu-i nimic, se întîmplă. E chiar firesc. Aşadar, ce aşteaptă presa de la noi ?

— Poate discutăm puţin problema promovării cadrelor. Aici, cum se procedează de regulă ?

— Aveţi în vedere promovarea în munci de conducere ?

— în mod deosebit. Permiteţi ? – şi Nicoară ridică o ţigară, indicînd şi prin gest încuviinţarea pe care o cerea.

— Vă rog, totul este în ordine – aprobă gazda – şi eu fumez. Mă străduiesc să aprind cît mai puţine. Mă conformez regulai celor trei de zece.

— Asta ce-o mai fi ?

— Nici o ţigară înainte de zece dimineaţa, nici una după zece seara şi. în total, nu mai mult de zece ţigări pe zi.

. – Regula celor zece ! – se amuză Nicoară. gîndindu-se că omul învaţă cît trăieşte. Şi puteţi respecta regula asta ? Ar fi grozav de bine.

— Ar fi – se declară de acord directorul şi oftă imediat – pentru cine poate s-o respecte. în fine. Revin la promovarea cadrelor de conducere, pentru că asta este de fapt problema. Cum se procedează ? Ca peste tot. Capacitate profesional-politică, caracter, calităţi organizatorice, stabilitate morală...

Ca peste tot.

Nicoară propuse o discuţie la concret.

— Să ne referim direct la cel care a plecat adineauri.

— La Dionisie Penescu ? – spuse directorul, mirat de alegerea pe care o făcuse Nicoară.

— Exact. Silit informat că va fi promovat într-o mare centrală industrială din ramura dumneavoastră.

— Este drept, dar numirea încă nu s-a făcut.

— Vă este colaborator apropiat. Cum îl vedeţi dumneavoastră ?

Scurta vreme de linişte care urmă întrebării lui Nicoară părea să demonstreze că bărbatul cu părul alb de dincolo de masa de lucru era nu numai un bun director dar şi un om serios în ceea ce spune, măsurînd de şapte ori pînă să taie o dată.

— Inginer excelent. Specialist în domeniu. Are calitatea de a nu lăsa nerezolvate problemele cu care vine în contact. Pretinde de la colaboratori capacitate profesională,. el dîndu-le exemplu. Nu îmi aduc aminte de un caz în care eu a trebuit să contramandez o dispoziţie a adjunctului meu. Mă refer la ol, ştiţi că este director adjunct.

Nicoară răspunse afirmativ, aşteptînd ca interlocutorul său să continue. însă acesta se mulţumi cu aprecierile de mai înainte, şi Nicoară se văzu silit să Iacă o observaţie.

— Vă deziceţi ? Caracter, stabilitate morală...

— Ştiţi dumneavoastră ceva ? – se interesă directorul, cu tact şi cu prudenţă.

— Da, cîte ceva ştiu şi eu. Tocmai de aceea sînt aici – preciză Nicoară şi continuă prin a relata o întîm- plare recentă care îl readucea în atenţie pe..- cunoscutul său de altădată.

Participa la o dezbatere tehnico-ştiinţifică. La minister. în sala de la etajul doi. Printre cei care au luat cuvîntul s-a aflat şi Dionisie Penescu.

— Ştiu, ştiu, eram şi eu de faţă.

— Atunci v-am văzut pentru a doua oară – îl anunţă Nicoară – pentru că prima oară ne-am întîlnit la combinatul siderurgic de la Galaţi. Dar să revenim la dezbatere. Nu sînt de specialitate, însă pot să afirm cu toată certitudinea că

intervenţia adjunctului dumneavoastră a făcut o foarte bună impresie.

— Absolut de acord.

— Ei bine, lîngă mine, un participant l-a întrebat în şoaptă pe un altul : „De ce n-o fi şi serios omul ăsta ?” Iar celălalt : „într-adevăr, este un fustangiu de prima clasă şi asta o să-i pună capăt pînă la urmă.”

— Ştiu la ce se refereau – îşi reaminti directorul Ivănescu, îndreptîndu-se din mijloc şi oftînd adînc, ca unul care Se eliberează de o povară. A avut aici o relaţie. Cazul a fost lămurit fără nici un fel de complicaţii.

— Se înţelege, din moment ce numirea lui este pe drum...

Ironia lui Nicoară era prea evidentă să poată trece r.eluată în seamă.

— Am precizat, nu-i încă un lucru hotărît. Recunosc însă că sînt unul dintre cei ce l-au susţinut serios.

— Acum vă încearcă părerea de rău ? Parcă aşa îmi face impresia...

— Deloc. Vreau să cred că a fost ceva accidental. La urma urmelor, este un om în toată firea, serios, vreau să spun cu copii, deci responsabil, nu se poate altfel.

Nicoară spuse parcă adresîndu-se ăltcuiva :

— Aşa greşim noi cîteodată. Dumneavoastră l-aţi susţinut, eu de asemenea...

Directorul Ivănescu veni mai aproape, sprijinindu-şi coatele pe birou.

— Cum aşa ?

A

Avea în priviri curiozitate şi uimire. Oare ce va afla despre colaboratorul său apropiat ? Lucruri imposibile, desigur.

— Cum şi prin ce l-aţi putut sprijini dumneavoastră ?

— Am fâcut-o indirect, dar tot sprijin se cheamă – preciza Nicoară şi adăugă îndată : pot să vorbesc cîteva minute cu femeia aceea ? Continuăm discuţia, pe urmă. Se poate ?

— Cred că nu-i prea complicat, o invit aici, e mai bine aşa – şi directorul se şi ridică de la masiva lui masă de lucru, înclreptîndu-se spre uşă. Cu mina pe clanţă, mai întrebă : e3te nevoie să fiu de faţă ?

— Poate nu-i bine – aprecie Nicoară. cu capul întors spre uşă. Nu, cred că nu-i bine deloc.

Cinci minute mai tîrziu intra în încăpere o femeie nu prea înaltă, suplă, cu ochi negri, mari, privind cu oarecare curiozitate pe necunoscutul care o chemase pentru cine ştie ce chestiuni. De serviciu sau nu ?

O invită să ia loc pe un scaun, dincolo de măsuţa la care se instalase Nicoară şi. ca dintr-o întîmplarc. se aşeză chiar pe locul pe care îl părăsise, nu cu mult timp înainte, bărbatul despre care urmau să discute.'

— V-a încunoştiinţat, probabil, directorul Ivănescu. Mă numesc Nicoară şi sînt gazetar.

Ea păli uşor. Pricepuse dintr-o dată. Scsizîndu-i stareaj Nicoară se grăbi să o liniştească :

— Nu vă faceţi nici un fel de probleme. Vă dau toate asigurările că discuţia va rămînc doar între noi. Ştiu să respect ceea ce este de respectat.

— Vă mulţumesc.

Nu se liniştise. Continua să-l plivească neîncrezătoare.

— Ce profesie aveţi ?

— Economist.

— Aţi trecut printr-o întîmplarc nu prea fericită.

Ea ridică uşor din umeri. Ce să-i faci. Aşa este în viaţă.- Fericire şi iluzii deşarte. Neşansa ei.

— Sînteţi încă şocată ?

— întimplări de acest fel nu se uită. Omul are şi inimă şi memorie. Dar, vă rog... Trebuie neapărat să

mai discutăm toate astea ?

Nicoară se scuză. Da. trebuia. Era absolut necesar. Pentru că în funcţie de discuţia aceasta urmii să ia o hotărîre. Dar ca să poată ajunge la o concluzie întemeiată pe realitate şi adevăr va trebui să-i pună şi cî.tcvii întrebări maţ puţin plăcute... I-a spus-o şi ea a înclinat capul.

— Cum s-a întîmplat ? Vreau să zic. cum a început ?

— înlr-un fel, normal. Mi-a spus că mai devreme sau mai tîiziu el tot se va despărţi de soţie. Erau într-un impas total. De mult timp. Deci nu eram eu cauza.

— V-a atras cumva funcţia lui ?

— Nu. Fostul meu soţ şi-a respectat casa. Nu duc lipsă do nimic. Am şi o retribuţie lunară bună. Nu fac lux, insă nici nu trăiesc de azi pe mîine.

— Deci, aţi fost căsătorită.

— Şase ani. El a murit într-un accident.

— Bine că nu sînt copii.

Sprîncenele se ridicară deodată şi ochii săi negri şi mari căpătară o strălucire aparte.

— Este inexact. Am un băiat do şase ani.

— Şi l-aţi fi luat şi pe el, cu doi ?

— Normal. El cum m-ar fi luat cu unul ?

— Deci v-a făcut promisiuni.

Ea tăcu. Cine .ştie la ce se gîndea. Poate la faptul că n-ar fi trebuit să dea un răspuns afirmativ.

Nicoară intuise de mult că Dionisie Penescu era un crai. Cu Seninătatea cu care îi intrase atunci în birou... „Mai întîi ţin foarte mult să ştiu ce părere ai dumneata despre un bărbat însurat care întreţine relaţii... hai să Ic numim amoroase, cu o femeie măritată” – îl întrebase

Dionisie Penescu. Cum ce părere ? Splendidă ! Colosală ! Fulminantă ! Se vedea cit de colo că individul care abia îi intrase în birou nu prea punea mare preţ pe ceea ce o lume întreagă preţuieşte enorm şi apără cu fermitate.

— Iniţiativei v-a aparţinut într-un fel sau altul ?

— Multă vreme, nu.

— Dar pînă la urmă, da ?

— Mi-e teamă că n-aţi înţeles – îşi declară ea neliniştea. frămîntîndu-se pe scaun. Cînd credeam că l-am cunoscut mai bine şi îl socoteam un om potrivit, n-am rămas indiferentă, dacă la asta vă referiţi.

— Nu la asta, însă răspunsul dumneavoastră este logic. Şi firesc totodată – recunoscu Nicoară, apreciindu-i sinceritatea. înţeleg că nu vă consideraţi o victimă.

— Ar fi nepotrivit. îmi reproşez că mă pricep prea puţin la oameni şi acesta este un lucru foarte grav pentru o femeie. La vîrsta mea mi-ar trebui mai multă înţelepciune.

Ls vîrsta ci ! Care vîrstă ? Treizeci de ani. Unii sínt total dcscoperiţi chiar la o vîrstă îndoită. N-ar trebui să ne reproşăm că n-avem experienţă în chestiuni dintr-astea, ei faptul că acceptăm în pieajma noastră indivizi care speculează cu abilitate buna noastră credinţă.

— Nu sínt o femeie care vrea cu orice preţ „un tată Ia copil”. Doresc şi sper mult mai mult. Un om în toate privinţele. Acasă am fost şase. Cum s-ar spune, am trăit intre copii. Trei nu m-ar li speriat.

— Sînteţi sigură că legea i-ar fi dat lui copiii ?

— Se înţelege. El avea dovezi de ini idei itate din narlea soţiei.

— Aţi văzut aceste dovezi, vi le-a arătat cumva ?
— Nu i-am cerut s-o facă. Poate mi le-ar fi arătat.

Clasicul procedeu. Vechea meteahnă. Să trezeşti mila şi compătimirea pentru nefericirca-ţi prezumtivă. Născocită.

Pe uşă apăru secretara, cu două cafele. Atent directorul Ivănescu ! Ştia ce trebuie, mai ales la o asemenea discuţie. Iar secretara, o femeie la cincizeci de ani, se retrăsese tot atît de tăcută precum apăruse.

— Scuzaţi-mi o întrebare. Copilul dumneavoastră, de şase ani, îl cunoaşte ?

— Da, desigur. A rămas la noi cîtcva nopţi.

„La noi...”

•— Ce i-aţi spus ?

— Nimic. Aveam tot timpul să i-o spun, mai tîrziu.

— Aţi ieşit vreodată împreună, toţi trei ?

Nicoară voia să vadă cît de departe mergea cutezanţa lui.

— De cîteva ori, prin parc. Poate de trei-patru ori.

>— Aici vă vedeaţi ?

— Doar întîmplător. Eu lucrez două etaje mai sus.

Întinse mîna după ceaşcă. Nicoară o privea cu admiraţie. Era sinceră. Şi mîndră. Degaja o impresie de perfect echilibru. Femeie şi mamă.

— Ce părere aveţi, acum, după toate acestea ?

Ea lăsă ceaşca din mînă şi reflectă.

— Ce să vă spun eu... Poate că bărbaţii gîndesc aşa : femeile care au fost căsătorite sînt cele mai vulnerabile.

Nu, bărbaţii nu gîndesc aşa. Sau nu ar trebui să gîndească aşa. Femeile nici atît. Ar însemna ca femeia care a fost odată căsătorită să nu mai poată schiţa nici un gest pentru a-şi reface viaţa, din pricină că se socot „vulnerabile”. E o prostie.

— Şi cînd aţi aflat că nimic din ceea ce v-a spus nu era adevărat, că a născocit totul ? ,

Ea răspunse parcă pe un ton de scuză :

— Intr-adevăr, nu prea a fost corect. Dar de ce l-aş mai învinui acum ?

Fie şi numai pentru că a lăsat unui copil de şase ani iluzia că are şi el un tătic, aşa ca. toţi ceilalţi. Pentru că l-a plimbat prin parc şi i-a luat dulciuri. Pentru că...

— Vă mulţumesc pentru amabilitatea dumneavoastră – şi Nicoară se ridică întinzîndu-i mîna şi încredin- ţînd-o încă o dată : Acum, după ce v-am cunoscut, discreţia mea va fi desăvîrşită.

S-a ridicat şi s-a dus. Dreaptă şi cu capul sus.

Nicoară se hotărîse. încă din timpul discuţiei ştia ce avea de făcut. Luni în şir îşi reproşase îngăduinţa cu care privise cazul Penescu. însă nu avea ce face. Pur şi simplu nu avea de ce să apuce, cu ce să-l combată. Nici pe el şi nici pe drăgălaşa doamnă brună cu zestre imobiliară de la mama. Actul – deşi incontestabil imoral – se petrecuse cu acordul amîndurora. Şi al lui şi al Ginei Mălu- reanu. De data asta era altceva. Acum era atacabil. Se dovedise a fi din speţa individului căutat. A şantajiştilor. Unul practica şantajul material, altul şantajul sentimental. Unul mai nociv decît altul, şi amîndouă cazurile la fel de urîte şi de condamnate de societate.

Acum putea să-l întîmpine şi să-l înfrunte pe teren moral. Era drept. Şi avea şi suficient temei să o facă. Lucrurile se schimbaseră radical. Era altceva decît în urmă cu un an şi ceva. Dacă din punct de vedere profesional, al capacităţii specialistului, locul său era indiscutabil la conducerea unei centrale industriale, importantă şi cuprinzătoare, sub aspect moral se afla mult în urmă, la o distanţă incredibil de mare, punîndu-şi el însuşi stavilă. Cum de izbutise această performanţă, numai el o poate spune. Pentru că, de regulă, formarea omului se

produce simultan, profesional şi etic. O latură o condiţionează pe cealaltă. Chiar dacă nu se dezvoltă cu aceeaşi intensitate. strict delimitată printr-o unitate de măsură, metrică sau de altă natură, cert este că nu rămîne departe una de cealaltă. Cu atît mai mult nu stagnează.

La Dionisie Penescu se petrecuse fenomenul rar. Stagnare. Profilul său moral – cel puţin sub aspectul discutat, pentru că, să fim drepţi, a fi specialist tot moral este, aceasta corespunzmd unei cerinţe şi unei necesităţi sociale – aşadar, cel puţin dintr-un anume punct de vedere profilul său moral era mult prea subţire, aproape estompat, ca o fotografie luată împotriva luminii soarelui, în care nu se poate desluşi mare lucru.

Ce se putea înţelege ? Că nu îşi cunoştea interesele, punîndu-şi singur oprelişti în drumul ce i se potrivea ? Că nu ţinea la prestigiul său ? Sau că viciul era atît de adînc, de total, incit el nu mai em capabil de a se reechilibra prin prcpria-i voinţă ?

Nicoară se temea să se pronunţe. Oamenii nu-i deosebeşti prin alb şi negru.

Partea cea mai proastă este că un om bun la ceva, profesional de pildă, nu înţelege niciodată din primul moment pentru ce este apostrofat moral. Şi invers. Bacă ar fi altfel, critica ar fi acceptată cu plăcere. Şi se ştie că nu-i chiar aşa. Lasă sînge. Dar vindecă trupul şi primeneşte cugetul.

Oare Dionisie Penescu va înţelege iniţiativa pe care o va lua Nicoară ? Greu de spus. Mai degrabă nu o va înţelege. Probabil se şi vede în funcţia de director de centrală. Este bine totuşi că şocul vine din afară. Din partea unuia care l-a cunoscut ca pe un oarecare, nu

ca pe un director adjunct al cine ştie cărei direcţii generale. Cînd cineva primeşte un avertisment din interiorul insti

tuţiei, este înclinat s-o pună pe seama invidiei sau răutăţii unora dintre colaboratori. Mai greu ajunge să pătrundă sensul criticii, obiectivitatea intervenţiei.

Oare o fi înţeles de ce sînt aici ? – se întrebă Nicoară, reamintindu-şi graba cu care Dionisie Pencscu îşi adunase dosarele şi dispăruse pe uşă. Sigur că a înţeles. Altfel n-ar fi plecat. Mai ales după ce directorul Ivănescu îl invitase să rămînă la discuţie. A înţeles.

Şi dacă-i aşa, să-i fie de bine ! Cel ce se ştie în culpă nu arde de nerăbdare să dea explicaţii şi să se dezvinovăţească. Face tot ce poate pentru amînar ca eonii unturilor de orice fel. Sperii că timpul va lucra în favoarea lui. Ceea ce de fapt se şi intîmplă uneori.

Directorul Ivănescu îşi făcu reapariţia cu acelaşi imperturbabil culm de mai înainte, în.teresîndu-se în timp ce se aşeza :

— Utilă discuţia ?

— Foarte. Şi pe deplin lămuritoare – aprecie Nicoară.

— Ce impresie v-a lăsat despre colaboratorul muu ?

Nicoară socoti necesar să limpezească lucrurile din vreme. Ea nu îl învinuia pe Penescu. Şi nici nu se socotea o victimă. Căutii să se distanţeze de loate uite se întâmplaseră, spre a putea judeca şi aprecia cu întreaga limpezime a minţii.

— în schimb, colaboratorul dumneavoastră s-a dovedit a fi ceea ce bănuiam eu de mult. Un şantajist sentimental. Un speculant de sentimente frumoase. Altfel spus, un om urît. Veţi înţelege imediat cine este el dincolo de zidurile biroului. Aflaţi că a fost odată într-o situaţie foarte critică. O situaţie de crasă

imoralitate. Adulter. De el însuşi recunoscut. Ba chiar mi-a vorbit despre fapta sa cu o

iresponsabilitate de alienat. Nu ştiu de ce nu l-am dat afară din birou, deşi fusesem doar la un pas de a o face.

La invitaţia directorului Ivănescu, Nicoară istorisi cu amănuntul tot ceea ce ştia. Şi în vreme ce vorbea, bărbatul cu părul alb continua să-l privească în ochi cu o uimire greu de exprimat în cuvinte. Se gîndca cît de puţin reuşeşti cîteodată să îţi cunoşti, din toate punctele de vedere, colaboratorii, cît de riscant este să apreciezi un om după o calitate sau alta, evidentă şi certă, totuşi una singură în multitudinea trăsăturilor care formează şi definesc un portret' uman complet.

— Ce am auzit acum m-a lăsat fără grai – spuse el, rece şi tăios, cînd Nicoară îşi isprăvi relatarea.

— Nu mă miră. Pe mine omul ăsta m-a lăsat fără linişte. Din pricina lui îmi irosesc timpul căutînd o igliţă în carul cu fin.

Interlocutorul îl fulgeră cu privirea, adoptînd instantaneu o atitudine care îi descoperea şi mai mult supărarea şi neliniştea.

— Nu vă înţeleg. De fapt, aţi venit să vă faceţi autocritica pentru o îngăduinţă nepeimisă ?

— Intr-un fel. da’ – recunoscu Nicoară. liniştit. Să nc-o facem împreună. Pentiu că din greşelile, din îngăduin- ţele noastre, puse cap la cap. putea ieşi o numire în funcţia de director de centrală industrială. Eu n-am întie- prins atunci nimic în direcţia cea mai necesară, gîndin- du-mă la copii. Dumneavoastră, la rîndu-vă, aţi respins orice informaţie amară despre el – mă gîndesc la femeia care a fost adineauri aici – pe motiv că îl socotiţi responsabil... din moment ce are

familie şi copii. Aveţi dreptate, sînt destule motive şi pentru autocritică.

Directorul se ridică încet. Dînd ocol biroului; veni foarte aproape de Nicoară. Reuşea admirabil să se stăpînească.

— îngăduiţi-mi o întrebare. Dacă n-aţi fi aflat că este pe cale numirea lui în funcţia respectivă, aţi mai fi întreprins acest demers ?

Nicoară făcu ochii mari de tot. Directorul Ivănescu ştia să pună întrebări !

— Nu ştiu' exact – recunoscu el, sincer. Mai degrabă înclin să cred că nu. Ceea ce pot să precizez ca adevăr este faptul că discuţia cu femeia de adineauri m-a determinat să conturez un portret Penescu pe care nu îl ştiţi.

— Nu mi-o luaţi în nume de rău – interveni grăbit directorul. Sînt întru totul de acord. Aveţi dreptate, e cazul să vorbim şi de propriile noastre slăbiciuni.

Măsură apoi de cîteva ori încăperea, în lung şi în lat, cu pas mărunt, cu mîinile la subţiori, cu privirile plecate. Să afli deodată că un colaborator pe care îl apreciezi, pe care îl susţii...

— Aţi avea ceva împotrivă dacă l-aş invita acum, aici ?...

Nicoară înălţă capul. îi era totuna.

— Liber să procedaţi cum doriţi.

Directorul * Ivănescu se şi îndrepta spre uşă, dar îi veni o altă idee. Mult mai potrivită.

— Mai bine nu. Prea ar semăha cu o confruntare. îl chem mai tîrziu.

— Ai timp să vii pînă la mine ?

N-are. Timpul nu se dă ca leafa, să-şi mai poată pune ceva deoparte. E lichid. Se scurge printre degete dacă nu bagi bine de seamă. Iar cînd ai pârul alb, e tardiv. Spuse mai mult mîrîind :

— N-am. Şi nu-i nimeni pe-aici, să împrumut o strachină.

— Ba eu te-aş sfătui să te grăbeşti.

— Şi mă rog, cine-oi fi dumneata ?

— Retezan. N-ai ureche ?

— Nimic nu-ţi scapă, ascult în gură ca pasărea cucului. Va să zică, organizezi o recepţie cu arestaţii. Damele de la moravuri vin în rochii de seară ? Se bea şampanie albă sau roz ?

Căpitanul rîse scurt, ca un sublocotenent.

:— Tu ai să mori glumind, Nicoară. i

— Asta şi vreau, nu se va dărîma lumea. Lingă mine să se joace sîrba în stacatto. Tu preferi menuetul ?

• – Nici una, nici alta.

— Priceput. Eşti încă la tango.: unu, un-doi ; unu,’ un-doi... Şi cu asta vrei tu să cucereşti o fată electronista ? Acum zi-i că te ascult. La ce aş veni ?

— Să vezi un tip, mă gîndesc că poate te interesează, •

— S-a închis ediţia – îl anunţă Nicoară pe un ton oficial. Dă-i drumul .şi prinde-l mîine.

Căpitanul rîse iar.

— Vii sau nu ? E aici la mine. Nu mă face să te aştept.

Nicoară nu se grăbi. Ceru amănunte.

— Ce îI realizat în viaţă flăcăul, de merită cu adevărat să stea la voi ?

— Nu prea multe, se află chiar la început de drum.

— Atunci, dă-l afară dacă-i novice.

— Aha, cunoşti bancul – spuse căpitanul Retezan, înveselit.

— Care, că doar nu-i unul singur. Cît nisip intr-o clepsidră.

— Păi, anchetatorul îi spune unui arestat : „Iar ai furat ! Ce să mă fac cu tine ?” Iar arestatul, de colo, zice : ,;Daţi-mă afară, nu sînt bun de nimic !*' E bun ?

— Mda. Se admite pentru rubrica „De toate pentru toţi”, că tot n-o citesc oamenii serioşi. Ce-a făcut apostolul ăla ?

— A încercat un şantaj.

Nicoară rămase perplex.

— Ce ? ! Şi mă ţii de vorbă, cînd trebuia să fiu în maşină ? Am zburat. Şi altă dată nu te mai învîrti în jurul degetului ca un avion deasupra aeroportului, pe timp de ceafă.

Dacă e omul lui, îşi pune perna sub căpătîi şi doarme liniştit. înseamnă că viaţa le-a rezolvat pe toate. Mai bine. S-a terminat cu telefoanele pe care le dădea săptă- mînal la toate secţiile de miliţie din Capitală : „A apărut vreun caz de şantaj ?” Nu va trebui să se mai ducă în fiecare dimineaţă la serviciul „Evenimente” să citească buletinul-sinteză al -întîmplârilor petrecute în ultimele 24 de ore. Sigur că este mai bine. Trage obloanele şi pune **în pioneze un anunţ : „Cîine rău, nu bateţi că e loc pe**

sub uşă” !

în sfîrşit, a apărut din straturile dense ale populaţiei,’ nimerind chiar în braţele cine ştie cărui lucrător de miliţie. Scuzaţi, o fi spus tipul, nu aici trebuia să nimeresc. Iar miliţianul : Ba lasă-mă să te strîng la piept, mă prăpădesc dacă nu îmbrăţişez măcar unul pe săptămînă ca tine.

Punct la toate şi de la capăt. Cînd colo, Nicoară dădu peste un mucos care nici nu pusese briciul pe faţă. Scutu- răţel, e drept, adică destul de bine îmbrăcat pentru vîrsta lui, cu o figură inteligentă şi chiar cu ceva bani în buzunar, de la tăticu, totuşi un copilandru.

Nicoară îşi subţie buzele, nemulţumit.

— Cum ai ajuns, băiete, în asemenea treburi spurcate ?

Jumătatea de om nu răspunse. Avea ochii înroşiţi./ Plînsese. .

—Uite-i declaraţia – se oferi căpitanul Retezan, întinzîndu-i o hîrtie scrisă de mînă într-o desăvîrşită ordine de şcolar.

— Lasă, vreau să aud de la el – îl refuză Nicoară. Cîţi ani ai, băiete ?

— Şaisprezece.

— Apreciasem bine. Ce e tatăl tău ?

__ ? î

— N-am auzit, puţintel mai cu vlagă.

— Colonel !

— Ce ? !

/ Căpitanul Retezan interveni cu sarcasm :

—7 Aşa cum ai auzit : tata, colonel inginer – mama, farmacistă. O familie de oameni onorabili. Şi intelectuali. Ca să vezi cum stăm. *■

Se spulbera un mit.

Trecuseră doar cîteva săptămîni de la ultima conferinţă de presăTa „Interne”. Inspectorul şef al miliţiei şi, totodată, adjunct al ministrului, informa gazetarii şi scriitorii invitaţi asupra stării infracţionale – dealtfel în continuă scădere, ca număr şi gravitate – în rîndul minorilor, împărtăşindu-le preventiv măsurile preconizate, unele în fază de concept, altele gata de a fi trimise pe reţea. O recomandare a generalului atrăgea în mod special atenţia. Ea suna cam aşa : analiza a scos la iveală un fapt neluat în seamă pînă acum, anume acela că infracţiunea la minori nu apare numai în rîndurile celor cu familii dezorganizate, dai* şi în ale celor cu familii solid constituite, cel puţin aparent stabile. Aşa stînd lucrurile, sociologii, anchetatorii, scriitorii şi ziariştii urmau să abordeze problema şi din acest unghi de vedere, căutînd cauzele generatoare, expli- cîndu-l’e şi croind un curent de opinie, favorabil unui curs normal.

Nicoară avea dinainte un asemenea caz.

Puştiul îl privea cu o teamă plină do respect. îl lua probabil drept unul dintre anchetatori, coleg dc-al căpitanului sau poate chiar un superior al acestuia.

— Sînt gazetar, îi spuse Nicoară. ca să-l mai liniştească, însă obţinu efectul cel mai nescontat. Băiatul se retrase ca ariciul sub sacul său de ţepi, cînd se vede atacat.

— Ce te sperie, flăcăule ?

— Mă daţi la ziar ?...

Nicoară îl bătu prieteneşte pe umăr.

— Hai să facem un pact. Tu îmi povesteşti sincer de tot şi cu amănunte'cum s-a întîmplat, iar eu îţi promit că nu voi scrie nimic despre întreaga poveste. Iar dacă voi scrie, cîndva, n-am să dau nici un nume sau vreun amănunt care ar putea să te identifice. în ce clasă eşti ?

— A zecea.

'— Ei bine, facem tîrgul ?

Flăcăul privea neîncrezător.

— Mă dă afară din liceu şi tata mă alungă...

— Eu spun una şi tu alta, nu ne înţelegem.

Nicoară se întoarse spre ofiţer.

— Ai motive temeinice să-l trimiţi într-o şcoală de reeducare ?

— Nu cred că este cazul – răspunse, deschis şi liniştitor. omul ordinei publice, înţelegînd intenţia lui Nicoară.

— Auzi, flăcăule. Hai, dă-ţi drumul şi fiecare să ne ţinem do,cuvînt.

Mai convins, mai de teamă, puştiul se hotărî să vorbească.

— Acum o lună şi ceva am cunoscut un domn. Un om serios, eu nu mă duc cu puşlamalele. Sînt la noi, pe „Filantropia”. Ne-am cunoscut şi m-a rugat să-i fac un serviciu. Zicea să stau în faţa casei cu numărul... şi să observ cînd iese de acolo o pereche, un bărbat şi o femeie. Nimic altceva.

— Cine-i „domnul” acela, cum îi spune, unde stă ? îl întrebă într-un suflet Nicoară.

— Nu ştiu, mi-a cerut să-i spun Nelu şi-atît.

\ •— Şi cum comunicai cu el ?

— I-am dat telefonul de-aeasă.

— Mda. Şi ?

— Şi mai tîrziu el a sunat şi eu i-am spus cînd a plecat perechea. La patru după-masă, după vreo trei ore.

— Ai vreo idee de ce ţi-a cerut să-i spionezi ?

— Da, mi-a spus că fata era sora lui.

— Şi acum, băiete, am să te încerc cît de sincer eşti – îl avertiză Nicoară. Ce ţi-a dat în schimbul serviciului făcut ? Pentru că e sigur că te-a mulţumit,

din moment ce l-ai servit încă o dată.

•— Nişte poze.

— Ce fel de poze ? Nuduri ?

— Da.

— Şi unde sînt acum pozele astea ?. interveni căpitanul Retezan, întorcîndu-se brusc spre băiat.

— Acasă.

— Dacă am să-ţi cer să le aduci aici, le aduci ?, mai întrebă ofiţerul.

— Sigur că da, aprobă băiatul cu o licărire de speranţă în ochi.

Lui Nicoară băiatul îi pkăcea. Nu ora haimana. >

— Şi a doua oară, cum s-a întîmplat ?, reluă el.

— A doua oară a fost azi, pe la ora două... Trebuia să urmăresc aceeaşi pereche. Tot sora lui. Ca să nu mă vadă nimeni, m-am ascuns într-un gang, o oră, o oră şi ceva, nu ştiu precis, pînă cînd a ieşit dintr-o casă mi bărbat şi m-a luat drept hoţ... Am ou mutră de hol se interesă puştiul, ridicînd spre el o privire plină de amărăciune.

Nicoară îl linişti :

— Nu, fireşte că nu. Este o aiureală. Si astăzi individul acela urmează să te sune pentru a-i comunica direct cîtă vreme a stat perechea în casă ?

— Nu cred că mai mă sună – preciza băiatul. Tocmai venea' pe trotuar cînd m-a luat miliţianul. L-am văzut bine.

— Cum era îmbrăcat ?

— Avea o haină de piele maron. Şi o şapcă gri.

— Bine, băiete, să creşti mare. Dar te mai întreb ceva. Bfinuiai că ceea ce îţi cerea este un lucru necurat. Şi atunci, de ce l-ai ajutat ? Ţi-a mai făgăduit ceva ?

— Nu, pe cuvînt că nu.

Puţin mai tîrziu băiatul plecă cu o maşină, aduse pozele – nişte poze îngrozitoare ! – şi îl lăsară liber.

Cînd a plecat l-a privit lung şi rugător pe Nicoară, aşa cum se uită cîinele în ochii stăpînului său.

Promise că. dacă va mai suna individul în cauză, îl va anunţa pe căpitan. Dar Nicoară ştia că tipul se dăduse la fund şi nu spera prea mult.

— Ai să anunţi părinţii ? – îl întrebă el pe căpitan, cînd rămaseră numai ei doi.

— Nu şi am să-ţi spun de ce. Normal ar trebui. Dar tratăm şi noi cazurile diferenţiat. Băiatul ăsta este la primul contact cu organele de ordine publică. I-am dat cuvîntul că nu vom face demersuri şi trebuie să ni-l respectăm. dacă nu vrem să aibă toată viaţa o impresie deformată despre noi.

Nicoară îl susţinu cu convingere :

— Te aprob din toată inima, e foarte bine aşa.

— Dar nici nu trebuie să ne mulţumim cu atît, adică fără să privim lucrurile în perspectiva lor – adăugă căpitanul. Hai să analizăm puţin cazul. Ce concluzii desprinzi ?

Nicoară aprobă imediat intenţia de a discuta pe marginea acestui caz şi spuse cu vioiciune :

— în primul rînd, tipul respectiv lucrează în stil mare. De ce n-a urmărit personal perechea aceea ? Ori era cunoscut şi nu voia să fie dat în vileag, ori era ocupat cu alte cazuri. înclin spre acest din urmă motiv. Tu ?

Căpitanul Retezan avea rezerve.

— La drept vorbind, nici nu ştim precis dacă individul respectiv este sau nu un şantajist. Ce dovezi există ? S-ar putea să fi urmărit perechea aceea dintr-un motiv personal, necontrar legii. Eu altceva reţin : faptul de a răspîndi, în rîndul minorilor, asemenea fotografii – şi căpitanul le respinse cu mîna pe biroul său.

Nicoară stătu în cumpănă dacă să-i spună sau nu toate cîte ştia în legătură cu individul intrat subit în sfera

preocupărilor sale. Căpitanul ai* fi putut să-l identifice şi să rezolve întregul caz mult mai repede şi mai temeinic decît o putea face Nicoară. Dar ezită şi de data asta şi căpitanul reluă :

— îţi dai seama cît de lesne cad unii copii sub influenta infractorilor ? Pornesc de la nişte poze şi Dumnezeu ştie unde ajung. Uite ce anchetă ar trebui să scrii. Ar fi de un real folos pentru părinţi.

— Cînd critici, spuse Nicoară puţin iritat, trebuie să şi propui ceva. Ce propuneri le-am putea face ? Spre ce să le îndreptăm atenţia ? Sper că n-ai vrea să le spunem : stimaţi părinţi, întoarceţi pe dos perna din camera copilului, răvăşiţi biblioteca, controlaţi sub pat. scoateţi parchetul şi vă încredinţaţi că nu a ascuns cumva poze deocheate şi literatură pornografică, ţigări sau obiecte de o prover nienţă necunoscută. Asta ai vrea ?

— Zău că n-ar fi rău nici asta ! Dar cu la altceva mă gîndesc. La o apropiere prietenească între părinţi .şi copii, la unele confidenţe între mamă şi fiică. între tată şi fiu. Trebuie să le explicăm din vreme nişte lucruri. Nu oco-Jindu-le îi ferim pe copii, ci tocmai explicîndu-le, cu calm şi înţelegere. Altfel vine o vreme cînd este foarte tîrziu să o mai putem face.

— Vino mai la obiect, stimate anchetator. Altfel devin şi eu savant şi îmi pierd cititorii.

— Perfect, asta am să şi fac – aprobă căpitanul, neluînd în seamă ironia interlocutorului. O adolescentă are somnul agitat, se frămîntă şi maică-sa o ceartă : „Stai liniştită, fată, te chinuie dragostea ?" în loc să-i spună că o înţelege, să-i explice cum a trecut şi ea printr-o asemenea perioadă şi cum a ieşit din criză ; să-i dea exemple cînd fetele, nestăpînindu-se, nerespectîndu-se au abandonat de timpuriu, ratîndu-şi viaţa. Să-i explice deschis că

dacă actul sexual este necesar într-o perioadă a vieţii femeii, în schimb este dezastruos în alta, cu efecte adeseori ireparabile. în cazul băiatului care a plecat, la ce-i foloseau fotografiile astea nenorocite ?

Nicoară îi spuse că a pledat bine şi ca un cunoscător în materie, încredinţîndu-l că dacă va aborda vreodată tema, va folosi exact cuvintele şi aprecierile sale. Dar ofiţeruj. nu se declară mulţumit.

— Să ne ocupăm permanent de educaţia copiilor, asta trebuie.

Şi oare n-avea dreptate ?.

Nu se puteau despărţi decît cu o glumă. Mai ales că Nicoară rămăsese dator în privinţa asta.

— Mi-ai spus bancul cu hoţul. Hai să-ţi spun şi eu unul. Tot din sferă. Anchetatorul îi zice criminalului : „Cum ai comis această crimă oribilă ?” lai- arestatul : „Permiteţi să vă arăt ?ı£

Cînd ieşi pe uşă, căpitanul încă mai hohotea.

Tot Nicoară l-a potolit. A băgat capul pe uşă, interesîndu-se de ceva.

— Tot voiam să te întreb, dar uitam de fiecare dată. Cum a fost în concediul ăla scurt, de şapte zile ?

— Concediu ! Ce şi cînd ?

— Hai că ai îmbătrînit. Cum* cînd ? Atunci, la Sinaia, cu procurorul Crişan...

Căpitanul Retezan făcu ochii mari, luminîndu-se.

— Mare treier ' Crezuşi. Eram în misiune şi trebuia să arătăm ca doi oameni scăpaţi în concediu. Stai, nu pleca. Urcă pînă la şeful meu şi spune-i şi lui cum team dus pînă şi pe tine...

Şi rîse din nou, amuzat la culme de mutra vînătcenuşie a celui ce abia trimise uşa.

Pe platoul de parcare îl opri un maior.

H
M

— Am o întîmplare frumuşică, poate te interesează. Dacă vrei numele respectivilor, hai să citeşti raportul. S-a petrecut în faţa Băncii Naţionale. Un cetăţean coboară, deschide maşina .şi vrea să plece. în clipa aceea observă o hîrtic sub ştergătorul parbrizului. Coboară, o ia şi citeşte : „V-am ciocnit maşina, cînd am parcat. Las numele şi telefonul, pentru daune.” Nu-i frumos ?

— DLI – remarcă Nicoară – vizează o corectitudine după care alergăm uneori cu limba scoasă. Hai să citim raportul.

...Afară se însera. Era pe la şase. Străzile şi bulevardele intens animate îmbiau la o dezmorţeală pe jos, spre Piaţa Romană, cu un bar în colţ, unde se putea bea o cafea făcută la ibric de alamă pe nisip încins.

într-acolo îl duceau paşii pe Nicoară.

Oare puştiul va fi ajuns acasă ? I-o ticâi inima să nu afle ceva părinţii şi şcoala ? Ar fi o trădare.

..Fii liniştit, băiete !”

La şase paşi înainte, pe trotuarul blocului „Scala”, un ghiveci cu muşcată roşie se făcu zob. în cădere, ghiveciul ştersese fruntea unui cetăţean vîrstnic şi chel, lăsîndu-i un firicel de sînge. O fracţiune de secundă, numai una singură de avans şi ar fi fost mort.

Sus. la etajele superioare, se zăreau cîteva ferestre deschise. Mai mult ca sigur că undeva, în interiorul apartamentului, se va fi deschis o uşă, formîndu-se un curent violent. Fereastra a izbit puternic ghiveciul de pe pervaz – şi gata lansarea în spaţiu !

Să mori lovit de un ghiveci – ce stupid 1

în jurul rănitului se adunase un grup compact. Oamenii comentau nervoşi şi ridicau pliviri cumplite care, ele sin-

gure, ar fi putut face cioburi ferestrele de la caturile

sn- ponoare ale blocului. caluulie su-

Nicoară se desprinse spre orizonturi mai optimiste
Renunţind la bar, intră la „Podgoria". pumiste.

— O cafea.

— Scurtă ?

— Scurtă de apă. dar normală de cafea.

Chelnerul înălţă capul, colţurile gurii ii căzură, »ncă unul care ştie metehnele comerţului." ' "* d

Cu un calm de client paşnic Nicoară scoase din buzunarul hainei o scrisoare primită în ajun. O foarte lunpă scrisoare, cum sînt, de regulă, destăinuirile. B

Domnule, vreau să cred că nu te vei onri la drumului. Scuză-mă că îţi vorbesc astfel, trebuie să fii *mult mai tînăr, eu am exact 80. Citesc, scriu cu mină proprie şl nu. mă plîng de sănătate.* 1

Spuneam că nu trebuie să te opreşti la jumătatea dru mului. Ai atins, mai demult, o chestiune foarte importantă din păcate cumplit de dureroasă pentru mine. Si'am ^-7; solicit răbdarea să mă asculţi. s
"

!n tinereţea mea am cunoscut o femeie. Trei ani am ini făcut planuri de viitor. Apoi ne-am căsătorit cu tnniă împotrivirea familiei mele. La un an după căsători „ „ un copil, un băiat reuşit, azi profesor, şi dumneata ™ se poate să nu il cunoşti. De aceea şi semnez această wÎ soare a mea cu ..Un cetăţean care se căleşte amar a îni •- asemenea situaţie şi dumneata ai rămîne incognito 7~°

Ei bine, tinere, căsătoria şi fericirea mea s-au du d parcă nici n-ar fi fost. Un mizerabil s-a introdus ^4 P şi a distrus totul. Daca Viaţa, marele nostru corector l-ar fi pedepsit scurtîndu-i existenţa printr-o boală hi mi rătoare, nu ştiu ce s-ar fi întîmplat eu el mai tîrziu J •

Acest mizerabil, pe care îl cunoşteam, bine, venea la noi în casă. Mi-a spus într-o zi : să ştii că soţia ta nu ţi-e

credincioasă. N-am vrut să mai ascult nimic şi l-am pălmuit. Aş fi tăbărit cu pumnii dacă nu intervenea cineva, l-am strigat să nu se mai arate în ochii mei şi m-a ocolit tot restul vieţii.

Cîteva zile nu i-am spus nimic soţiei. Nu i-am reproşat un cuvînt. Dar simţeam cum mă distrug. Lucram în domeniul mecanicii, sînt inginer, însă din pricina stării mele de permanentă surescitare, pierdeam treptat din terenul profesiei. Dacă pînă atunci lucrasem degajat, ba chiar cu talent şi colegii îmi pronosticau (ce expresie nepotrivită !) un viitor frumos, după aceea vedeam eu singur cum coboram treaptă cu treaptă. Nu ştiu dacă mă înţelegi: eu, bărbatul, proprietarul, fusesem frustrat. Sub pretexte felurite mă duceam acasă în orele cele mai nepotrivite. Ce speram ? Mă urmăreşti ? Măcar din respect pentru anii mei, vîrstă pe care ţi-o doresc şi dumitale, chiar cu un plus considerabil de ani. Fără glumă.

Cind am văzut că sînt la picioarele eşafodului, i-am cerut soţiei o explicaţie. Nu s-a supărat. Nu s-a dezvinovăţit. A stat mută. Şi mută a rămas pînă m-a părăsit şi n-am mai auzit nimic despre ea.

Fusese o fată săracă şi eu eram într-un fel un pionier al concepţiei de azi, pe care o găsesc raţională şi morală, aceea de a te căsători cu fata pe care o iubeşti şi nu cu zestrea ei. Ea a renunţat însă la *o bună condiţie materială şi s-a dus. Unde ? N-aveam să ştiu ani şi ani de zile.*

Nu m-am recăsătorit. Băiatul era mare, avea 12 ani. O femeie în vîrstă, din familia mea, avea grijă de noi şi de casa. Şi din nou m-am orientat spre profesiune, căutînd o compensaţie. Am avut, în anii următori, partide bune, dar nu m-am mai căsătorit.

Băiatul meu, acum student, devenea tot mai închis. O puneam pe seama dificultăţilor psihice prin care trece orice copil fără mamă. Căutam să mă apropii de el, dar păstra distanţă. Mă respecta, îmi cerea sfatul în probleme de studiu. Cînd voiam- să-i dau sfaturi de viaţă, îmi răspundea cu o cutezanţă ce mă supăra.

Avea, ţin minte ca azi, un costum şi atîta tot. Nu-i făceam multe, să nu-l deformez cu „marile posibilităţi materiale ale lui tata”. El purta tot timpul un alt costum. Spunea că era de la bunica. De unde să ştiu eu că era de la maică-sa ? Şi cel puţin o dată pe săptămînă se ducea „la distracţie cu colegii”. El tot la maică-sa era...

— Cafeaua dumneavoastră.

— Bine, îi spuse Nicoară chelnerului, adu şi apă minerală.

Omul restaurantului puse pe masă un pahar înalt, de bar, cu o licoare colorată.

—■ Cinzano.

— Mda. Şi ?

— Un prieten vă trimite un Cinzano.

Nicoară îşi roii privirea prin salon. Nici un prieten.

— Ia-l dumneata, i-l oferi el chelnerului. Eu obişnuiesc să-mi plătesc întotdeauna consumaţia. Şi tot eu mi-o comand.

Chelnerul ezită.

>— Te rog să-l primeşti, insistă Nicoară.

— Cum doriţ i.. Mulţumesc.

Se îndepărtă, cu paharul pe tavă.

Foarte bine, se aprobă Nicoară, ştiu eu cum vine chestia asta. Mai întîi primeşti un Cinzano mare şi pe urmă vine un individ mic să-ţi spună şi să te roage să te ocupi puţintel şi de „problema” lui. Drumuri slinoase.

Nu şi-a găsit amicul.

Coborî privirea şi întoarse pagina scrisorii.

...Şi intr-o bună zi primesc o scrisoare acasă. De la mi- zerabilul acela. lartă-mă, îmi scria el de pe patul de suferinţă, iartă-md, ţi-am distrus familia. I-am făcut curte soţiei tale şi ea m-a respins. O iubeam nebuneşte şi ea m-a respins. Nu mi-am iertat-o toată viaţa. Am comis o nebunie.

Asta e, tinere. N-am să-ţi spun starea mea de atunci. Cînd m-a întrebat fiul meu (terminase de-acum studenţia), de ce nu te recăsătoreşti, tată, eu i-am spus : numai cu mai- că-ta, dacă ar mai vrea. Nu ştiam nimic de legătura lor.

Acum, fireşte, sínt cu ea. Dar la ce vîrstă şi cu cîte renunţări în urmă ? Afecţiunea noastră e umbrită de re- muşcări. Un şantajisţ sentimental ne-a sucit pe deget. Ce prostie !

De aceea îţi spun : nu te opri, nu poţi să te opreşti la jumătatea drumului. Cu indivizi de soiul ăsta care lovesc în familie, din indiferent ce motive şi intenţii, să fim necruţători.

Să te amesteci grosolan în casa unui om fie din intenţii sentimentale, fie materiale, cum este cazul individului despre care am citit, echivalează,-după părerea mea, cu o crimă. Am în vedere ceea ce reprezintă familia pentru societate.

Cam asta e tot, dragul meu prieten. Găseşte-l pe individul acela imposibil şi dă-l pe mina Justiţiei. Sínt alături de dumneata.

• Nicoară împături scrisoarea şi făcu semn chelnerului.

— Plata. '

Şi a ieşit din local indispus, izbind cu piciorul în gu- noaiele întîlnite pe drum.

Cine ia viaţa uşor, nu rezistă.

Se înserase binişor şi bucureşteanul se grăbea spre teatru sau la ultimul spectacol cinematografic. Limuzinele se tîrau parcă legate unele de altele, pe bulevardul larg. La intersecţii, ochiul ciclopic al semafoarelor urmărea forfota de oameni şi maşini, privind cînd sîngeriu, cînd rece şi inexpresiv.

Oare la ce s-o fi gîndind, la această oră, puştiul de pe Filantropia ?

Şi doamna căsătorită Mălureanu ?

Şi Fiţi, blonda peltică ?

Şi mult încercata doamnă Ciubăreanu ?

Nicoară ridică din umeri. Mofturi ! •

Era la Buzău. O scrisoare trimisă de un activist îi semnala un caz interesant. Era vorba de relaţia dintre ambiţie şi risc. Subiectul interesa cu atît mai mult cu cît la vremea respectivă se auzeau tot mai multe glasuri în adunările generale din întreprinderile economice, care invocau „admiterea legală a riscului”. Nu-i greu de înţeles unde ar fi dus această legalizare. în primul rînd, la permanente încercări infructuoase. La experimente lipsite de vaste şi complete cercetări desfăşurate anterior. Adică, la irosirea cu acoperire (legală !) a unor considerabile fonduri materiale şi băneşti.

împricinatul era inginer. Părea revoltat că trebuia să explice nişte lucruri care pot fi lesne înţelese de oricine.

— Vă place sau nu, sînt un ambiţios şi o declar deschis.

I-a spus şi Nicoară :

. – Nimic neobişnuit. Ambiţia este un sentiment omenesc. De ce ne-am ascunde propriile noastre sentimente? Bineînţeles, cîtă vreme nu se lezează

morala şi ordinea de drept.

Inginerul s-a prefăcut că nu înţelege. Nu-i convenea. Avea motivele sale. Ca inginer pe un şantier – chiar foarte talentat inginer – obişnuia să mai ia, în mod arbitrar, cîtc o măsură neconfruntată cu alte opinii, deci insuficient fondată, cu un rezultat foarte apropiat de zero. Afirma că ,,cine va trebuie să-şi asume totuşi riscul”. Poate. avea dreptate. Dar riscul trebuie admis numai după ce toate calculele şi variantele deciziei, ca şi confruntarea de opinii absolut necesară în toate domeniile şi cu atît mai mult în tehnică, dau garanţii că măsura hotărîtă este cea mai raţională şi cu cel mai mic grad de incertitudine. în acest caz, insuccesul – şi nu riscul – va face cel mult să nu se înregistreze nici un progres. în nici un caz nu va afecta evoluţia pozitivă de pînă atunci.

El, inginerul, cum procedase ? A fost avertizat de la bun început.

— Tovarăşe inginer, nu procedaţi aşa – l-au sfătuit maiştrii şi tehnicienii. Este foarte riscant. Să ne batem capul pînă vom găsi o soluţie cu mai multe garanţii.

Nu i-a luat în seamă. Era singurul inginer pe şantierul acelei întreprinderi de materiale de construcţii din Pătăr- lagele Buzăului. Singurul inginer şi – în falsa lui înţelegere a ceea ce înseamnă autoritatea şefului – urma să demonstreze că ideile sale sînt întotdeauna formidabile. S-a aşezat el la troliu. Va arăta el tuturor ce înseamnă să ştii să rişti. Pentru că, nu-i aşa, „cineva trebuie să-şi asume totuşi riscul”. Dar iată că puţinele şi grăbitele calcule s-au dovedit eronate. S-a dărîmat întreaga estacadă. O lună încheiată s-a lucrat pentru refacerea stricăciunii şi reintrarea lucrărilor în grafic.

N-a tras concluziile care se impuneau firesc. Pentru că iată-l spunînd cu oarecare dispreţ :

:— Se pare că ambiţioşii nu prea sînt agreaţi !

Ne uimiţi, Înălţimea-Voastră, era gata-gata să-i răspundă Nicoară, însă discuţia ar fi degenerat într-o polemică absolut inutilă.

S-a stăpînit. în capul interlocutorului său era un fel de talmeş-balmeş. Sigur că nu agreăm orice fel de ambiţioşi. Societatea pe care am părăsit-o de multişor, mu- tîndu-ne primeniţi în casă nouă, era străbătută de ambiţii şi ambiţioşi. Chiar şi astăzi au mai rămas destui care vor cu orice preţ şi prin orice mijloace să parvină, să iasă din rînd aşezîndu-se sub lumina reflectoarelor, spre a atrage atenţia asupra lor. Ei. acest soi de ambiţioşi se află într-o cursă nebună după glorii, onoruri şi distincţii. De ce i-am agrea, cînd, de fapt, contravin flagrant concepţiilor şi aspiraţiilor noastre despre om şi societate ? Ambiţia lor este nocivă. Infestează şi contorsionează.

Cunoaştem însă şi o altă ambiţie. Sănătoasă, curată, necesară, fără substrat egoist, clădită monumental de spiritele înaintate ale vremii noastre. Aceasta este ambiţia de a contribui cit mai substanţial la progresul general, cu rîvnă dar cu modestie, fără să baţi monedă. Este ambiţia de a te face cît mai util, lăsînd societăţii iniţiativa în a te aprecia şi a-ţi acorda satisfacţii.

EI, inginerul, poza în victimă. Fusese schimbat, era normal să fie schimbat şi acum manifesta ofensa.

Să-i fie de bine !

> Nicoară îşi continuă investigaţiile la uzina de sîrmă şi electrozi. Inginerul şef de pe atunci al acestei reprezentative uzine buzoiene, Eugen Sandu, era unul dintre cei patru realizatori ai procedeului şi instalaţiei de fabricat electrozi

tubulari, realizare remarcabilă în tehnica sudurii.

•— După cîte ştiu, ideea noului procedeu vă aparţine. – Nu întotdeauna ideea este totul – spuse cu modestie inginerul.

— în timpul cercetărilor pentru elaborarea procedeului au fost momente cînd voiaţi să renunţaţi ?

— Destule. Şi chiar de la început. Primele rezultate nu erau nici măcar încurajatoare. Zero cu literă mare. Dar printre noi patru se găsea întotdeauna un ambiţios care să insufle curaj. Ne avîntam iarăşi !

— Dumneavoastră vă lipsea ambiţia ?

— N-am spus asta. Sigur că nu îmi lipsea. Dar ambiţia este una şi posibilitatea alta.

— Greşesc cu sau puneţi într-adevăr ambiţia în raport direct cu posibilitatea, cu capacitatea individului ? – stărui Nicoară.

— Exact. Fiecare om are limitele sale în cunoaştere. Ambiţia este egală cu capacitatea. Mai bine spus capacitatea este suportul ambiţiei.

— Singur nu puteaţi duce la capăt invenţia ?

— Poate da, poate nu. Cert, nu atît de repede cum o cereau interesele, producţia.

—' Insist : admiteţi s?u nu ambiţia de a rezolva singur ceva ?

Sîcîitori mai. sînt gazetarii ! însă cei doi se cunoşteau mai de mult. Adăugaţi la asta o cunoscută politeţe a gazdei şi veţi înţelege de ce inginerul şef-'aprecia clisei!-J.-. ¿m- gaja-.ta nu ca o sîcîială ci mai[4] mult ca sigur cr n? ceva necesar şi important pentru cel ce-i trecuse pragul biroului.

— Da, o admit. Chiar adaug că atunci cînd izbi eşti singur, satisfacţia este mare. însă nu pentru tu! că cm rczolvat-o eu şi nimeni altul. Pentru cu totul idicev*. Mă verific, mă compar cu mine însumi. Succesul persor 1 îmi confirmă că am mai făcut un pas înainte, spre cunoaştere, în pregătirea mea profesională. Nu spre popularitate şi onoruri, asta în nici un caz !

17 – Te salut, Fidelitate !

— Vreţi să spuneţi că populari laica şi onorurile vă displac ?

— Ei, cum aş putea afirma asta ! Sigur că nu îmi displac, ele intră în firea noastră. Pur şi simplu nu mi-arn făcut un scop în viată alergînd după de. Ar fi trist să constat i că ai luat din ambiţie – acest sentiment curat şi foarte necesar, propriu oricăruia dintre noi – tocmai ceea ce te înstrăinează de tine însuţi, adică patima glorificării şi parvenirii.

Nicoară era satisfăcut. Putea pune punct. însă îi reveni în minte acel inginer de şantier cu Îl **lui opinie că ţ,cineva trebuie să-şi asume totuşi riscul** şi spuse :**

— Sînteţi inginer-şef, deci persoană de decizie. Curn *pe* **manifestă ambiţia, în actul deciziei ?**

• Celălalt dezaprobă, mişeîndu-şi capul.

— Ambiţia nu are ce căuta la masa unde se ia decizia. Ar fi răul cel mai mare.

— Faceţi-mă să înţeleg – insistă Nicoară. Cînd intraţi în şedinţa consiliului oamenilor muncii aveţi, desigur, o părere dacă nu chiar o variantă a deciziei care urmează să fie luată. E normal să aveţi, sînteţi cadru de conducere. Nu vă încearcă dorinţa ca varianta dumneavoastră să triumfe ?

— Hai să ne înţelegem – invită inginerul şef, animi ndu-se. Ce am spus înainte este bun spus. După dumneavoastră, ce este decizia ? Suma părerilor confruntate şi, pe cît este posibil, verificate cel puţin teoretic. Suma experienţei fiecăruia. Am spus că ambiţia nu are ce căuta la masa unde se ia o decizie şi iată pentru ce. Un ambiţios ar proceda aşa : ..Stimaţi tovarăşi, eu am hotărîi să procedăm aşa”. Punct. Dar asta nu-i decizie. Aventură. în schimb, ambiţki este cît se poate de necesară după aceasta

Pentru că decizia trebui e aplicata cu fermitate. Deci cu ambiţie. Dar asta este altceva.

— Ce păcat că se mai întîmplă şi altfel! Chiar în întreprinderea aceasta.

Inginerul şef răspunse afirmativ. Ştia la ce se referă Nicoară. Exista la serviciul tehnic un şef, un inginer foarte capabil. Suferea însă de patima unei mindrii prost * înţelese. Voia să lase să se înţeleagă – şi pînă la urmă el însuşi a crezut-o ! – că numai ceea ce spunea el era bine, corect şi adevărat ; că stăpînea cerul tehnicii. Nu admitea alte păreri. Criticile ricoşau din armura sa medievală. într-o bună zi s-a văzut izolat, apoi îndepărtat. Greşise prea de multe ori. Devenise un pericol. Ambiţia egoist-pătimaşă, scăpată de sub controlul moralei, te împinge pînă la ridicol.

în ancheta publicată ulterior, Nicoară conchidea : „Iată cît de puţin îi trebuie unui om să treacă pragul dintre sensurile admise şi sensurile interzise ale ambiţiei.”

Tudor, de la *Ştiinţă* intră pe uşă. radios.

— Vin din Moldova, abia am picat – începu el, lăsîndu-se moale pe un scaun. Privind ciudat spre Nicoară, adăugă : îţi aduc o mare bucurie, una cît roata carului.

Nicoară se uită la el neîncrezător. Amicul ăsta, încărunţit la 34 de ani, plăteşte tribut atîtor şi atîtor subtilităţi lansate în jur – îi trecu lui Nicoară prin minte. Temîn- du-sc şi de astă dată de o şotie, se hotărî să-l imobilizeze.

— Şi cam care ar fi bucuria pe care mi-o aduci tu din Moldova, cresc nuferi pe Şiret ? *

— Daca ai şti, ai fugi repede la bufet să comanzi două cafele şi două coniacuri de cinci...

— Ţuica de prună se aşaza de-a curmezişul ? Uite ce este, frate-meu : dacă nu ai dormit bine, ia o ciorbă de

potroace. Găseşti la Zahana. Dă fuguţa – îl mai îndemnă Nicoară, luînd din nou stiloul în mină şi pregălindu-se să-şi desăvirşească opera caligrafică.

Musafirul nu dădu nici un semn că ar fi dispus să-i urmeze îndemnul. Dimpotrivă, se instala mai bine, puse picior peste picior şi bătu darabana cu degetele pe mapa de pe birou.

— Ziceam că vin din Moldova, asta nu-ţi spune nimic ?

— Ba da, îmi aminteşte că trebuie să plec spre Oltenia. „Ce-o fi avînd de gînd pişicherul ăsta ?ª

— Şi dacă vin din Moldova – reluă insinuant Tudor – am onoarea să îţi comunic că am aflat acolo nişte lucruri uimitoare despre un anumit director general...

Nicoară ridică repede capul. Privirea lui nu mai era deloc prietenoasă.

— Tudore, te previn...

— Lasă asta, mai bine ascultă ce îţi'spun eu. Amicul acela al tău este un om formidabil. For-mi-da-bil !

— Nu l-au dat afară ?

— Cînd ai să auzi de ce lucruri a fost în stare, ai să rămîi perplex.

Nicoară strînse stiloul şi îl puse pe birou. Simţea cum începea să se înfurie. Se şi înroşise puţin la faţă de cum auzise de Petreanu. Dar şi mai intrigat era de atitudinea lui Tudor, care picura vorba în loc să spună repede ce avea de spus.

— Dacă ţi-a trecut cumva prin minte să faci glume pe tema asta, să ştii că nu ai fost deloc inspirat. Acum spune totul şi dintr-o dată.

— Hai să nu te fierb inutil – recunoscu şi Tudor, caro n-ar fi dorit cîtuşi de puţin să-şi necăjească prietenul. După publicarea articolului, o comisie din

minister s-a deplasat la faţa locului. Comisia urma să verifice cazurile în amănunţime şi apoi să se consulte cu organele locale în vederea numirii altui director general. Cînd colo, în timpul cercetărilor, ce crezi tu că se constată ?

Observînd că Nicoară asculta cu o maximă încordare, Tudor renunţă la joaca de mai înainte, adăugind repede :

— Ei bine, omule, autorul sesizărilor către redacţie nu era un necunoscut, ci un bun prieten al lui Petreanu,*al directorului general în persoană.

Nicoară păru să nu fi priceput nimic.

— Fugi că mor ! Asta e noutatea ta formidabilă despre un om formidabil ? N-ai găsit loc la vagonul de dormit şi ai stat pe culoar toată noaptea ? Şi ce-i cu asta, dacă îi este prieten ? De cînd se consideră că opinia critică a unui prieten este o trădare ?

— Nu m-ai înţeles, se vede treaba că le-am încurcat eu. Directorul său general ştia despre sesizări, asta voiam eu să-ţi spun.

— Tu ai înnebunit de-a binelea, Tudore !

— Ba sînt într-o stare de spirit cît se poate de normală, te asigur. însă, la fel ca tine, am rămas şi eu trăsnit cînd am aflat. Ce îţi spun este adevărul gol-goluţ, de asta am şi alergat la tine de la gară.

— De unde ai informaţia ?

-r- Am discutat cu primarul oraşului. Vezi şi tu că chestiunea asta este absolut sigură. Petreanu ăsta al tău, cum ţi-am spus, este un om !

Nicoară se lăsă încetişor pe speteaza scaunului, privind undeva, în covorul din încăpere, fără ţintă. Tudor găsi înţelept să-i lase cîteva clipe de răgaz, atît. de necesare în asemenea împrejurări. Tăcu şi el. Iar cînd telefonul începu să sune, Tudor ridică puţin receptorul şi îl lăsă să cadă la loc.

Cînd vorbi iar, Nicoară avea glasul schimbat. Se vedea bine că îl încerca o emoţie puternică.

— Spune totul, tot ce ştii, bănuiesc că ai multe amănunte, nu se poate să n-ai.

Tudor nu se lăsă rugat a doua oară. înţelegea şi el că cel puţin acum nu mai era cazul să facă pe misteriosul. Spuse* deci, că Petreanu fusese serios presat de acasă : fă cutare lucru, drege cutare... Omul rezista cit rezista şi. apoi făcea pe plac familiei, însă formal, pentru că pînă la urmă revenea în fiecare caz, îndreptînd ce greşise.

— Şi cum s-a constatat că directorul general cunoştea dinainte conţinutul sesizărilor ? – mai întrebă Nicoară, a cărui bună dispoziţie creştea văzînd cu ochii.

— Simplu de tot. Comisia a aflat de la autorul sesizărilor, vechi tovarăş de muncă al lui Petreanu.

Tudor era bucuros că el şi nu altul îi adusese prietenului său o atît de plăcută veste. Pentru că Nicoară exterioriza din ce în ce mai multă satisfacţie. încă puţin şi va exploda, în privinţa asta Tudor cunoştea bine lucrurile.

— Mi-ai spus tot-tot ?

— Mai am ceva important – recunoscu Tudor, grăbit. Comisia de anchetă s-a împărţit în două. Unii sînt de părere că Petreanu trebuie să rămînă mai departe directorul general al combinatului, alţii că ar fi mai nimerit să vină la conducerea centralei industriale. Problema este încă în discuţie.

— Organele locale ?

Tudor făcu un gest ca şi cînd ar fi vrut să spună :. aici totul este în cea med perfectă ordine,

— Primarul oraşului îmi spunea că organele locale nu îi vor da drumul. Petreanu este un bun specialist şi un

tot atît de bun organizator. Locul unui asemenea specialist

este în unitatea direct productivă, în combinat. Este o judecată sănătoasă.

Nicoară izbucni, în sfîrşit:

— Va să zică, aşa, Ioane ! Mă miram eu de ce îţi venea a rîde cînd eu turbam. Mă miram de ce n-ai procedat şi tu ca unii oameni mititei care îşi urmăresc „adversarii” pînă în pînzele albe. Măi, afurisită pielea de pe tine !

— S-a lăsat criticat public, pentru a-şi- pune ordine în casă.

‘ – Aşa se pare.

— Ţi-a încălzit inima, nu-i aşa? – întrebă Tudor, sincer interesat.

— Nu ştiu ce va fi realizat el în familie, cu toată ţesătura asta de pase în propriul careu mic – spuse Nicoară dezlănţuit, – dar trebuie să recunosc că cinstea lui de om nu şi-a pătat-o. Uite, Tudore, ăsta e Petreanu. Aşa l-am cunoscut şi aşa a rămas. Cine naiba spune că funcţia îl schimbă pe om ? Spanac ! Funcţia. îl descoperă pe neom, asta da ! îl descoperă şi îl dă în vileag, mai repede decît ai sparge nuca să îi vezi miezul.

— Scrie ceva despre asta, Nicoară – sugeră Tudor, mişcat de bucuria celuilalt. Poftim, de ce dai din cap ?, întrebă el repede, observînd la Nicoară un gest de împotrivire. Nu e asta o temă excelentă de reportaj ?

Sigur că era o temă grozavă. Dar cum să consumi totul într-un reportaj de gazetă ? Cum să explici de ce anume Petreanu nu se putea schimba în rău ? Cum să redai, intr-un scurt reportaj de ziar, un drum lung şi anevoios, cu greu străbătut, în lipsuri şi renunţări ? Cum să explici lupta sa interioară de mai tîrziu, pentru a-şi păstra şi familia şi robusta lui educaţie de om cinstit şi drept ?

— Poate voi scrie cîndva despre omul acesta – spuse Nicoară, nu prea convins. – Mai tîrziu, cînd se vor fi aşezat toate în ordinea lor. Voi scrie, sigur că voi scrie.

Tudor lansă ultima veste pe care o mai avea.

— Sînt informat că Petreanu a venit la Bucureşti cu un tren înaintea mea. Caută-l. A fost chemat la minister, îl găseşti uşor, nu-i o problemă.

Nicoară tăcu îngîndurat.

— Crezi că te ocoleşte ?

— Nu, nici pomeneală de asta – contestă Nicoară cu o grabă de înţeles. Dacă este în Bucureşti, îmi dă el un semn de viaţă. Ai să vezi că va fi aşa cum spun eu, ai \ să vezi.

— Ar fi frumos şi corect din partea lui – conchise . Tudor ridicîndu-se de pe scaun şi strivind în scrumieră ţigara fumată doar pe jumătate. Eu vă doresc o întîlnire plăcută. Şi acum zbor, că sînt frînt de oboseală.

— Ai venit direct de la tren ?

— Nu merita ?

Nicoară îl conduse, mulţumindu-i încă o dată pentru vestea bună pe care i-o dăduse.

A doua zi, pe la ora prînzului, doi bărbaţi pentru multă lume necunoscuţi, străbăteau rînd pe rînd marile hale ale uzinei „23 August” din Capitală. N-aveau nevoie de înso-ţitor. Nicoară se ducea destul de des la uzina bucureşteană, în reportaj. Cunoştea fiecare secţie. Celălalt, Ion Petreanu, descoperea cu surpriză că multe din secţiile uzinei aveau ‘ aceeaşi organizare şi amplasament ca în urmă cu două decenii şi ceva. Doar producţia era alta. Cu totul alta. Şi oamenii.

Cînd ieşiră în spatele halei de mecanică uşoară, spre linia transbordorului de vagoane şi locomotive, Petreanu

rămase locului, descumpănit. Munţii de şpan de odinioară, rezultaţi din extraordinar de marele volum de aşchiere la strung, lipseau cu desăvîrşire.

— înţelegi ? – întrebă Nicoară, arătînd platforma liberă.

— Tehnologiile noi.

— Sigur că da – întări Nicoară cu o voioşie cam exagerată – uzina de acum aplică cele mai moderne tehnologii. în sectoarele calde, la turnătorii şi la forje, piesele ies cit mai aproape de cota finală. Maşinile aşchietoare nu mai iau acum tone de şpan. Dar dacă ţii neapărat să încarci un vagon cu şpan, la noapte – rîse Nicoară, dînd un ghiont însoţitorului său – să ştii că îţi pot face rost, crede-mă. Am atîta trecere aici...

Petreanu spuse printre hohote de rîs :

— Lasă, lasă, am încărcat atunci şi pentru acum.

în impresionanta hală de mecanică grea, cu mari strunguri Carusel, de fabricaţie proprie, cu strunguri, freze şi raboteze nou-nouţe, unele din ţară, altele din import, cîteva echipe de muncitori montau o linie de ciment de dimensiuni colosale. La cazangerie, unde cîndva pîrîiau .asurzitor ciocanele pneumatice, nituind cazane de loco- imotivă, găsiră o linişte surprinzătoare pentru specificul urnei asemenea secţii. Locul mult prea zgomotoaselor ciocane îl luaseră aparatele de sudură automată. Şi nu se imai confecţionau cazane de locomotivă, ci mari recipienţi, îm unicate, pentru cele mai diferite ramuri industriale ale ţării – metalurgie, chimie, energetică...

__ S-a transformat fantastic uzina – observă Petreanu, cui admiraţie.

__ Fantastic, bine ai spus. Azi are vreo cincisprezece

miii de oameni. Şi o tehnică ultramodernă. A fost şi rămîne

una din principalele uzine ale construcţiei noastre de maşini.

Intrară în secţia dc locomotive. Petreanu făcu doar cîţîva paşi şi se opri. Aici lucrase ci. Nicoară se opri şi el şi amîndoi priviră hala. în tăcere.

Da, iată birourile meşterilor şi dispecerilor, dispuse pe latura de la intrarea în halci ; iată podurile rulante, mari şi grele, mişcîndu-se încet pe deasupra. Şi iată liniile ferate pe care se montează locomotivele. Linii dese, pe care se văd locomotive în diferite stadii de montaj.

— Astea sînt locomotivele Diesel – hidraulice – îşi dădu părerea Petreanu, iar Nicoară, înclinînd capul, continuă ideea.

— Locomotivele celelalte şi-au trăit traiul. Astea pe care le vezi sînt cea mai nouă expresie a tehnicii în materie de transporturi pe calea ferată. Foarte căutate la export – uzina nici nu poate să facă faţă cererilor.

Petreanu tăcu. Parcă îl încerca un sentiment de tristeţe.

Un băietan mărunţel, pierdut cu totul într-o salopetă dintr-o bucată, de bună seamă elev la profesională, îl văzu şi se apropie repejor. Observase că Petreanu se uita în direcţia unde doi muncitori robuşti apropiaseră două piese dc mari dimensiuni şi sudorul electric le lua în primire.

— Nene – spuse puştiul cu oarecare protecţie în glas – nu vă mai uitaţi spre flama aparatului. O păţiţi.

Petreanu îl cuprinse într-o privire caldă.

— De ce, flăcările, ţi-e teamă să nu am, la noapte, nisip în ochi ?

Puştiul îl privi cu ceva mai multă consideraţie.

— Bine că ştiţi.

Ce voise să spună Petreanu, cu nisipul acela din ochi ? Ceea ce de fapt ştiu mulţi. Dacă flama de sudură electrică îţi prinde privirea de două-trei ori, noaptea te

perpeleşti

2<i<>

ca pc jar, cu senzaţia că ai în ochi numai nisip. O durere atroce, lacrimile curg şiroaie, compresa cu apă rece nu face nici două parale.

— Ştiu, puştiule, ştiu...

Să mergem, am stat în uzină trei ore – spuse Nicoară, uitîndu-sc la ceas.

Ieşiră din hala locomotivelor, apucînd spre poarta uzinei. în capătul aleii, spre poartă se vedea o clădire masivă, cu trei etaje, luminată de ferestre mari.

— Văd că uzina are acum un grup propriu de proiectare – şi Petreanu arătă spre clădirea din capătul aleii. Un adevărat institut. Atunci erau doar cîţiva proiectanţi înghesuiţi în birourile pavilionului administrativ. Ţi-aduci aminte ?

Nicoară spuse că îşi aminteşte de toate, apoi întrebă pe neaşteptate :

— Ce s-a hotărit cu tine, Ioane ? Mi se pare că de asta ai fost chemat la Bucureşti. Rămîi, în continuare, la combinatul chimic din Moldova ?

— Rămîn, sigur că rămîn.

— Asta e foarte bine.

— Şi eu sînt de aceeaşi părere. Au vrut să mă aducă în centrală, dar am stăruit în decizia mea. N-avea rost.

— Ai procedat corect. Şi acum hai să iuţim pasul. I-am spus soţiei mele că s-ar putea să fim acasă în jurul orei 16.

Petreanu se opri o clipă, îl privi lung şi îşi reluă drumul.

— Asta nu. Dă-mi voie să nu accept.

— Mi-o întorci pentru atunci ? – îl zgîndări Nicoară, fără să se arate prea supărat de refuzul prietenului.

— Protestez şi eu în felul meu, am dreptul ăsta.

— înseamnă că trebuie să mergem să mîncăm la un restaurant, în oraş, nu-i aşa ?

Petreanu pară şi el.

— Nu eşti obligat, faci cum vrei !

Apoi şi unul şi altul, nu se ştie de ce, izbucniră în rîs şi luîndu-se de braţ ieşiră pe poarta uzinei.

Petreanu plecase. Găsise bilet la un avion care decola imediat. S-au despărţit în uşa agenţiei de voiaj, Petreanu- oprind un taxi care să-l repeadă la aeroport.

— Te aştept curînd în Moldova.

— Am să vin; nici o grijă. Salutări soţiei.

— La fel, din parte-mi.

Vara era pe sfîrşite. Restaurantele încă nu se re trăseseră sub acoperişurile de beton. Grădinile lor erau şi acum pline de clientelă. Dar farmecul grădinilor de vară trecuse. Devenind inutile, marile umbrele zăceau * îngrămădite în depozite, iar în puţina vegetaţie care mai rămăsese din bogatul decor verde al grădinilor de asfalt şi prundiş, apăruse rugina toamnei...

Nicoară intră la „Cina”. Era după-amiază pe la 5. Mîncă vreo cîţiva mititei şi mai lîncezi lîngă o halbă de bere cu guler alb, îmbietor. Smgur. Ceea ce înseamnă că ceva nu era în ordine în podul casei.

Un bărbat la 44 de ani nu prea este nostalgic. încă mai are vagi păreri despre ceea ce se numeşte o pvlşniţă veritabilă. La o asemenea vîrstă nu te gîndeşti încă, la modul serios, cum va fi coborîrea pe celălalt versant al vieţii. Şi totuşi, Nicoară lăsa impresia unui-om acrit de toate. Sorbea fără chef şi privea fără să vadă.

Motivul îl ştia numai el. O auzea cîntîncL pe Maria. Marea, inegalabila noastră Maria.

Pe vremea cînd ea cînta la ..Cina”. în gră.dina de vară şi în acest anotimp în care Bucureştiul are o frumuseţe ci-lmă şi o caldă intimitate pînă şi în zona sa cea mai centrală unde se îngrămădesc instituţii de

cultură şi sociale – pe vremea aceea, cînd Maria era Maria şi glasul ei magnetiza, pur şi simplu, el venea adeseori s-o asculte. Se aşeza la o masă mai retrasă, lăsa toate preocupările alături, ca pe un lucru inutil şi se abandona în voia celui mai curat cîntec românesc pe care îl ascultase de la Gri- goraş Dinicu încoace.

Şeful tarafului Măriei era Fărămiţă Lambru, acel maestru al acordeonului şi al cîntecului lăutăresc. Pe vremea aceea se mai deda vechilor sale deprinderi, cîntînd din gură un cîntec-două şi supunîndu-se astfel unui efort riscant pentru sănătatea-i şubrezită. Mulţi ştiau că Fărămiţă avea să lase din mînă acordeonul mult prea curînd şi definitiv. Nicoară îl întîlnise o dată pe culoarele Spitalului 10. Fărămiţă i 'se văitase în felul lui : „Am o gheară în piept şi mă tot încearcă, nebuna”.

într-o seară Nicoară venise la „Cina” împreună cu un foarte cunoscut publicist, moldovean de fel, excelent condeier (ulterioara sa consacrare cinematografică a fost realmente o pierdere pentru publicistica românească !). Au înclinat, capul discret, spre celebra cîntăreaţă de pe podium şi s-au lăsat conduşi spre o masă aşezată la tulpina unuia dintre salcîmii vîrstnici care patronează în mod fericit grădina de vară.

Seara, cînd eşti în doi şi pus pe taclale, se bea vin. Şi dacă se mai întîmplă ca ospătarul să descopere, în cine ştie ce colţ al încăperii frigorifice de rezervă, o potcoavă de ghiudem sau o riglă de babic, atunci vinul dispare miraculos din pahare şi pacea coboară peste totul şi peste toate.

Veneau bucureşteni din tradiţionalele cartiere muncitoreşti. Maria era extraordinară ! Toţi ştiau un lucru – că marea artistă avea o mîndrie pe măsură, neîngăduind nimănui, nu să ceară, dar nici măcar să sugereze o preferinţă pentru un cîntec, din repertoriul său mai

întins şi mai com

plex dccît al oricărui solist cunoscut vreodată. Dacă se întimpla ca vreunul dintre prietenii cîntecului să ridice mina, în necuviinţă, gata să-şi anunţe melodia preferată, inter veneau cei din personalul grădinii, mai înainte ea marea artistă să fulgere cu privirea şi să trăsnească cu vorba. Nu era pentru nimeni un secret că, pe cît îi era de vast folclorul în cîntec, pe atît de întins şi de colorat îl avea şi în proză. Maria era ea însăşi. Simplă şi monumentală.

Nicoară şi amicul său au văzut-o venind şi s-au ridicat.

— Ce mai faceţi, băieţi ?

I-au sărutat mîna şi au aşteptat ca să se aşeze.

— Ascultăm o voce de milioane – spuse moldoveanul.

— Care ne reaminteşte de obîr.şie – adăugă şi munteanul.

Iar olteanca :

— Nu .mă simt deloc acasă. Sint încărcată ca un car cu fîn care trosneşte din catravale...

N-a spus de ce anume era încărcată ca un car cu fin şi ei n-au precipitat lucrurile, mulţumindu-se să aştepte şi să-i respecte tăcerea. Maria a sorbit o gură de vin, a privit intrigată spre ghiudem – se gîndea, probabil, că dacă ia o felioară din ardeiul ăla nu mai cîntă toată seara – după care spuse ca şi cînd Nicoară şi amicul său ştiau precis despre ce este vorba.

— Mi-e teamă de moarte că-l pierd. Şi altul ca el nu se mai află. Jumătate din mine se duce.

Moldoveanul îşi sui sprîncenele sus de tot, gata să întrebe ceva, însă în clipa următoare şi le coborî, renun- ţînd. Pricepuse. Fărâmiţă.

Să fi aflat Maria atît de tîrziu ? Mulţi, foarte mulţi

ştiau. însă meii tîrziu, nu prea tîrziu, avea să se întîmple invers. Fărâmiţă o conducea pe Mana...

Dar să revenim la seara despre care îşi amintea acum Nicoară, stînd acru şi singuratic lingă o halbă cu bere.

— Vă place toamna ? – întrebase ea pe neaşteptate şi astfel, sărind brusc de la una la alta îşi trăda mai mult neliniştea.

— Mie, da – recunoscu moldoveanul.

— Mie, nu prea – adăugă munteanul.

Iar olteanca :

— Eu încă nu ştiu. Sincer vorbind, nu ştiu. Cu firea mea de femeie de la ţară îmi place şi p aştept, ca artistă constat că mă sensibilizează grozav, pînă la neliniştile cele mai insurportabile.

Atunci se apropie şi Fărâmiţă.

— Doamna Maria, începu el, înclinîndu-se uşor – dacă vreţi să vă mai odihniţi, îi dau eu drumul la o suită lăutărească.

Rar oameni care să se menajeze reciproc, cum o făceau ei doi. El – pentru că o ştia şi mai ales o simţea într-o zi proastă, fără ca măcar să bănuiască cine era cauza. Ea – pentru că îl ştia „suflet de artist”, prin urmare puţintel nepăsător de propria-i stare.

— Bine – încuviinţă ea, simplu – foarte bine.

Imediat după aceea în grădina de la „Cina” se auzea lăutăreasca melodie „Eu te-am iubit, lonelo, dar n-am avut noroc”. ¡.

— îl pierd – îngînă ea din nou, şi cei doi. Nicoară şi amicul lui mai mult au intuit ceea ce a spus.

Dar iată că Maria se ridică de la masă, pe neaşteptate, înaintînd maiestuoasă spre podiumul orchestrei. Obser-vînd-o, Fărâmiţă n-a abandonat brutal cîntecul ci a început să bată tactul ca pentru o intrare în scenă şi o splendidă voce reveni să îneînte auzul şi să încălzească inima : „O zis mama, o zîs mama să mă-nsor”...

A fost, întotdeauna şi oriunde, ea însăşi. Cînd cînta era Maria, era Ioana, era Smărăndiţa, mîndra femeie a satului nostru românesc din deal sau din cîmpie* din munţi sau • dintre obcine.

Dar vremea a trecut, s-au dus anii în zbor şi doar amintirile mai stau la masă cu Nicoară, într-o grădină în care se simte foarte apropiată descinderea toamnei.

Se hotărî să ceară nota de plată şi să plece cînd un bărbat respectabil, în vîrstă de 40—45 de ani, puternic bronzat şi cu părul exagerat de alb pentru anii lui, se opri r lîngă masă, înclinîndu-se.

— Vă adresez cuvîntul meu de salut odată cu rugămintea unei mame şi a fiicei sale de a ne onora venind la masa noastră. Dacă-mi permiteţi, mă numesc Valeriu Velcescu.

Nicoară îl privi surprins. Velcescu... Velcescu... în fine,. n-avea chef să se mute la nici o altă masă.

— Cine sînt persoanele care îmi fac această onoare ?

— Eu, soţia şi fiica noastră care vă cunoaşte bine – răspunse bărbatul respectabil, arătînd spre o masă oarecare.

Nicoară privi într-acolo, se lămuri numaidecît şi surise. Pe femeia în vîrstă m-o. văzuse niciodată în viaţă, însă cealaltă era Eugenia.' Pisica sălbatică. Ea tocmai îi zîmbea făcîndu-i semne prieteneşti să dea curs invitaţiei şi să se grăbească.

Prea bine, sălbăticiune mică 1

— Perfect, acum este limpede – hotărî Nicoară, ridicîndu-se. [1]— Prin urinare, sînteţi inginerul agronom Velcescu. Bucuros de cunoştinţă ca şi de invitaţia dumneavoastră. Insă am să vă cer îngăduinţa de a mă putea retrage foarte curînd. Dealtfel, tocmai eram pe punctul de a cere nota de plată.

— Veţi proceda cum doriţi – încuviinţă inginerul.

Lynx-lynx era într-o dispoziţie excelentă. Nici nu apucară cei doi bărbaţi să se aşeze ca lumea la masă şi ea dădu drumul la primul snop de alice.

— Te-am văzut de cum ai intrat, le-am spus lor că te cunosc foarte bine (sper că nu eşti de altă părere...) şi l-am rugat pe tata să te aducă la masa noastră pînă nu mori de singurătate şi de inimă rea, că prea erai acru... Stai prost cu corăbiile, e furtună în Bosfor ?

Cutezanţă, numele tău adevărat este femeie !

— Cinci corăbii s-au şi scufundat, am rămas numai cu zece. Încă o furtună ca asta şi am rămas în sapă de lemn.

Aşa da. Redevenea el. Acreala nu-l prinde.

Mama Eugeniei, o femeie în floarea vîrstei – probabil s-au căsătorit în timpul studiilor universitare – îl privea cu interes făţiş.

— Fata noastră ne-a spus că aţi ajutat-o într-o chestiune foarte importantă – interveni ea. Poate no spuneţi dumneavoastră despre ce este vorba.

Nicoară manevră cu abilitate :

~ Acolo unde un membru al familiei tace, un străin nu are ce adăuga.

Piţ.i bătu din palme, entuziasmată.

— Bravo ! De cinci, de zece ori bravo ! – exclamă ca, completîhd cu o siguranţă surprinzătoare : Nu te osteni în zadar cu întrebările, mamă. Dumnealui este discreţia desăvîrşită, ţi-o spun eu, nu scoţi de la el nimic din ceea ce nu vrea să spună. Nu-i aşa, iubitule ?

Nu fi atît de sigură, iubire ! Dacă zilele astea îmi iese pasienţa în încercarea din Parcul Herăstrău, eşti în aer.

;— Aşa este, din moment ce-o spui cu atîta convingere.

O privi surîzător şi de fapt îl încerca părerea de rău. Eugenia era singura care avea să plătească. Singura. Pentru toţi.

— Te uiţi la mine într-un fel care mă nelinişteşte.

— Deloc. Pur şi simplu privesc şi atît.

în timp ce inginerul Velcescu se uita după ospătar, pentru a-i comanda un nou rînd de halbe, mama Eugeniei îşi strămută insistent privirile de la fiica sa la Nicoară, ca şi cînd ar fi vrut să descopere cît de departe ajunseseră cei doi în relaţiile lor. Pentru că schimbul de replici de pînă atunci dovedea o anume intimitate. Femeia îşi descoperi şi mai mult gîndurile atunci cînd dori să afle dacă Nicoară era însurat.

— Do mult. M-am trezit deodată cu copiii mari.

— Cîţi ?

— Numai doi. N-am fost niciodată un bun comandant de pluton. La o grupă de cercetaşi mai merge.

— Eu nici atît – interveni tatăl Eugeniei, amuzîndu-se. Dovadă că am rămas la unul singur.

„Unul şi bun, gîndi Nicoară. face boroboaţe cît zece.” Discuţia alunecă spre alte subiecte. Dezbătură chestiunea agrară, cu cazuri concrete din Dîmboviţa, apoi părinţii lăudară pe viitorul lor ginere, neobservînd că Eugenia îşi încreţea adeseori nasul, după care Nicoară ceru permisiunea să se ret ragă ştiind că îl aştept a o zi grea.

Parcul Herăstrău se întinde pe sute de hectare. Unde poate fi dibuit individul atît de mult căutat, prin ce zonă s-o fi plimbînd agale ? Şi cum o fi lucrînd. Cu mîncarea de-acasă, ca omul la cîmp, la praşila a treia ?

Dacă tot vrei şi vrei sa întreprinzi ceva mai ofensiv – îl sîcîia gîndul pe Nicoară – atunci vezi ce se poate face în Parcul Herăstrău. Zile de-a rîndul şi-a spus că o acţiune pe speze proprii ar putea avea rezultate dintre cele mai bune. Şi s-a pregătit intens pentru ea. îi plăcea s-o numească ,,ofensiva de toamnă". O aiureală. Dar nu era singura !

... Se spune că iubirea adevărată luminează chipul. îl face pe om mai frumos şi mai bun. îndrăgostiţii se cheamă şi se dăruiesc cu cel mai firesc aer din lume. Merg mînă în mînă, ca bătrîneii care au trăit împreună o viaţă de om. Discuţia lor este adeseori zgomotoasă şi veselă. Nu le pasă de nimeni, gînguresc şi fac planuri de viitor, între două săruturi. Le stă bine aşa şi doar moralistul cu orice preţ ar găsi, în acest foarte firesc tablou de viaţă, detalii neconforme preceptelor morale..

Dar perechea de pe banca ascunsă aproape cu totul privirilor, sub uri castan de culoarea aramei, cu crengile în boltă, .'-4? comportă altfel. Un detaliu aparte, discor

dant. în tabloul general obişnuit, despre care vorbeam mai înainte. Amîndoi sînt rezervaţi şi stîngaci. întorc capul ori de cile ori se iveşte pe alee cineva. Au teama în priviri. Chiar şi atunci cînd se îmbrăţişează, privesc peste umăr. Discuţia lor lîncezeşte. în loc de linişte sufletească ori de fericire, care să le îmbujoreze feţele, chipurile lor exprimă cu totul altceva : stînjeneala de a se arăta în public ; teama de a nu fi recunoscuţi. Pentru că unul dintre ei – sau poate amîndoi – au ceva de ascuns. Starea civilă.

O altă pereche se iveşte la capătul aleii. Drum deschis. Cei doi nu se ţin de braţ. Păşesc la o oarecare distanţă unul de altul, în căutarea unei vizuini în natură care să-i ascundă privirilor lumii. El e însurat. Mai mult ca sigur. Pentru că priveşte de departe şi insistent la cei de pe banca prin faţa căreia urmează să treacă. Vrea să se încredinţeze că nu va fi recunoscut, că nu îl pîndeşte nici o primejdie.

Ea merge obişnuit, firesc, ba chiar legănîndu-şi puţin şoldurile şi vorbind cam tare, pentru că vrea să atragă atenţia. N-o interesează prea mult bărbatul de lîngă ea.

Mult în urma lor vine o altă pereche. Şi cum aleea pare a fi pustie, el încearcă s-o cuprindă de mijloc, ea se lasă, însă dînd cu ochii de prima bancă ocupată se desface brusc din strînsoare şi se distanţează. E limpede, doamna se teme, doamna e prudentă. Cîţiva paşi, cu un bărbat pe o alee, nu înseamnă nimic, însă cînd bărbatul te mai şi strînge în braţe, cum te mai poţi dezvinovăţi ?

Nu-i nevoie să fii neapărat un fin cunoscător al vieţii ca să-ţi dai seama de asemenea lucruri. Pentru cineva care vrea să speculeze asemenea ,,evadări” de moment din cadrul stării civile, al codului său • moral, parcul cu aleile sale lăturalnice, cu bănci în luminişuri, este un teren potrivit. Mai bine spus pare a fi un teren prielnic. Nimic nu-i sigur.

Ii telefonase din vreme căpitanului Retezam

— Stai şi ascultă. întreprind o investigaţie mai aparte * în

Parcul Herăstrău.

— Plantezi cucută ? – sosi rapid o întrebare Jnsoţita de cel mai înţelept sfat. Toamna nu se prinde nimic. Amină pînă în primăvară.

Nicoară o ţinu pe a lui :

— Cum ziceam, însoţesc o foarte drăguţă colegă. Reţine. pentru orice eventualitate : Alina Gorunescu. Poate dăm peste un cuc. Ai ceva împotrivă dacă te chem la o plimbare în cazul că situaţia o va cere ?

Răspunsul, rece şi lapidar, părea transmis de pe un aisberg : x

— Păzeşte-te.

— Dar ai să poţi veni ? – stărui ’ Nicoară, pentru ca prezenţa unui ofiţer de miliţie i-ar fi fost de cel mai mare folos.

— Sună-mă. Deşi n-am chef.

Nicoară se instală pe una dintre bănci, împreună cu Alina Gorunescu, o colegă din grupul stenodactilografelor. L'ăccau pe îndrăgostiţi!. Nu ştiau ce avea să iasă din toată povestea asta pusă la cale, însă ideea de ¿1 încerca devenise o obsesie pentru Nicoară.

Pe Alina o adusese înadins după o îndelungată perioadă de insistenţă. Alina este ceea ce se cheamă o femeie frumoasă. Brunetă şi suplă, la 28 do ani, cu un ton admirabil, gura mică şi buza de jos uşor răsfrîntă, parcă aş- tcptînd tot timpul sărutul, lăsa în urma ei, bărbaţilor, multe regrete pentru faptul de a nu fi formulat, la timpul potrivit, cuvenita cerere în căsătorie. Acum era tardiv, cineva avusese mai multă minte şi era pizmuit.

Perechea lor trebuia să atragă atenţia. Ea frumoasă, iar el... Nu, Nicoară n-a reproşat niciodată naturii faptul

'de a-l fi lăsat mai la urmă. Un prieten de-al său. care de vreo douăzeci de ani se consuma metodic în foiletoanele sale – şi, culmea ! mai putea face şi cîte un banc strălucit, pe de lături – îl întrebase odată foarte interesat la ce cantină mănîncă, s-o ştie şi s-o ocolească toată viaţa. O singură femeie din lume n-a ţinut prea mult seama de forma concretă de încarnare a spiritului, în ideea că iarba bună creşte şi în mărăcini. Nicoară nu a contrazis-o niciodată, lăsîndu-i şi astăzi speranţa începuturilor lor optimiste.

Cît despre George Poenaru, al treilea personaj care avea să pătrundă curînd în scenă, un excelent reporter la un alt ziar, fusese zămislit, fără îndoială, în prima zi a creaţiei materiale, cînd existau toate din belşug şi la un pas, doar să întinzi mîna şi să alegi ce-ţi doreşte inima. E drept că lipsa de experienţă şi-a pus şi aici amprenta, pentru că produsul. final a ieşit mai mult gros. însă la reporteri şi la genii asta nu se bagă de seamă. Dimpotrivă, dă certitudinea stabilităţii.

Tudor îi sugerase : „Caută unul mai solid, dacă' nu ‘».Tei să rămînă schilod”. Şi George corespundea tuturor cerinţelor.

Să revenim la ceilalţi doi. îndrăgostiţii de ocazie.

— Alina, fii mai drăgăstoasă cu mine, îi spuse la un moment dat Nicoară, observînd că ea nu prea voia să intre în rol. Nu cer neapărat să ne pupăm, dar nici să stăm aşa, ca bolovanii aruncaţi de erupţie.

Ea se mută mai aproape, dar cu greu, făcînd o mu- trişoară acră şi nostimă.

r— E bine aşa, pretenţiosule ?

— Nu, abia acum este bine – şi Niooară o cuprinse pe după umeri, drăgăstos, pentru că iubirile mari şi totale Sînt ca o singură fiinţa.

r~ Tu mă bagi în bucluc, Nicoară, – avertiză Alina.'

— . aceeaşi^ măsură în care am să intru şi eu, încercă el s-o liniştească, însă argumentul nu avu asupra Alinei efectul dorit.

— Hai să renunţăm – se rugă ea.

— Draga mea Alina, acum este prea tîrziu să mai putem

renunţa – şi o mai cuprinse o dată pe după umeri, exact în clipa în care prietenul lor George îşi făcea apariţia. Nicoară îl lăsă să se apropie la un pas şi, de pe banca pe care stătea îi şopti : „De aici plecăm pe aleea spre Arcul de Triumf”. Pe urmă începu să-l apostrofeze cu glas tare :

— Ce te priveşte pe dumneata cine sîntem ? Altă treabă nu ai decît să te vîri în sufletul oamenilor ? Vezi-ţi de treabă, nu ţi-ai găsit clienţii...

Ieftin procedeul. Ieftină şi ideea. Părea o scenă dintr-o piesă scrisă de un amator şi jucată la un foc de tabără, pe şantier. Dar el, „Individul”, proceda altfel ?

— Nu urla aşa, zăpăcitule, cred că am roşit tot, şopti George, cu obrajii în foc. Altfel o dau dracului de treabă şi te las în doi timpi şi trei mişcări. Descurcă-te singur.

Perechea se ridică de pe bancă, plecînd spre Şoseaua Nordului. Braţ la braţ. Ca toţi cei ce pleacă împreună în viaţă, hotărîţi să nu dea nici un pas înapoi.

— Şi eşti convins că au rost toate aiurelile astea ?, se interesă Alina, dezamăgită. Un singur moment îi fusese de ajuns.

— încercarea moarte n-are – îi reaminti Nicoară.

— Şi pe aleea dinspre Arcul de Tiiumf; procedăm la fel ? – mai întrebă ea, şi Nicoară văzu în ochii Alinei altceva în loc de privirea unei îndrăgostite.

— Repetăm scena şi atîta tot. Poate ceva mai bine, mai convingător, că la avanpremieră n-a prea mers, recunoaşte şi tu.

na

Alina se împotrivi :

— Pricepi tu că putem deveni cel puţin ridicoli ? Şi dacă, din întîmplare, ne cunoaşte cineva ? Te-ai gîndit şi la asta, cutezătorule ?

— Riscul meseriei, iubito. Cînd iubeşti, suferi.

— Bărbatu-meu o să-ţi rupă picioarele !

— Convinge-l tu să n-o facă.

Pe Aleea Arcului de Triumf, Nicoară i-a şoptit lui George Poenaru, care se apropia : „Ne mutăm pe urmă la intrarea în parc dinspre „Casa Scînteii” – şi a repetat scena, ridicînd tonul şi făcînd pe nebunul.

Au plecat şi de acolo, fără să mai zăbovească. Nicoară bombănind cît mai tare. Au avut, totuşi, răgazul să observe cîte ceva. O pereche i-a petrecut cu privirea, un tînăr i-a salutat în batjocură şi departe. în urmă, s-a auzit o explozie de rîs.

Alina era mînioasă.

— Gata, du-mă la autobuz. Ce mi-a venit să te ascult, nu ştiu 1

Nicoară o rugă să mai aştepte puţin, nu îl puteau abandona pe George ca pe o uscătură pe aleile parcului.

— După ce ne ajunge din urmă, promit că plecăm. Şi eu încep să cred că m-am scrîntit de-a binelea. Tipul ăla mă exasperează.

Cînd sosi la locul indicat, George Poenaru avea un ochi umflat. Ca un boxer lălîu, la scurtă vreme după confruntarea din ring. însemnele trecerii printr-o viaţă dură.

Impactul se produsese.

— Tu, cu satisfacţia profesională, eu, cu cotonogeala – spuse el mai mult amuzat decît supărat de ceea ce i se întîmplase. S-a repezit la mine ca un

apucat. Cred că i-am spart arcada stingă.

L-ai pocnit ? – întrebi Alina, speri? tă. sărind de la locul ei şi punîndu-şi degetele pe vînătaia lui George.

— Ba bine că nu ! Voiai să-i slrîng mina cordial şi să-i ofer o ţigară ? Un sălbatic apucat.

Nicoară contracară.

— Cit de mult face azi o vînătaie !

Alina se îndepărtă buimacă.

— Răule ! L-a lovit pentru tine. Ţine minte asta. Că în ideea ta fixă eşti în stare să bagi în bucluc o jumătate din omenire.

— Povesteşte – îl rugă Nicoară, prinzîndu-l de mînă pe George. Hai, nu mai întîrzia, pentru că ard de-a binelea. v--

George nu prea avea chef să povestească. îşi pipăi vînătaia de la ochi şi se strîmbă caraghios.

— M-a acostat după ce aţi plecat voi. „Amice, zice el, de cînd lucrezi pe aici ?" „Dar tu cine eşti, că mă întrebi ?" „Ăsta sînt" – şi poc, mă şi avansează în grad. „Iar eu, ăsta sînt" – şi zbang, i-o întorc. Bine că era un loc mai dosnic şi nu ne-a văzut nimeni.. El s-a mai liniştit. „Dacă mai vii pe aici, e rău de tine" – m-a avertizat şi cred că vorbea serios. „Bine, dacă e sectorul tău, nu mai vin, dar trebuia să mi-o spui mai cu frumosu', nu să te repezi ca un bivol." „Foarte bine dacă m-ai înţeles, a zis el, şi acum să-ţi dau un sfat colegial. Ai grijă şi nu te mai băga în gura lupului. Tipul pe care l-ai ales tu, adineauri, e ziarist şi ăştia sînt mînă-n mînă cu poliţaii." „Mersi de sfat, colega", i-am spus eu şi am plecat. Asta e tot. Cînd n-o să mai am nevoie de cap, te caut din nou.

— Acum spune-mi cum arăta – stărui Nicoară cu-

prins de febra neliniştei.

— N-avea nici o grijă, ai să-l deosebeşti după zbenghi. *I y-* **Descrie-mi-l, totuşi, omule. Ce mai aştepţi ?**

— Statură potrivita, blond... Poartă şapcă cu carouri şi fîş-fîş – preciza George în silă.

Nicoară vîntură din cap. înveselit.

— Lucrează tare ’ Se primeneşte, are schimburi destule, îi rentează...

— Crezi că este el ?

— Sînt convins, băiete, sînt deplin convins. Dealtfel s-a dat singur de gol.

— Adică' ? Ţi-a trimis o bezea ?

— în scrisoarea anonimă pe care mi-a trimis-o, mărturiseşte că mă cunoaşte. Acum ţi-a spus-o şi ţie. E limpede.

— Atunci, el trebuie să fie – conchise George, convins de temeinicia argumentului. Nu putea fi o simplă coincidenţă.

— Iar tu ai obligaţia să mă ajuţi în continuare. Nu te poţi eschiva. •

Observînd că George face pe miratul, Nicoară adăugă cu supărare prefăcută :

— Nu tu mi-ai trimis, duhovnice, pe deşiratul ăla cu mustaţă ? Oare cum îi spunea ?... Penescu, îmi pare ! Da, frumosul Dionisie Penescu, în persoană. Măcar o părticică să-ţi revină şi ţie din afacerea asta. Ai obligaţii.

George se însufleţi deodată, venind mai aproape.

— Bine că ai pomenit de el. Ai aflat unde lucrează acum ?

— Habar n-am.

— Faci pe misteriosul. Vrei să mă convingi că n-ai nici o contribuţie la toată afacerea asta, dar nu se prinde. Tipul lucrează într-o unitate productivă. într-o uzină din Bucureşti.

— De unde ai informaţia ? – întrebă Nicoară fără un prea mare interes.

— De la el personal. Nu mi s-a părut afectat.

— Ţi-a comentat strămutarea asta ?

— Foarte sumar. Doar cîteva cuvinte. Voia să mă lase să înţeleg că el optase pentru o muncă în uzină, cînd eu ştiu bine cfi urma să fie avansat ca director de centrală industrială. Nu a renunţat el de bunăvoie.

Nicoară îl aprobă cu sarcasm :

— Omul tău nu renunţă la nimic. Nici la metehne. Merge înainte cu gîtul în laţ. în familie cum o duce, ştii cumva ?

— Normal. După spusele lui. pentru că nu l-am vizitat niciodată în anii din urmă.

— Vorbiţi de tipul ăla scrîntit care, a venit la tine, Nicoară ?, – interveni Alina, reamintindu-şi întreaga poveste. Tipul care a venit să-şi relateze isprava lui şi să-ţi ceară ajutorul ?

— El. Formidabilul Dionisie Penescu. Şi l-gm ajutat, nu avea tu grijă. Uite că societatea i-a dat un bobîrnac. Curînd vine şi rîndul drăguţei lui, minunea aia oacheşă, în viaţă totul se plăteşte. George, inima asta simţitoare mi l-a trimis pe cap.

George se strîmbă, subţiindu-şi buzele caraghios şi îl luă peste picior :

— Mare fraier ! Şi ce dacă l-am trimis la tine ? Trebuia să te bagi neapărat în mlaştină pînă la genunchi ?

— La copii m-am gîndit, băiete. Judecă şi tu, e vorba de patru copii – îl invită Nicoară să reflecteze.

Alina se hotărî să-l susţină :

— Trebuia să facă ceva, vezi bine. Şi tu ai fi procedat la fel, nu-mi spune mie că nu. Vă cunosc pe amîndoi.

— Asta schimbă lucrurile, recunoscu George. Şi întrebă imediat : Ce ai să faci în zilele următoare ? L-ai găsit. Mai departe ?

Nicoară îi mărturisi că nu ştia cum avea să procedeze în continuare. Important era că îi

descoperise zona de operaţiune, perimetrul activităţii. Unul dintre lucrurile cele mai anevoioase era rezolvat. Pentru un anchetator de profesie, asta ar fi însemnat enorm.

George îşi spuse opinia, după ce păru să chibzuiască serios :

— Eu, dacă vrei să ştii, aş merge pe deferirea cazului organelor în drept. Cu toate implicaţiile de care te temi. N-are rost să-ţi asumi atîtea riscuri. Şi-n plus, nici nu ştii unde vei ajunge.

— Şi eu înclin spre asta, se grăbi să încuviinţeze Alina. Este o afacere dificilă, n-o poţi rezolva singur, băiete. Apelează la cine trebuie.

Nicoară se opuse cu înverşunare. Nici prin gînd să abandoneze!

— Bine, dar pentru a transfera cazul celor în drept trebuie să furnizez date exacte şi complete. Cu alte cuvinte,' să relatez istoria despre femeia aceea, căsătorită Mălureanu şi despre drăguţul ei cu mustaţa plasată aiurea. Şi are, fiecare, cîte doi copii, gîndiţi-vă bine, ştiţi ce complicaţii se pot ivi. Cînd l-ai trimis la mine – şe adresă Nicoară lui George – nu te-ai gîndit tot la prunci ? M-aş mira să aud altceva. De ce să plătească ei greşeli[1] e unor părinţi iubăreţi ?

George păru contrariat :

— Ştii, amice, că eşti într-o situaţie fără ieşire ? Şi într-un caz şi în celălalt vei fi acuzat. Dacă te gîndeşti la copii şi îi ocroteşti înseamnă că, implicit, acoperi adulterul; dacă denunţi cazul, aduci prejudicii minorilor. Dracu' s-o ia de treabă ! Şi dacă este pe aşa, cel puţin mergi nainte în interesul copiilor.

Nicoară răsuflă uşurat.

— Bine că te aud vorbind aşa. S-a trezit înţeleptul din tine.

— Copiii sînt mari ? – se interesă Alina.

— Mici. De la zece ani în jos.

Alina se încruntă. Avea şi ea doi.

— Dacă nu poţi să lămureşti singur lucrurile, lasă-le &şa. Este sfatul cel mai bun. Sau pare a fi cel mai bun.

— Ce-mi spui ? – insistă Nicoară, văzîndu-l pe George gata de ducă.

— Hotărăşte-te ce vrei să faci şi anunţă-mă.

— Prin urmare mă aprobi şi mă ajuţi în toate ?

— Bine. Şi acum gata, să mergem.

Pe drum, Alina a adus vorba despre cu totul altceva, parcă despre nişte pregătiri de concediu, iar George, preocupat şi el de exact aceleaşi lucruri, se lansă în discuţie.

Nicoară nu putea părăsi sfera problemei care îl preocupa tot mai mult.

în adevăr, ora mai lesnicioasă calea anunţării cazului organelor de cercetare penală. El preferase să ia acţiunea pe cont propriu. Mai ales că avea de acum un indiciu sigur : cele două cazuri de şantaj îşi aflau originea în Parcul Herăstrău. Delimitase şi zona. Cum putea să-l dibuiască pe tip decît atingîndu-l în amorul propriu ? Avusese dreptate Tudor Călăraşu atunci cînd îi sugerase înscenarea din parc. Infractorul nu-şi părăseşte de bună voie zona de activitate. Ţine la ea şi nu admite ca cineva să încalce „teritoriul” său. Nicoară ştia asta din atîtea şi atîtea cazuri istorisite de infractori feluriţi, aduşi sub anchetă în cele mai deosebite pricini. Uitase procedeul. A trebuit să i-l amintească Tudor. Tocmai de aceea i-a plasat un „coleg” de operaţiuni în persoana lui George Poenaru. Şi dacă necunoscutul,

alungîndu-l pe George, i-a dat totuşi un sfat colegial, a făcut-o gîndindu-se numai la sine. Un infractor care lucrează prost, ca un novice, cade repede, pune zona sub observaţia autorităţilor şi, prin aceasta, creează un pericol real şi pentru un „maestru” al combinaţiilor, cum s-o fi socotind el. De fapt, individul işi apăra pielea. însemna că avea să lucreze, în continuare, în zona parcului şi probabil pe termen lung.

A doua zi abia sosise la birou, cînd începu să zbîrnîie îndrăcit telefonul.

— Cu reporterul Nicoară. vă rog.

Era un glas de bărbat. Oarecare.

— Presupunînd că eu aş fi. cu cine s arm cinstea ?

— Este el sau nu ?

Nicoară mărunţi din buze.

— Mda. Şi ?

— Ascultă, maestre, te-am văzut ieri cu o ţipă grozavă... Nicoară deveni atent, înţelegînd cu cine vorbea.

Un rîs nesuferit vibra membrana receptorului.

— Văd că te prinzi repede – atacă mai departe, în-drăzneţul. Cum rămîne cu principiile dumitale, maestre ? Uite ce e, o cunosc bine pe femeie – minţi intrusul. Dar am să tac. Eu tac, dumneata, maestre, nu mai ai nimic cu mine, că m-am făcut om de treabă – şi toate sînt bune şi la locul lor. E-n regulă ?

Tranşa deschis, ca între cei de-o teapă cu el. Lasă-mi asta, eu îţi dau asta...

— Du-te şi te plimbă ! – îl sfătui Nicoară şi închise telefonul, lămurit pînă peste cap. Dar trebui să ridice din nou, altfel nu mai era chip.

— Mai-marele moralist, şeful dumitale, ştie că îţi în-dulceşti zilele, prin parcuri, cu brunete ?

— Las-o moartă – îl sfătui Nicoară, acru. Sau fă-te

încoace, să te prezint şefului, dacă îţi dă mîna. Caută o maşină de piaţă şi grăbeşte-te. Pierzi prilejul.

Tiptil mai sună, lung şi enervant, dar Nicoară nu-i mai răspunse.

Puţintică răbdare, „maestre”, şi te găsesc eu !

Avea atîta treabă că nici nu mai ştia de unde să înceapă.' Acţiunea luată pe cont propriu îl privea, urma s-o rezolve în particular. Nu putea să-şi neglijeze cîtuşi de puţin treburile curente. Tocmai întreprinsese, în zilele anterioare, o anchetă pe mult discutata temă a vigilenţei cotidiene şi trebuia să se aşeze odată la masa de lucru.

Avea ce comunica cititorului.

în timpul acelei anchete, un răspuns stereotip devenea supărător. ..Secretul de stat ? !” – se mirau unii. Dar cine vine în contact cu secretul de stat ? EI intră în sfera de activitate a organelor securităţii statului, a militarilor >i diplomaţilor. Eu. unul... Cîţiva au şi spus : „Sînt om modest, n-am avut onoarea să ajung la un secret dc stat”. Nicoară nu le putea pune la îndoială buna credinţă. Se prea poate ca ei să nu fi înţeles bine ceea ce denumi iu secret de stat, dînd noţiunii un sens unilateral şi socotin- du-l un atribut exclusiv al persoanelor cu funcţii în societate.

La întreprinderea de prospectări geologice. Nicoară aflase un lucru incredibil. Cu cil va timp înainte, un teh-nician topograf pierdea 12 fotograme (fotografii luate din avion sau elicopter) ale unor zone ce interesau întreprinderea de prospectări geologice. Vă imaginaţi starea de alertă în care intrase întreprinderea ! Ofiţeri de securitate s-au deplasat la faţa locului, organizînd vaste cercetări dc recuperare. Trebuia să amintească cititorului acest caz, deoarece demonstra convingător cum lipsa unor măsuri ferme, în asemenea împrejurări, slăbeşte vigilenţa pînă

la o periculoasă stare de somnolenţă şi de iresponsabilitate. „Ce aţi întreprins atunci, după pierderea fotogramelor ?” –, a fost întrebat un reprezentant al conducerii întreprinderii. „L-am retrogradat pe tehnician – veni răspunsul. Sărmanul de el şi astăzi primeşte o sută de lei mai puţin la retribuţie” !

O sută de lei, cînd societatea, statul puteau pierde incomensurabil ! Rezultatele acestei îngăduinţe ? Trei ani la rînd s-a pierdut, la întreprinderea respectivă, cîte o hartă geologică.

— Noi lucrăm în condiţii speciale – căuta o scuză reprezentantul conducerii întreprinderii. Lucrăm pe teren cu hărţi, fotograme şi alte documente secrete. Un vîrtej, în cîmp, a smuls din mîinile unui geolog o fotogramă foarte importantă. Omul avea motocicletă şi a alergat după ea cîţiva kilometri, pînă a recuperat-o.

Normal. Să fi intrat în apă, sub pămînt, să se fi făcut luntre şi punte, era doar datoria lui s-o găsească. Ce importanţă arc, pentru societate, dacă i-a smuls-o din mină vîntul sau... altcineva ? Un document secret rămîne un document secret? Cinstea celui care-l păstrează şi compromiterea celui care-l pierde.

Şi încă ceva : funcţionari şi ingineri conştiincioşi, ne- ajurgîndu-le, în dăruirea lor, timpul de lucru îi institut sau în uzină, luau luci ari şi acasă. însă, din păcate, b’r.u şi documente cu un conţinut secret. Trebuiau avertizaţi asupra interdicţiei categorice de a ce scoate asemenea documente din uzină sau din institut. Riscul esîc mare, nimeni n-are voie să-l subaprecieze. în chestiuni secrete se porneşte de la ideea că cei cu care vii în contact sîrt oameni

inteligenţi, însă nu toţi îşi pun inteligenţa în slujba societăţii. La drept vorbind, multe succese din istoria spionajului mondial au pornit tocmai de la asemenea mici

îngăduinţe şi „scăpări” ale celor care aveau să piardă partida.

Prin urmare, Nicoară avea ce să comunice cititorului. Se hotărî să se aşeze la masa de lucru, să nu intre în criză de timp.

Seara, la plecare, s-a petrecut ceva neplăcut. Bănuia că întâmplarea va avea pentru el un oarecare ecou negativ. Şi în dimineaţa următoare, nici nu se instalase bine la birou, cînd cineva îl luă din scurt la telefon.

— Nicoară ?

— Presupunînd că eu...

— N-ai decît să presupui ce vrei, deocamdată coboară’ pînă la mine.

Era şeful adjunct. Şi cine afirmă că n-a alergat la chemarea şefului, sărind cîte două trepte, acela este un mic mincinos.

Nicoară sări cîte trei trepte. Numai două puteau fi un afront.

— Ce-a fost cu întîmplarea aia stupidă, de aseară ? – întrebă şeful de cum îl văzu intrînd, şi Nicoară n-ar fi putut spune că îl privea încurajator. Şeful său bătea cu creionul în masă, ca unul care este obişnuit să se exprime în fraze scurte, de felul : „punctul unu”... „punctul doi”..; „punctul trei”...

— O provocare, iată ce a fost. Sau o înscenare, tot una – îl informă Nicoară în puţine cuvinte, aşteptînd „punctul unu”...

Auzi însă, decepţionat :

— Ascult, vreau detalii.

I-a relatat sumar. Plecase spre casă pe la şase seara. Mergea pe jos, pe Şoseaua Kiseleff, să se limpezească. Terminase de scris ancheta pe tema vigilenţei cetăţeneşti.

Şi, ca orice om eliberat de o povară. fredona ceva... parcă • *„Gioni, ce grozav eşti tu, cia-cia-cia”,* cînd o femeie tînără. pe care tocmai o ajunsese şi era s-o depăşească. începu să-l ocărască. îl învinuia că încercase s-o acosteze. Dădu chiar şi un fel de ţipăt. Surprins. Nicoară o întrebase cu voce scăzută : ..Ce este, madam. v-a căzut o .ghindă în cap ?” Apoi se adunară vreo cîţiva cetăţeni care îl sfă- tuiră pe Nicoară s-o lase baltă şi să-şi vadă de drum, e mai bine pentru el. Ceea ce a şi făcut, reluînd cântecul. Tîrziu i-a căzut fisă că nu fusese nici pe departe o simplă în- tîmplare. ci mai degrabă...
\ t – Tc-a recunoscut cineva ?

— Am rămas, un anonim pentru toată lumea. Doar pentru apucata aia...

— Atunci, persoana^ care ne-a telefonat de unde ştie cine eşti ?

Deci asta era ! Cineva sunase.

— Bărbat sau femeie ?

— Bărbat.

.— Păi tocmai asta ziceam şi eu. O înscenare, e clar – şi • Nicoară îi relată, de data asta cu lux de amănunte, tot ce se petrecuse în ultimele luni.

. – Şi crezi că ai să-l descoperi ?

— Am dat de o urmă. Ba mai mult, ştiu precis în ce zonă lucrează.

— Individul este în stare de orice, spuse şeful, nemulţumit şi el.

— A şi dovedit-o – preciză Nicoară.

— Trebuie pus la punct.

— Nu încape discuţie.

— Asta nu înseamnă că poţi să fii mai puţin prudent. Ca aseară.

Şi asta este drept. Ba dreptul cel mai drept.

Nicoară îi dădu asigurări de precauţie.

— Voi fi foarte atent pe viitor.

— Sper.

Plecă. încărcat ca un paratrăsnet pe timp de furtuni;

O zi mai tîrziu, pe la ora prînzului, la administraţia

parcului Herăstrău.

— Va să zică, îmi cereţi să vă dau o salopetă cît mai uzată şi mai ce ? r

— Un basc sau o şapcă, un măturoi de nuiele, un făraş masiv cu coada zbîrlită în sus şi un tomberon – preciză meticulos Nicoară. i

Erii inventarul de lucru al unui om de la salubritate.’

— Ce mai puneţi la cale ?— ceru lămuriri administratorul, un tînăr curăţel şi subţirel care îşi abandonase frumoasa lui meserie de strungar într-o binecunoscută uzină bucureşteană, pentru a supraveghea pitpalacul şi coţofana în cadrul lor natural.

— Nimic, vreau să fac curăţenie în parc, pe gratis. Are administraţia parcului ceva împotrivă ? Refuză să stimuleze iniţiativa cetăţeanului onest ? Hai, vreau să aud !

Şeful administraţiei parcului rîse vesel, spunînd că dacă Nicoară ar mai avea colegi... El are mături destule. Sesizîndu-i gluma cam piperată, Nicoară i-o întoarse nu prea cătrănit :

— Ascultă la mine. Să te ferească sfîntul să vină colegii mei aici, cu măturile lor ! S-ar putea ca a doua zi să fie nevoie de un alt administrator la parc. Fă bunătatea şi nu uita ce îţi spun eu acum.

— Dar ce, nu le plac administratorii ?

Nicoară îşi încreţi nasul de parcă ar fî mirosit o iască.

i

Nu Ic plac parcurile neîngrijite, asta e, pricepi cam greu la vîrsta dumitale.

— Bine, bine. Am să aduc şi cizme de cauciuc şi un basc, garderobă completă – hotărî administratorul, fă- cînd pe îngrijoratul. Dacă bănuiii măcar intenţiile mus^z firului său nepoftit, ar fi avut toate motivele să fie îngrijorat la modul serios.

— Mersi, bunule administrator. Rămîi acelaşi om de treabă. Poate îmi aduci şi o lucrătoare, cu aceleaşi ustensile, care să ţipe la tine şi să te facă mototol...

— Chiar vreţi cu adevărat ? – se miră administratorul, nemaiştiind ce să creadă. La început bănuia că este o glumă. Vorbiţi serios, chiar vreţi o lucrătoare ?

— Ce mai întrebi ?

— Ia staţi – îşi aduse el aminte instantaneu. De ce să ţipe la mine ?

— Ai să vezi imediat. Mai întîi s-o aduci aici. Cheam-o.

— Florico, ia vino încoace ! – strige! administratorul spre o încăpere vecină cu biroul lui şi de care îi despărţea o uşă de sticlă.

— Da, dom’ şef !, – şi o femeie voinică, de vreo nouăzeci de kilograme, îmbrăcată în salopetă, se apropie încet, îndoind podelele. îşi plimbă privirea, de cîteva ori, de la şeful ei l.a omul necunoscut şi rămase pe loc, masivă şi dreaptă, ca turnată în fontă.

— Ia şi tu, Florico, un tomberon, o mătură şi ce mai trebuie şi du-te cu dînsul în parc. îi dai ascultare şi faci fot ce-ţi spune.

Florica îl măsură pe Nicoară din cap pînă-n tălpi. Aşa cum priveşti o apariţie de pe altă lume. Clătinînd din cap şi săl'tînd piiţintel colţul gurii. După aceea a avut o mină decepţionată.

— S-a întors lumea pe dos, dom' şef.

— De ce s-a întors, Florico ?, – mai vru să ştie administratorul, rîzînd vesel şi în cascadă, cînd, de fapt, ar fi trebuit să-şi muşte limba.

— Ei, lasă că ştiu eu – îl anunţă femeia, făcînd un gest semnificativ cu mîna. Cînd s-apucă să cureţe unu ca dumnealui, înseamnă că e ceva murdar...

Nicoară rîse şi el pe înfundate, nu atît de gluma femeii, cît mai ales gîndindu-se la surpriza pe care i-o pregătise administratorului parcului. Apoi spuse :

— Să punem lucrurile la punct. Va să zică te îmbraci în salopeta pe care ai adus-o. încalţi neapărat şi cizmele de cauciuc, la salopetă nu merg pantofi împletiţi. Trăieşti un moment de muncă foarte concretă.

Administratorul părea fixat în ramă.

-— Sper că nu este adevărat...

— Nu îmi arde de glume. Stai şi ascultă. De aici o porniţi pe aleea care dă în rondul spre Arcul de Triumf, în zona fîntînilor arteziene. Bazinul ăla mare, de cît pe cît o fi, ştii mai bine. Mă interesează un tînăr blond, înalt cam de 1,74 sau 1,78, singur sau în pereche, te descurci, un administrator trebuie să aibă un ochi atent. îl recunoşti după o vînătaie la ochiul stîng. Poate şi-a pus un plasture. Eu nu mă pot duce pentru că m-ar recunoaşte şi în costum de scafandru.

Florica chicotea. Ideea părea să-i placă. Chicotea cu mîna la gură. Nu îşi vedea prea des şeful îmbrăcat în salopetă de lucru.

— Pare o farsă – spuse administratorul şi, rede- . venind mobil, din înţepenirea care îl prinsese, se aşeză pe scaun, ostenit.

— Ba chiar cred că e o şotie.

— Nici gînd, bătrîne. Insul pe care îl căutăm împreună

este un ticălos cum nici nu îţi poţi imagina. Te rog mult să-ţi dai toată osteneala să-l găseşti. De-l vezi, lucrează prin preajmă, supraveghează-l, şi Florica să vină încoace. Eu stau aici şi anunţ pe cine trebuie.

Nicoară vorbise cu aerul col mai serios. Administratorul cedă. înţelesese, în sfîrşit, că nu era vorba despre nici un fel de glumă. Dar era dreptul lui să mai pună măcar o întrebare :

— Ce-a făcut canalia asta ?

— Răul cel mai maie de pe lume. Distruge familii. Spionează oamenii şi apoi îi şantajează pentru greşelile lor reale sau de el inventate, n-are importanţă. Şi într-un caz şi în celălalt, este extrem de nociv. Cînd nu obţine ce vrea, cînd nu capătă bani, trece la ameninţări făţişe şi bagă discordie între soţi.

Cc-i venise să afirme că individul mai şi născocea ? N-avea nici un argument. Nici un temei. O presupunere, pe marginea cazului soţilor Ciubăreanu. Asistase la proces, ascultase, reflectase. Vizita ulterioară a prietenului familiei şi convingerea acestuia în nevinovăţia soţiei lui Ciubăreanu erau, deocamdată, singurele motive de referinţă.

Florica interveni spontan :

— Trăsni-l-ar de cîine ! Ţi-l aduc în braţe. Dumneata eşti de la miliţie ?

— Miliţia o chem după ce îl găsiţi. Şi te rog pe dumneata să nu faci cum spui. Strici totul. Şi numai eu ştiu cit timp mi-a trebuit să aflu unde îl pot găsi.

Fără să mai scoată o vorbă, administratorul parcului trecu în încăperea alăturată şi se schimbă la iuţeală. Apoi apăru echipat în aşa fel, de parcă ar fi lucrat la salubritate de un veac.

— Ia-o înainte ! – spuse poruncitor- Florica de cum ieşiră pe uşă.

— Ba mergi dumneata înainte – o invită, politicos, administratorul, neştiind prea bine cum să se comporte în noua lui situaţie. Iar'Florica :

— De unde am să ştiu pe unde mă duci, dacă dumneata mergi în urmă ?

Simplu şi logic – gîndi administratorul parcului pornind el primul.

Şi iată-i, pe amîndoi, unul după altul, hodorogind tomberoanele prin parc, spre aleea care dă în rondul Arcului de Triumf. Nicoară îi petrecu o vreme cu privirea. N-avea de unde să ştie că Florica, luîndu-şi rolul în serios, ii spunea administratorului: „Nu te holba aşa, dom’ şef, că se prinde ăla. Pune mîna şi dă cu mătura”.

Inimoasă femeie !

Venise iarăşi toamna. Splendidele covoare de flori pe care le admiră bucureşteanul în fiecare an, vara, în plăcutele sale plimbări la Herăstrău, păleau, se răreau, dispăreau...

Pe oglinda lacului flotila de ambarcaţiuni uşoare acosta la debarcadere în aşteptarea ultimilor amatori de vîslit. Nicoară le vedea fără să vrea. Gîndurile lui călătoreau cu totul în altă parte. Era neliniştit şi încordat îl vor găsi...

' nu îl vor găsi...

Oare se află La un singur pas de rezolvarea cazului sau. dimpotrivă, la distanţă nebănuit de mare, insuportabilă, foarte greu de străbătut a doua oară ?.

Privea în direcţia în care dispăruseră cei doi, Florica şi administratorul parcului, şi ochii îl dureau, pentru că i scotocea cu privirea tot ce se afla în mişcare sau nemişcare.

Aprindea o ţigară de la alta. „Mărăşeşti". „Kent" sălbatic. după cum îi place lui să spună. Pînă şi bufetierele de la redacţie i-au deprins obiceiul. Şi i-au adus la bufet un pachet enorm cu „Mărăşeşti cu filtru". Ţigara pute de trăsneşte, dar e curată.

Curată ? Cea mai bună ţigară din lume este ţigara pe care n-o fumezi...

Dar cine vine pe alee ? Nu-i Florica. Silueta care se profilează e prea subţire...

Da, soţia lui Ciu.băreanu poate este absolut nevinovată. Personal ar dori din inimă să fie aşa. Schimbă asta cu ceva fondul lucrurilor ? Sigur că schimbă.

„Dacă nu îl găsesc nici acum, o dau dracului do treabă şi mă linişteşc şi eu..."

Vorbe. Legăminte la ananghie. Doi bani şi trei parale snopul.

L-a descoperit Florica. (Administratorul avea să povestească mai tîrziu : „Şi-a dus mîna la gură, mi-a tras un picior în gleznă, a mai spus e ăla care stă singur pe bancă, da fă-te că nu-l vezi, apoi şi-a luat tomberonul şi a plecat.")

Deschise uşa larg, altfel n-ar fi putut să intre.

— Gata ! Hai şi ia-l.

— Eşti sigură ? – o întrebă Nicoară, neîncrezător.

— El. Da nu-i aşa voinic, cum spuneai. Dacă mă lăsai pe mine... Da hai să-l vezi şi dumneata. Te duc eu pînă la cîţiva paşi, fără să simtă.

Nicoară nu rezistă ispitei. Dar mai întîi formă un număr de telefon, vorbi scurt şi un minut mai tîrziu o urma pe Florica prin vegetaţia abundentă a parcului.

Mult-Căutatul era singur pe o bancă mai dosnică,

în apropierea uneia dinţie statuile caro împodobesc He- răstrăul. Se afla ;,în exerciţiul funcţiunii". Ţinea în mîini, nu prea desfăcut şi nici prea adunat, un ziar, ca şi cînd ar fi citit liniştit, preocupat numai de lectură. în realitate spionai peste marginile ziarului. Victimele sale – o pereche trecutică – erau pe banca aflată de cealaltă parte a aleii, într-un intrînd în boschete.

Blond, aproximativ 30 de ani, statură potrivită, pălărie gri. pardesiu bej. Era altfel îmbrăcat, dar nu mai putea păcăli pe nimeni. Pe arcada stîngă pusese un plasture pe care puteai să-l vezi de la cincizeci de paşi. Semnul lui George.

Nicoară constată cu surprindere că îl încerca un sentiment nou. necunoscut. Mîndria de a fi izbutit ? Satisfacţia omului pentru experienţa de viaţă pe care şi-o descoperă dintr-o dată ? Toate acestea îi creară o stare de agitaţie cum nu mai cunoscuse în alte împrejurări. Oare ce vor fi simţind anchetatorii de profesie în clipa cînd descoperă şi arestează pe infractor ? Rămîne, în continuare, un moment ca oricare altul, un gest profesional şi atît ? Oare să lipsească, cu desăvîrşire, emoţia ?

Dar ceea ce îl surprindea şi mai mult pe Nicoară era constatarea că îl cunoscuse şi el cîndva. îl întîlnisc într-o împrejurare nu prea fericită pentru cel căutat cu atîta stăruinţă. Cu vreo cîţiva ani în urmă. Prins în tren fără legitimaţie de călătorie, fusese condus la miliţia Gării Bucureşti Nord, unde se afla şi Nicoară, împreună cu cei ce efectuaseră controlul. Judecîndu-l atunci^ după felul său prezentabil – bine îmbrăcat şi, pe cît îşi putea da seama Nicoară, jenat de situaţia în care se găsea – era înclinat să creadă într-o simplă întîmplare, nicidecum într-un viciu.

Tînărul declarase că este tehnician instalator pe un şantier din preajma Capitalei. Prezentase şi O legitimaţie. Nu avea antecedente penale. Părea un om de

treaba. în consecinţă i s-an întocmit formele de amendă contravenţională şi a fost lăsat să plece. Dar iată în ce neaşteptată direcţie evoluase tehnicianul de instalaţii ! Sau contravenea de pe atunci legilor Codului penal ? Greu de spus. Şi presupuneri de acest fel nu se pot face, fără un anume risc.

Pe trotuar, afară din pare, în apropierea Arcului de Triumf, aştepta căpitanul Retezan. Se plimba agale, cu mîirule la spate, privind absent la trecători şi la toate. Pe Nicoară îl observă în clipa în care se şi afla lîngă el. îi întinse mîna cu un calm imperturbabil.

— Bună – salută el amical. îţi dai seama că te-am aşteptat mai mult de o oră ?

Nicoară îl aprobă din cap apreciindu-i calmul.

— lartă-mă şi tu, n-am avut încotro. îm voi ispăşi eu pedeapsa într-un fel. te rog să fii sigur de asta. Deocamdată mă bucur că te văd şi este cît se poate de bine că te afli în uniformă. Nu îţi cer decît să mă însoţeşti o jumătate de oră, nu mai mult. Să ne grăbim, pînă nu-i prea tîrziu.

Căpitanul Retezan nici nu se clinti.

— Uşurel. Tocmai pentru că sînt în uniformă te-aş ruga mai întîi să-mi spui limpede despre ce este vorba. Vad eu după aceea dacă merg sau nu. Nu-i chiar aşa cum crezi. Avem normele noastre. Spune.

Normal. Nu voia să se-angajeze într-o chestiune despre care nu ştia nimic. Prin urmare, era dreptul lui să ceară explicaţii şi Nicoară îl înţelegea. Dacă ar fi fost în civil, era altceva. Uniforma obligă.

— Nu-i nimic complicat, lasă-mă să-ţi spun după aceea. Sper să ai atîta încredere. Mergi cu mine o jumătate de oră. nu spui şi nu faci nimic. Haide.

Căpitanul se fixă mai bine în asfaltul trotuarului.

•— Ascultă, omule, încearcă să-ţi deschizi capul pentru a putea pătrunde măcar o idee. Una singură. Dacă te grăbeşti, atunci nu mai sta, spune repede ce şi cum. Altfel du-te singur şi lămureşte-ţi treburile. Eu nu te chem să vii cu legitimaţia la butonieră. Ascult sau du-te. Eu unul sînt pentru iniţiativa necondiţionată. Hotărăşte-te.

Nicoară bătu în retragere, supunîndu-se. De ce n-o făcuse de la bun început ? S-a temut ca nu cumva căpitanul Retezan să se amestece în afacerea asta şi să-i strice lui socotelile tocmai acum, la*două vîsle de ţărm ?

— Bănuiam eu că despre tip este vorba— îi confirmă liniştit căpitanul – însă una este bănuiala şi alta certitudinea. Vin, dar să nu te aştepţi la nimic de la mine. Ţi-o precizez dinainte. în cazul cînd îmi treci mie chestiunea şi nu te mai amesteci, atunci lucrurile se schimbă.

— Am s-o fac şi pe asta pînă la urmă, n-o să am altă soluţie – îl înştiinţă Nicoară – însă acum lasă-mă să fac tot ce pot, ce cred eu că pot să fac. Spuneai că eşti pentru iniţiativă.

Intrară pe o alee, ieşind de-a dreptul la arteziene. Căpitanul prinse mişcarea dintr-o privire.

— Insul de colo ?

— El. Ochios mai eşti !

„Insul” era în acelaşi loc. Stătea ca omul fără treabă într-o grădină publică, cu un ziar dinainte, citind cu interes sau din plictiseală. Nicoară îl făcu să lase ziarul din mînă adresîndu-i-se de la cîţiva paşi :

— Ce mai faci, instalatorule ? Te instruieşti, te instruieşti în vremuri de prielnică educaţie...

Surpriza părea totală. Pentru că blondul de pe bancă,’ livid în primul moment. în al doilea schiţă o mişcare de recul, rămînînd însă cu mîinile înfipte în banca de lemn* ca şi cînd ar fi vrut să se smulgă.

2
W

Se aşezară şi ei. Nicoară în dreapta iar căpitanul... de aceeaşi parte, lăsîndu-i ¿unicului său să înţeleagă că lucrurile rămîneau aşa cum au fost ele stabilite de la bun început. Fără nici o intervenţie din partea lui. Prezenţă pasivă. Ori – ori, altă cale nu există în treburi dintr-astea.

Nicoară îşi fixase privirea pe chipul blondului care părea amuţit pentru totdeauna. Capul plecat, sprîncene coborîte. ochi în pămînt.

— De un an şi ceva te caut. Dacă ar trebui să-mi plăteşti doar pingelele şi tot ai* da faliment. Dar osteneala îmi este răsplătită cu vîrf şi îndesat. Sper că această întîl- nire a noastră te bucură grozav. Eu nu mai pot de bucurie. Zău câ aş ridica şi un pahar, în cinstea întîlnirii noastre.

Blondul se învineţea. Era de altă părere.

— Hai s-o luăm mai domol – propuse Nicoară însă, de fapt, acceleră pînă la limită, adăugind : ţi-am uitat numele, vîrsta, locul naşterii şi toate celelalte amănunte absolut necesare într-o asemenea întilnire. Şi cum constat că nu vorbeşti, dă-mi numai buletinul de identitate, mă lămuresc şi singur.

Blondul scăpără din priviri. De n-ar fi fost alături căpitanul Retezan poate s-ar fi aruncat asupra lui Nicoară ca un bolid, aşa cum se aruncase şi asupra lui George. Dar în situaţia în care se găsea acum, trebuia să stea liniştit. N-avea altceva mai bun de făcut. Şi, probabil, se gîndea să nu-şi agraveze situaţia printr-un gest necugetat.

în vremea aceasta Nicoară, scoţînd din buzunar carnetul de notiţe şi pixul, spuse pentru a doua oară :

— Dă-mi buletinul, mult-căutatule, să iau ce-mi trebuie. Mai repejor, că îl ţin aici, de pomană, pe căpitan şi are şi el o mie şi una de treburi, nu se plimbă toată

ziua, ca tine, prin parcul ăsta fără capăt. Ascultă-mă ce-ţi spun,.e mai bine aşa.

S-a supus fără un cuvînt.

Nicoară îşi notă numele, prenumele, locul şi data naşterii. domiciliul, seria şi numărul actului de identitate. Apoi i-l trecu căpitanului, adăugind cu interes prefăcut :

— Ce spui ce fotogenic e dumnealui ?

Ştia că un specialist, cînd are în mînă un buletin de identitate, nu se uită numai la fotografie. îl preocupă, în principal, autenticitatea actului. Dar căpitanul l-a frunzărit cu o plictiseală cruntă şi făţişă.

— Nu te contrazic – spuse el, înapoind lui Nicoară buletinul blondului. E aşa cum spui, poză reuşită.

Ceea ce putea însemna : „nici o grijă, nu e fals”.

Nicoară se declară mulţumit.

— Uite ce este, te aştept mîine între 10 şi 12 la birou, spuse el individului cu plasture pe arcada stîngă, înapoin- du-i buletinul de identitate. Să nu îmi spui că nu ştii unde. Acolo unde m-ai sunat de două ori şi unde mi-ai trimis epistola aia. Şi unde m-ai avertizat de scandalul care se punea la cale. Trebuie să-mi dai amănunte pe care încă nu le cunosc. De acord ?

în ochii blondului se ivi o licărire de însufleţire. Pricepuse, în sfîrşit, că Nicoară nu intenţiona să-l dea pe mina ofiţerului în uniformă. Renăştca în el speranţa ? Nu te bucura inutil, pasăre răpitoare !

— Am -să vin – vorbi el pentru prima oară, iar Nicoară continuă cu satisfacţie :

— Perfect, te aştept între 10 şi 12, ţine minte. Dar să nu vii cumva cu apucata aia de verişoară, sau ce îţi este, parcă aşa ştiam eu. A făcut un scandal, pe. Şoseaua Kiseleff, că dacă ai fi văzut-o, în mod sigur roşeai pentru ruda asta care îşi cam face de cap.

Blondul rîse strîmb.

— Nu ştiu la cine vâ referiţi... -

— Sînt convins de asta, sînt convins. La redacţie a sunat unul despre care habar n-ai.

împricinatul il privi lung şi cu toată duşmănia de care era în stare. Dar Nicoară îşi trăia triumful şi nu îşi dădeai silinţa s-o ascundă aşa cum procedează, din bunul simţ sau din mărinimie. învingătorii, pe podiumul întrecerilor sportive. Cu el era altceva. Cu totul alt simţămînt.

— Asta e, „maestre”, – continuă Nicoară cu acelaşi surîs şi chiar bătîndu-l pe umăr. La drept vorbind, trebuie să îţi ajuţi neamurile, e firesc, nu-i aşa ? Eşti în măsură să ştii cîte fac eu pentru ruda mea căsătorită... Mălureanu şi pentru micuţa aia blondă şi peltică în halat de casă vişiniu. logodită, mi se pare cu un inginer...

îl auzi mai mult şoptind. Ochii lui căutau pieziş pe lîngă Nicoară.

— Nu le-am mai văzut deloc, pe cuvînt.

Nicoară îl aprobă cu aceeaşi voie bună :

— Foarte bine, te cred. Era şi riscant.

Căpitanul privea aiurea, plictisit de moarte. Nu-i plăcea jocul lor de actori dilelanţi. Voi vă hîi*joniţi la gura lupului ? Pricepuse totul de la început, dar nu avea rost să intervină. Dealtfel, memorase bine toate datele din buletinul de identitate pe care îl avusese în mînă. La nevoie...

Nicoară se suci din nou pe bancă, adresîndu-i-se individului cu plasture :

— Ce s-a mai întîmplat cu familia Ciubăreanu. ?.Cred că ştii ceva. Soţii au divorţat ?

Ţintise în plin ? Ţintise. Se vedea bine !

Blondul era ca pămîntul. Continua cu încăpăţînare să-i ocolească privirea.

— S-au despărţit, deci ? – conchise Nicoară, de astă-

dată cu evidentă mînie.

Cum nu recepta nici un fel de răspuns, aviuisâ în teritoriul advers, imaginîndu-şi că este în armură medievală.

— Cum de ai putut născoci toată povestea cu vinovăţia femeii ? Am verificat. Totul nu-i decît răzbunare.

în locul celui întrebat, vorbi căpitanul :

— Dacă ai de gînd să mai stai... Te-am prevenit : ori-ori.

Nicoară sări neliniştit.

— O clipă şi am isprăvit.

Apoi, către cel din stînga :

— Te ascult. Cum de ai putut ataca o familie pe închipuiri. pe răzbunare ?

Cel întrebat susură ceva. Nicoară insistă :

— Mai tare că bate vînlul.

— Era o femeie imposibilă – se desluşi. în sfirşit. din şoaptei vecinului său de bancă. Eu nu sînt hoţ.' Nu fur gentile femeilor, în maşini.

Vai. el nu fură genţile cu acte .şi cu bani ! El fură altceva mult mai de preţ. Liniştea. încrederea între oameni. Sănătoasa şi mult întrematoarea încredere dintre so(i. Nimic material. Poate învinui cineva pe unul care nu fură nimic palpabil, la care nu se găseşte nici un fel de corp delict, material, concret ?

— Asta mă supără de tot – îl anunţă Nicoară. Apoi, către căpitan : Să mergem, văd că te plictiseşti grozav.

— Da, hai să ne ducem. E seară şi mai am o groază de treburi.

S-au ridicat amîndoi.

— Pe mîine. aşa cum am stabilit – îi mai spuse blondului Nicoară şi apropiindu-se şi mai mult ii şopti : cred că n-ai chef să transmit datele tale personale tuturor secţiilor de miliţie.

S-au despărţit ca într-o situaţie obişnuită.

încheiase lucrurile cu bine şi Nicoară era mulţumit.

— Ce rost au toate astea, poţi să-mi spui şi mie ? – se interesă căpitanul Retezan, după ce luaseră o oarecare distanţă. Era plictisit, se vedea că toată povestea îl indispusese.

— I-am dat o lecţie. Merita. Tipul a încercat să şantajeze pe cineva, din răzbunare.

— A încercat numai ? Lasă fleacurile. Nu-i ăsta tipul pe care îl tot cauţi de peste un an ? Vinde gogoşi altuia.

Nicoară nu i-a răspuns şi căpitanul Retezan n-a mai insistat. îi era „perfect egal." Vorba lui.

Mai tîrziu, la o cafea servită la „Bolta rece", discutau despre cu totul altceva.

în aceeaşi seară, Nicoară o sună pe Eugenia Velcescu – Piţi. Cînd ridică receptorul, năvăli pe fir un adevărat vacarm. Un magnetofon, dat la maximum, bombarda geamurile cu cea mai mare intensitate. Se auzeau rîsete şi clinchete de pahare. Ea ceru linişte. Piţi :

— Un moment, zurbagiilor. Linişte că n-aud nimic ! Cine eşti, iubiţelule ?

— Ce-i acolo, la dumneata ? Te măriţi ? – o întrebă Nicoară drept introducere, intuind pe loc că n-ar fi bine să per turbeze lungimea de undă.

— Poate, rîse Piţi amuzată. Şi dacă da, cine ar plînge după mine ?

Era un fel nou de a se interesa cine anume o suna la telefon seara şi cu ce intenţii.

— Eu, se înţelege – îi răspunse de îndată Nicoară. Aş plînge ca la potop. Pe urmă aş căuta un strop de apă să-mi spăl lacrimile de om părăsit şi îndurerat.

— Cine eu, suflete nocturn ?

— Nicoară.

— Aaa ! – se auzi în receptor o exclamaţie scăpată involuntar. Şi după un timp, în completare : Te-ai hotărît, în fine, să mă suni ? Pici la ţanc. Vii încoace ?

Doamnele se amuză, gîndi Nicoară, căutîndu-şi pe birou, pe nevăzute, bomboniera nezmălţuită. Se amuză şi cînd nu trebuie, după motive şi situaţii doar de ele cunoscute.

Piţi insistă :

— Pleci încoace sau nu ?

— N-aş crede că vin. Asta nu-i o seară potrivită pentru literatură, avansă modest Nicoară.

Ea rîse cu poftă. Poate şi cu poză.

— Urîciosule, asta eşti. Atunci de ce mă suni, ce interes te îndeartmă ?

— Să te întreb cît se poate de serios ce îţi face logodnicul, inginerul.

— L-am trimis la plimbare. Ducă-se – răspunse ea pe acelaşi vesel ton de mai înainte.

— Zău ? S-a declarat criza ? , »

Dincolo, probabil că Piţi a scuturat din cap, înveselită.

— Dimpotrivă, cavalere, dimpotrivă. Acţiunile mele sínt în creştere vertiginoasă. Curînd, cota maximă la bursă.

Zăpăuca 1 A uitat complet de sine. Şi apa e la genunchi;

— Ai grijă să nu te ameţească, mai cunosc.eu nişte cazuri – o avertiză Nicoară strieînd boabe pe gîşte. De fapt, pentru altceva te-am sunat. L-am‘găsit pe frumosul ăla care îşi lăsa la dumneata ţigara aprinsă. Ţi-aduci aminte. Mîine e la mine. Vine tîrîş-grăpiş. M-am gîndit' că poate vrei să-l

vezi.' Vechile cunoştinţe sínt mai- întotdeauna bine venite. Sau poate nu-i aşa ?

— Nici vorbă ! – se scutură ea, repezii. Cum te-ai putut gîndi la aşa ceva ? Nu vreau să-l văd în vecii vecilor. Păcat ! Ar fi fost o foarte frumoasă scenă de adio. Faci cum crezi. Şi în cazul acesta, am să te rog să-mi aduci mîine dimineaţă, nu mai tîrziu de ora zece, o declaraţie, un memoriu, cum vrei să-i zici, în care să precizezi cum s-au petrecut toate. Ce spui, frumoaso în visiniu ?

— Toate ce ?

— Povestea cu şantajul.

Tăcu o vreme, încurcată. Nicoară o luase pe neaşteptate şi – cine ştie – poate retrăi a momentele do spaimă şi de incertitudine de mai înainte.

- Stai că nu prea înţeleg – îl somă Piţi. La ce iţi trebuie ? Spune-mi deschis, să ştiu ce am de făcut. Pentru ce ai nevoie de mărturia mea ?

Nicoară vorbi tot atît de limpede precum se exprimase ea. Pentru el era o dovadă do buna credinţă.

— Am nevoie do declaraţia asta ca să punem lucrurile la punct. Te întreb : vrei să dormi liniştită ?

Piţi se lamentă :

— Eu, liniştită !... înghit somnifere în cantitate industrială.

— Pentru că aşa vrei. Aşa te-ai obişnuit. Mi-o trimiţi ?

— Ce ?

— Cum ce. declaraţia, fătuţă. Ce altceva ?

— N-o să-mi atrag pacostea pe cap ? – mai întrebă ea, vrînd să aibă o cît de mică garanţie.

Dacă şi-o atrage ? Nu, abia scapă de ea.

— N-ai nici o grijă – îi garantă Nicoară, pe un ton încurajator. Mi-o trimiţi ? Declaraţia aia...

— Să mă mai gîndesc, să mă mai gindesc, spuse ea, reveni ndu-i ceva din buna-i dispoziţie în care o găsise Nicoară. Da. să mă mai gîndcsc. sper că îmi laşi dreptul ăsta, recunoscut şi răsrecunoscut...

— Gîndeşte-te, dar neapărat pînă mîine la 10. Nu mai tîrziu. în nici un caz. Pentru că poimîine. dacă întîrzii cumva, din cochetărie sau altfel, te priveşte, am să scriu eu o epistolă în ziar şi mă tem ca atunci acţjunile unei anumite domnişoare vor scădea la zero.

Proceda corect ? Sigur că pe drept.

O avertiza să nu se mai joace, nu-i ardea de glumii în chestiuni în care gluma n-ar avea ce căuta.

— Bine-bine, mîine o ai – admise ea. greu de tot. Numai să nu-mi semnez sentinţa, de asta mi-e teamă cel mai mult, şi cred că tu. iubitule, mă înţelegi cel mai bine.

„Iubitul” se grăbi să o liniştească :

— Doar ţi-am c(at toate asigurările, fii fără grijă.

— Fie şi aşa – conchise ea. Ţi-o aduc personal mîine la ora 10. Pa ! c

Nicoară închise.

Se apropiase la un pas de lămurirea întregului caz. Putea fi satisfăcut. Şi, totuşi, ceva îl împiedica să-şi guste izbînda. Cine îi dă lui dreptul să se prevaleze de cazul Eugeniei Velccscu ? Pentru că, orice s-ar spune, seamănă a presiune. O obligă să apară în faţa organelor de anchetă penală, în faţa instanţei... Nicoară era convins că fata va accepta mai curînd să înainteze o plîngere şi să compară în instanţă, dccît să citească în ziar ceea ce se petrecuse cu ea în ultimul timp.

La drept vorbind, nici nu ştia dacă va scrie măcar un rînd despre păţania Eugeniei. Cum să stigmatizezi pe viaţă o fată ? Nimeni nu are acest drept. Absolut nimeni. Oricare ar fi el şi orice funcţie ar ocupa.

Cil se întîmplă uneori şi altfel ? Cum s-o calificăm ?

În buna lor intenţie. în foarte lăudabila lor intenţie de a menţine mereu întreagă şi pură morala societăţii şi, prin urmare, a lor înşişi, unii exagerează în interpretare şi în acţiune. îşi arogă calităţi şi drepturi de judecător suprem, cu hotărîri inatacabile. Nicoară nu va pica în greşeală, atribuindu-şi mai mult dccit îi este îngăduit unui om în situaţie obişnuită.

Nu mai departe în vara care se petrecuse întîlnise într-un oraş din sudul ţării un grup compact de cetăţeni amuzîndu-se grozav. într-o zi de duminică, dinaintea unui panou cu fotografii instalat în plin centrul aşezării urbane. S-a apropiat şi el, mai mult dintr-o curiozitate profesională, să constate motivul acelei îmbulzeli din care orăşenii, tineri şi vîrstnici, se desprindeau discutînd aprins, unii lansînd pe trotuare glume şi epitete, alţii îndepărtîn- du-se cu bunul simţ Jn ci, fără să comenteze, indignaţi poale de procedură.

Ce văzuseră de fapt pe ilustrul panou ? Trei-patru fotografii, înfăţişînd tot atîtea fete. Iar dedesubtul fotografiilor – explicaţii care le anunţau opiniei publice, înyi- nuindu-le de prostituţie.

Nicoară a rămas înmărmurit. Cum poţi să lezezi, brutal şi poate ireparabil, demnitatea unei persoane ? Nu avusese loc nici un proces. Nici un fel de hotărîre judecătorească nu fusese pronunţată în această cauză. Şi atunci, cine, în afara judecătoriei, a instanţei juridice, se poate pronunţa într-o asemenea foarte gravă speţă ?

Dar pînă şi instanţa de judecată, fie ea instanţă de fond sau supremă, judecă o persoană pentru actul pe care l-a săvîrşit. Judecă fapta, nu individul. Şi în nici uii caz nu îl .stigmatizează pe viaţă, prezentîndu-l societăţii : „acesta este, din el nu se mai poate face nimic bun”.

Cine este Eugenia, o iremediabil pierdută ? Cine o putea afirma, Iară riscul de a greşi ? Da, faptele sale recente o condamnau. Faptele sale din această perioadă a vieţii îi umbreau existenţa. Dar cine s-ar fi putut pronunţa în privinţa evoluţiei sale-ulterioare ?

Dacă Eugenia ar refuza să-i aducă o plîngere scrisă şi semnată de mina ei, Nicoară s-ar afla în imposibilitatea de a întreprinde un demers eficient împotriva individului pus pe şantaj. Dar Eugenia acceptase şi era puţin probabil că ar putea reveni asupra hotărîrii sale. De frică sau nu, hotărîrea ei era morală.

Fără ea, fără concursul ei, totul ar cădea la pămînt.

Naiba s-o ia de treabă !

Lynx-lynx apăru mai devreme decît se putea aştepta Nicoară. Nici nu era nouă dimineaţa. A intrat, s-a aşezat şi a spus cu glasul cel mai calm posibil :

— Mi-ai stricat toată seara. Spune-mi limpede de ce ai nevoie de hîrtia asta blestemată.

îşi lăsase pardesiul pe spătarul unui scaun şi se instalase în fotoliul din colţul încăperii. Cu o naturaleţe dezarmantă şi o sinceritate pe măsură.

Nicoară hotărîse să fie corect.

— în asemenea cazuri, procedura este aceasta : fără plîngerea scrisă a uneia dintre părţile vătămate...

— A victimei, spune mai bine aşa – îl corectă ea, absolut sigură de rolul ce i se rezerva.

— A uneia dintre victime, dacă vrei. Deci, fără plîngerea scrisă a uneia dintre părţile vătămate (cum vezi, eu prefer denumirea exactă, juridică), cazul nu poate fi luat în cercetări.

— Şi pentru ce tocmai eu ? De ce să plătesc eu pentru tot ? Lămureştc-mă, spune-mi.

Ce-o fi însemnînd asta – revoltă sau rugăminte ? ,

Nicoară o privea în frămîntările şi neliniştile ei. îi dădea dreptate, însă nu exista nici o altă.soluţie. Singura şi indivizibilă.

— Mă întrebi şi eu sînt obligat să-ţi răspund. Dealtfel, ai tot dreptul să ştii. Pentru că ai' un rol ofensiv. Tu eşti aceea care semnalează un caz ce contravine legii. Datorită plîngerii tale scrise, a atitudinii tale se va face dreptate, individul acela va căpăta ceea ce merită. Mă întrebi de ce tocmai tu ?

— Da, da, de ce eu şi nu altcineva ? – insistă fata, mişcîndu-se neliniştită pe scaun şi privindu-l în ochi. Ca să fie mai clar : de ce eu şi nu. de pildă, femeia aceea despre care ai scris cîndva. parcă prin toamnă, nu mai îmi aduc aminte bine.

Se referea la Gina Mălureanu. La smiceaua neagră.

— Să n-ai nici o grijă, viaţa i-o va plăti – încercă Nicoară un argument facil. Şi de -ce te-am ales tocmai pc tine, zău dacă ştiu ce să-ţi spun. Poate pentru faptul că te-am simţit gata să dai o mină de ajutor. Poate că în cazul tău lucrurile sînt ceva mai limpezi. Sau poate pentru toate acestea la un loc.

Fata spuse ceva mai liniştită :

— Deci, n-ai un motiv cu totul special ?

— Nu. în ce te priveşte, n-am. Afară de cele ce-ţi spuneam mai înainte.

— Mulţumesc pentru sinceritate.

Nu era ironică. Aprecia just corectitudinea lui. Cu mişcări repezi scoase din geantă declaraţia scrisă de mînă şi i-o întinse, aşteptînd calmă ca el să facă vreo ci ţi va paşi.

— Dacă aşa vrei tu, poftim, iat-o.

Nicoară citi declaraţia, aprecie că era bună şi corn-, pletă, o puse apoi în sertarul biroului şi aşteptă.

Eugenia tăcea în fotoliu. Se gîndea probabil la implicaţii şi riscuri. Nicoară îi interpretă just tăcerea şi se grăbi s-o întrebe :

— Parcă ai regreta ¿au am doar impresia ?

— Nu, nu ! – scutură ea din cap. Mă gîndeam, c firesc să înă gîndcsc la toate cîte vor urma. Mi-a făcut pre:i mult rău ca să îl mai pot scuza.

Şi din nou se cufundă în tăcere. Iar el o privea şi atît, pentru că nu mai avea cc să spună.

După un sfert de oră, cînd ea se ridică să plece, ii dezvălui ce gînduri o preocupaseră cît timp stătuse tăcută în colţul încăperii.

— Un lucru te rog mult de tot. I-ai cunoscut pe ai mei. Ştii ce oameni sínt. Fă în aşa fel să-i cruţăm. îşi văd de lucru, sínt foarte satisfăcuţi de ceea ce realizează în vremea din urmă. Parcă au început o altă viaţă. Cruţă-i. îmi promiţi ?

Nicoară o privi în ochi.

— La asta mă gîndesc tot timpul, dacă vrei să mă crezi. Eugenia îi strînse mina.

— Atunci e bine. N-am să mă consider nedreptăţită.

— Nici nu trebuie – o susţinu el, eonducind-o spre uşă.

— Succes ! – îi ură ea şi Nicoară o linişti :

— Fii pe pace.

Nu se aştepta să-i găsească pe toţi trei laolaltă : Alina Gorunescu, Nicoară şi George Poenaru. Acesta din urmă mai avea vînătaia de la ochi iar musafirul care intrase cu aerul cetăţeanului venit pentru o consultaţie încă nu dăduse jos plasturele de la ochiul stîng. Se uitau unul la altul – el şi George – pe sub sprîncene. Ai fi zis că stau gata-gata să se încaiere din nou.

I se oferi un scaun, în mijlocul încăperii, între toţi trei, ca unuia care avea de ascultat o hotărîre gravă. Nu

era prea departe de adevăr. Nicoară îşi invitase colaboratorii să fie de faţă cînd va lua o hotărî re în privinţa individului care îi dăduse atît de mult de furcă, luni şi luni de-a rîndul.

Alina era contrariată. O şi mărturisise mai înainte. Se aşteptase să vadă un infractor sadea, din lumea cea mai urîtă de toţi, poate chiar un individ sluţit de cicatricile atîtor bătăi dintre grupuri şi bande, jerpelit, slinos şi cîtc şi mai cîte. Cînd colo, uite că se trezise dinainte-i cu un bărbat destul de plăcut la înfăţişare, îmbrăcat îngrijit şi, precum se părea, cu oarecare pregătire.

— Este adevărat că eşti tehnician instalator ? – îl întrebase ea, privindu-l încă mirată, sub impresia primei surprize care o descumpănise.

— Adevărat. Sînt tehnician.

— Şi ce ţi-a venit să te apuci de treburile astea nenorocite ? – mai vru Alina să ştie, sincer nedumerita de cauzele acestei stranii derive.

El nu-i răspunse. Era şi greu de dat un răspuns. Privea într-o parte, parcă jenat şi el. Ce putea spune ?

Cu toată smerenia lui bine regizată – cu capul uşor plecat într-o parte, căinîndu-se parcă, nu mai putea păcăli. Nicoară era sigur că tipul care abia sosise nu se gîndea decît cum să iasă, cum să scape mai repede şi mai ieftin. Probabil că în mintea lui se şi puseseră în mişcare- toate mecanismele unei ingeniozităţi drăceşti, să găsească portiţa de scăpare.

— Să discutăm deschis – propuse Nicoară, hotărît să încheie socotelile cît mai repede cu putinţă. Cred că ştii ce te aşteaptă. Cunoşti articolul 194 din Codul penal ? – mai întrebă el, punînd mîna pe „cartea cărţilor”.

Blondul se feri să răspundă şi Nicoară continuă imediat, deschizînd „cartea legii”.

— Să ne împrospătăm memoria, domnule Florea. Articolul 194 : *..Constrîngerea unei persoane prin violenţă sau ameninţare să dea. să facă, să nu facă sau să sufere ceva, dacă Japta este comisă pentru a dobîndi în mod injust un folos, pentru sine sau pentru altul, se pedepseşte cu închisoare de la 3 luni la 2 ani".* Şi acum, te rog să fii atent kx alineatul doi, îl avertizează Nicoară-: *„Cînd constrângerea constă în ameninţarea dării în vileag a unei japte reale sau imaginare* – eşti atent ? Mă gîndesc la familia Ciubăroanu unde sînt fapte imaginare. îl avertiză Nicoară. – Deci *cînd constrîngerea constă în ameninţarea dării în vileag a unei fapte reale sau imaginare, compromiţătoare pentru persoana anienmţată, pentru soţul acesteia sau pentru o rudă apropiată, pedeapsa este închisoare de la 6 luni la 3 ani".* Ţi-am citit paragraful acesta ca să vezi dinainte cum stai. Eşti dispus să discutăm lucrurile pe faţă, după toate astea ?

— Să discutăm, aprobă proaspătul sosit, fără însufleţire. Cum vreţi dumneavoastră. Nu prea am de ales. Aştept şi ascult.

Abil dumnealui ! A adoptat atitudinea insului spăşit. Bine, ţine-o aşa. N-ai de-a face cu începători.

— Mă gîndesc că discuţia asta ar trebui să aibă loc în altă parte, spuse Nicoară, aluziv. Dar o avem aici ca să ne lămurim asupra unor lucruri mai delicate. Ai ceva împotrivii ?

Şi-a înclinat capul. în semn că înţelegea perfect concesia de care se bucura nesperat. Păstra atitudinea de mai înainte.

— Spune. cî(i ai şantajat pînă azi ? Vreau să văd dacă eşti sincer măcar acum.

— E^uţini. vreo cîţiva – aprecie Vasile Florea. ocolind un răspuns clar. * H

Cel ce acuză trebuie să facă şi dovada. O ştia bine.

— Numai eu ştiu cinci, a şarjat Nicoară, pentru a-l încolţi, aşteptînd cu încordare ce va răspunde.

— Păi cred că nu sînt mai mul ţi. Poate nici atît. Dumneavoastră credeţi că mai mul ţi ?

Se înţelege că erau mai mulţi. Mult mai mulţi. Dacă VI recunoştea de bună voie cinci cazuri, cîte altele nu rămîneau neştiute.

— Cazul Ciubărcanu...

Insul din mijlocul camerei pendulă repede din cap.

— Aici n-a fost un caz, am mai discutat...

— Doar invenţie ?

— Dacă eraţi în locul meu...

Lui Nicoară i se tăie respiraţia.

— Eu în locul tău ? Haida-de ! Măsoară-ţi cuvintele. Te întreb încă o dată : doar născocire ?

— M-a făcut de rîs în autobuz. Un bărbat nu-i luat în halul ăsta peste picior !

Un bărbat ! Era bărbat. Era sau doar semăna ?

Nicoară trasă linia de socoteală.

— Deci o născocire care a dăunat foarte grav familiei. E bine de ştiut asta. Mai departe. Cazul Mălureanu ? Cazul Eugeniei Velcescu ? Cazul...

— Şi al dumneavoastră – interveni, insolent, insul tamponat cu plasture, nădăjduind că intră în ofensivă cu gar anţii de succes.

Nicoară îl privi surprins şi mirat.

— Te referi la mine şi la colega pe care o vezi alături ? Blondul risc mînzeşte. Sigur că da !

- Te-a1 lăsat păcălit, profcsionistulc. Ademenit şi păcălit, ii înştiinţă Nicoară, amuzîndu-se cu toată largheţea. Ştiam do ce oşti în stare şi am anunţat dinainte pe cine trebuia. Acţiunea noastră era cunoscută. Nu ne-am oferit pe lavă cum ai nădăjduit. Ştia şi căpitanul care a stat alături de tine, pe banca din parc. L-ai văzut cum fierbea. Dar galei cu toate. Te-am întrebat clar : cîţi ai

şantajat ?

Privirile Alinei invitau la realism. „Crezi că îţi va spune ?” Şi Georgc părea sceptic. „Pierdere de vreme, amice/"

— Scrie-le aici numele şi adresa, ştiu că le cunoşti pe dinafară – şi Nicoară îi înmînâ un carnet, să poată scrie pe genunchi. Hai, dă-i drumul, economisim timp şi avansăm spre o înţelegere.

Blondul era în încurcătură. Ar fi putut înşira la iuţeală cinci cazuri. Dar oare erau aceleaşi pe care... le ştia şi Nicoară ?

Se feri să intre în joc. împinse carnetul de lingă el, spunind moale :
e

Dacă sînt cunoscute, cum spuneţi, atunci ce rost mai are să le menţionez acum ? Lăsaţi-lc încolo, eu le-am şi uitat de mult...

— Are, sigur că arc rost – i-o întoarse h olărit Nicoară. ieşindu-şi din matcă. Arc. «pentru că noi, cei pe care îi vezi aici, întreprindem o anchetă în felul nostru. Hotărîm după aceea dacă te semnalăm sau nu organelor de specialitate. Şi pentru ce vină anume. Nu le grăbi.

Musafirul de nevoie nu îşi mai putu reţine un zîmbet răutăcios şi astei avea să-i dăuneze mult şi poate ireparabil.

— De ce n-aţi fficut-o ieri, în parc ? Eni mai lesne Ofiţerul de miliţie se afla alături. Uite, tovarăşe căpitan, el este individul – şi gata. N-aţi vrut din alte motive.

Prinsese glas, ba chiar un glas cutezător. Şi atunci a înţeles Nicoară că nu mai era nimic de făcut. îi răspunse, totuşi, calm :

— Ştii foarte bine de oe nu te-am dat încă pc mîna miliţiei. Nu voiam să se facă tapaj. Dar începe să-mi pară

rău că n-am făcut aşa, crede-mă. Şi n-avea grijă, tot pe căpitanul acela o să-l vezi şi acum. Curînd. Foarte curînd. Cunoştinţă veche.

— Vă stau la dispoziţie, n-am altceva de făcut.

Inconştienţă, care-i numele tău adevărat ?

George nu însăilase o vorbă. Stătea deoparte, îndărătul unui birou şi privea scena, dar mai ales personajul principal care se sumeţea insolent, crezîndu-se în afara celei mai periculoase zone. Oare va scăpa ? – se gîndea George cu necaz, cu reproş, cu ostilitate. Va reuşi să se sustragă dreptei pedepse a legii ? Ar fi o iresponsabilitate, o> nebunie. Dar se stăpîni.

Nicoară interveni din nou .

— De ce taci, Alina ?

— Cazul trebuie înaintat justiţiei, spuse ea scurt şi cuprinzător. Aici nu se admit jumătăţi de măsură. Te aşteptai la o căinţă sinceră din partea lui ? Vezi-l cum îşi dă aere, se şi vede stăpîn pe situaţie. Ba mai şi ameninţă. Nu ştiu cum îl mai rabzi.

Blondul o privi QU ură. Cu cîtă înverşunare ar urmări-o şi pe ea ! Faci pe judecătoarea ? Tu, frumoaso ?

— Nu văd o altă soluţie, Nicoară, recunoscu şi colegul cu /vînătaia la ochi, George. Omul sau, mai degrabă, neomul ăsta este un pericol mai mare decît ne putem închipui noi acum. însurat fiind, ba chiar foarte grijuliu cu propria lui familie, nu ezită să năruiască alte familii. Cum să-l ierţi ? Cum să te încrezi în căinţa lui simulată ?

Vasile Florea tresări uşor, dar gestul lui nu putu trece neobservat. L-au prins toţi trei – Nicoară, Alina şi George.

— Da, eşti însurat – continuă George cu o

violenţă greu de imaginat la el – credeai cumva că de ieri şi pînă azi n-am avut timp să culegem informaţii ? Bine că n-ai copii, în situaţia ta e un avantaj. Pentru că roata se

întoarce. Să vedem cum va proceda soţia aflînd cine eşti cu adevărat şi cu ce fel- de treburi te îndeletniceşti. Să vedem ce va spune ea aflînd că distrugeai familii spccu-lînd slăbiciunile unora sau inventînd vinile altora. Vreau s-o văd şi pe asta. Soţia dumitale este o femeie de treabă, habar n-are cu ce te ocupi. I-o vom spune noi. Să n-ai nici o grijă.

Blondul se înmuie văzînd cu ochii, uimindu-i. Aveau astfel toţi trei posibilitatea să constate că individul care atentează brutal la bazele morale şi legale ale unei familii. şantajînd-o şi chiar ducîndu-şi ameninţările pînă la capăt atunci cînd nu obţine ceea ce condiţionează, este foarte sensibil, poate din cale afară de sensibil, cînd vine vorba de propria sa familie. Cum este posibilă această dedublare, poate că n-o vom lămuri niciodată.

Apăru în birou un fotoreporter cu „blitzul" şi Nicoară spuse ca o scuză :

— Mai întîi să facem o poză. Cine ştie la ce trebuie odată şi odată. Lucruri aparent inutile au cîndva o valoare certă.

Tipul cu plasture n-avea de ales şi colegul lui Nicoară fulgeră din aparat de cîteva ori, faţă şi profil. Gata treaba. Şi-a strîns ustensilele şi s-a dus.

— Şi dacă vă asigur că mă reangajez fără întîrzierc pe un şantier sau la o întreprindere... începu acuzatul un fel de propunere de conciliere, după ce fotoreporterul închisese uşa.

— Ce garanţii avem ? – îl luă Nicoară din scurt. Ai şi distrus cîteva familii. Chiar şi pe nedrept.

Gcorge interveni prevăzător :

— Nu-l crede, Nicoară, nu-i cade tu în plasă. 11 vezi presărîndu-şi cenuşă în cap ? Nu uita cu cît rafinament

a lucrat, cum s-a străduit să te calomnieze şi pe tine. Ai uitat episodul eu Pi ţi ? Mai bine cheamă pe cine trebuie chemat şi pune punct. Ce-i mult, strică.

Dacă privirile blondului ar fi putut ucide, George n-ar mai fi trăit o clipă. Nicoară îl surprinse cu cită ură îl privea, gata să sară. Din momentul acela l-a ştiut pierdut.

— Da, aşa am să fac. Cum spui tu, George, – şi Nicoară întinse mîna spre telefon.

— O clipă, jiumai un moment şi pe urmă faceţi ce vreţi – ceru individul eu vorba şi cu mîna întinsă, ca pentru a interveni cu ceva foarte important. Dacă sînt arestat, dacă mă semnalaţi miliţiei sau procuraturii, vă avertizez că tapajul*la care vă gîndeaţi pînă acum nu va mai fi ocolit. Col puţin să-mi vînd scump pielea.

— Doamna Mălureanu ? – întrebă Nicoară. ca o completare.

— Ea. Şi încă altele.

— sŞi familia Ciubăreanu ?

— Şi ea. N-am de ales.

— Chiar nevinovată fiind ? – se mai interesă Nicoară, arzînd de indignare.

— Nu mă mai interesează nimic.

— Fără nici un fel de... credinţe, după toate cîte am discutat mai înainte ?

— Fără. Eu sînt încolţitul.

Cutezător tipul !

Redevenea el însuşi, ca în momentele eînd işi urinarea »dienţii”.

Nicoară îi răspunse simplu şi liniştit:

— Pielea dumitale este şi aşa destul de scumpă.

Mi-am pierdut multe luni pînă cînd ţi-am dat de urmă. Valorezi destul de mult, aici ai dreptate. Blană scumpă şi de lux. Dar neargăsifă.

Voi fiice uz de toate numele familiilor şi persoanelor despre care ştiu lucruri compromiţătoare .— ameninţă el cu nesăbuinţă. N-au decit să se ducă dracului. Dumneavoastră o vreţi.

Pornirea lui nu mai impresiona pe nimeni.

— Fii deştept şi ascultă bine ce îţi spun eu acum. Te predăm căpitanului Retezam cu care dealtfel ai şi făcut cunoştinţă, pentru LUI singur caz de şantaj. Cazul domnişoarei blonde şi peltice, ştii care. Are mai puţine implicaţii de ordin familial şi social. Reţine bine : pentru un singur caz – am aici declaraţia scrisă de mina fetei, mi-a adus-o chiar în dimineaţa asta. Cu cît vei face uz, cum spui, de mai multe nume, cu atît te vei arăta mai calificat în şantaj, prin urmare, mai periculos din punct de veden» social, iar pedeapsa va fi cu atît mai mare – i-a atras atenţia Nicoară. Şi consecinţele le bănuieşti. în loc de cîteva luni, capeţi cîţiva ani. Şi nu-i totuna. Pricepi odată ce-ţi spun ?

Insolentul zvîcni pentru a doua oară.

— Este un pact ?

— Nu ştiu ce o fi. pact sau altceva. însă este în interesul tău. Ocoleşte toate celelalte» nume şi cazuri reale sau inventate. pentru că altfel intri în bucluc pînă peste cap

Nicoară sperase să aibă de-a face cu un rătăcit : cu un individ care, pus în faţa primelor salo fapte» neconforme cu legislaţia, cu normele îndeobşte acceptate, va fi în stare să reconsidere totul şi. în urma unui serios proces de conştiinţă, să revină la condiţia sa normală. St» înşelase. Nu mai era nimic de făcut.

Blondul a înţeles şi el. Sigur că nu mai era nimic de făcut. De cînd se văzuse descoperit. în parc, nu se gîndise decit. la o soluţie.» de scăpare. Apreciase foarte bine că nearostarca lui. atunci, se datora faptului că

Nicoară nu

voia să se facă zarvă în jurul unor nume. Exact pe asta îşi pregătise şi el retragerea, ameninţînd că, în caz de trimitere în judecată, va face uz de toate numele persoanelor de care se ocupase. Acum era bătut, era obligat la tăcere. Sigur că nu avea chef să capete, în loc de cîteva luni de închisoare, cîţiva ani. Reporterul ăsta, lung şi deşirat, a cîştigat pe toată linia.

— Am să vă ţin minte pe toţi trei -7- ameninţă el înţelegînd, în sfîrşit, că nu mai avea scăpare.

— Mda. Şi ? , .

— Asta e tot. Ştiu să plătesc.

Nicoară săltă din umeri. Şi ferm convins că era bine ceea ce făcea, ridică, receptorul.

Lector: ELIS ABET A DONOIU
Tehnoredactor: AUREL BUCUR

Apărut : 1981. Bun de tipar : 25.10.1980.
Coli tipar : 10.

Comanda nr. 533
Combinatul Poligrafic ..Casa Scînteli[41]
Bucureşti – Piaţa Scînteli nr. 1
Republica Socialistă România

CDITURA